

Euroopan unionin
neuvosto

Bryssel, 5. heinäkuuta 2023
(OR. en)

Toimielinten välinen asia:
2023/0258(NLE)

11505/23
ADD 6

POLCOM 151
SERVICES 29
FDI 17
COLAC 83

EHDOTUS

Lähtettäjä:	Euroopan komission pääsihteeri, allekirjoittajana johtaja Martine DEPREZ
Saapunut:	5. heinäkuuta 2023
Vastaanottaja:	Thérèse BLANCHET, Euroopan unionin neuvoston pääsihteeri
Kom:n asiak. nro:	COM(2023) 434 final – LIITE 3 – OSA 1/2
Asia:	LIITE asiakirjaan Ehdotus neuvoston päätökseksi Euroopan unionin ja Chilen tasavallan välisen väliaikaisen kauppasopimuksen allekirjoittamisesta Euroopan unionin puolesta

Valtuuskunnille toimitetaan oheisena asiakirja COM(2023) 434 final – LIITE 3 – OSA 1/2.

Liite: COM(2023) 434 final – LIITE 3 – OSA 1/2

Bryssel 5.7.2023
COM(2023) 434 final

ANNEX 3 – PART 1/2

LIITE

asiakirjaan

Ehdotus neuvoston päätökseksi

**Euroopan unionin ja Chilen tasavallan välisen väliaikaisen kauppasopimuksen
allekirjoittamisesta Euroopan unionin puolesta**

TULEVIA TOIMENPITEITÄ KOSKEVAT VARAUMAT

Ylähuomautukset

1. Lisäyksissä 10-B-1 ja 10-B-2 olevissa osapuolten luetteloissa esitetään 10.11 ja 11.8 artiklan mukaisesti voimassa olevia tai rajoittavampia taikka uusia toimenpiteitä koskevat osapuolten varaumat, jotka eivät ole seuraavien määräysten velvoitteiden mukaisia:

- a) 11.6 artikla;
- b) 10.6 tai 11.4 artikla;
- c) 10.8 tai 11.5 artikla;
- d) 10.10 artikla; tai
- e) 10.9 artikla.

2. Osapuolen varaumat eivät rajoita osapuolten GATS-sopimuksen mukaisia oikeuksia ja velvollisuuksia.

3. Jokainen varauma sisältää seuraavat osat:

- a) 'toimiala', joka viittaa varaumassa tarkoitettuun yleiseen toimialaan;
- b) 'osa-ala', joka viittaa varaumassa tarkoitettuun täsmällisempään toimialaan;
- c) 'toimialaluokka', joka viittaa tapauksen mukaan varauman kattamaan, CPC- tai ISIC Rev. 3.1 -luokituksen mukaiseen toimintaan tai kyseisessä varaumassa nimenomaisesti muutoin kuvattuun toimintaan;
- d) 'varauman tyyppi', jossa yksilöidään tämän liitteen 1 kohdassa tarkoitettu velvoite, jonka osalta varauma tehdään;
- e) 'kuvaus', jossa esitetään varauman kattaman toimialan, osa-alan tai toimintojen soveltamisala; ja
- f) 'voimassa olevat toimenpiteet', joiden osalta yksilöidään selkeyden vuoksi voimassa olevat toimenpiteet, joita sovelletaan varauman kattamiin toimialaan, osa-alaan tai toimintoihin.

4. Varauman tulkinnassa otetaan huomioon varauman kaikki osat. Osa "kuvaus" on etusijalla kaikkiin muihin osiin nähden.

5. Osapuolten luetteloissa 'ISIC Rev. 3.1' tarkoittaa kaikkia toimialoja koskevaa kansainvälistä toimialaluokitusstandardia sellaisena kuin Yhdistyneiden kansakuntien tilastokomissio on sen hyväksynyt (*Statistical Papers, Series M, No 4, ISIC Rev. 3.1, 2002*).

6. Osapuolten luetteloissa varauma, joka koskee vaatimusta paikallisesta läsnäolosta osapuolten alueella, on tehty 11.6 artiklan osalta mutta ei 10.6 tai 11.4 artiklan osalta tai liitteessä 10-C 11.7 artiklan osalta.

7. Euroopan unionin tasolla tehtyä varaumaa sovelletaan Euroopan unionin toimenpiteeseen, jäsenvaltion toimenpiteeseen keskustasolla tai valtion toimenpiteeseen jäsenvaltiossa, paitsi jos varaumassa suljetaan pois jokin jäsenvaltio. Jäsenvaltion tekemää varaumaa sovelletaan valtion toimenpiteeseen keskus-, alue- tai paikallistasolla kyseisessä jäsenvaltiossa. Belgian varaumia sovellettaessa keskustaso kattaa liittovaltion hallinnon sekä alueiden ja kuntien hallinnot, koska niillä kaikilla on yhtäläinen lainsäädäntövalta. Euroopan unionin ja sen jäsenvaltioiden varaumia sovellettaessa hallinnon aluetasolla tarkoitetaan Suomessa Ahvenanmaata. Chilen tasolla tehty varauma koskee keskus- tai paikallishallinnon toimenpidettä.

8. Osapuolten luetteluihin ei sisälly sellaisia pätevyysvaatimuksiin ja -menettelyihin, teknisiin standardeihin tai lupavaatimuksiin ja -menettelyihin liittyviä toimenpiteitä, jotka eivät ole 10.6 ja 11.4 artiklassa tarkoitettuja rajoituksia. Näihin toimenpiteisiin voi kuulua etenkin toimiluvan saamista koskeva edellytys, yleispalveluvelvoitteiden täyttäminen, tunnustettua pätevyyttä koskeva edellytys säännellyillä aloilla, tiettyjen tutkintojen, mukaan lukien kielitutkinnot, läpäisemistä koskeva edellytys, tiettyä ammattia koskevan jäsenyysvaatimuksen, kuten ammattialajärjestön jäsenyyden, täyttäminen, edellytys paikallisesta edustajasta tai paikallisesta osoitteesta, tai muut syrjimättömät vaatimukset, joiden mukaan tiettyä toimintaa ei saa harjoittaa suojelluilla alueilla. Tällaisia toimenpiteitä sovelletaan joka tapauksessa, vaikka niitä ei mainittaisi tässä liitteessä.

9. Selvyyden vuoksi todetaan, että Euroopan unionin osalta kansallisen kohtelun myöntämisvelvoite ei tarkoita, että Chilen luonnollisille tai oikeushenkilöille olisi myönnettävä samanlainen kohtelu kuin jäsenvaltiossa myönnetään Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen nojalla tai minkä tahansa kyseisen sopimuksen nojalla hyväksytyn toimenpiteen nojalla, mukaan lukien niiden täytäntöönpano jäsenvaltioissa, seuraaville:

- a) toisen jäsenvaltion luonnolliset henkilöt tai asukkaat; tai
- b) toisen jäsenvaltion tai Euroopan unionin lainsäädännön nojalla perustetut tai muulla tavoin järjestetyt oikeushenkilöt, joiden sääntömääräinen kotipaikka, keskushallinto tai päätoimipaikka on Euroopan unionissa.

10. Osapuolen sijoittajien perustamille oikeushenkilöille, jotka on perustettu toisen osapuolen (Euroopan unionin tapauksessa myös jonkin jäsenvaltion) oikeuden mukaisesti ja joiden sääntömääräinen kotipaikka, keskushallinto tai päätoimipaikka on kyseisessä toisessa osapuolella, myönnetty kohtelu ei rajoita niiden tämän sopimuksen 10 luvun mukaisten edellytysten tai velvollisuuksien soveltamista, joita tällaisille oikeushenkilöille on mahdollisesti asetettu kyseiseen toiseen osapuoleen perustamisen yhteydessä ja joiden soveltamista jatketaan.

11. Osapuolten luetteloja sovelletaan ainoastaan osapuolten alueisiin 33.8 artiklan mukaisesti, ja niillä on merkitystä ainoastaan Euroopan unionin ja sen jäsenvaltioiden ja Chilen välisissä kauppasuhteissa. Ne eivät vaikuta Euroopan unionin oikeudesta johtuviin jäsenvaltioiden oikeuksiin ja velvollisuuksiin.

12. Jäljempänä olevassa Euroopan unionin luettelossa käytetään seuraavia lyhenteitä:

EU Euroopan unioni ja kaikki sen jäsenvaltiot

AT Itävalta

BE Belgia

BG Bulgaria

CY Kypros

CZ Tšekki

DE Saksa

DK Tanska

EE Viro

EL Kreikka

ES Espanja

FI Suomi

FR Ranska

HR Kroatia

HU Unkari

IE Irlanti

IT Italia

LT Liettua

LU Luxemburg

LV Latvia

MT Malta

NL Alankomaat

PL Puola

PT Portugali

RO Romania

SE Ruotsi

SI Slovenia

SK Slovakia

EEA Euroopan talousalue

EUROOPAN UNIONIN LUETTELO

Varauma nro 1 – Kaikki toimialat

Varauma nro 2 – Asiantuntijapalvelut – Kaikki paitsi terveydenhuoltoon liittyvät ammatit

Varauma nro 3 – Asiantuntijapalvelut – terveydenhuollon ammatit ja farmaseuttisten tuotteiden vähittäismyynti

Varauma nro 4 – Liike-elämän palvelut – tutkimus- ja kehittämispalvelut

Varauma nro 5 – Liike-elämän palvelut – kiinteistöalan palvelut

Varauma nro 6 – Liike-elämän palvelut – vuokraus- tai leasingpalvelut

Varauma nro 7 – Liike-elämän palvelut – perintä- ja luottotietopalvelut

Varauma nro 8 – Liike-elämän palvelut – työnvälityspalvelut

Varauma nro 9 – Liike-elämän palvelut – turvallisuus- ja etsiväpalvelut

Varauma nro 10 – Liike-elämän palvelut – muut liike-elämän palvelut

Varauma nro 11 – Televiestintä

Varauma nro 12 – Rakennustyöt

Varauma nro 13 – Jakelupalvelut

Varauma nro 14 – Koulutuspalvelut

Varauma nro 15 – Ympäristöpalvelut

Varauma nro 16 – Terveystenhuolto- ja sosiaalipalvelut

Varauma nro 17 – Matkailu ja siihen liittyvät palvelut

Varauma nro 18 – Virkistys-, kulttuuri- ja urheilupalvelut

Varauma nro 19 – Liikennepalvelut ja liikenteen liitännäispalvelut

Varauma nro 20 – Maatalous, kalastus ja vesi

Varauma nro 21 – Kaivostoiminta ja energiaan liittyvä toiminta

Varauma nro 22 – Muut muualle luokittelemattomat palvelut

Varauma nro 1 – Kaikki toimialat

Toimiala: Kaikki toimialat

Varauman tyyppi: Kansallinen kohtelu (sijoitukset ja rajat ylittävä palvelukauppa)
Suosituimmuuskohtelu (sijoitukset ja rajat ylittävä palvelukauppa)

Suoritevaatimukset (sijoitukset)

Ylempi johto ja hallitukset (sijoitukset)

Paikallinen läsnäolo (rajat ylittävä palvelukauppa)

Luku/jakso: Sijoitusten vapauttaminen ja Rajat ylittävä palvelukauppa

Kuvaus:

EU varaa itselleen oikeuden ottaa käyttöön tai pitää voimassa toimenpiteitä, jotka koskevat seuraavia:

a) Sijoittautuminen

Sijoitusten vapauttaminen – Kansallinen kohtelu ja Rajat ylittävä palvelukauppa –
Kansallinen kohtelu:

FI: Ahvenanmaan kotiseutuoikeutta vailla olevien luonnollisten henkilöiden ja oikeushenkilöiden oikeutta hankkia ja omistaa kiinteistöjä Ahvenanmaalla ilman Ahvenanmaan toimivaltaisten viranomaisten antamaa lupaa on rajoitettu. Ahvenanmaan kotiseutuoikeutta vailla olevien luonnollisten henkilöiden ja kaikkien yritysten sijoittautumisoikeutta ja elinkeino-oikeutta ilman Ahvenanmaan toimivaltaisten viranomaisten antamaa lupaa on rajoitettu.

Voimassa olevat toimenpiteet:

FI: Ahvenanmaan maanhankintalaki (3/1975), 2 §, ja Ahvenanmaan itsehallintolaki (1144/1991), 11 §.

Sijoitusten vapauttaminen – Markkinoille pääsy, Kansallinen kohtelu, Suoritevaatimukset, Ylempi johto ja hallitukset:

FR: Raha- ja varainhoitolain L151-1 ja 153-1 et seq §:n nojalla ulkomaiset sijoitukset Ranskaan raha- ja varainhoitolain R.151-3 §:ssä tarkoitetuilla toimialoilla edellyttävät talousministerin ennakkohyväksyntää.

Voimassa olevat toimenpiteet:

FR: Kuten edellä kuvaus-osassa on selostettu.

Sijoitusten vapauttaminen – Kansallinen kohtelu, Ylempi johto ja hallitukset:

FR: Ulkomaalaisomistusta on rajoitettu hiljattain yksityistetyissä yrityksissä Ranskan hallituksen tapauskohtaisesti määrittelemiin osuuksiin yleisölle tarjottavista osakkeista. Tietyn kaupallisen, teollisen tai käsiteollisen toiminnan käynnistäminen edellyttää erityisvaltuutusta, jos toimitusjohtajalla ei ole pysyvää oleskelulupaa.

Sijoitusten vapauttaminen – Kansallinen kohtelu:

BG: Tiettyyn taloudelliseen toimintaan, joka liittyy valtion omaisuuden tai muun julkisen omaisuuden hyödyntämiseen tai käyttöön, edellytetään toimilupia koskevan lain nojalla myönnetty toimilupa.

Kaupallisissa yhtiöissä, joissa valtion tai kunnan pääomaosuus on suurempi kuin 50 prosenttia, transaktioiden toteuttaminen yhtiön käyttöomaisuuden käyttämiseksi sellaisen sopimuksen tekemiseen, joka koskee osakkuuden tai vuokraoikeuden hankkimista, yhteistä toimintaa, luottoa tai saamisten turvaamista taikka aiheuttaa vekseleistä syntyviä velvollisuuksia, edellyttää julkisista yrityksistä ja valvonnasta vastaavan viraston tai muun kansallisen tai alueellisen elimen lupaa sen mukaan, mikä niistä on toimivaltainen viranomainen. Tätä varaumaa ei sovelleta kaivostoimintaan ja louhintaan, joihin sovelletaan tämän sopimuksen liitteessä 10-A olevassa Euroopan unionin luettelossa esitettyä erillistä varaumaa.

IT: Hallituksella voi olla tiettyjä erityisvaltuuksia yrityksissä, jotka toimivat puolustuksen ja kansallisen turvallisuuden alalla sekä tietyissä strategisesti tärkeissä toiminnoissa energia-, liikenne- ja viestintäalalla. Tätä sovelletaan kaikkiin oikeushenkilöihin, jotka toteuttavat puolustuksen ja kansallisen turvallisuuden kannalta strategisesti tärkeitä pidettäviä toimia, ei pelkästään yksityistettyihin yhtiöihin.

Jos puolustus tai kansallinen turvallisuus ovat vakavasti uhattuina, hallituksella on seuraavat erityisvaltuudet:

- i) asettaa ehtoja osakkeiden hankinnalle;
- ii) käyttää veto-oikeutta päätöksiin, jotka koskevat erityistoimenpiteitä, kuten toimintojen siirtoja, sulautumisia, hajautumisia ja muutoksia; tai

- c) hylätä osakkeiden hankkiminen, jos ostaja pyrkii saamaan sellaisen pääoman omistustason, joka todennäköisesti vaikuttaa puolustukseen tai kansalliseen turvallisuuteen.

Asianomaisen yhtiön on ilmoitettava pääministerin kansliaan kaikista päätöksistä, toimista tai transaktioista (kuten toimintojen siirrot, sulautumiset, hajautumiset ja muutokset tai lopettamiset), jotka liittyvät strategiaan varoihin energia-, liikenne- ja viestintäalalla. Erityisesti on ilmoitettava Euroopan unionin ulkopuolisten luonnollisten tai oikeushenkilöiden tekemistä hankinnoista, joiden avulla kyseinen henkilö saa määräysvallan yhtiössä.

Pääministeri voi käyttää seuraavia erityisvaltuuksia:

- i) käyttää veto-oikeutta kaikkiin päätöksiin, toimiin ja transaktioihin, jotka aiheuttavat poikkeuksellista vakavan haitan uhkaa yleiselle turvallisuudelle ja verkkojen ja toimitusten toimivuudelle;
- ii) asettaa erityisiä ehtoja yleisen edun turvaamiseksi; tai
- iii) hylätä hankinta valtion oleellisia etuja uhkaavissa erityisissä riskitapauksissa.

Perusteet todellisen tai poikkeuksellisen uhkan arvioimiseksi sekä ehdot ja menettelyt erityisvaltuuksien käyttämiselle on vahvistettu lainsäädännössä.

Voimassa olevat toimenpiteet:

IT: Laki 56/2012 erityisvaltuuksista yhtiöissä, jotka toimivat puolustuksen ja kansallisen turvallisuuden alalla sekä energia-, liikenne- ja viestintäalalla; ja pääministerin asetus DPCM 253, 30.11.2012, puolustuksen ja kansallisen turvallisuuden kannalta strategisesti tärkeiden toimintojen määrittelystä.

Sijoitusten vapauttaminen – Kansallinen kohtelu, Suosituimmuuskohtelu, Suoritevaatimukset, Ylempi johto ja hallitukset:

LT: Kansallisen turvallisuuden kannalta strategisesti tärkeät yritykset, alat, alueet, varat ja laitokset.

Voimassa olevat toimenpiteet:

LT: Liettuan tasavallan kansallisen turvallisuuden varmistamisen kannalta tärkeiden esineiden suojelua koskeva laki nro IX-1132, annettu 10 päivänä lokakuuta 2002 (sellaisena kuin se on viimeksi muutettuna 17 päivänä syyskuuta 2020 annetulla lailla nro XIII-3284).

Sijoitusten vapauttaminen – Kansallinen kohtelu ja Ylempi johto ja hallitukset:

SE: Perustajia, ylempää johtoa ja hallituksia koskevia syrjiviä vaatimuksia, kun Ruotsin lainsäädäntöön sisällytetään uusia oikeusmuotoja.

b) Kiinteistöjen hankinta

Sijoitusten vapauttaminen – Kansallinen kohtelu, Ylempi johto ja hallitukset:

HU: Valtion omaisuuden hankinta.

Sijoitusten vapauttaminen – Kansallinen kohtelu:

HU: Ulkomaisten oikeushenkilöiden ja muualla asuvien luonnollisten henkilöiden mahdollisuus hankkia viljelysmaata.

Voimassa olevat toimenpiteet:

HU: Vuonna 2013 annettu laki CXXII maatalous- ja metsämaan luovuttamisesta (II luvun 6–36 § ja IV luvun 38–59 §);

ja vuonna 2013 annettu laki CCXII maatalous- ja metsämaan luovuttamisesta vuonna 2013 annettuun lakiin CXXII liittyvistä siirtymätoimenpiteistä ja tietyistä säännöksistä (IV luvun 8–20 §).

LV: Chilen tai kolmannen maan kansalaisten mahdollisuus hankkia maaseutumaata.

Voimassa olevat toimenpiteet:

LV: Laki maan yksityistämisestä maaseutualueilla, 28, 29 ja 30 §.

SK: Ulkomaiset yritykset tai luonnolliset henkilöt eivät saa hankkia maatalous- ja metsämaata tai tiettyä muuta maata (esim. luonnonvarat, järvet, joet ja julkiset tiet) kunnan rakennetun alueen rajojen ulkopuolelta.

Voimassa olevat toimenpiteet:

SK: Laki nro 44/1988 luonnonvarojen suojelusta ja hyödyntämisestä; laki nro 229/1991 maan ja muun maatalousomaisuuden omistamisen sääntelystä; Slovakian tasavallan perustuslaki 460/1992; laki nro 180/1995 eräistä maanomistusjärjestelyjä koskevista toimenpiteistä;

laki nro 202/1995 ulkomaanvaluutasta; laki nro 503/2003 maan omistusoikeuden palauttamisesta; metsälaki nro 326/2005; ja laki nro 140/2014 maatalousmaan omistusoikeudesta.

Sijoitusten vapauttaminen – Kansallinen kohtelu; Rajat ylittävä palvelukauppa – Paikallinen läsnäolo:

BG: Ulkomaiset luonnolliset ja oikeushenkilöt eivät voi hankkia maata. Bulgarialaiset oikeushenkilöt, joiden omistuksesta osa on ulkomaista, eivät voi hankkia maatalousmaata. Ulkomaiset oikeushenkilöt ja ulkomaiset luonnolliset henkilöt, joiden pysyvä asuinpaikka on ulkomailla, voivat hankkia rakennuksia ja kiinteistöjen omistusoikeuksia (käyttöoikeus, rakennusoikeus, oikeus päällysrakenteiden pystyttämiseen ja rasiukset). Ulkomaiset luonnolliset henkilöt, joiden pysyvä asuinpaikka on ulkomailla, sekä ulkomaiset oikeushenkilöt, joissa ulkomaalaisilla on päätösten teon ja päätösten estämisen mahdollistava äänten enemmistö, voivat luvanvaraisesti hankkia kiinteistöjen omistusoikeuksia tietyillä Bulgarian ministerineuvoston nimeämällä maantieteellisillä alueilla.

Voimassa olevat toimenpiteet:

BG: Bulgarian tasavallan perustuslaki, 22 §; maatalousmaan omistusta ja käyttöä koskeva laki, 3 §; ja metsälaki, 10 §.

EE: ETA-alueen ja Taloudellisen yhteistyön ja kehityksen järjestön (OECD) ulkopuoliset luonnolliset henkilöt ja oikeushenkilöt voivat hankkia kiinteistön, johon sisältyy maatalous- tai metsämaata, ainoastaan maaherran ja kunnanvaltuuston luvalla, ja kyseisten henkilöiden on voitava osoittaa laissa säädetyn mukaisesti, että kiinteistöä käytetään sen käyttötarkoitukseen tosiasiallisesti, kestävästi ja tarkoituksenmukaisesti.

Voimassa olevat toimenpiteet:

EE: Kinnisasja omandamise kitsendamise seadus (laki kiinteän omaisuuden hankkimisen rajoituksista), 2 ja 3 luku.

Sijoitusten vapauttaminen – Kansallinen kohtelu ja Rajat ylittävä palvelukauppa –
Kansallinen kohtelu:

LT: Toimenpiteet, jotka ovat maanhankinnan osalta yhdenmukaisia Euroopan unionin tekemien ja Liettuaan sovellettavien GATS-sopimuksen mukaisten sitoumusten kanssa. Maanhankintaan sovellettavat menettelyt, ehdot ja rajoitukset on vahvistettava perustuslaillisessa laissa, maata koskevassa laissa ja maatalousmaan hankintaa koskevassa laissa.

Sellaiset paikallishallinnon yhteisöt (kunnat) ja OECD:n ja Pohjois-Atlantin puolustusliiton jäsenten muut kansalliset yksiköt, jotka harjoittavat Liettuaassa perustuslain mukaisesti täsmennettyä taloudellista toimintaa Euroopan unionin tai muun sellaisen yhdentymisen, jossa Liettua on mukana, vaatimusten mukaisesti, saavat hankkia omistukseensa muuta kuin maatalousmaata varsinaisessa toiminnassaan tarvitsemiensa rakennusten ja muiden rakenteiden rakentamista ja käyttöä varten.

Voimassa olevat toimenpiteet:

LT: Liettuan tasavallan perustuslaki; Liettuan tasavallan perustuslaillinen laki nro I-1392 Liettuan tasavallan perustuslain 47 §:n 3 momentin täytäntöönpanemisesta, annettu 20 päivänä kesäkuuta 1996, sellaisena kuin se on muutettuna lailla nro IX-1381, 20 päivänä maaliskuuta 2003, viimeisin muutos nro XIII-981 12 päivänä tammikuuta 2018; maalaki nro I-446, annettu 26 päivänä huhtikuuta 1994, sellaisena kuin se on muutettuna lailla nro IX-1983 27 päivänä tammikuuta 2004, viimeisin muutos nro XIII-3165, 26 päivänä kesäkuuta 2020; maatalousmaan hankintaa koskeva laki nro IX-1314, annettu 28 päivänä tammikuuta 2003, sellaisena kuin se on muutettuna lailla nro XIII-801 1 päivänä tammikuuta 2018, viimeisin muutos nro XIII-2935, 14 päivänä toukokuuta 2020; ja metsälaki nro I-671, annettu 22 päivänä marraskuuta 1994, sellaisena kuin se on muutettuna lailla nro IX-240 10 päivänä huhtikuuta 2001, viimeisin muutos nro XIII-3115, 25 päivänä kesäkuuta 2020.

c) Tunnustaminen

Sijoitusten vapauttaminen – Kansallinen kohtelu ja Rajat ylittävä palvelukauppa – Kansallinen kohtelu:

EU: Tutkintotodistusten ja muiden ammattipätevyyden osoittavien asiakirjojen vastavuoroisesta tunnustamisesta annettuja Euroopan unionin direktiivejä sovelletaan ainoastaan Euroopan unionin kansalaisiin. Oikeus harjoittaa säänneltyä ammattia yhdessä jäsenvaltiossa ei merkitse oikeutta harjoittaa kyseistä ammattia toisessa jäsenvaltiossa.

d) Suosituimmuuskohtelu

Sijoitusten vapauttaminen – Suosituimmuuskohtelu ja Rajat ylittävä palvelukauppa –
Suosituimmuuskohtelu:

EU: Erilliskohtelun myöntäminen kolmannelle maalle voimassa olevien tai ennen tämän sopimuksen voimaantuloa allekirjoitettujen kansainvälisten investointisopimusten tai muiden kauppasopimusten nojalla.

EU: Erilliskohtelun myöntäminen kolmannelle maalle sellaisen voimassa olevan tai tulevan kahden- tai monenvälisen sopimuksen nojalla,

i) jolla luodaan palvelujen ja sijoitusten sisämarkkinat;

ii) jolla myönnetään sijoittautumisoikeus; tai

iii) jossa edellytetään lainsäädännön lähentämistä yhdellä tai useammalla talouden alalla.

’Palvelujen ja sijoitusten sisämarkkinoilla’ tarkoitetaan aluetta, jolla ei ole sisärajoja ja jolla palvelut, pääoma ja henkilöt voivat liikkua vapaasti.

'Sijoittautumisoikeudella' tarkoitetaan velvollisuutta poistaa kaikki olennaiset sijoittautumisen esteet kahden- tai monenvälisen sopimuksen sopimuspuolten väliltä kyseisen sopimuksen voimaantuloon mennessä. Sijoittautumisoikeuteen sisältyy kahden- tai monenvälisen sopimuksen osapuolten kansalaisten oikeus perustaa ja johtaa yrityksiä samoin edellytyksin kuin sijoittautumismaan kansalaiset voivat kyseisen osapuolen lainsäädännön mukaisesti.

'Lainsäädännön lähentämisellä' tarkoitetaan

- i) kahden- tai monenvälisen sopimuksen yhden tai useamman osapuolen lainsäädännön yhdenmukaistamista kyseisen sopimuksen yhden tai useamman toisen osapuolen lainsäädännön kanssa; tai
- ii) yhteisen lainsäädännön sisällyttämistä kahden- tai monenvälisen sopimuksen osapuolten lainsäädäntöihin.

Edellä tarkoitettu lainsäädännön yhdenmukaistaminen tai sisällyttäminen on voimassa ja katsotaan voimassa olevaksi vasta siitä ajankohdasta alkaen, jona lainsäädäntö on vahvistettu kahden- tai monenvälisen sopimuksen osapuolen tai osapuolten lainsäädännöissä.

Voimassa olevat toimenpiteet:

EU: Sopimus Euroopan talousalueesta¹; vakautussopimukset; EU:n ja Sveitsin valaliiton kahdenväliset sopimukset; ja pitkälle menevät ja laaja-alaiset vapaakauppasopimukset.

EU: Sijoittautumisoikeutta koskevan erilliskohtelun myöntäminen kansalaisille tai yrityksille sellaisten voimassa olevien tai tulevien kahdenvälisten sopimusten nojalla, joita on tehty jäsenvaltioiden BE, DE, DK, EL, ES, FR, IE, IT, LU, NL, PT sekä minkä tahansa seuraavista maista tai ruhtinaskunnista välillä: Andorra, Monaco, San Marino ja Vatikaanivaltio.

DK, FI, SE: Tanskan, Ruotsin ja Suomen toteuttamat toimenpiteet pohjoismaisen yhteistyön edistämiseksi, kuten:

- i) tutkimus- ja kehittämishankkeiden rahoitustuki (Pohjoismainen teollisuusrahasto);
- ii) kansainvälisiä hankkeita koskevien toteutettavuustutkimusten rahoitus (Pohjoismaiden projektivientirahasto, Nopef); ja
- iii) ympäristöteknologiaa käyttäville yrityksille annettava rahoitustuki (Pohjoismaiden ympäristörahoitusyhtiö, NEFCO). NEFCO:n tarkoituksena on edistää Pohjoismaiden ympäristön kannalta merkityksellisiä investointeja keskittyen Itä-Eurooppaan.

¹ EYVL L 1, 3.1.1994, s. 3.

Tämä varauma ei rajoita tämän sopimuksen 11.1 artiklan 2 kohdan e ja f alakohdassa tarkoitettujen osapuolen hankintojen tai tukien poissulkemista.

PL: Sijoittautumista tai rajat ylittävää palvelujen tarjontaa koskevaa etuuskohtelua, johon voi sisältyä Puolassa sovellettavien varaumien luettelossa olevien tiettyjen varaumien poistamista tai muuttamista, voidaan laajentaa kauppaa- ja merenkulkusopimuksilla.

PT: Luopuminen tiettyjä toimintoja ja ammatteja koskevasta kansalaisuusvaatimuksesta niiden luonnollisten henkilöiden osalta, jotka tarjoavat palveluja maihin, joissa portugali on virallinen kieli (Angola, Brasilia, Kap Verde, Guinea-Bissau, Päiväntasaajan Guinea, Mosambik, São Tomé ja Príncipe sekä Itä-Timor).

e) Aseet ja ampuma- ja sotatarvikkeet

Sijoitusten vapauttaminen – Kansallinen kohtelu, Suosituimmuuskohtelu, Ylempi johto ja hallitukset, Suoritevaatimukset; ja Rajat ylittävä palvelukauppa – Kansallinen kohtelu, Suosituimmuuskohtelu, Paikallinen läsnäolo:

EU: Aseiden ja ampuma- ja sotatarvikkeiden tuotanto, jakelu tai kauppa. Sotatarvikkeet on rajattu tuotteiksi, jotka on tarkoitettu ja tuotettu ainoastaan sotilaskäyttöön sodan tai puolustustoiminnan yhteydessä.

Varauma nro 2 – Asiantuntijapalvelut – Kaikki paitsi terveydenhuoltoon liittyvät ammatit

Toimiala:	Asiantuntijapalvelut – lakiasianpalvelut: notaarien ja haastemiesten palvelut; laskentatoimen palvelut ja kirjanpito- ja tilintarkastuspalvelut, veroneuvontapalvelut; arkkitehti- ja kaupunkisuunnittelupalvelut, tekniset palvelut ja tekniset kokonaispalvelut
Toimialaluokka:	CPC 861 osittain, CPC 87902 osittain, 862, 863, 8671, 8672, 8673, 8674, CPC 879 osittain
Varauman tyyppi:	Kansallinen kohtelu Suosituimmuuskohtelu Ylempi johto ja hallitukset
Luku:	Sijoitusten vapauttaminen ja Rajat ylittävä palvelukauppa

Kuvaus:

EU varaa itselleen oikeuden ottaa käyttöön tai pitää voimassa toimenpiteitä, jotka koskevat seuraavia:

a) Lakiasiaainpalvelut

Sijoitusten vapauttaminen – Kansallinen kohtelu, Ylempi johto ja hallitukset; ja Rajat ylittävä palvelukauppa – Kansallinen kohtelu:

EU, pois lukien SE: Julkisia tehtäviä hoitavien oikeusalan ammattilaisten (kuten notaarit, ”*huissiers de justice*” ja muut ”*officiers publics et ministériels*”) tarjoamat oikeudelliset neuvontapalvelut ja oikeudelliset asiakirja- ja todistuspalvelut sekä hallituksen virallisella säädöksellä nimitettyjen haastemiesten tarjoamat palvelut (CPC 861 osittain ja 87902 osittain).

Sijoitusten vapauttaminen – Suosituimmuuskohtelu; ja Rajat ylittävä palvelukauppa – Suosituimmuuskohtelu:

BG: Yritysten muodostamista ja toimintaa sekä palvelujen tarjontaa koskeva täysimittainen kansallinen kohtelu voidaan laajentaa koskemaan ainoastaan sellaisissa maissa muodostettuja yrityksiä ja sellaisten maiden kansalaisia, joiden kanssa on tehty tai tehdään etuusjärjestelyjä (CPC 861 osittain).

LT: Ulkomaisten asianajajat voivat toimia asianajajina tuomioistuimissa ainoastaan kansainvälisten sopimusten mukaisesti (CPC 861 osittain), mukaan lukien erityismääräykset edustuksesta tuomioistuimissa.

- b) Tilintarkastuspalvelut (CPC 86211, 86212, muut kuin laskentatoimen palvelut ja kirjanpito- ja tilintarkastuspalvelut)

Rajat ylittävä palvelukauppa – Kansallinen kohtelu:

BG: Riippumattoman tilintarkastuksen suorittavat rekisteröidyt tilintarkastajat, jotka ovat sertifioitujen julkisten tilintarkastajien yhdistyksen jäseniä. Vastavuoroisuuden perusteella sertifioitujen julkisten tilintarkastajien yhdistys merkitsee rekisteriin chileläisen tai muun kolmannen maan tilintarkastusyksikön, kun tämä on todistanut että

- i) kolme neljäsosaa johtelinten jäsenistä ja yksikön puolesta tilintarkastuksen suorittavista rekisteröidyistä tilintarkastajista täyttää bulgarialaisille tilintarkastajille asetettuja vaatimuksia vastaavat vaatimukset ja on suorittanut hyväksytysti siihen tarvittavat tutkimukset;
- ii) tilintarkastusyksikkö suorittaa riippumattomat tilintarkastukset riippumattomuuden ja puolueettomuuden vaatimusten mukaisesti; ja
- iii) tilintarkastusyksikkö julkaisee verkkosivuillaan vuotuisen avoimuusraportin tai täyttää muita vastaavia ilmoittamiseen liittyviä velvollisuuksia, jos se tarkastaa yleisen edun kannalta merkittäviä yhteisöjä.

Voimassa olevat toimenpiteet:

BG: Laki riippumattomasta tilintarkastuksesta.

Sijoitusten vapauttaminen – Kansallinen kohtelu, Ylempi johto ja hallitukset:

CZ: Ainoastaan oikeushenkilöt, joiden pääomaosuudesta ja äänioikeuksista vähintään 60 prosenttia on varattu Tšekin tai jäsenvaltion kansalaisille, voivat saada luvan tehdä tilintarkastuksia Tšekissä.

Voimassa olevat toimenpiteet:

CZ: Tilintarkastajia koskeva laki nro 93/2009 Kok., annettu 14 päivänä huhtikuuta 2009, sellaisena kuin se on muutettuna.

c) Arkkitehti- ja kaupunkisuunnittelupalvelut (CPC 8674)

Rajat ylittävä palvelukauppa – Kansallinen kohtelu:

HR: Rajat ylittävä kaupunkisuunnittelupalvelujen tarjonta.

Varauma nro 3 – Asiantuntijapalvelut – terveydenhuollon ammatit ja farmaseuttisten tuotteiden vähittäismyynti

Toimiala: Terveystenhuollon asiantuntijapalvelut ja farmaseuttisten, lääkinällisten ja ortopedisten tuotteiden vähittäismyynti sekä muut apteekkien tarjoamat palvelut

Toimialaluokka: CPC 63211, 85201, 9312, 9319, 93121 ja 932

Varauman tyyppi: Kansallinen kohtelu

Ylempi johto ja hallitukset

Suoritevaatimukset

Paikallinen läsnäolo

Luku: Sijoitusten vapauttaminen ja Rajat ylittävä palvelukauppa

Kuvaus:

EU varaa itselleen oikeuden ottaa käyttöön tai pitää voimassa toimenpiteitä, jotka koskevat seuraavia:

- a) Lääkäri- ja hammashoitopalvelut; kättilö-, sairaanhoitaja-, fysioterapeutti-, psykologi- ja avustavan hoitohenkilöstön palvelut (CPC 63211, 85201, 9312, 9319, 932)

Sijoitusten vapauttaminen – Kansallinen kohtelu, Ylempi johto ja hallitukset sekä Rajat ylittävä palvelukauppa – Kansallinen kohtelu:

FI: Kaikkien terveydenhuollon asiantuntijapalvelujen tarjoaminen, riippumatta siitä, onko ne rahoitettu julkisin varoin vai yksityisesti, mukaan lukien lääkäri- ja hammashoitopalvelut, kättilöjen, fysioterapeuttien ja ensihoitajien palvelut sekä psykologien palvelut, lukuun ottamatta sairaanhoitajien palveluja (CPC 9312 ja 93191).

Voimassa olevat toimenpiteet:

FI: Laki yksityisestä terveydenhuollosta (152/1990).

BG: Kaikkien terveydenhuollon asiantuntijapalvelujen tarjoaminen, riippumatta siitä, onko ne rahoitettu julkisin varoin vai yksityisesti, mukaan lukien lääkäri- ja hammashoitopalvelut, sairaanhoitajien, kättilöjen, fysioterapeuttien ja ensihoitajien palvelut sekä psykologien palvelut (CPC 9312 ja 9319 osittain).

Voimassa olevat toimenpiteet:

BG: Sairaallaki, Sairaanhoitajien, kätilöjen ja hoitoasiantuntijoiden ammattialajärjestöä koskeva laki.

Sijoitusten vapauttaminen – Kansallinen kohtelu ja Rajat ylittävä palvelukauppa – Kansallinen kohtelu:

CZ, MT: Kaikkien terveydenhuollon asiantuntijapalvelujen tarjoaminen, riippumatta siitä, onko ne rahoitettu julkisin varoin vai yksityisesti, mukaan lukien ammattilaisten kuten lääkäreiden ja hammaslääkäreiden, kätilöjen, sairaanhoitajien, fysioterapeuttien, ensihoitajien ja psykologien palvelut, sekä muut terveydenhuoltoon liittyvät palvelut (CPC 9312 ja 9319 osittain).

Voimassa olevat toimenpiteet:

CZ: Ihmisille tarkoitettujen ihmisen kudoksien ja solujen laadun ja turvallisuuden varmistamista koskeva laki nro 296/2008 Kok. (ihmisen kudoksia ja soluja koskeva laki); farmaseuttisia valmisteita ja joidenkin niihin liittyvien lakien muuttamista koskeva laki nro 378/2007 Kok. (lääkelaki); laki nro 268/2014 Kok. lääkinnällisistä laitteista ja hallinnointipalkkiolain nro 634/2004 Kok. muuttamisesta, sellaisena kuin se on myöhemmin muutettuna; kudoksien ja solujen luovuttamista, irrottamista ja siirtämistä sekä tiettyjen lakien muuttamista koskeva laki nro 285/2002 Kok. (elinsiirtoja koskeva laki); terveyspalveluja ja niiden tarjoamisen ehtoja koskeva laki nro 372/2011 Kok.; ja erityisiä terveyspalveluja koskeva laki nro 373/2011, Kok.

Rajat ylittävä palvelukauppa – Kansallinen kohtelu, Paikallinen läsnäolo:

EU, pois lukien NL ja SE: Kaikkien terveydenhuollon asiantuntijapalvelujen tarjoaminen, riippumatta siitä, onko ne rahoitettu julkisin varoin vai yksityisesti, mukaan lukien ammattilaisten tarjoamat palvelut, kuten lääkäreiden, hammaslääkäreiden, kättilöiden, sairaanhoitajien, fysioterapeuttien, ensihoitajien ja psykologien palvelut, edellyttää asuinpaikkaa. Näitä palveluja voivat tarjota ainoastaan Euroopan unionin alueella fyysisesti läsnä olevat luonnolliset henkilöt (CPC 9312, 93191 osittain).

BE: Kaikkien terveydenhuollon asiantuntijapalvelujen rajatylittävä tarjoaminen, riippumatta siitä, onko ne rahoitettu julkisin varoin vai yksityisesti, mukaan lukien lääkäri-, hammashoito- ja kättilöpalvelut sekä sairaanhoitajien, fysioterapeuttien, psykologien ja ensihoitajien palvelut (CPC 85201 osittain, 9312, 93191 osittain).

Rajat ylittävä palvelukauppa – Kansallinen kohtelu, Suosituimmuuskohtelu:

PT: Fysioterapeuttien, ensihoitajien ja podiatrien ammattien osalta ulkomaiset ammattilaiset voivat saada harjoittaa ammattiaan vastavuoroisuuden perusteella.

b) Eläinlääkintäpalvelut (CPC 932)

Sijoitusten vapauttaminen – Kansallinen kohtelu; ja Rajat ylittävä palvelukauppa – Kansallinen kohtelu, Paikallinen läsnäolo:

BG: Eläinlääkärin vastaanoton voi perustaa luonnollinen tai oikeushenkilö.

Eläinlääkärin ammatin harjoittaminen on sallittua vain ETA-valtioiden kansalaisille ja pysyville asukkaille (pysyviltä asukkailta edellytetään fyysistä läsnäoloa).

Rajat ylittävä palvelukauppa – Kansallinen kohtelu:

BE, LV: Rajat ylittävä eläinlääkintäpalvelujen tarjonta.

c) Farmaseuttisten, lääkinnällisten ja ortopedisten tuotteiden vähittäismyynti ja muut farmaseuttien tarjoamat palvelut (CPC 63211)

Rajat ylittävä palvelukauppa – Paikallinen läsnäolo:

EU, pois lukien BE, BG, EE, ES, IE ja IT: Postimyynti on sallittua vain ETA-valtioista, minkä vuoksi farmaseuttisten tuotteiden ja tiettyjen lääkinnällisten tuotteiden vähittäismyynti yleisölle Euroopan unionissa edellyttää sijoittautumista johonkin näistä maista.

CZ: Vähittäismyynti on sallittua vain jäsenvaltioista.

BE: Farmaseuttisten tuotteiden ja tiettyjen lääkinnällisten tuotteiden vähittäismyynti on mahdollista ainoastaan Belgiaan sijoittautuneesta apteekista.

BG, EE, ES, IT ja LT: Farmaseuttisten valmisteiden rajat ylittävä vähittäismyynti.

IE ja LT: Lääkemääräystä edellyttävien farmaseuttisten valmisteiden rajat ylittävä vähittäismyynti.

PL: Lääkekaupan välittäjien on oltava rekisteröityjä, ja heillä on oltava asuinpaikka tai sääntömääräinen kotipaikka Puolan tasavallan alueella.

Sijoitusten vapauttaminen – Kansallinen kohtelu, Ylempi johto ja hallitukset,
Suoritevaatimukset; ja Rajat ylittävä palvelukauppa – Kansallinen kohtelu:

FI: Farmaseuttisten tuotteiden sekä lääkinnällisten ja ortopedisten tuotteiden vähittäismyynti.

Sijoitusten vapauttaminen – Kansallinen kohtelu, Ylempi johto ja hallitukset sekä Rajat ylittävä palvelukauppa – Kansallinen kohtelu:

SE: Farmaseuttisten tuotteiden vähittäismyynti ja farmaseuttisten tuotteiden toimittaminen yleisölle.

Voimassa olevat toimenpiteet:

AT: *Arzneimittelgesetz* (lääkelaki), BGBl. Nr. 185/1983, 57, 59, 59a §; ja *Medizinproduktegesetz* (laki lääkinnällisistä tuotteista), BGBl. Nr. 657/1996, sellaisena kuin se on muutettuna, 99 §.

BE: *Arrêté royal du 21 janvier 2009 portant instructions pour les pharmaciens*; ja *Arrêté royal du 10 novembre 1967 relatif à l'exercice des professions des soins de santé*.

CZ: Farmaseuttisia valmisteita koskeva laki nro 378/2007, Kok., sellaisena kuin se on muutettuna; ja terveyspalveluja koskeva laki nro 372/2011, Kok., sellaisena kuin se on muutettuna.

FI: Lääkelaki (395/1987).

PL: Lääkelain 73a § (Puolan virallinen lehti 2020, kohta 944, 1493).

SE: Farmaseuttisten tuotteiden kauppaa koskeva laki (2009:336); farmaseuttisten tuotteiden kauppaa koskeva asetus (2009:659); ja muut Ruotsin lääkelaitoksen antamat säännökset (ks. tarkemmin LVFS 2009:9).

Varauma nro 4 – Liike-elämän palvelut – tutkimus- ja kehittämispalvelut

Toimiala: Tutkimus- ja kehittämispalvelut

Toimialaluokka: CPC 851, 852, 853

Varauman tyyppi: Kansallinen kohtelu

Luku: Rajat ylittävä palvelukauppa

Kuvaus:

EU varaa itselleen oikeuden ottaa käyttöön tai pitää voimassa toimenpiteitä, jotka koskevat seuraavia:

RO: Tutkimus- ja kehittämispalvelujen rajat ylittävä tarjoaminen.

Voimassa olevat toimenpiteet:

RO: Hallinnollinen määräys nro 6/2011; koulutus- ja tutkimusministerin määräys nro 3548/2006; ja hallituksen päätös nro 134/2011.

Varauma nro 5 – Liike-elämän palvelut – kiinteistöalan palvelut

Toimiala: Kiinteistöalan palvelut

Toimialaluokka: CPC 821 ja 822

Varauman tyyppi: Kansallinen kohtelu

Luku: Rajat ylittävä palvelukauppa

Kuvaus:

EU varaa itselleen oikeuden ottaa käyttöön tai pitää voimassa toimenpiteitä, jotka koskevat seuraavia:

CZ ja HU: Rajat ylittävä kiinteistöalan palvelujen tarjonta.

Varauma nro 6 – Liike-elämän palvelut – vuokraus- tai leasingpalvelut

Toimiala: Vuokraus- tai leasingvuokrauspalvelut ilman käyttäjää tai kuljettajaa

Toimialaluokka: CPC 832

Varauman tyyppi: Kansallinen kohtelu

Luku: Rajat ylittävä palvelukauppa

Kuvaus:

EU varaa itselleen oikeuden ottaa käyttöön tai pitää voimassa toimenpiteitä, jotka koskevat seuraavia:

BE ja FR: Henkilökohtaisten ja kotitaloustavaroiden rajat ylittävät vuokraus- ja leasingpalvelut ilman käyttäjää tai kuljettajaa.

Varauma nro 7 – Liike-elämän palvelut – perintä- ja luottotietopalvelut

Toimiala: Liike-elämän palvelut – perintä- ja luottotietopalvelut

Toimialaluokka: CPC 87901 ja 87902

Varauman tyyppi: Kansallinen kohtelu

Paikallinen läsnäolo

Luku: Rajat ylittävä palvelukauppa

Kuvaus:

EU varaa itselleen oikeuden ottaa käyttöön tai pitää voimassa toimenpiteitä, jotka koskevat seuraavia:

EU, pois lukien ES, LV ja SE: perintä- ja luottotietopalvelujen tarjoaminen.

Varauma nro 8 – Liike-elämän palvelut – työnvälityspalvelut

Toimiala – osa-ala: Liike-elämän palvelut – työnvälityspalvelut

Toimialaluokka: CPC 87201, 87202, 87203, 87204, 87205, 87206 ja 87209

Varauman tyyppi: Kansallinen kohtelu

Ylempi johto ja hallitukset

Paikallinen läsnäolo

Luku: Sijoitusten vapauttaminen ja Rajat ylittävä palvelukauppa

Kuvaus:

EU varaa itselleen oikeuden ottaa käyttöön tai pitää voimassa toimenpiteitä, jotka koskevat seuraavia:

Sijoitusten vapauttaminen – Kansallinen kohtelu, Ylempi johto ja hallitukset; ja Rajat ylittävä palvelukauppa – Kansallinen kohtelu, Paikallinen läsnäolo:

EU, pois lukien HU ja SE: Kotiapuhenkilöstön, myynti- tai teollisuustyöntekijöiden, sairaanhoitohenkilöstön ja muun henkilöstön hankintapalvelut (CPC 87204, 87205, 87206 ja 87209).

BG, CY, CZ, DE, EE, FI, MT, LT, LV, PL, PT, RO, SI ja SK: Johtohenkilöiden hakupalvelut (CPC 87201).

AT, BG, CY, CZ, EE, FI, LT, LV MT, PL, PT, RO, SI ja SK: Tilapäisten toimisto- ja muiden työntekijöiden työnvälityspalvelujen perustaminen (CPC 87202).

AT, BG, CY, CZ, DE, EE, FI, MT, LT, LV, PL, PT, RO, SI ja SK: Tilapäisen toimistohenkilöstön hankintapalvelut (CPC 87203).

Rajat ylittävä palvelukauppa – Kansallinen kohtelu, Paikallinen läsnäolo:

EU, pois lukien BE, HU ja SE: Tilapäisten toimisto- ja muiden työntekijöiden työnvälityspalvelujen rajatylittävä tarjoaminen (CPC 87202).

IE: Johtohenkilöiden rajatylittävät hakupalvelut (CPC 87201).

FR, IE, IT ja NL: Toimistohenkilöstöpalvelujen rajatylittävä tarjoaminen (CPC 87203).

Sijoitusten vapauttaminen – Kansallinen kohtelu:

DE: Liittovaltion työ- ja sosiaaliministeriö voi antaa määräyksen, joka koskee Euroopan unionin ja ETA:n ulkopuolisten työntekijöiden rekrytoimista ja palkkaamista tiettyihin ammatteihin (CPC 87201, 87202, 87203, 87204, 87205, 87206 ja 87209).

Voimassa olevat toimenpiteet:

AT: Itävallan kauppalaain (*Gewerbeordnung*) 97 ja 135 §, Itävallan virallinen lehti nro 194/1994, sellaisena kuin se on muutettuna; ja laki tilapäistä työvoimaa välittävistä yrityksistä (*Arbeitskräfteüberlassungsgesetz/AÜG*) (Itävallan virallinen lehti nro 196/1988), sellaisena kuin se on muutettuna.

BG: Laki työllisyyden edistämisestä, 26, 27, 27a ja 28 §.

CY: Yksityisiä työnvälitysyrityksiä koskeva laki nro 126(I)/2012, sellaisena kuin se on muutettuna; ja laki nro 174(I)/2012, sellaisena kuin se on muutettuna.

CZ: Työllisyyslaki (435/2004)

DE: *Gesetz zur Regelung der Arbeitnehmerüberlassung (AÜG)*; *Sozialgesetzbuch Drittes Buch* (SGB III; sosiaaliturvalain III osa) – Työllisyyden edistäminen; ja *Verordnung über die Beschäftigung von Ausländerinnen und Ausländern* (BeschV; ulkomaisen työvoiman työllistämistä koskeva asetus).

DK: Tammikuun 17 päivänä 2014 annetun asetuksen nro 73 8a–8f §, täsmennetty 7.3.2013 annetussa asetuksessa nro 228 (merenkulkijoiden työllistäminen); ja työlupalaki 2006, 1 §:n 2 ja 3 mom.

EL: Laki 4052/2012 (Kreikan virallinen lehti 41 A), sellaisena kuin eräät sen säännökset ovat muutettuina lailla nro 4093/2012 (Kreikan virallinen lehti 222 A)

FI: Laki julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta (916/2012).

HR: Työmarkkinalaki (OG 118/18, 32/20); työlaki (OG 93/14, 127/17, 98/19); ja ulkomaalaislaki (OG 130/11m 74/13, 67/17, 46/18, 53/20)

IE: Työlupalaki 2006, 1 §:n 2 ja 3 mom.

IT: Asetus 276/2003, 4 ja 5 §.

LT: Liettuan tasavallan työvoimalaki, hyväksytty 14 päivänä syyskuuta 2016 annetulla Liettuan tasavallan lailla nro XII-2603, viimeisin muutos nro XIII-3334, 15 päivänä lokakuuta 2020; ja Liettuan tasavallan laki nro IX-2206 ulkomaalaisten oikeudellisesta asemasta, annettu 29 päivänä huhtikuuta 2004, viimeisin muutos nro XIII-3412, 10 päivänä marraskuuta 2020.

LU: *Loi du 18 janvier 2012 portant création de l'Agence pour le développement de l'emploi* (18.1.2012 annettu laki työllisyyden kehittämiseksi perustettavasta virastosta – ADEM)

MT: Laki työllisyys- ja koulutuspalveluista (Cap 343) (23–25 §); ja työvoimatoimistoja koskevat määräykset (S.L. 343.24).

PL: Työllisyyden edistämisestä ja työmarkkinalaitoksista 20.4.2004 annettu laki, 18 § (Puolan virallinen lehti 2015, kohta 149, sellaisena kuin se on muutettuna).

PT: Syyskuun 25 päivänä annettu asetus nro 260/2009, sellaisena kuin se on muutettuna 12 päivänä helmikuuta annetulla lailla nro 5/2014; 23 päivänä elokuuta 2016 annettu laki nro 28/2016 ja 9 päivänä syyskuuta 2015 annettu laki nro 146/2015 (työvoimanvälitystoimistojen palvelujen saatavuus ja tarjoaminen).

RO: Uudelleen julkaistu laki nro 156/2000 ulkomailla työskentelevien Romanian kansalaisten suojelusta sekä lain 156/2000 soveltamista koskevien metodologisten normien hyväksymisestä annettu hallituksen päätös nro 384/2001 myöhempine muutoksineen; hallituksen asetus nro 277/2002, sellaisena kuin se on muutettuna hallituksen asetuksella nro 790/2004 ja hallituksen asetuksella nro 1122/2010; ja laki nro 53/2003 – Työvoimalaki, uudelleenjulkaistu, myöhempine muutoksineen ja täydennettynä, sekä hallituksen päätös nro 1256/2011 tilapäistä työvoimaa välittävän yrityksen toimintaedellytyksistä ja lupamenettelystä.

SI: Työmarkkinoiden sääntelyä koskeva laki (Slovenian tasavallan virallinen lehti nro 80/2010, 21/2013, 63/2013, 55/2017); ja Ulkomaalaisten työllistymistä, itsenäistä ammatinharjoittamista ja työtä koskeva laki ZZSDT (Slovenian tasavallan virallinen lehti nro 47/2015), ZZSDT-UPB2 (Slovenian tasavallan virallinen lehti nro 1 /2018).

SK: Laki nro 5/2004 työnvälityspalveluista; ja laki nro 455/1991 kaupan alan toimiluvista.

Varauma nro 9 – Liike-elämän palvelut – turvallisuus- ja etsiväpalvelut

Toimiala – osa-ala: Liike-elämän palvelut – turvallisuus- ja etsiväpalvelut

Toimialaluokka: CPC 87301, 87302, 87303, 87304, 87305 ja 87309

Varauman tyyppi: Kansallinen kohtelu

Ylempi johto ja hallitukset

Suoritevaatimukset

Paikallinen läsnäolo

Luku: Sijoitusten vapauttaminen ja Rajat ylittävä palvelukauppa

Kuvaus:

EU varaa itselleen oikeuden ottaa käyttöön tai pitää voimassa toimenpiteitä, jotka koskevat seuraavia:

a) Turvallisuuspalvelut (CPC 87302, 87303, 87304, 87305, 87309)

Sijoitusten vapauttaminen – Kansallinen kohtelu, Ylempi johto ja hallitukset, Suoritevaatimukset; ja Rajat ylittävä palvelukauppa – Kansallinen kohtelu, Paikallinen läsnäolo:

BG, CY, CZ, EE, LT, LV, MT, PL, RO, SI ja SK: Turvallisuuspalvelujen tarjonta.

DK, HR ja HU: Seuraavien osa-alojen palvelujen tarjoaminen: vartiointipalvelut (87305) – HR ja HU, turvallisuusjärjestelyjen konsultointipalvelut (87302) – HR, lentoasemien vartiointipalvelut (87305 osittain) – DK ja panssariautopalvelut (87304) – HU.

Sijoitusten vapauttaminen – Kansallinen kohtelu, Ylempi johto ja hallitukset; ja Rajat ylittävä palvelukauppa – Kansallinen kohtelu, Paikallinen läsnäolo:

BE: Vartiointi- ja turvallisuuspalveluja (87305) sekä turvallisuuspalveluihin liittyviä konsultointi- ja koulutuspalveluja (87302) tarjoavien yritysten hallitusten jäseniltä vaaditaan jäsenvaltion kansalaisuus. Turvallisuus- ja vartiointipalveluihin liittyviä konsultointipalveluja tarjoavien yritysten ylemppää johtoa koskee jäsenvaltion kansalaisuus- ja asuinpaikkavaatimus.

FI: Lupa tarjota turvallisuuspalveluja voidaan myöntää ainoastaan ETA:n alueella asuville luonnollisille henkilöille tai ETA:n alueelle sijoittautuneille oikeushenkilöille.

ES: Rajat ylittävä turvallisuuspalvelujen tarjonta. Yksityistä turvallisuushenkilöstöä koskee kansalaisuusvaatimus.

Rajat ylittävä palvelukauppa – Kansallinen kohtelu, Paikallinen läsnäolo:

BE, FI, FR ja PT: Ulkomainen palveluntarjoaja ei saa tarjota rajat ylittäviä turvallisuuspalveluja. Kansalaisuusvaatimus koskee erikoistunutta henkilöstöä (PT) ja toimitusjohtajia ja johtajia (FR).

Voimassa olevat toimenpiteet:

BE: Loi réglementant la sécurité privée et particulière, 2.10.2017

BG: Yksityistä turvallisuusliiketoimintaa koskeva laki

CZ: Laki kaupan alan toimiluvista

DK: Ilmailun turvaamista koskeva asetus

FI: Laki yksityisistä turvallisuuspalveluista (282/2002)

LT: Henkilöiden ja omaisuuden turvallisuutta koskeva laki nro IX-2327, annettu 8 päivänä heinäkuuta 2004.

LV: Vartiointipalveluja koskeva laki (6, 7 ja 14 §)

PL: Henkilöiden ja omaisuuden suojelusta 22.8.1997 annettu laki (Puolan virallinen lehti 2016, kohta 1432, sellaisena kuin se on muutettuna)

PT: Laki 34/2013 *alterada p/ Lei 46/2019, 16 maio 2019*; ja asetus 273/2013 *alterada p/ Portaria 106/2015, 13 abril 2015*.

SI: *Zakon o zasebnem varovanju* (laki yksityisistä turvallisuuspalveluista)

b) Etsiväpalvelut (CPC 87301)

Sijoitusten vapauttaminen – Kansallinen kohtelu, Ylempi johto ja hallitukset,
Suoritevaatimukset; ja Rajat ylittävä palvelukauppa – Kansallinen kohtelu, Paikallinen
läsnäolo:

EU, pois lukien AT ja SE: Etsiväpalvelujen tarjonta.

Varauma nro 10 – Liike-elämän palvelut – muut liike-elämän palvelut

Toimiala – osa-ala:	Liike-elämän palvelut – muut liike-elämän palvelut (käännös- ja tulkkauspalvelut, kopiointipalvelut, energian jakeluun liittyvät palvelut ja teollisuuteen liittyvät palvelut)
Toimialaluokka:	CPC 86764, 86769, 87905, 87904, 884, 8868 ja 887
Varauman tyyppi:	Kansallinen kohtelu Suosituimmuuskohtelu Ylempi johto ja hallitukset Suoritevaatimukset Paikallinen läsnäolo
Luku:	Sijoitusten vapauttaminen ja Rajat ylittävä palvelukauppa

Kuvaus:

EU varaa itselleen oikeuden ottaa käyttöön tai pitää voimassa toimenpiteitä, jotka koskevat seuraavia:

a) Käännös- ja tulkkauspalvelut (CPC 87905)

Rajat ylittävä palvelukauppa – Paikallinen läsnäolo:

HR: Virallisten asiakirjojen käännös- ja tulkkauspalvelujen tarjoaminen yli rajojen.

b) Kopiointipalvelut (CPC 87904)

Rajat ylittävä palvelukauppa – Kansallinen kohtelu, Paikallinen läsnäolo:

HU: Rajat ylittävä kopiointipalvelujen tarjonta.

- c) Energian jakeluun liittyvät palvelut ja teollisuuteen liittyvät palvelut (CPC 884 osittain, 887 muut kuin neuvonta- ja konsultointipalvelut)

Sijoitusten vapauttaminen – Kansallinen kohtelu, Ylempi johto ja hallitukset; ja Rajat ylittävä palvelukauppa – Kansallinen kohtelu, Paikallinen läsnäolo:

HU: Energian jakeluun liittyvät palvelut ja valmistusteollisuuteen liittyvien palvelujen rajat ylittävä tarjoaminen, pois lukien näihin toimialoihin liittyvät neuvonta- ja konsultointipalvelut.

- d) Alusten ja rautatiekaluston sekä ilma-alusten ja niiden osien huolto ja korjaus (CPC 86764 osittain, 86769, 8868)

Rajat ylittävä palvelukauppa – Kansallinen kohtelu, Paikallinen läsnäolo:

EU, pois lukien DE, EE ja HU: Rautatiekaluston huolto- ja korjauspalvelujen rajatylittävä tarjoaminen.

EU, pois lukien CZ, EE, HU, LU ja SK: Sisävesiliikenteen alusten huolto- ja korjauspalvelujen rajatylittävä tarjoaminen.

EU, pois lukien EE, HU ja LV: Merialusten huolto- ja korjauspalvelujen rajatylittävä tarjoaminen.

EU, pois lukien AT, EE, HU, LV ja PL: Ilma-alusten ja niiden osien huolto- ja korjauspalvelujen rajatylittävä tarjoaminen (CPC 86764 osittain, CPC 86769, CPC 8868).

EU: Laivojen lakisääteisten katsastus- ja varmennuspalvelujen rajatylittävä tarjoaminen.

Voimassa olevat toimenpiteet:

EU: Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 391/2009¹.

e) Muut ilmailuun liittyvät liike-elämän palvelut

Sijoitusten vapauttaminen – Suosituimmuuskohtelu; ja Rajat ylittävä palvelukauppa – Suosituimmuuskohtelu:

¹ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 391/2009, annettu 23 päivänä huhtikuuta 2009, alusten tarkastamis- ja katsastamislaitoksia koskevista yhteisistä säännöistä ja standardeista (EUVL L 131, 28.5.2009, s. 11).

EU: Kolmannelle maalle myönnetään erilliskohtelu sellaisten voimassa olevien tai tulevien kahdenvälisen sopimusten nojalla, jotka liittyvät seuraaviin ilmaliikenteen liitännäispalveluihin:

- i) lentoliikennepalvelujen myynti ja markkinointi;
- ii) tietokonepohjaiseen paikanvarausjärjestelmään (TPJ) liittyvät palvelut;
- iii) ilma-alusten ja niiden osien huolto ja korjaus; tai
- iv) ilma-alusten vuokraus tai leasingvuokraus ilman miehistöä.

Varauma nro 11 – Televiestintä

Toimiala: Satelliittilähetysten välityspalvelut

Varauman tyyppi: Kansallinen kohtelu

Luku: Sijoitusten vapauttaminen ja Rajat ylittävä palvelukauppa

Kuvaus:

EU varaa itselleen oikeuden ottaa käyttöön tai pitää voimassa toimenpiteitä, jotka koskevat seuraavia:

BE: Satelliittilähetysten välityspalvelut.

Varauma nro 12 – Rakennustyöt

Toimiala: Rakennuspalvelut

Toimialaluokka: CPC 51

Varauman tyyppi: Kansallinen kohtelu

Luku: Sijoitusten vapauttaminen ja Rajat ylittävä palvelukauppa

Kuvaus:

EU varaa itselleen oikeuden ottaa käyttöön tai pitää voimassa toimenpiteitä, jotka koskevat seuraavia:

LT: Ainoastaan Liettuassa rekisteröidyillä suunnitteluyrityksillä tai sellaisilla ulkomaisilla suunnitteluyrityksillä, jotka ovat saaneet luvan hallituksen tätä tarkoitusta varten hyväksymältä laitokselta, on oikeus laatia poikkeuksellisen merkittävien rakennuskohteiden suunnitteluasiakirjat. Oikeus teknisten töiden toteuttamiseen rakentamisen pääalueilla voidaan myöntää sellaiselle muulle kuin liettualaiselle henkilölle, joka on saanut luvan Liettuan hallituksen hyväksymältä laitokselta.

Varauma nro 13 – Jakelupalvelut

Toimiala: Jakelupalvelut

Toimialaluokka: CPC 621, 62117, 62251, 62228, 62251, 62271, 8929, 62112 osittain, 62226, 62272 osittain, 62276, 631 osittain, 63108, 6329 osittain

Varauman tyyppi: Kansallinen kohtelu

Ylempi johto ja hallitukset

Suoritevaatimukset

Luku: Sijoitusten vapauttaminen ja Rajat ylittävä palvelukauppa

Kuvaus:

EU varaa itselleen oikeuden ottaa käyttöön tai pitää voimassa toimenpiteitä, jotka koskevat seuraavia:

Farmaseuttisten tuotteiden jakelu

Rajat ylittävä palvelukauppa – Paikallinen läsnäolo:

BG: Farmaseuttisten tuotteiden rajat ylittävä tukkujakelu (CPC 62251).

Sijoitusten vapauttaminen – Kansallinen kohtelu, Suoritevaatimukset, Ylempi johto ja hallitukset; ja Rajat ylittävä palvelukauppa – Kansallinen kohtelu:

FI: Farmaseuttisten tuotteiden jakelu (CPC 62117, 62251 ja 8929).

Voimassa olevat toimenpiteet:

BG: Ihmisille tarkoitettuja lääkkeitä koskeva laki; ja lääkinnällisiä laitteita koskeva laki.

FI: Lääkelaki (395/1987).

b) Alkoholijuomien jakelu

FI: Alkoholijuomien jakelu (CPC 62112 osittain, 62226, 63107, 8929).

Voimassa olevat toimenpiteet:

FI: Alkoholilaki (1102/2017)

- c) Muu jakelu (CPC 621 osittain, 62228, 62251, 62271, 62272 osittain, 62276, 63108, CPC 6329 osittain)

Rajat ylittävä palvelukauppa – Kansallinen kohtelu, Paikallinen läsnäolo:

BG: Kemiallisten tuotteiden, jalometallien ja jalokivien, lääkeaineiden ja lääkinnälliseen käyttöön tarkoitettujen tuotteiden ja esineiden, tupakan ja tupakkatuotteiden sekä alkoholijuomien tukkujakelu.

Bulgaria varaa itselleen oikeuden ottaa käyttöön tai pitää voimassa toimenpiteitä, jotka koskevat hyödykkeiden välittäjien palveluja.

Voimassa olevat toimenpiteet:

BG: Ihmisille tarkoitettuja lääkkeitä koskeva laki; lääkinnällisiä laitteita koskeva laki; eläinlääkinnällisiä toimia koskeva laki; kemiallisten aseiden kieltämistä ja myrkyllisten aineiden ja niiden lähtöaineiden valvontaa koskeva laki; tupakka- ja tupakkatuotelaki; valmisteveroa ja verottomia varastoja koskeva laki; ja viinejä ja väkeviä alkoholijuomia koskeva laki.

Varauma nro 14 – Koulutuspalvelut

Toimiala: Koulutuspalvelut

Toimialaluokka: CPC 92

Varauman tyyppi: Kansallinen kohtelu

Ylempi johto ja hallitukset

Suoritevaatimukset

Paikallinen läsnäolo

Luku: Sijoitusten vapauttaminen ja Rajat ylittävä palvelukauppa

Kuvaus:

EU varaa itselleen oikeuden ottaa käyttöön tai pitää voimassa toimenpiteitä, jotka koskevat seuraavia:

Sijoitusten vapauttaminen – Kansallinen kohtelu, Suoritevaatimukset, Ylempi johto ja hallitukset; ja
Rajat ylittävä palvelukauppa – Kansallinen kohtelu, Paikallinen läsnäolo:

EU: Kaikki koulutuspalvelut, joille myönnetään julkista rahoitusta tai valtion tukea missä tahansa muodossa. Kun yksityisesti rahoitettujen koulutuspalvelujen tarjoaminen sallitaan ulkomaisille palveluntarjoajille, yksityisten toimijoiden osallistuminen koulutusjärjestelmään saattaa edellyttää toimilupaa, joka myönnetään syrjimättömästi.

EU, pois lukien CZ, EE, NL, SE ja SK: Yksityisesti rahoitettujen muiden koulutuspalvelujen, joilla tarkoitetaan muita kuin alemman perusasteen, ylemmän perusasteen, keskiasteen ja korkea-asteen koulutukseksi ja aikuiskoulutukseksi luokiteltuja koulutuspalveluja, tarjoaminen (CPC 929).

CY, FI, MT ja RO: Yksityisesti rahoitettavien alemman perusasteen, ylemmän perusasteen ja aikuiskoulutuspalvelujen tarjoaminen (CPC 921, 922, 924).

AT, BG, CY, FI, MT ja RO: Yksityisesti rahoitettavien korkea-asteen koulutuspalvelujen tarjoaminen (CPC 923).

CZ ja SK: Yksityisesti rahoitettuja koulutuspalveluja tarjoavan yhteisön johtokunnan enemmistön on oltava maan kansalaisia (CPC 921, 922 ja 923 Slovakian osalta muu kuin 92310 ja 924).

SI: Vain slovenialaiset luonnolliset henkilöt ja oikeushenkilöt voivat perustaa yksityisesti rahoitettuja perusasteen oppilaitoksia. Palveluntarjoajan on perustettava sääntömääräinen kotipaikka tai sivuliike. Yksityisesti rahoitettuja keskiasteen ja korkea-asteen koulutuspalveluja tarjoavan yhteisön hallituksen jäsenten enemmistön on oltava Slovenian kansalaisia (CPC 922 ja 923).

SE: Koulutuspalvelujen tarjoajat, joille viranomaiset ovat antaneet luvan koulutuksen tarjoamiseen. Tätä varaumaa sovelletaan yksityisesti rahoitettujen koulutuspalvelujen tarjoajiin, jotka saavat valtion tukea jossakin muodossa, kuten valtion tunnustamiin koulutuspalvelujen tarjoajiin, valtion valvonnassa oleviin koulutuspalvelujen tarjoajiin sekä sellaiseen koulutukseen, joka oikeuttaa opintotukeen (CPC 92).

SK: Kaikkia muita yksityisesti rahoitettujen koulutuspalvelujen tarjoajia paitsi keskiasteen jälkeisten teknisten ja ammatillisten koulutuspalvelujen tarjoajia koskee ETA-alueen asuinpaikkavaatimus. (CPC 921, 922, 923 muut kuin 92310, 924)

Rajat ylittävä palvelukauppa – Kansallinen kohtelu, Paikallinen läsnäolo:

BG, IT ja SI: Yksityisesti rahoitettavien alemman perusasteen koulutuspalvelujen rajat ylittävän tarjoamisen rajoittaminen (CPC 921).

BG ja IT: Yksityisesti rahoitettavien ylemmän perusasteen koulutuspalvelujen rajat ylittävän tarjoamisen rajoittaminen (CPC 922).

AT: Yksityisesti rahoitettavien radio- tai televisiolähetysten toteutettavien aikuiskoulutuspalvelujen rajat ylittävän tarjoamisen rajoittaminen (CPC 924).

Voimassa olevat toimenpiteet:

BG: Laki julkisesta koulutuksesta, 12 §; Laki korkea-asteen koulutuksesta, lisäsäännösten 4 kohta; ja ammatillista koulutusta koskeva laki, 22 §.

FI: Perusopetuslaki (628/1998); lukiolaki (629/1998); laki ammatillisesta koulutuksesta (630/1998); laki ammatillisesta aikuiskoulutuksesta (631/1998); ammattikorkeakoululaki (351/2003); ja yliopistolaki (558/2009).

IT: Kuninkaan asetus 1592/1933 (laki keskiasteen koulutuksesta); laki 243/1991 (tapauskohtainen valtion tuki yksityisille yliopistoille); CNVSU:n (*Comitato nazionale per la valutazione del sistema universitario*) päätöslauselma 20/2003; ja presidentin asetus (DPR) 25/1998.

SK: Koulutuslaki 245/2008; yliopistolaki 131/2002; ja valtion kouluhallintoa ja koulujen itsehallintoa koskeva laki 596/2003.

Varauma nro 15 – Ympäristöpalvelut

Toimiala – osa-ala: Ympäristöpalvelut – jätehuolto ja maaperän hoito

Toimialaluokka: CPC 9401, 9402, 9403, 94060

Varauman tyyppi: Paikallinen läsnäolo

Luku: Rajat ylittävä palvelukauppa

Kuvaus:

EU varaa itselleen oikeuden ottaa käyttöön tai pitää voimassa toimenpiteitä, jotka koskevat seuraavia:

DE: Jätehuoltopalvelujen tarjoaminen lukuun ottamatta neuvontapalveluja, maaperän suojeluun ja saastuneen maaperän hoitoon liittyvät palvelut lukuun ottamatta neuvontapalveluja.

Varauma nro 16 – Terveystenhoolto- ja sosiaalipalvelut

Toimiala:	Terveystenhoolto- ja sosiaalipalvelut
Toimialaluokka:	CPC 93, 931, muu kuin 9312, 93191 osittain, 9311, 93192, 93193, 93199
Varauman tyyppi:	Kansallinen kohtelu Suosituimmuuskohtelu Ylempi johto ja hallitukset Suoritevaatimukset Paikallinen läsnäolo
Luku:	Sijoitusten vapauttaminen ja Rajat ylittävä palvelukauppa

Kuvaus:

EU varaa itselleen oikeuden ottaa käyttöön tai pitää voimassa toimenpiteitä, jotka koskevat seuraavia:

- a) Terveystenhuoltopalvelut – sairaala-, sairaankuljetus- ja hoitolaitospalvelut (CPC 93, 931 muut kuin 9312, 93191 osittain, 9311, 93192, 93193, 93199)

Sijoitusten vapauttaminen – Markkinoille pääsy, Kansallinen kohtelu, Suoritevaatimukset, Ylempi johto ja hallitukset:

EU: Kaikki terveydenhuoltopalvelut, joille myönnetään julkista rahoitusta tai valtion tukea missä tahansa muodossa.

EU: Kaikki yksityisesti rahoitetut terveydenhuoltopalvelut, lukuun ottamatta yksityisesti rahoitettuja sairaala- ja sairaankuljetuspalveluja sekä muita hoitolaitosten palveluja kuin sairaalapalveluja.

Tämä varaus ei koske kaikkien terveydenhuollon asiantuntijapalvelujen tarjoamista, mukaan lukien ammattilaisten tarjoamat palvelut, kuten lääkäreiden, hammaslääkäreiden, kättilöiden, sairaanhoitajien, fysioterapeuttien, ensihoitajien ja psykologien palvelut, joihin sovelletaan muita varauksia (CPC 931 muut kuin 9312, 93191 osittain).

AT, PL ja SI: Yksityisesti rahoitettavien sairaankuljetuspalvelujen tarjoaminen (CPC 93192).

BE: Yksityisesti rahoitettujen sairaankuljetuspalvelujen ja muiden hoitolaitosten palvelujen kuin sairaalapalvelujen perustaminen (CPC 93192 ja 93193).

BG, CY, CZ, FI, MT ja SK: Yksityisesti rahoitettujen sairaala-, sairaankuljetuspalvelujen ja muiden hoitolaitosten palvelujen kuin sairaalapalvelujen tarjoaminen (CPC 9311, 93192 ja 93193).

FI: Muiden terveydenhuoltopalvelujen tarjoaminen (CPC 93199).

Voimassa olevat toimenpiteet:

CZ: Terveydenhuoltopalveluja ja niiden tarjoamisen ehtoja koskeva laki nro 372/2011 Kok.

FI: Laki yksityisestä terveydenhuollosta (152/1990).

Sijoitusten vapauttaminen – Kansallinen kohtelu, Suosituimmuuskohtelu, Ylempi johto ja hallitukset, Suoritevaatimukset:

DE: Saksan sosiaaliturvajärjestelmä, jossa eri yritykset tai yksiköt voivat tarjota palveluja, joihin sisältyy kilpailullisia osia ja jotka eivät siksi ole ”yksinomaan julkista valtaa käytettäessä toteutettuja palveluja”. Terveydenhuolto- ja sosiaalipalvelujen osalta suotuisamman kohtelun myöntäminen kahdenvälisen kauppasopimuksen puitteissa (CPC 93).

Sijoitusten vapauttaminen – Kansallinen kohtelu:

DE: Yksityisesti rahoitettujen Saksan puolustusvoimien sairaaloiden omistus.

Muiden merkitykseltään keskeisten yksityisesti rahoitettujen sairaaloiden kansallistaminen (CPC 93110).

FR: Yksityisesti rahoitettujen laboratorioanalyysi- ja testauspalvelujen tarjoaminen.

Rajat ylittävä palvelukauppa – Kansallinen kohtelu:

FR: Yksityisesti rahoitettujen laboratoriotestaus- ja -analysointipalvelujen tarjoaminen (CPC 9311 osittain).

Voimassa olevat toimenpiteet:

FR: *Code de la Santé Publique*.

b) Terveystenhoolto- ja sosiaalipalvelut, mukaan lukien eläkevakuutukset

Rajat ylittävä palvelukauppa – Kansallinen kohtelu, Paikallinen läsnäolo:

EU, pois lukien HU: Terveystenhoolto- ja sosiaalipalvelujen sekä sellaisten toimien tai palvelujen rajatylittävä tarjonta, jotka ovat osa yleistä eläkejärjestelmää tai lakisääteistä sosiaaliturvajärjestelmää. Tämä varaus ei koske kaikkien terveydenhuollon asiantuntijapalvelujen tarjoamista, mukaan lukien ammattilaisten tarjoamat palvelut, kuten lääkäreiden, hammaslääkäreiden, kättilöiden, sairaanhoitajien, fysioterapeuttien, ensihoitajien ja psykologien palvelut, joihin sovelletaan muita varauksia (CPC 931 muu kuin 9312, 93191 osittain).

HU: Kaikkien julkista rahoitusta saavien sairaalapalvelujen, sairaankuljetuspalvelujen ja muiden hoitolaitosten palvelujen kuin sairaalapalvelujen rajatylittävä tarjoaminen (CPC 9311, 93192 ja 93193).

c) Sosiaalipalvelut, mukaan lukien eläkevakuutukset

Sijoitusten vapauttaminen – Kansallinen kohtelu, Ylempi johto ja hallitukset, Suoritevaatimukset:

EU: Kaikkien sellaisten sosiaalipalvelujen tarjoaminen, joille myönnetään julkista rahoitusta tai valtion tukea missä tahansa muodossa, sekä toimet tai palvelut, jotka ovat osa yleistä eläkejärjestelmää tai lakisääteistä sosiaaliturvajärjestelmää.

BE, CY, DE, DK, EL, ES, FR, IE, IT ja PT: Yksityisesti rahoitettujen muiden sosiaalipalvelujen kuin toipilas- ja lepokoteihin ja vanhainkoteihin liittyvien palvelujen tarjoaminen.

CZ, FI, HU, MT, PL, RO, SK, ja SI: Yksityisesti rahoitettujen sosiaalipalvelujen tarjoaminen.

DE: Saksan sosiaaliturvajärjestelmä, jossa eri yritykset tai yksiköt tarjoavat palveluja, joihin sisältyy kilpailullisia osia ja joita ei siksi ehkä voi määritellä ”yksinomaan julkista valtaa käytettäessä toteutetuiksi palveluiksi”.

Voimassa olevat toimenpiteet:

FI: Laki yksityisistä sosiaalipalveluista (922/2011).

IE: *Health Act 2004* (39 §) ja *Health Act 1970* (sellaisena kuin se on muutettuna – 61A §).

IT: Julkista terveydenhuoltojärjestelmää koskeva laki 833/1978; asetus 502/1992 terveysalan järjestelyistä ja periaatteista; ja laki 328/2000 sosiaalipalvelujen uudistamisesta.

Varauma nro 17 – Matkailu ja siihen liittyvät palvelut

Toimiala: Matkailijoiden opastuspalvelut, terveydenhuolto- ja sosiaalipalvelut

Toimialaluokka: CPC 7472

Varauman tyyppi: Kansallinen kohtelu

Suosituimmuuskohtelu

Luku: Sijoitusten vapauttaminen ja Rajat ylittävä palvelukauppa

Kuvaus:

EU varaa itselleen oikeuden ottaa käyttöön tai pitää voimassa toimenpiteitä, jotka koskevat seuraavia:

Sijoitusten vapauttaminen – Kansallinen kohtelu ja Rajat ylittävä palvelukauppa – Kansallinen kohtelu:

FR: Jäsenvaltion kansalaisuusvaatimus matkailijoiden opastuspalvelujen tarjonnan osalta.

Sijoitusten vapauttaminen – Suosituimmuuskohtelu ja Rajat ylittävä palvelukauppa – Suosituimmuuskohtelu:

LT: Mikäli Chile sallii Liettuan kansalaisten tarjota matkailijoiden opastuspalveluja, Liettua sallii samoin ehdoin Chilen kansalaisten tarjota matkailijoiden opastuspalveluja.

Varauma nro 18 – Virkistys-, kulttuuri- ja urheilupalvelut

Toimiala: Virkistys-, kulttuuri- ja urheilupalvelut

Toimialaluokka: CPC 962, 963, 9619, 964

Varauman tyyppi: Kansallinen kohtelu

Ylempi johto ja hallitukset

Suoritevaatimukset

Paikallinen läsnäolo

Luku: Sijoitusten vapauttaminen ja Rajat ylittävä palvelukauppa

Kuvaus:

EU varaa itselleen oikeuden ottaa käyttöön tai pitää voimassa toimenpiteitä, jotka koskevat seuraavia:

a) Kirjasto-, arkisto-, museo- ja muut kulttuuripalvelut (CPC 963)

Sijoitusten vapauttaminen – Kansallinen kohtelu, Suoritevaatimukset, Ylempi johto ja hallitukset; ja Rajat ylittävä palvelukauppa – Kansallinen kohtelu, Paikallinen läsnäolo:

EU, pois lukien AT ja sijoitusten vapauttamisen osalta LT: Kirjasto-, arkisto-, museo- ja muiden kulttuuripalvelujen tarjonta.

AT ja LT: Palvelun perustamiselta voidaan vaatia toimilupaa.

b) Viihdepalvelut, teatteri-, musiikkiyhtye- ja sirkuspalvelut (CPC 9619, 964 muut kuin 96492)

Rajat ylittävä palvelukauppa – Kansallinen kohtelu:

EU, pois lukien AT ja SE: Viihdepalvelujen, mukaan lukien teatteri-, musiikkiyhtye-, sirkus- ja diskopalvelut, rajat ylittävä tarjoaminen.

Sijoitusten vapauttaminen – Kansallinen kohtelu, Suoritevaatimukset, Ylempi johto ja hallitukset; ja Rajat ylittävä palvelukauppa – Kansallinen kohtelu, Paikallinen läsnäolo:

CY, CZ, FI, MT, PL, RO, SI ja SK: Viihdepalvelujen, mukaan lukien teatteri-, musiikkiyhtye-, sirkus- ja diskopalvelut, tarjoaminen.

BG: Seuraavien viihdepalvelujen tarjoaminen: sirkus-, huvipuisto- ja muut vastaavat viihdepuistopalvelut, seuratanssi-, disko- ja tanssinopetuspalvelut sekä muut vastaavat viihdepalvelut.

EE: Muiden viihdepalvelujen tarjonta lukuun ottamatta elokuvateatteripalveluja.

LT ja LV: Kaikkien viihdepalvelujen tarjonta lukuun ottamatta elokuvateatterien käyttöpalveluja.

CY, CZ, LV, PL, RO ja SK: Urheilu- ja muiden virkistyspalvelujen rajat ylittävä tarjoaminen.

c) Uutiset ja uutistoimistot (CPC 962)

Sijoitusten vapauttaminen – Kansallinen kohtelu, Suosituimmuuskohtelu:

FR: Ulkomainen omistusosuus olemassa olevissa ranskankielisiä julkaisuja julkaisevissa kustantamoissa voi olla enintään 20 prosenttia yrityksen pääomasta tai äänivallasta.

Chileläisten uutistoimistojen sijoittautumiseen sovelletaan kansallisessa sääntelyssä vahvistettuja ehtoja. Uutistoimistojen perustaminen edellyttää ulkomaisten sijoittajien osalta vastavuoroisuutta.

Voimassa olevat toimenpiteet:

FR: *Ordonnance n° 45-2646 du 2 novembre 1945 portant réglementation provisoire des agences de presse; and Loi n° 86-897 du 1 août 1986 portant réforme du régime juridique de la presse.*

d) Rahapeli- ja vedonlyöntipalvelut (CPC 96492)

Sijoitusten vapauttaminen – Kansallinen kohtelu, Suoritevaatimukset, Ylempi johto ja hallitukset; ja Rajat ylittävä palvelukauppa – Kansallinen kohtelu, Paikallinen läsnäolo:

EU: Rahapelitoiminta, joka tapahtuu rahallista arvoa omaavin panoksin onnenpeleissä, mukaan luettuina arpajaiset, raaputusarvat, rahapelitoiminta kasinoissa, pelisaleissa ja anniskelutiloissa sekä hyväntekeväisyysjärjestöjen tai voittoa tavoittelemattomien järjestöjen harjoittama tai niiden hyväksi harjoitettu vedonlyönti-, bingo- ja rahapelitoiminta.

Varauma nro 19 – Liikennepalvelut ja liikenteen liitännäispalvelut

Toimiala: Liikennepalvelut

Varauman tyyppi: Kansallinen kohtelu

Suosituimmuuskohtelu

Ylempi johto ja hallitukset

Suoritevaatimukset

Paikallinen läsnäolo

Luku: Sijoitusten vapauttaminen ja Rajat ylittävä palvelukauppa

Kuvaus:

EU varaa itselleen oikeuden ottaa käyttöön tai pitää voimassa toimenpiteitä, jotka koskevat seuraavia:

a) Meriliikenne – kaikki muu kaupallinen toiminta, joka suoritetaan alukselta

Sijoitusten vapauttaminen – Kansallinen kohtelu, Ylempi johto ja hallitukset,
Suoritevaatimukset; ja Rajat ylittävä palvelukauppa – Kansallinen kohtelu:

EU: Merialuksen tai muun kuin merialuksen miehistön kansalaisuus.

Sijoitusten vapauttaminen – Kansallinen kohtelu, Suosituimmuuskohtelu, Ylempi johto ja hallitukset:

EU, pois lukien LV ja MT: Ainoastaan EU:n luonnollinen henkilö tai oikeushenkilö voi rekisteröidä aluksen ja liikennöidä laivastoa sijoittautumisvaltion lipun alla (koskee kaikkea kaupallista merellä tapahtuvaa toimintaa, joka suoritetaan merialukselta, mukaan lukien kalastus, vesiviljely ja kalastukseen liittyvät palvelut; kansainvälinen henkilö- ja tavaraliikenne (CPC 721) ja meriliikenteen liitännäispalvelut).

EU: Syöttöliikennepalvelut ja Euroopan unionin laivanvarustajien omassa omistuksessa olevien tai vuokrattujen konttien palauttaminen muulta kuin kaupalliselta pohjalta siltä osin kuin nämä palvelut eivät kuulu kansallista meriliikenteen kabotaasia koskevan poikkeuksen piiriin

Rajat ylittävä palvelukauppa – Kansallinen kohtelu, Paikallinen läsnäolo:

SK: Ulkomaisten sijoittajien päätoimipaikan on oltava Slovakiassa, jotta ne voivat hakea lupaa palvelun tarjoamiseen (CPC 722).

b) Meriliikenteen liitännäispalvelut

Sijoitusten vapauttaminen – Kansallinen kohtelu, Ylempi johto ja hallitukset; ja Rajat ylittävä palvelukauppa – Kansallinen kohtelu, Paikallinen läsnäolo:

EU: Luotsaus- ja kiinnityspalvelujen tarjoaminen. Selvyyden vuoksi todetaan, että jäsenvaltiossa sovellettavista alusten rekisteröintiä koskevista edellytyksistä riippumatta Euroopan unioni varaa itselleen oikeuden vaatia, että ainoastaan jäsenvaltioiden kansallisiin alusrekistereihin merkityt alukset voivat tarjota luotsaus- ja kiinnityspalveluja (CPC 7452).

EU, pois lukien LT ja LV: Ainoastaan jäsenvaltion lipun alla purjehtivat alukset saavat tarjota hinaus- ja työntöpalveluja (CPC 7214).

Rajat ylittävä palvelukauppa – Kansallinen kohtelu, Paikallinen läsnäolo:

LT: Ainoastaan liettualaiset oikeushenkilöt tai jäsenvaltion oikeushenkilöt, joilla on Liettuaan sivuliike, jolla on Liettuan meriturvallisuushallinnon antama todistus, voivat tarjota luotsaus- ja kiinnityspalveluja sekä hinaus- ja työntöpalveluja (CPC 7214, 7452).

Rajat ylittävä palvelukauppa – Kansallinen kohtelu, Paikallinen läsnäolo:

BE: Lastinkäsittelypalveluja voivat tarjota ainoastaan akkreditoidut työntekijät, joilla on oikeus työskennellä kuninkaan asetuksessa määritellyillä satama-alueilla (CPC 741).

Voimassa olevat toimenpiteet:

BE: *Loi du 8 juin 1972 organisant le travail portuaire; Arrêté royal du 12 janvier 1973 instituant une Commission paritaire des ports et fixant sa dénomination et sa compétence; Arrêté royal du 4 septembre 1985 portant agrément d'une organisation d'employeur (Anvers); Arrêté royal du 29 janvier 1986 portant agrément d'une organisation d'employeur (Gand); Arrêté royal du 10 juillet 1986 portant agrément d'une organisation d'employeur (Zeebrugge); Arrêté royal du 1er mars 1989 portant agrément d'une organisation d'employeur (Ostende); ja Arrêté royal du 5 juillet 2004 relatif à la reconnaissance des ouvriers portuaires dans les zones portuaires tombant dans le champ d'application de la loi du 8 juin 1972 organisant le travail portuaire, tel que modifié.*

c) Sisävesiliikenne ja siihen liittyvät liitännäispalvelut

Sijoitusten vapauttaminen – Kansallinen kohtelu, Suosituimmuuskohtelu, Ylempi johto ja hallitukset, Suoritevaatimukset; ja Rajat ylittävä palvelukauppa – Kansallinen kohtelu, Paikallinen läsnäolo, Suosituimmuuskohtelu:

EU: Henkilö- ja tavaraliikenne sisävesillä (CPC 722) ja sisävesiliikenteen liitännäispalvelut.

d) Rautatieliikennepalvelut ja rautatieliikenteen liitännäispalvelut

Sijoitusten vapauttaminen – Kansallinen kohtelu, Suosituimmuuskohtelu; ja Rajat ylittävä palvelukauppa – Kansallinen kohtelu, Suosituimmuuskohtelu, Paikallinen läsnäolo:

EU: Rautateiden henkilöliikenne (CPC 7111).

Sijoitusten vapauttaminen – Suosituimmuuskohtelu; ja Rajat ylittävä palvelukauppa – Suosituimmuuskohtelu, Paikallinen läsnäolo:

EU: Rautateiden tavaraliikenne (CPC 7112). Sovelletaan vastavuoroisuusehtoa.

LT: Rautatiekaluston huolto- ja korjauspalveluja koskee valtion monopoli (CPC 86764, 86769, 8868 osittain).

Voimassa olevat toimenpiteet:

EU: Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2012/34/EU¹.

¹ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2012/34/EU, annettu 21 päivänä marraskuuta 2012, yhtenäisestä eurooppalaisesta rautatiealueesta (EUVL L 343, 14.12.2012, s. 32).

- e) Maantieliikenne (henkilö- ja tavaraliikenne, kansainväliset rekkaliikennepalvelut) ja maantieliikenteen liitännäispalvelut

Sijoitusten vapauttaminen – Kansallinen kohtelu, Ylempi johto ja hallitukset; ja Rajat ylittävä palvelukauppa – Kansallinen kohtelu:

EU:

- i) sijoittautumisvaatimus ja maantieliikennepalvelujen rajat ylittävän tarjoamisen rajoitus (CPC 712); ja
- ii) johonkin jäsenvaltioon sijoittautuneen ulkomaisen sijoittajan kabotaasiliikennepalvelujen tarjoamisen rajoittaminen toisessa jäsenvaltiossa (CPC 712)

Sijoitusten vapauttaminen – Kansallinen kohtelu; ja Rajat ylittävä palvelukauppa – Paikallinen läsnäolo:

BG: Henkilö- ja tavaraliikenteen yksinoikeuksia tai lupia voidaan myöntää ainoastaan jäsenvaltion kansalaisille ja Euroopan unionin oikeushenkilöille, joiden päätoimipaikka on Euroopan unionissa. Edellytyksenä on yhtiöittäminen (CPC 712).

Sijoitusten vapauttaminen – Kansallinen kohtelu ja Rajat ylittävä palvelukauppa – Kansallinen kohtelu:

FI: Tieliikennepalvelujen tarjoamiseen vaaditaan lupa, jota ei myönnetä ulkomailta rekisteröidyille ajoneuvoille (CPC 712).

Sijoitusten vapauttaminen – Kansallinen kohtelu:

FR: Kaukoliikenteen linja-autopalvelujen tarjoaminen (CPC 712).

Rajat ylittävä palvelukauppa – Paikallinen läsnäolo:

BG: Maantieliikenteen tukipalveluja koskee sijoittautumisvaatimus (CPC 744).

Voimassa olevat toimenpiteet:

EU: Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 1071/2009¹; Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 1072/2009²; Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 1073/2009³.

FI: Laki kaupallisista tavarankuljetuksista tiellä 693/2006; laki liikenteen palveluista 320/2017; ja ajoneuvolaki 1090/2002.

¹ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 1071/2009, annettu 21 päivänä lokakuuta 2009, maantieliikenteen harjoittajan ammatin harjoittamisen edellytyksiä koskevista yhteisistä säännöistä ja neuvoston direktiivin 96/26/EY kumoamisesta (EUVL L 300, 14.11.2009, s. 51).

² Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 1072/2009, annettu 21 päivänä lokakuuta 2009, maanteiden kansainvälisen tavaraliikenteen markkinoille pääsyä koskevista yhteisistä säännöistä (EUVL L 300, 14.11.2009, s. 72).

³ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 1073/2009, annettu 21 päivänä lokakuuta 2009, kansainvälisen linja-autoliikenteen markkinoille pääsyä koskevista yhteisistä säännöistä ja asetuksen (EY) N:o 561/2006 muuttamisesta (EUVL L 300, 14.11.2009, s. 88).

(f) Avaruusliikenne ja avaruusalusten vuokraus

Sijoitusten vapauttaminen – Kansallinen kohtelu, Suoritevaatimukset, Ylempi johto ja hallitukset; ja Rajat ylittävä palvelukauppa – Kansallinen kohtelu, Paikallinen läsnäolo:

EU: Avaruusliikennepalvelujen tarjonta ja avaruusalusten vuokrauspalvelujen tarjonta (CPC 733 ja 734 osittain).

g) Suosituimmuuskohtelun poikkeukset

Sijoitusten vapauttaminen – Suosituimmuuskohtelu; ja Rajat ylittävä palvelukauppa – Suosituimmuuskohtelu:

– Liikenne (kabotaasi) lukuun ottamatta meriliikennettä

FI: Myönnetään tietylle maalle erilliskohtelu sellaisten voimassa olevien tai tulevien kahdenvälisten sopimusten nojalla, joilla vapautetaan vastavuoroisuuden perusteella tietyn muun maan lipun alle rekisteröidyt alukset tai ulkomaille rekisteröidyt ajoneuvot yleisestä kiellosta tarjota kabotaasiliikennepalveluja (myös yhdistettyä liikennettä – tie- ja rautatieliikenne) Suomessa (CPC 711 osittain, CPC 712 osittain, CPC 722 osittain).

– Meriliikenteen tukipalvelut

BG: Mikäli Chile sallii bulgariaalaisten palveluntarjoajien tarjota meri- ja jokisatamien lastinkäsittelypalveluja ja varastointipalveluja, mukaan lukien kontteihin ja konttitavaraan liittyvät palvelut, Bulgaria sallii samoin ehdoin chileläisten palveluntarjoajien tarjota meri- ja jokisatamien lastinkäsittelypalveluja ja varastointipalveluja, mukaan lukien kontteihin ja konttitavaraan liittyvät palvelut (CPC 741 osittain, 742 osittain).

– Alusten vuokraus tai leasing-vuokraus

DE: Ulkomaisten alusten vuokraamiseen Saksassa asuville kuluttajille voidaan soveltaa vastavuoroisuusehtoa (CPC 7213, 7223, 83103).

– Tieliikenne ja rautatieliikenne

EU: Oikeus myöntää kolmannelle erilliskohtelu sellaisten voimassa olevien tai tulevien kahdenvälisen sopimusten nojalla, jotka liittyvät Euroopan unionin tai jäsenvaltioiden sekä kolmannen maan väliseen maanteiden kansainväliseen tavaraliikenteeseen (mukaan lukien yhdistetyt maantie- ja rautatiekuljetukset) sekä matkustajaliikenteeseen (CPC 7111, 7112, 7121, 7122, 7123). Kyseinen kohtelu voi

- i) käsittää osapuolten välisen tai niiden alueen kautta tapahtuvan liikennepalvelujen tarjonnan varaamisen kussakin osapuolella rekisteröidyille ajoneuvoille tai sen rajoittamisen kyseisiin ajoneuvoihin¹; tai
- ii) sisältää kyseisiin ajoneuvoihin sovellettavan verovapautuksen.

– Tieliikenne

BG: Nykyisten tai tulevien sopimusten nojalla toteutettavat toimenpiteet, joilla varataan kyseisenlaisten liikennepalvelujen tarjoaminen tai rajoitetaan sitä ja täsmennetään palveluntarjontaan Bulgarian alueella tai Bulgarian rajojen yli kuljettaessa sovellettavat ehdot, mukaan lukien kauttakulkuluvat tai etuuskohtelun mukaiset tienkäyttöverot (CPC 7121, 7122, 7123).

¹ Itävallan osalta suosituimmuuskohtelun poikkeuksen liikenneoikeuksia koskeva osa kattaa kaikki maat, joiden kanssa on tehty tai saatetaan tehdä kahdenvälinen tieliikennesopimus tai muita tieliikenteeseen liittyviä järjestelyjä koskeva kahdenvälinen sopimus.

CZ: Nykyisten tai tulevien sopimusten nojalla toteutettavat toimenpiteet, joilla liikennepalvelujen tarjoaminen varataan asianomaisille sopimuspuolille tai se rajoitetaan niihin sekä täsmennetään liikenteenharjoittamiseen sovellettavat ehdot, mukaan lukien kauttakuluvat tai etuuskohtelun mukaiset tienkäyttöverot palveluille, jotka koskevat Slovakian alueelle, sen alueella, sen kautta tai sieltä pois suuntautuvaa liikennettä (CPC 7121, 7122, 7123).

ES: Lupa kaupallisen läsnäolon perustamiseen Espanjaan voidaan evätä palveluntarjoajilta, joiden lähtömaa ei myönnä espanjalaisille palveluntarjoajille tosiasiallista markkinoille pääsyä (CPC 7123). *Ley 16/1987, de 30 de julio, de Ordenación de los Transportes Terrestres*

HR: Nykyisten tai tulevien kansainvälistä tieliikennettä koskevien sopimusten nojalla toteutettavat toimenpiteet, joilla liikennepalvelujen tarjoaminen varataan asianomaisille osapuolille tai se rajoitetaan niihin sekä täsmennetään liikenteenharjoittamiseen sovellettavat ehdot, mukaan lukien kauttakuluvat tai etuuskohtelun mukaiset tienkäyttöverot palveluille, jotka koskevat Kroatian alueelle, sen alueella, sen kautta tai sieltä pois suuntautuvaa liikennettä (CPC 7121, 7122, 7123).

LT: Kahdenvälisten sopimusten nojalla toteutettavat toimenpiteet, joissa vahvistetaan asianomaisille osapuolille liikennepalveluja koskevat määräykset ja täsmennetään liikenteenharjoittamiseen sovellettavat ehdot, mukaan lukien kauttakulkua ja muuta liikennettä koskevat kahdenväliset luvat Liettuan alueella, sen alueelle, sen kautta tai sieltä pois suuntautuvan liikenteen palveluille sekä tienkäyttöverot ja -maksut (CPC 7121, 7122, 7123).

SK: Nykyisten tai tulevien sopimusten nojalla toteutettavat toimenpiteet, joilla liikennepalvelujen tarjoaminen varataan asianomaisille sopimuspuolille tai se rajoitetaan niihin sekä täsmennetään liikenteenharjoittamiseen sovellettavat ehdot, mukaan lukien kauttakulku tai etuuskohtelun mukaiset tienkäyttöverot palveluille, jotka koskevat Slovakian alueelle, sen alueella, sen kautta tai sieltä pois suuntautuvaa liikennettä (CPC 7121, 7122, 7123).

– Rautatieliikenne

BG, CZ ja SK: Nykyiset tai tulevat sopimukset, joilla säännellään liikenneoikeuksia ja liikenteenharjoittamiseen sovellettavia ehtoja sekä liikennepalvelujen tarjontaa Bulgarian, Tšekin ja Slovakian alueella ja asianomaisten maiden välillä (CPC 7111, 7112).

– Lentoliikenne – Lentoliikenteen liitännäispalvelut

EU: Kolmannelle maalle myönnetään erilliskohtelu sellaisten voimassa olevien tai tulevien kahdenvälisten sopimusten nojalla, jotka liittyvät maahuolintapalveluihin.

– Tieliikenne ja rautatieliikenne

EE: Kun tietylle maalle myönnetään erilliskohtelu sellaisten voimassa olevien tai tulevien kahdenvälisten sopimusten nojalla, jotka koskevat maanteiden kansainvälistä tavaraliikennettä (mukaan lukien yhdistetyt maantie- ja rautatiekuljetukset), joilla liikennepalvelujen tarjoaminen varataan asianomaisille osapuolille tai se rajoitetaan niihin, jotka koskevat Viron alueelle, sen alueella, sen kautta tai sieltä pois suuntautuvaa kummankin osapuolen alueella rekisteröityjen ajoneuvojen liikennettä ja verovapautuksen myöntämistä näille ajoneuvoille (CPC 711 osittain, 712 osittain, 721 osittain).

– Kaikki henkilöliikenne- ja tavaraliikennepalvelut lukuun ottamatta meri- ja lentoliikennettä.

PL: Mikäli Chile sallii puolalaisten henkilö- ja tavaraliikenteen palveluntarjoajien tarjota liikennepalveluja Chileen ja sen alueella, Puola sallii samoin ehdoin chileläisten henkilö- ja tavaraliikenteen palveluntarjoajien tarjota liikennepalveluja Puolaan ja sen alueella.

Varauma nro 20 – Maatalous, kalastus ja vesi

Toimiala: Maatalous, riistatalous, metsätalous; kalastus, vesiviljely ja kalatalouteen liittyvät palvelut; veden keruu, puhdistus ja jakelu

Toimialaluokka: ISIC Rev. 3.1 011, 012, 013, 014, 015, CPC 8811, 8812, 8813 muut kuin neuvonta- ja konsultointipalvelut; 0501, 0502, CPC 882

Varauman tyyppi: Kansallinen kohtelu

Suosituimmuuskohtelu

Ylempi johto ja hallitukset

Suoritevaatimukset

Paikallinen läsnäolo

Luku: Sijoitusten vapauttaminen ja Rajat ylittävä palvelukauppa

Kuvaus:

EU varaa itselleen oikeuden ottaa käyttöön tai pitää voimassa toimenpiteitä, jotka koskevat seuraavia:

a) Maatalous, riistatalous ja metsätalous

Sijoitusten vapauttaminen – Kansallinen kohtelu:

HR: Maatalous ja metsästys.

HU: Maataloustoiminta (ISIC Rev. 3.1 011, 012, 013, 014, 015, CPC 8811, 8812, 8813 muut kuin neuvonta- ja konsultointipalvelut).

Voimassa olevat toimenpiteet:

HR: Laki maatalousmaasta (OG 20/18, 115/18, 98/19).

b) Kalastus, vesiviljely ja kalatalouteen liittyvät palvelut (ISIC Rev. 3.1 0501 ja 0502 sekä CPC 882)

Sijoitusten vapauttaminen – Kansallinen kohtelu, Ylempi johto ja hallitukset, Suoritevaatimukset, Suosituimmuuskohtelu; ja Rajat ylittävä palvelukauppa – Kansallinen kohtelu, Suosituimmuuskohtelu, Paikallinen läsnäolo:

EU:

1. Etenkin yhteisen kalastuspolitiikan ja kolmannen maan kanssa tehtyjen kalastussopimusten puitteissa pääsy jäsenvaltioiden suvereniteettiin tai oikeudenkäyttövaltaan kuuluvilla merivesillä sijaitseviin biologisiin luonnonvaroihin ja kalastuspaikkoihin sekä niiden käyttö, tai jäsenvaltion kalastusluvan mukaiset kalastusoikeudet, mukaan lukien:
 - a) sääntely, joka koskee Chilen tai kolmannen maan lipun alla purjehtiville aluksille myönnettyjen kiintiöiden mukaisesti pyydettyjen saaliiden purkamista tai ainoastaan jäsenvaltion lipun alla purjehtivien alusten osalta edellyttää, että osa kokonaissaaliista puretaan Euroopan unionin satamissa;
 - b) yrityksen vähimmäiskoon määrittäminen sekä pienimuotoiseen että rannikkokalastukseen tarkoitettujen alusten ylläpitämiseksi;

- c) erilliskohtelun myöntäminen voimassa olevan tai tulevan kahdenvälisen kalastusta koskevan sopimuksen nojalla; ja
 - d) edellytys, jonka mukaan jäsenvaltion lipun alla purjehtivan aluksen miehistön on oltava jäsenvaltioiden kansalaisia.
2. Kalastusaluksella on oikeus purjehtia jäsenvaltion lipun alla ainoastaan, jos
- a) sen omistavat kokonaan
 - i) Euroopan unionissa muodostetut yhtiöt; tai
 - ii) jäsenvaltioiden kansalaiset;
 - b) sen päivittäistä toimintaa ohjataan ja valvotaan Euroopan unionista käsin; ja
 - c) aluksen rahtaaaja, käyttäjä tai liikennöitsijä on unionissa muodostettu yhtiö tai jäsenvaltion kansalainen.
3. Kaupallinen kalastuslupa, joka oikeuttaa kalastamaan jäsenvaltion aluevesillä, voidaan myöntää ainoastaan jäsenvaltion lipun alla purjehtiville aluksille.

4. Vesiviljelylaitosten perustaminen merellä tai sisävesillä.
5. Edellä olevan 1 kohdan a, b ja c alakohtaa (muuten kuin suosituimmuuskohtelun osalta) ja d alakohtaa sekä 2 kohdan a alakohdan i alakohtaa, b ja c alakohtaa ja 3 kohtaa sovelletaan ainoastaan toimenpiteisiin, joita sovelletaan aluksiin tai yrityksiin niiden tosiasiallisten omistajien ja edunsaajien kansallisuudesta riippumatta.

Jäsenvaltion lipun alla purjehtivan kalastusaluksen miehistön kansalaisuus.

Vesiviljelylaitosten perustaminen merellä tai sisävesillä.

Sijoitusten vapauttaminen – Kansallinen kohtelu, Suosituimmuuskohtelu; ja Rajat ylittävä palvelukauppa – Kansallinen kohtelu:

BG: Meren ja jokien luonnonvarojen pyynti aluksilla Bulgarian sisäisillä merialueilla tai aluevesillä on toteutettava Bulgarian lipun alla purjehtivilla aluksilla. Ulkomainen alus ei saa harjoittaa kaupallista kalastusta talousvyöhykkeellä muutoin kuin Bulgarian ja lippuvaltion välisen sopimuksen perusteella. Talousvyöhykettä ohitettaessa ulkomaisten kalastusaluksien kalastusvälineet eivät saa olla toimintatilassa.

c) Veden keruu, puhdistus ja jakelu

Sijoitusten vapauttaminen – Kansallinen kohtelu ja Rajat ylittävä palvelukauppa –
Kansallinen kohtelu, Paikallinen läsnäolo:

EU: Toiminta, joka koskee tiettyjä palveluja, kuten veden keruuta, puhdistusta ja jakelua kotitalouksille, teollisuudelle ja kaupallisille tai muille käyttäjille, mukaan luettuna juomaveden toimitus ja vesihuolto.

Varauma nro 21 – Kaivostoiminta ja energiaan liittyvä toiminta

Toimiala:	Energiatuotantoon liittyvä kaivostoiminta ja louhinta; metallimalmien louhinta ja muu kaivostoiminta; energiaan liittyvä toiminta: sähkön, kaasun, höyryn ja kuuman veden tuotanto, siirto ja jakelu omaan lukuun; polttoaineiden putkijohtokuljetukset; putkijohtoja pitkin kuljetettujen polttoaineiden varastointipalvelut; ja energian jakeluun liittyvät palvelut
Toimialaluokka:	ISIC Rev. 3.1 10, 1110, 12, 120, 1200, 13, 14, 232, 233, 2330, 40, 401, 4010, 402, 4020, 4030 osittain, CPC 613, 62271, 63297, 7131, 71310, 742, 7422, 88 osittain, 887.
Varauman tyyppi:	Kansallinen kohtelu Ylempi johto ja hallitukset Suoritevaatimukset Paikallinen läsnäolo
Luku:	Sijoitusten vapauttaminen ja Rajat ylittävä palvelukauppa

Kuvaus:

EU varaa itselleen oikeuden ottaa käyttöön tai pitää voimassa toimenpiteitä, jotka koskevat seuraavia:

- a) Kaivostoiminta ja energiaan liittyvä toiminta – yleiset (ISIC Rev. 3.1 10, 1110, 13, 14, 232, 40, 401, 402, 403 osittain ja 41 sekä CPC 613, 62271, 63297, 7131, 742, 7422 ja 887 (muut kuin neuvonta- ja konsultointipalvelut))

Sijoitusten vapauttaminen – Kansallinen kohtelu, Ylempi johto ja hallitukset, Suoritevaatimukset; ja Rajat ylittävä palvelukauppa – Kansallinen kohtelu, Paikallinen läsnäolo:

EU: Jos jäsenvaltio sallii sähkön ja kaasun siirtojärjestelmän tai öljyn ja kaasun putkijohtokuljetusjärjestelmän ulkomaalaisomistuksen, toimenpiteitä sellaisten Chilen yritysten osalta, jotka ovat sellaisen kolmannen maan luonnollisten tai oikeushenkilöiden määräysvallassa, jonka osuus Euroopan unionin öljyn, maakaasun tai sähkön tuonnista on yli 5 prosenttia, koko Euroopan unionin tai yksittäisen jäsenvaltion energian toimitusvarmuuden takaamiseksi. Tätä varaumaa ei sovelleta energian jakeluun liittyvinä palveluina tarjottaviin neuvonta- ja konsultointipalveluihin.

Tätä varaumaa ei sovelleta Kroatiaan, Unkariin ja Liettuaan (Liettuan osalta ainoastaan CPC 7131) polttoaineiden putkijohtokuljetusten osalta, Latviaan energian jakeluun liittyvien palvelujen osalta eikä Sloveniaan kaasun jakeluun liittyvien palvelujen osalta (ISIC Rev. 3.1 401 ja 402 sekä CPC 7131 ja 887 muut kuin neuvonta- ja konsultointipalvelut).

CY: Jalostettujen öljytuotteiden tuotanto siltä osin kuin sijoittaja on sellaisen kolmannen maan luonnollisten tai oikeushenkilöiden määräysvallassa, jonka osuus Euroopan unionin öljyn tai maakaasun tuonnista on yli 5 prosenttia, sekä kaasun tuotanto, kaasumaisten polttoaineiden jakelu putkiverkossa omaan lukuun, sähkön tuotanto, siirto ja jakelu, polttoaineiden putkikuljetus, muut sähkön ja maakaasun jakelun liitännäispalvelut kuin neuvonta- ja konsultointipalvelut, sähkön tukkukauppapalvelut sekä moottoripolttoaineen, sähkön ja muun kuin pullotetun kaasun vähittäiskauppapalvelut. Sähköön liittyvien palvelujen tarjoamiseen sovelletaan kansalaisuus- ja asuinpaikkavaatimuksia. (ISIC Rev. 3.1232, 4010, 4020, CPC 613, 62271, 63297, 7131 ja 887 muut kuin neuvonta- ja konsultointipalvelut).

FI: Energian sekä höyryn ja lämminveden siirto- ja jakeluverkostot ja -järjestelmät.

FI: Monopoliin tai yksinoikeuksien muodossa olevat määrälliset rajoitukset, jotka koskevat maakaasun tuontia sekä höyryn ja lämminveden tuotantoa ja jakelua. Tällä hetkellä voimassa on luonnollisia monopoleja ja yksinoikeuksia (ISIC Rev. 3.1 40, CPC 7131 ja 887 muut kuin neuvonta- ja konsultointipalvelut).

FR: Sähkön ja kaasun siirtojärjestelmät ja öljyn ja kaasun putkijohtokuljetusjärjestelmät (CPC 7131).

Sijoitusten vapauttaminen – Kansallinen kohtelu, Ylempi johto ja hallitukset; ja Rajat ylittävä palvelukauppa – Kansallinen kohtelu, Paikallinen läsnäolo:

BE: Energian jakelupalvelut ja energian jakeluun liittyvät palvelut (CPC 887 muut kuin neuvonta- ja konsultointipalvelut).

Sijoitusten vapauttaminen – Kansallinen kohtelu ja Rajat ylittävä palvelukauppa – Kansallinen kohtelu, Paikallinen läsnäolo:

BE: Energian siirtopalvelujen osalta oikeushenkilöiden muoto ja sellaisten julkisten ja yksityisten toimijoiden kohtelu, joille Belgia on myöntänyt yksinoikeudet. Vaatimuksena on sijoittautuminen Euroopan unioniin (ISIC Rev. 3.1 4010, CPC 71310).

BG: Energian jakeluun liittyvät palvelut (CPC 88).

PT: Sähkön tuotanto, siirto ja jakelu, kaasun tuotanto, polttoaineiden putkijohtokuljetukset, sähkön tukkukauppapalvelut, sähkön ja muun kuin pullotetun kaasun vähittäiskauppapalvelut sekä sähkön ja maakaasun jakeluun liittyvät palvelut. Sähkö- ja kaasualoja koskevat toimiluvat annetaan vain tietyille yhtiöille, joiden päätoimipaikka ja toimiva johto on Portugalissa (ISIC Rev. 3.1 232, 4010, 4020, CPC 7131, 7422, 887 muut kuin neuvonta- ja konsultointipalvelut).

SK: Sähkön tuotantoon, siirtoon ja jakeluun, kaasun tuotantoon ja kaasumaisten polttoaineiden jakeluun, höyryn ja lämminveden tuotantoon ja jakeluun, polttoaineiden putkijohtokuljetuksiin, sähkön, höyryn ja lämminveden tukku- ja vähittäiskauppaan sekä energian jakeluun liittyviin palveluihin, mukaan lukien palvelut energiatehokkuuden, energiansäästön ja energiakatselmusten aloilla, tarvitaan lupa. Kaikkien mainittujen toimintojen osalta lupa voidaan myöntää ainoastaan luonnolliselle henkilölle, jolla on vakinainen asuinpaikka ETA-alueella, tai ETA-alueen oikeushenkilölle.

Sijoitusten vapauttaminen – Kansallinen kohtelu, Paikallinen läsnäolo:

BE: Metallimalmien louhintaa ja muuta kaivostoimintaa ja louhintaa lukuun ottamatta yrityksiltä, jotka ovat sellaisen kolmannen maan luonnollisten tai oikeushenkilöiden määräysvallassa, jonka osuus Euroopan unionin öljyn, maakaasun tai sähkön tuonnista on yli 5 prosenttia, voidaan kieltää määräysvalta toiminnassa. Edellytyksenä on yhtiöittäminen (ei sivuliikkeitä) (ISIC Rev. 3.1 10, 1110, 13, 14, 232, 4010 osittain, 4020 osittain ja 4030 osittain).

Voimassa olevat toimenpiteet:

EU: Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) 2019/944¹; ja Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2009/73/EY².

¹ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) 2019/944, annettu 5 päivänä kesäkuuta 2019, sähkön sisämarkkinoita koskevista yhteisistä säännöistä ja direktiivin 2012/27/EU muuttamisesta (EUVL L 158, 14.6.2019, s. 125).

² Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2009/73/EY, annettu 13 päivänä heinäkuuta 2009, maakaasun sisämarkkinoita koskevista yhteisistä säännöistä ja direktiivin 2003/55/EY kumoamisesta (EUVL L 211, 14.8.2009, s. 94).

BG: Energialaki.

CY: Sähkömarkkinoiden sääntelyä koskeva laki vuodelta 2003, sellaisena kuin se on muutettuna tai korvattuna; kaasumarkkinoiden sääntelyä koskevat lait vuodelta 2004, sellaisina kuin ne ovat muutettuina tai korvattuina; öljylaki (putkijohdot) 273 luku; öljylaki L.64(I)/1975, sellaisena kuin se on muutettuna tai korvattuna; ja öljyn ja polttoaineiden eritelmiä koskevat lait vuodelta 2003, sellaisina kuin ne ovat muutettuina tai korvattuina.

FI: Sähkömarkkinalaki (386/1995); ja maakaasumarkkinalaki (587/2017).

FR: *Code de l'énergie*.

PT: Asetus 230/2012 ja asetus 231/2012, annettu 26 päivänä lokakuuta 2012 – kaasu; asetus 215-A/2012 ja asetus 215-B/2012, annettu 8 päivänä lokakuuta 2012 – sähkö; ja asetus 31/2006, annettu 15 päivänä helmikuuta 2006 – raakaöljy/öljytuotteet.

SK: Laki nro 51/1988 kaivostoiminnasta, räjähteistä ja valtion kaivannaistoiminnan hallinnosta; laki nro 569/2007 geologisesta toiminnasta; energialaki nro 251/2012; ja lämpöenergiatalaki nro 657/2004.

- b) Sähkö (ISIC Rev. 3.1 40, 401; CPC 62271, 887 (muut kuin neuvonta- ja konsultointipalvelut))

Sijoitusten vapauttaminen – Kansallinen kohtelu, Ylempi johto ja hallitukset, Suoritevaatimukset; ja Rajat ylittävä palvelukauppa – Kansallinen kohtelu:

FI: Sähkön tuonti. Sähkön tukku- ja vähittäiskauppa rajat ylittävän kaupan osalta.

FR: Ainoastaan Ranskan valtion, muun julkisen sektorin organisaation tai EDF:n (Electricité de France) 100-prosenttisesti omistamat yhtiöt voivat omistaa ja johtaa sähkön siirto- ja jakelujärjestelmiä.

Sijoitusten vapauttaminen – Kansallinen kohtelu ja Rajat ylittävä palvelukauppa – Kansallinen kohtelu:

BG: Sähkön ja lämmön tuotanto.

LT: Muista kuin turvallisista ydinenergialähteistä peräisin olevan sähkön tukku- ja vähittäismyyntipalvelut.

PT: Sähkön siirto ja jakelu toteutetaan yksinomaisilla julkisen palvelun toimiluvilla.

Sijoitusten vapauttaminen – Kansallinen kohtelu, Suosituimmuuskohtelu; ja Rajat ylittävä palvelukauppa – Paikallinen läsnäolo:

BE: Yksittäinen lupa kapasiteetiltaan vähintään 25 MW:n sähköntuotantoon edellyttää sijoittautumista Euroopan unioniin tai muuhun valtioon, jossa on käytössä Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivillä 2009/72/EY¹ käyttöön otettua järjestelmää vastaava järjestelmä ja jossa yrityksellä on tosiasiallinen ja jatkuva yhteys talouteen.

Sähkön tuotanto Belgian offshore-alueella edellyttää toimilupaa ja yhteisyritystä Euroopan unionin oikeushenkilön kanssa tai sellaisen valtion oikeushenkilön kanssa, jossa on käytössä Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivillä 2009/72/EY² käyttöön otettua järjestelmää vastaava järjestelmä, erityisesti lupaa ja valintaa koskevien ehtojen osalta.

¹ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2009/72/EY, annettu 13 päivänä heinäkuuta 2009, sähkön sisämarkkinoita koskevista yhteisistä säännöistä ja direktiivin 2003/54/EY kumoamisesta (EUVL L 211, 14.8.2009, s. 55).

² Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2009/72/EY, annettu 13 päivänä heinäkuuta 2009, sähkön sisämarkkinoita koskevista yhteisistä säännöistä ja direktiivin 2003/54/EY kumoamisesta (EUVL L 211, 14.8.2009, s. 55).

Lisäksi oikeushenkilön keskushallinnon tai päätoimipaikan on oltava jäsenvaltiossa tai edellä mainitut vaatimukset täyttävässä maassa, jossa yrityksellä on tosiasiallinen ja jatkuva yhteys talouteen.

Offshore-tuotannon Elia-siirtoverkostoon yhdistävien voimajohtojen rakentaminen edellyttää lupaa, ja yrityksen on täytettävä edellä esitetyt edellytykset, yhteisyritysvaatimusta lukuun ottamatta.

Rajat ylittävä palvelukauppa – Kansallinen kohtelu, Paikallinen läsnäolo:

BE: Välittäjä tarvitsee luvan sähkön toimittamiseen sellaisille Belgiaan sijoittautuneille asiakkaille, joilla on yhteys kansalliseen verkkojärjestelmään tai suoraan linjaan, jonka nimellisjännite on suurempi kuin 70 000 voltia. Tällainen lupa voidaan myöntää ainoastaan ETA-alueen luonnolliselle tai oikeushenkilölle.

Voimassa olevat toimenpiteet:

BE: *Arrêté Royal du 11 octobre 2000 fixant les critères et la procédure d'octroi des autorisations individuelles préalables à la construction de lignes directes; Arrêté Royal du 20 décembre 2000 relatif aux conditions et à la procédure d'octroi des concessions domaniales pour la construction et l'exploitation d'installations de production d'électricité à partir de l'eau, des courants ou des vents, dans les espaces marins sur lesquels la Belgique peut exercer sa juridiction conformément au droit international de la mer; ja Arrêté Royal du 12 mars 2002 relatif aux modalités de pose de câbles d'énergie électrique qui pénètrent dans la mer territoriale ou dans le territoire national ou qui sont installés ou utilisés dans le cadre de l'exploration du plateau continental, de l'exploitation des ressources minérales et autres ressources non vivantes ou de l'exploitation d'îles artificielles, d'installations ou d'ouvrages relevant de la juridiction belge; Arrêté royal relatif aux autorisations de fourniture d'électricité par des intermédiaires et aux règles de conduite applicables à ceux-ci; ja Arrêté royal du 12 juin 2001 relatif aux conditions générales de fourniture de gaz naturel et aux conditions d'octroi des autorisations de fourniture de gaz naturel.*

FI: Sähkömarkkinalaki 588/2013; ja maakaasumarkkinalaki (587/2017)

LT: Laki nro XIII-306 välttämättömistä toimenpiteistä kolmansien maiden muiden kuin turvallisten ydinvoimalaitosten aiheuttamilta uhkilta suojautumiseksi, annettu 20 päivänä huhtikuuta 2017 (viimeisin muutos nro XIII-2705, 19 päivänä joulukuuta 2019).

PT: Asetus 215-A/2012; ja asetus 215-B/2012, annettu 8 päivänä lokakuuta 2012 – sähkö.

- c) Polttoaineet, kaasu, raakaöljy tai öljytuotteet (ISIC Rev. 3.1 232, 40, 402; CPC 613, 62271, 63297, 7131, 71310, 742, 7422, 88 osittain, 887 (muut kuin neuvonta- ja konsultointipalvelut))

Sijoitusten vapauttaminen – Kansallinen kohtelu, Ylempi johto ja hallitukset, Suoritevaatimukset; ja Rajat ylittävä palvelukauppa – Kansallinen kohtelu:

FI: Ulkomaisten luonnollisten tai oikeushenkilöiden omistuksen tai määräysvallan estäminen nesteytetyn maakaasun (LNG) terminaaleissa (mukaan lukien LNG-terminaalin varastointiin tai uudelleen kaasuunnuttamiseen käytettävät osat) energiaturvallisuuteen liittyvistä syistä.

FR: Kansallisen energiaturvallisuuden varmistamiseksi ainoastaan Ranskan valtion, muun julkisen sektorin organisaation tai ENGIEn 100-prosenttisesti omistamat yhtiöt voivat omistaa ja johtaa kaasun siirto- ja jakelujärjestelmiä.

Sijoitusten vapauttaminen – Kansallinen kohtelu ja Rajat ylittävä palvelukauppa – Paikallinen läsnäolo:

BE: Kaasun irtovarastointipalvelujen osalta oikeushenkilöiden muoto ja sellaisten julkisten ja yksityisten toimijoiden kohtelu, joille Belgia on myöntänyt yksinoikeudet. Kaasun irtovarastointipalvelujen tapauksessa edellytetään sijoittautumista Euroopan unioniin (CPC 742 osittain).

BG: Öljyn ja maakaasun putkijohtokuljetukset ja varastointi, mukaan lukien kauttakulkusiirto (CPC 71310, 742 osittain).

PT: Putkijohtoja pitkin kuljetettujen polttoaineiden (maakaasu) varastointipalvelujen rajat ylittävä tarjoaminen. Maakaasun siirtoa, jakelua ja maanalaista varastointia sekä nesteytetyn maakaasun (LNG) vastaanottamista, varastointia ja kaasutusterminaaleja koskevat toimiluvat myönnetään käyttöoikeussopimuksina julkisen tarjouskilpailun perusteella (CPC 7131, 7422).

Rajat ylittävä palvelukauppa – Paikallinen läsnäolo:

BE: Maakaasun ja muiden polttoaineiden putkijohtokuljetukset edellyttävät lupaa. Lupa voidaan myöntää ainoastaan jäsenvaltioon sijoittautuneelle luonnolliselle tai oikeushenkilölle (AR § 3, 14. toukokuuta 2002).

Yrityksen hakiessa lupaa edellytetään seuraavaa:

- i) yrityksen on oltava muodostettu Belgian lainsäädännön, muun jäsenvaltion lainsäädännön tai sellaisen kolmannen maan lainsäädännön mukaisesti, joka on sitoutunut noudattamaan sääntelykehystä, joka vastaa Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2009/73/EY¹ yleisiä vaatimuksia; ja

¹ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2009/73/EY, annettu 13 päivänä heinäkuuta 2009, maakaasun sisämarkkinoita koskevista yhteisistä säännöistä ja direktiivin 2003/55/EY kumoamisesta (EUVL L 211, 14.8.2009, s. 94).

ii) yrityksen hallinnollisen keskuspaikan, päätoimipaikan tai pääasiallisen toimipaikan on oltava jäsenvaltiossa tai sellaisessa kolmannessa maassa, joka on sitoutunut noudattamaan sääntelykehystä, joka vastaa Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivissä 2009/73/EY vahvistettuja yleisiä vaatimuksia, edellyttäen, että kyseisen toimipaikan tai päätoimipaikan toiminnalla on tosiasiallinen ja jatkuva yhteys asianomaisen maan talouteen (CPC 7131).

BE: Yleensä kaasun toimittaminen Belgiaan sijoittautuneille asiakkaille (asiakkailla tarkoitetaan sekä jakeluyhtiöitä että asiakkaita, joiden kaasun yhteiskulutus kaikista toimituslähteistä on vähintään miljoona kuutiometriä vuodessa) edellyttää ministerin yksilöllistä lupaa paitsi jos toimittaja on jakeluyhtiö, jolla on oma jakeluverkko. Tällainen lupa voidaan myöntää ainoastaan Euroopan unionin luonnolliselle tai oikeushenkilölle.

Rajat ylittävä palvelukauppa – Paikallinen läsnäolo:

CY: Putkijohtoja pitkin kuljetettujen polttoaineiden varastointipalvelujen rajat ylittävää tarjoaminen sekä polttoöljyjen ja pullotettujen kaasujen muu vähittäiskauppa kuin postimyynti (CPC 613, 62271, 63297, 7131, 742).

Voimassa olevat toimenpiteet:

BE: *Arrêté Royal du 14 mai 2002 relatif à l'autorisation de transport de produits gazeux et autres par canalisations; and Loi du 12 avril 1965 relative au transport de produits gazeux et autres par canalisations*, 8.2 §.

BG: Energialaki.

CY: Sähkömarkkinoiden sääntelyä koskeva vuoden 2003 laki, laki 122(I)/2003 sellaisena kuin se on muutettuna; kaasumarkkinoiden sääntelyä koskevat vuoden 2004 lait, laki 183(I)/2004 sellaisena kuin se on muutettuna; öljylaki (putkijohdot), 273 luku; öljylain 272 luku sellaisena kuin se on muutettuna; ja öljyn ja polttoaineiden eritelmiä koskevat vuoden 2003 lait, laki 148(I)/2003 sellaisena kuin se on muutettuna.

FI: maakaasumarkkinalaki (587/2017)

FR: *Code de l'énergie*.

HU: Käyttöoikeussopimuksia koskeva laki XVI, 1991.

LT: Liettuan tasavallan maakaasulaki nro VIII-1973, annettu 10 päivänä lokakuuta 2000.

PT: Asetus 230/2012 ja asetus 231/2012, annettu 26 päivänä lokakuuta 2012 – kaasu; asetus 215-A/2012 ja asetus 215-B/2012, annettu 8 päivänä lokakuuta 2012 – sähkö; ja asetus 31/2006, annettu 15 päivänä helmikuuta 2006 – raakaöljy/öljytuotteet.

d) Ydinvoima (ISIC Rev. 3.1 12, 23, 120, 1200, 233, 2330, 40, 4010 osittain, CPC 887)

Sijoitusten vapauttaminen – Kansallinen kohtelu, Ylempi johto ja hallitukset; Rajat ylittävä palvelukauppa – Kansallinen kohtelu:

DE: Ydinmateriaalin tuotanto, jalostus tai kuljetus sekä ydinvoimaan perustuvan energian tuotanto tai jakelu.

Sijoitusten vapauttaminen – Kansallinen kohtelu; Rajat ylittävä palvelukauppa – Kansallinen kohtelu:

AT ja FI: Ydinmateriaalin tuotanto, jalostus, jakelu tai kuljetus sekä ydinvoimaan perustuvan energian tuotanto tai jakelu.

BE: Ydinmateriaalin tuotanto, jalostus tai kuljetus sekä ydinvoimaan perustuvan energian tuotanto tai jakelu.

Sijoitusten vapauttaminen – Kansallinen kohtelu, Ylempi johto ja hallitukset, Suoritevaatimukset:

HU ja SE: Ydinpolttoaineen jalostus ja ydinvoimaan perustuva sähköntuotanto.

Sijoitusten vapauttaminen – Kansallinen kohtelu, Ylempi johto ja hallitukset:

BG: Halkeavan tai yhtyvän ydinmateriaalin tai niiden lähtöaineiden jalostaminen sekä niillä käytävä kauppa, ydinenergian tuotantolaitosten laitteiden ja järjestelmien kunnossapito ja korjaukset, kyseisten materiaalien ja niiden jalostuksessa syntyvän jätteen kuljetus tai ionisoivan säteilyn käyttö ja kaikki muut palvelut, jotka liittyvät ydinenergian käyttöön rauhanomaisiin tarkoituksiin (mukaan luettuina insinööri- ja konsulttipalvelut ja ohjelmistoihin liittyvät palvelut).

Sijoitusten vapauttaminen – Kansallinen kohtelu:

FR: Ydinmateriaalin valmistuksessa, tuotannossa, jalostuksessa, käsittelyssä, jakelussa ja kuljetuksessa on noudatettava Euratom-sopimuksen asettamia velvollisuuksia.

Voimassa olevat toimenpiteet:

AT: *Bundesverfassungsgesetz für ein atomfreies Österreich* (ydinvoimatonta Itävaltaa koskeva perustuslaillinen laki) BGBl. I Nr. 149/1999.

BG: Laki ydinenergian turvallisesta käytöstä.

FI: Ydinenergilaki (990/1987).

HU: Ydinenergilaki CXVI, 1996; ja hallituksen asetus Nr. 72/2000 ydinenergiasta.

SE: Ruotsin ympäristölaki (1998:808); ja ydinteknologiatoimintoja koskeva laki (1984:3).

Varauma nro 22 – Muut muualle luokittelemattomat palvelut

Toimiala: Muut muualle luokittelemattomat palvelut

Toimialaluokka: CPC 9703, 612 osittain, 621 osittain, 625 osittain, 85990 osittain

Varauman tyyppi: Kansallinen kohtelu

Ylempi johto ja hallitukset

Suoritevaatimukset

Paikallinen läsnäolo

Luku: Sijoitusten vapauttaminen ja Rajat ylittävä palvelukauppa

Kuvaus:

EU varaa itselleen oikeuden ottaa käyttöön tai pitää voimassa toimenpiteitä, jotka koskevat seuraavia:

a) Hautaus-, krematorio- ja hautaustoimistopalvelut (CPC 9703)

Sijoitusten vapauttaminen – Kansallinen kohtelu:

FI: Krematoriopalveluja ja hautausmaiden toiminta-/ylläpitopalveluja voivat tarjota ainoastaan valtio, kunnat, seurakunnat ja uskonnolliset yhteisöt sekä voittoa tavoittelemattomat säätiöt ja yhteisöt.

Sijoitusten vapauttaminen – Kansallinen kohtelu, Ylempi johto ja hallitukset; ja Rajat ylittävä palvelukauppa – Kansallinen kohtelu, Paikallinen läsnäolo:

DE: Ainoastaan julkisoikeuden mukaisesti muodostetut oikeushenkilöt voivat johtaa hautausmaata. Hautausmaiden ja hautaukseen liittyvien palvelujen perustaminen ja johtaminen.

PT: Hautaus- ja hautaustoimistopalvelujen tarjoaminen edellyttää kaupallista läsnäoloa. Hautaus- ja hautaustoimistopalveluja tarjoavien yksikköjen tekniseltä vastaavalta edellytetään ETA-maan kansalaisuutta.

SE: Krematorio- ja hautauspalvelujen osalta monopoli on Ruotsin kirkolla tai paikallisilla viranomaisilla.

CY, SI: Hautaus-, krematorio- ja hautaustoimistopalvelut

Voimassa olevat toimenpiteet:

FI: Hautaustoimilaki (457/2003).

PT: Asetus 10/2015, 16. tammikuuta *alterado p/ Lei 15/2018, 27 março*.

SE: Begravningslag (1990:1144) (hautauslaki); begravningsförrordningen (1990:1147) (hautausasetus).

b) Uudet palvelut

Sijoitusten vapauttaminen – Kansallinen kohtelu, Ylempi johto ja hallitukset, Suoritevaatimukset; ja Rajat ylittävä palvelukauppa – Kansallinen kohtelu, Paikallinen läsnäolo:

EU: Uusien palvelujen tarjoamisen osalta muut kuin palvelut, jotka sisältyvät CPC-luokitukseen.

CHILEN LUETTELO

Toimiala: Kaikki

Osa-ala:

Asianomaiset velvoitteet: Kansallinen kohtelu (sijoitukset)
Suosituimmuuskohtelu (sijoitukset)

Kuvaus: Sijoitukset

Chile varaa oikeuden ottaa käyttöön tai pitää voimassa toimenpiteitä, jotka koskevat viiden kilometrin sisällä rantaviivasta sijaitsevan ja maataloustoimintaan käytetyn maan omistusta tai määräysvaltaa. Tällaisiin toimenpiteisiin saattaa sisältyä vaatimus, että enemmistöosuuden kustakin sellaisen chileläisen oikeushenkilön osakesarjasta, joka pyrkii saamaan tällaista maata omistukseensa tai määräysvaltaansa, on kuuluttava chileläisille henkilöille tai henkilöille, jotka oleskelevat Chilessä vähintään 183 päivää vuodessa.

Voimassa olevat toimenpiteet: Asetus 1.939, virallinen lehti 10.11.1977, Valtion omistaman omaisuuden hankintaa, hallinnointia ja luovuttamista koskevat säännöt, I osasto (*Decreto Ley 1.939, Diario Oficial, noviembre 10, 1977, Normas sobre adquisición, administración y disposición de bienes del Estado, Título I*)

Toimiala: Kaikki

Osa-ala:

Asianomaiset velvoitteet: Kansallinen kohtelu (sijoitukset)
Ylempi johto ja hallitukset (sijoitukset)

Kuvaus: Sijoitukset

Siirrettäessä tai luovutettaessa olemassa olevan valtionyrityksen tai julkisyhteisön osuutta osakkeista tai omaisuudesta Chile varaa oikeuden asettaa tällaista omistusosuutta koskevia kieltoja tai rajoituksia tai kieltää ulkomaisten sijoittajien tai niiden sijoitusten oikeuden käyttää määräysvaltaa näin luodussa valtionyhtiössä tai tehdyssä sijoituksessa taikka asettaa sille rajoituksia. Chile voi tällaisen siirron tai luovutuksen yhteydessä ottaa käyttöön tai pitää voimassa toimenpiteitä, jotka koskevat ylimmän johdon tai hallituksen jäsenten kansalaisuutta.

'Valtionyrityksellä'¹ tarkoitetaan yritystä, jonka Chile omistaa tai jossa sillä on omistusoikeuksien kautta määräysvalta, ja sellaiseksi luetaan mikä tahansa tämän sopimuksen voimaantulon jälkeen perustettu yritys, jonka tarkoituksena on yksinomaan olemassa olevan valtionyrityksen tai julkisyhteisön pääomaosuuksien tai omaisuuden myynti tai luovutus.

Toimiala: Kaikki

Osa-ala:

Asianomaiset velvoitteet: Suosituimmuuskohtelu (sijoitukset ja rajat ylittävä palvelukauppa)

Kuvaus: Sijoitukset ja rajat ylittävä palvelukauppa

Chile varaa oikeuden ottaa käyttöön tai pitää voimassa toimenpiteitä, joilla myönnetään maille erilliskohtelu voimassa olevan tai ennen tämän sopimuksen voimaantuloa allekirjoitetun kahdenvälisen tai monenvälisen kansainvälisen sopimuksen nojalla.

¹ Luettelo olemassa olevista Chilen valtionyrityksistä esitetään verkkosivulla <http://www.dipres.gob.cl>.

Chile varaa oikeuden ottaa käyttöön tai pitää voimassa toimenpiteitä, joilla myönnetään maille erilliskohtelu voimassa olevan tai ennen tämän sopimuksen voimaantuloa allekirjoitetun kansainvälisen sopimuksen nojalla ja jotka koskevat

- a) ilmailua;
- b) kalataloutta; tai
- c) meriasioita, meripelastus mukaan luettuna.

Voimassa olevat toimenpiteet:

Toimiala:	Yhteydenpito
Osa-ala:	Digitaalisten televiestintäpalvelujen satelliittilähetystoiminta
Asianomaiset velvoitteet:	Paikallinen läsnäolo (rajat ylittävä palvelukauppa)
Kuvaus:	Rajat ylittävä palvelukauppa

Chile varaa oikeuden ottaa käyttöön tai pitää voimassa toimenpiteitä, jotka koskevat rajat ylittävää kauppaa digitaalisten televiestintäpalvelujen yksisuuntaisen satelliittilähetystoiminnan alalla.

Voimassa olevat toimenpiteet: Laki 18.168, virallinen lehti, 2.10.1982, yleinen televiestintälaki, I, II, III, V ja VI osasto (*Ley 18.168, Diario Oficial, octubre 2, 1982, Ley General de Telecomunicaciones, Títulos I, II, III, V y VI*)

Toimiala: Yhteydenpito

Osa-ala: Digitaalisten televiestintäpalvelujen satelliittilähetystoiminta

Asianomaiset velvoitteet: Kansallinen kohtelu (sijoitukset)

Suosituimmuuskohtelu (sijoitukset)

Suoritevaatimukset (sijoitukset)

Ylempi johto ja hallitukset (sijoitukset)

Kuvaus: Sijoitukset

Chile varaa oikeuden ottaa käyttöön tai pitää voimassa toimenpiteitä, jotka koskevat toisen osapuolen sijoittajia tai niiden sijoituksia digitaalisten televiestintäpalvelujen yksisuuntaisen satelliittilähetystoiminnan alalla.

Voimassa olevat toimenpiteet: Laki 18.168, virallinen lehti, 2.10.1982, yleinen televiestintälaki, I, II, III, V ja VI osasto (*Ley 18.168, Diario Oficial, octubre 2, 1982, Ley General de Telecomunicaciones, Títulos I, II, III, V y VI*)

Toimiala: Vähemmistöjä koskevat kysymykset

Osa-ala:

Asianomaiset velvoitteet: Kansallinen kohtelu (sijoitukset ja rajat ylittävä palvelukauppa)

Suosituimmuuskohtelu (sijoitukset ja rajat ylittävä palvelukauppa)

Suoritevaatimukset (sijoitukset)

Ylempi johto ja hallitukset (sijoitukset)

Paikallinen läsnäolo (rajat ylittävä palvelukauppa)

Kuvaus: Sijoitukset ja rajat ylittävä palvelukauppa

Chile varaa oikeuden ottaa käyttöön tai pitää voimassa toimenpiteitä, joilla myönnetään oikeuksia tai etuuksia sosiaalisesti tai taloudellisesti heikommassa asemassa oleville vähemmistöille.

Voimassa olevat toimenpiteet:

Toimiala: Alkuperäiskansoja koskevat kysymykset

Osa-ala:

Asianomaiset velvoitteet: Kansallinen kohtelu (sijoitukset ja rajat ylittävä palvelukauppa)

Suosituimmuuskohtelu (sijoitukset ja rajat ylittävä palvelukauppa)

Suoritevaatimukset (sijoitukset)

Ylempi johto ja hallitukset (sijoitukset)

Paikallinen läsnäolo (rajat ylittävä palvelukauppa)

Kuvaus: Sijoitukset ja rajat ylittävä palvelukauppa

Chile varaa oikeuden ottaa käyttöön tai pitää voimassa toimenpiteitä, joilla myönnetään oikeuksia tai etuuksia alkuperäiskansoille.

Voimassa olevat toimenpiteet:

Toimiala: Koulutus

Osa-ala:

Asianomaiset velvoitteet: Kansallinen kohtelu (sijoitukset ja rajat ylittävä palvelukauppa)

Suosituimmuuskohtelu (sijoitukset ja rajat ylittävä palvelukauppa)

Suoritevaatimukset (sijoitukset)

Ylempi johto ja hallitukset (sijoitukset)

Paikallinen läsnäolo (rajat ylittävä palvelukauppa)

Kuvaus: Sijoitukset ja rajat ylittävä palvelukauppa

Chile varaa oikeuden ottaa käyttöön tai pitää voimassa toimenpiteen, joka koskee

- a) sijoittajia ja toisen osapuolen sijoittajan sijoitusta koulutukseen;
ja
- b) luonnollisia henkilöitä, jotka tarjoavat koulutuspalveluita
Chilessä.

Edellä oleva b alakohta sisältää opettajat ja tukihenkilöstön, jotka tarjoavat koulutuspalveluja esikoulussa, päiväkodissa, erityisopetuksessa, alemman ja ylemmän perusasteen tai keskiasteen koulutuksessa, ammatillisessa, teknillisessä tai yliopistokoulutuksessa, sekä kaikki muut henkilöt, jotka tarjoavat koulutukseen liittyviä palveluja, mukaan lukien kaikenlaisten koulutuslaitosten, koulujen, lukioiden, akatemioiden, koulutuskeskusten, ammatillisten ja teknillisten oppilaitosten tai yliopistojen sponsorit.

Tätä varaumaa ei sovelleta toisen osapuolen sijoittajiin ja sijoittajien sijoituksiin, joiden kohteena ovat päiväkodin, esikoulun tai alemman tai ylemmän perusopetuksen tasoiset yksityiset oppilaitokset, jotka eivät saa julkisia varoja, eikä sellaisten palvelujen tarjoamiseen, jotka liittyvät vieraan kielen opetukseen, liike-elämän ja teollisuuden koulutukseen ja jatkokoulutukseen, mihin sisältyvät teknistä tukea, neuvontaa, opetusohjelmaa ja koulutusohjelman kehittämistä koskevat konsulttipalvelut.

Voimassa olevat toimenpiteet:

Toimiala: Julkisyhteisöjen rahoitus

Osa-ala:

Asianomaiset velvoitteet: Kansallinen kohtelu (sijoitukset)

Kuvaus: Sijoitukset

Chile varaa oikeuden ottaa käyttöön tai pitää voimassa toimenpiteen, joka koskee Chilen keskuspankin (*Banco Central de Chile*) tai Chilen hallituksen liikkeeseen laskemien velkakirjojen, velkasitoumusten tai muiden velkainstrumenttien hankintaa, myyntiä tai luovuttamista toisen osapuolen kansalaisten toimesta. Tämä kohta ei vaikuta Chileen sijoittautuneiden toisen osapuolen rahoituslaitosten (pankkien) oikeuksiin hankkia, myydä tai luovuttaa tällaisia instrumentteja silloin kun se on tarpeen lakisääteisen pääoman tarkoituksiin.

Voimassa olevat toimenpiteet:

Toimiala: Kalatalous

Osa-ala: Kalastukseen liittyvä toiminta

Asianomaiset velvoitteet: Kansallinen kohtelu (sijoitukset ja rajat ylittävä palvelukauppa)

Suosituimmuuskohtelu (sijoitukset ja rajat ylittävä palvelukauppa)

Kuvaus:

Sijoitukset ja rajat ylittävä palvelukauppa

Chile varaa oikeuden valvoa ulkomaista kalastusta, mukaan lukien saaliin purkaminen, merellä jalostetun kalan ensimmäinen purkaminen ja pääsy Chilen satamiin (satamaoikeudet).

Chile varaa oikeuden hallita rantojen, rantavyöhykkeiden (*terrenos de playas*), vesiosuuksien (*porciones de agua*) ja merenpohjakaistaleiden (*fondos marinos*) käyttöä meriomaisuuden käyttöoikeuksien myöntämisessä. Selvytyden vuoksi todetaan, että termi 'meriomaisuuden käyttöoikeudet' ei kata vesiviljelyä.

Voimassa olevat toimenpiteet: Asetus 2.222, virallinen lehti 31.5.1978, merenkulkulaki, I, II, III, IV ja V osasto (*Decreto Ley 2.222, Diario Oficial, mayo 31, 1978, Ley de Navegación Títulos I, II, III, IV y V*)

D.F.L. 340, virallinen lehti 6.4.1960, meriomaisuuden käyttöoikeudet (*D.F.L. 340, Diario Oficial, abril 6, 1960, sobre Concesiones Marítimas*)

Asetus 660, virallinen lehti 28.11.1988, meriomaisuuden käyttöoikeuksia koskeva säädös (*Decreto Supremo 660, Diario Oficial, noviembre 28, 1988, Reglamento de Concesiones Marítimas*)

Talous-, kehitys- ja jälleenrakennusministeriön (kalatalouden apulaisministeriö) asetus 123, virallinen lehti 23.8.2004, satamien käytöstä (*Decreto Supremo 123 del Ministerio de Economía, Fomento y Reconstrucción, Subsecretaría de Pesca, Diario Oficial, agosto 23, 2004, Sobre Uso de Puertos*)

Toimiala: Taide- ja kulttuuriteollisuus

Osa-ala:

Asianomaiset velvoitteet: Suosituimmuuskohtelu (sijoitukset ja rajat ylittävä palvelukauppa)

Kuvaus: Sijoitukset ja rajat ylittävä palvelukauppa

Chile varaa oikeuden ottaa käyttöön tai pitää voimassa toimenpiteitä, joilla myönnetään maille erilliskohtelu sellaisen voimassa olevan tai tulevan kahdenvälisen tai monenvälisen kansainvälisen sopimuksen nojalla, joka koskee taidetta ja kulttuuriteollisuutta, kuten audiovisuaalialan yhteistyösopimukset.

Selvyyden vuoksi todetaan, että tämän sopimuksen rajoituksia tai velvoitteita ei sovelleta kulttuuritoiminnan edistämiseen tarkoitettuihin valtion tukiohjelmiin.

Tätä kohtaa sovellettaessa 'taide ja kulttuuriteollisuus' sisältää

- a) kirjat, aikakauslehdet, kausijulkaisut tai painetut tai sähköiset sanomalehdet, lukuun ottamatta edellä mainittujen painamista tai ladontaa;
- b) elokuvien tai videoiden tallentaminen;
- c) musiikin ääni- tai videonauhoitukset;
- d) painetut nuotit tai koneluettavat nuotit;
- e) kuvataiteet, taidevalokuvaus ja uusmedia;
- f) esittävät taiteet mukaan lukien teatteri, tanssi ja sirkustaide; ja
- g) mediapalvelut ja multimedia.

Voimassa olevat toimenpiteet:

Toimiala: Viihde- ja lähetyspalvelut

Osa-ala:

Asianomaiset velvoitteet: Kansallinen kohtelu (sijoitukset ja rajat ylittävä palvelukauppa)

Suosituimmuuskohtelu (sijoitukset ja rajat ylittävä palvelukauppa)

Suoritevaatimukset (sijoitukset)

Kuvaus: Sijoitukset ja rajat ylittävä palvelukauppa

Chile varaa oikeuden ottaa käyttöön tai pitää voimassa toimenpiteen, joka koskee

- a) konserttien ja musiikkiesitysten järjestämistä ja esittämistä Chilessä; tai

- b) suurelle yleisölle tarkoitettuja radiolähetyksiä sekä radio-, televisio- ja kaapelitelevisiotoimintaa, satelliittiohjelma- ja yleisradiopalveluja.

Sen estämättä, mitä edellä määrätään, Chile kohtelee toisen osapuolen henkilöitä ja sijoittajia sekä näiden sijoituksia yhtä suotuisasti kuin kyseinen osapuoli kohtelee Chilen henkilöitä ja sijoittajia ja näiden sijoituksia.

Voimassa olevat toimenpiteet:

Toimiala: Sosiaalipalvelut

Osa-ala:

Asianomaiset velvoitteet: Kansallinen kohtelu (sijoitukset ja rajat ylittävä palvelukauppa)

Suosituimmuuskohtelu (sijoitukset ja rajat ylittävä palvelukauppa)

Suoritevaatimukset (sijoitukset)

Ylempi johto ja hallitukset (sijoitukset)

Paikallinen läsnäolo (rajat ylittävä palvelukauppa)

Kuvaus: Sijoitukset ja rajat ylittävä palvelukauppa

Chile varaa oikeuden ottaa käyttöön tai pitää voimassa toimenpiteitä, jotka liittyvät lainvalvonta- ja vankeinhoitopalvelujen tarjoamiseen tai seuraaviin palveluihin siltä osin kuin on kyse yleistä etua varten käyttöön otetuista ja ylläpidettävistä sosiaalipalveluista: toimeentuloturva tai -vakuutus, sosiaaliturva tai -vakuutus, sosiaalielätykset, yleissivistävä koulutus, julkinen ammatillinen koulutus, terveydenhuolto ja lastenhoito.

Voimassa olevat toimenpiteet:

Toimiala: Ympäristöpalvelut

Osa-ala:

Asianomaiset velvoitteet: Kansallinen kohtelu (rajat ylittävä palvelukauppa)

Suosituimmuuskohtelu (rajat ylittävä palvelukauppa)

Paikallinen läsnäolo (rajat ylittävä palvelukauppa)

Kuvaus: Rajat ylittävä palvelukauppa

Chile varaa oikeuden ottaa käyttöön tai pitää voimassa toimenpiteen, jolla edellytetään, että ainoastaan Chilen lain mukaisesti muodostetut tai Chilen lain vaatimusten mukaisesti perustetut oikeushenkilöt saavat tarjota seuraavia palveluja: juomaveden tuotanto ja jakelu, jäteveden keruu ja jätevesihuolto sekä puhtaanapitopalvelut, kuten viemäröinti, jätehuolto ja jäteveden käsittely.

Tätä kohtaa ei sovelleta tällaisten oikeushenkilöiden konsulttipalveluihin.

Voimassa olevat toimenpiteet:

Toimiala: Rakennusalan palvelut:

Osa-ala:

Asianomaiset velvoitteet: Kansallinen kohtelu (rajat ylittävä palvelukauppa)

Paikallinen läsnäolo (rajat ylittävä palvelukauppa)

Kuvaus: Rajat ylittävä palvelukauppa

Chile varaa oikeuden ottaa käyttöön tai pitää voimassa toimenpiteen, joka koskee ulkomaisten oikeushenkilöiden rakennusalan palvelujen tarjoamista.

Tällaisiin toimenpiteisiin saattaa sisältyä vaatimuksia esimerkiksi asuinpaikasta, rekisteröinnistä tai muunlaisesta paikallisesta läsnäolosta.

Voimassa olevat toimenpiteet:

Toimiala: Liikenne

Osa-ala: Kansainvälinen tieliikenne

Asianomaiset velvoitteet: Kansallinen kohtelu (sijoitukset ja rajat ylittävä palvelukauppa)

Suosituimmuuskohtelu (sijoitukset ja rajat ylittävä palvelukauppa)

Paikallinen läsnäolo (rajat ylittävä palvelukauppa)

Kuvaus:

Sijoitukset ja rajat ylittävä palvelukauppa

Chile varaa oikeuden ottaa käyttöön tai pitää voimassa toimenpiteen, joka koskee kansainvälistä maanteiden rahti- tai matkustajaliikennettä rajaseudulla.

Lisäksi Chile varaa oikeuden ottaa käyttöön tai pitää voimassa seuraavia Chilestä ulos suuntautuvan kansainvälisen tieliikenteen rajoituksia:

- a) palvelun tarjoajan on oltava Chilen luonnollinen tai oikeushenkilö;
- b) palvelun tarjoajalla on oltava tosiasiallinen kotipaikka Chilessä; ja
- c) jos palveluntarjoaja on oikeushenkilö, sen on oltava laillisesti muodostettu Chilessä, yli 50 prosentin sen pääomasta on oltava Chilen kansalaisten omistuksessa ja sen tosiallisen määräysvallan on kuuluttava Chilen kansalaisille.

Voimassa olevat toimenpiteet:

Toimiala: Liikennepalvelut

Osa-ala: Maantieliikennepalvelut

Asianomaiset velvoitteet: Kansallinen kohtelu (rajat ylittävä palvelukauppa)

Kuvaus: Rajat ylittävä palvelukauppa

Chile varaa oikeuden ottaa käyttöön tai pitää voimassa toimenpiteen, joka sallii ainoastaan Chilen luonnollisten tai oikeushenkilöiden tarjota maanteiden matkustaja- tai tavaraliikennepalveluja Chilen alueella (kabotaasi). Yritysten on käytettävä tähän tarkoitukseen Chilessä rekisteröityjä ajoneuvoja.

MARKKINOILLE PÄÄSYÄ KOSKEVAT SITOUMUKSET

Ylähuomautukset

1. Lisäyksissä 10-C-1 ja 10-C-2 olevissa osapuolten luetteloissa esitetään kyseisen osapuolen 10.5 tai 11.7 artiklan mukaisesti antamat markkinoille pääsyä koskevat sitoumukset sekä saman osapuolen varaumat 10.11 tai 11.8 artiklassa tarkoitettujen sellaisten voimassa olevien tai rajoittavampien taikka uusien toimenpiteiden suhteen, jotka eivät ole mainittujen määräysten velvoitteiden mukaisia.
2. Tässä liitteessä 'ISIC' tarkoittaa kaikkia toimialoja koskevaa kansainvälistä toimialaluokitusstandardia sellaisena kuin Yhdistyneiden kansakuntien tilastokomissio on sen hyväksynyt (*Statistical Papers, Series M, No 4, ISIC Rev. 3.1, 2002*).
3. Edellä 1 kohdassa tarkoitettut markkinoille pääsyä koskevat sitoumukset eivät kata 10 ja 11 luvun soveltamisalaan kuuluvilla toimialoilla tai osa-aloilla harjoitettavaa taloudellista toimintaa, jota ei mainita luetteloissa.
4. Osapuolen luettelo eivät rajoita osapuolten GATS-sopimuksen mukaisia oikeuksia ja velvollisuuksia.

5. Jokainen luettelon kohta sisältää seuraavat osat:

- a) 'toimiala', joka viittaa kohdassa tarkoitettuun yleiseen toimialaan;
- b) 'osa-ala', joka viittaa sitoumuksen kohteena olevaan täsmällisempään alaan tai toimintoon tapauksen mukaan CPC- tai ISIC-luokituksen mukaisesti; ja
- c) 'markkinoille pääsyn rajoitukset', joissa täsmennetään sovellettavat rajoitukset – mukaan lukien mahdollisuus säilyttää voimassa olevat toimenpiteet, jos niin täsmennetään, tai hyväksyä uusia tai rajoittavampia toimenpiteitä, jos markkinoille pääsyä koskevia sitoumuksia ei ole – jotka eivät ole 10.5 tai 11.7 artiklassa asetettujen velvoitteiden mukaisia.

6. Euroopan unionin tasolla tehtyä varaumaa sovelletaan Euroopan unionin toimenpiteeseen, jäsenvaltion toimenpiteeseen keskustasolla tai valtion toimenpiteeseen jäsenvaltiossa, paitsi jos varaumassa suljetaan pois jokin jäsenvaltio. Jäsenvaltion tekemää sitoumusta tai varaumaa sovelletaan valtion toimenpiteeseen keskus-, alue- tai paikallistasolla kyseisessä jäsenvaltiossa. Belgian varaumia sovellettaessa keskustaso kattaa liittovaltion hallinnon sekä alueiden ja kuntien hallinnot, koska niillä kaikilla on yhtäläinen lainsäädäntövalta. Euroopan unionin ja sen jäsenvaltioiden varaumia sovellettaessa hallinnon aluetasolla tarkoitetaan Suomessa Ahvenanmaata. Chilen tasolla tehty varauma koskee keskus- tai paikallishallinnon toimenpidettä.

7. Osapuolten luettelot sisältävät ainoastaan sellaisia markkinoille pääsyn rajoituksia, jotka eivät ole syrjiviä. Syrjivät toimenpiteet ja vaatimukset esitetään liitteissä 10-A ja 10-B.
8. Selvyyden vuoksi todetaan, että syrjimättömät toimenpiteet eivät ole tämän 10.5 tai 11.7 artiklassa tarkoitettuja markkinoille pääsyn rajoituksia sellaisten toimenpiteiden osalta,
- a) jotka edellyttävät infrastruktuurin omistuksen erottamista kyseisen infrastruktuurin kautta tarjottavien tavaroiden tai palvelujen omistuksesta tasapuolisen kilpailun turvaamiseksi esimerkiksi, energia-, liikenne- ja televiestintäalalla;
 - b) joilla rajoitetaan omistuksen keskittymistä tasapuolisen kilpailun turvaamiseksi;
 - c) joilla pyritään varmistamaan luonnonvarojen ja ympäristön säilyminen ja suojelu, mukaan luettuina rajoitukset, jotka koskevat käyttöoikeuksien saatavuutta, määrää ja laajuutta, sekä keskeyttämisen tai kiellon määrääminen;
 - d) joilla rajoitetaan myönnettävien lupien määrää teknisten tai fyysisten rajoitusten, kuten televiestintäaajuuksien, vuoksi; tai
 - e) joissa edellytetään, että tietyllä prosenttiosuudella yrityksen osakkeenomistajista, omistajista, osakkaista tai johtajista on pätevyys harjoittaa esimerkiksi lakimiehen tai kirjanpitäjän ammattia tai että he toimivat tällaisessa ammatissa.

9. Jäljempänä oleviin varaumaluetteloihin ei sisälly sellaisia pätevyysvaatimuksiin ja -menettelyihin, teknisiin standardeihin tai lupavaatimuksiin ja -menettelyihin liittyviä toimenpiteitä, jotka eivät ole 10.5 tai 11.7 artiklassa tarkoitettuja rajoituksia. Näihin toimenpiteisiin voi kuulua etenkin toimiluvan saamista koskeva edellytys, yleispalveluvelvoitteiden täyttäminen, tunnustettua pätevyyttä koskeva edellytys säännellyillä aloilla, tiettyjen tutkintojen, mukaan lukien kielitutkinnot, läpäisemistä koskeva edellytys, tiettyä ammattia koskevan jäsenyysvaatimuksen, kuten ammattialajärjestön jäsenyyden, täyttäminen, edellytys paikallisesta edustajasta tai paikallisesta osoitteesta, tai muut syrjimättömät vaatimukset, joiden mukaan tiettyä toimintaa ei saa harjoittaa suojelluilla alueilla. Tällaisia toimenpiteitä sovelletaan joka tapauksessa, vaikka niitä ei mainittaisi tässä liitteessä.

10. Osapuolen sijoittajien perustamille oikeushenkilöille, jotka on perustettu toisen osapuolen (Euroopan unionin tapauksessa myös jonkin jäsenvaltion) oikeuden mukaisesti ja joiden sääntömääräinen kotipaikka, keskushallinto tai päätoimipaikka on kyseisessä toisessa osapuolella, myönnetty kohtelu ei rajoita niiden tämän sopimuksen 10 luvun mukaisten edellytysten tai velvollisuuksien soveltamista, joita tällaisille oikeushenkilöille on mahdollisesti asetettu kyseiseen toiseen osapuoleen perustamisen yhteydessä ja joiden soveltamista jatketaan.

11. Osapuolten luetteloja sovelletaan ainoastaan osapuolten alueisiin 33.8 artiklan mukaisesti, ja niillä on merkitystä ainoastaan Euroopan unionin ja sen jäsenvaltioiden ja Chilen välisissä kauppasuhteissa. Ne eivät vaikuta Euroopan unionin oikeudesta johtuviin jäsenvaltioiden oikeuksiin ja velvollisuuksiin.

12. Jäljempänä olevassa Euroopan unionin luettelossa käytetään seuraavia lyhenteitä:

EU Euroopan unioni ja kaikki sen jäsenvaltiot

AT Itävalta

BE Belgia

BG Bulgaria

CY Kypros

CZ Tšekki

DE Saksa

DK Tanska

EE Viro

EL Kreikka

ES Espanja

FI Suomi

FR Ranska

HR Kroatia

HU Unkari

IE Irlanti

IT Italia

LT Liettua

LU Luxemburg

LV Latvia

MT Malta

NL Alankomaat

PL Puola

PT Portugali

RO Romania

SE Ruotsi

SI Slovenia

SK Slovakia

ETA Euroopan talousalue

EUROOPAN UNIONIN LUETTELO

Toimiala tai osa-ala	Markkinoille pääsyn rajoitukset
III-EU-1 Kaikki toimialat	
a) Kaupallinen läsnäolo	
	Investointien osalta: EU: Kansallisella tai paikallisella tasolla yleishyödyllisiksi palveluiksi katsottavat palvelut voidaan varata julkisille monopoleille tai yksinoikeudet saaneille yksityisille toiminnanharjoittajille. Yleishyödyllisiä palveluja on muun muassa seuraavilla aloilla: tieteelliset ja tekniset konsultointipalvelut, yhteiskuntatieteiden ja humanististen tieteiden tutkimus- ja kehittämispalvelut, tekniset testaus- ja analysointipalvelut, ympäristöpalvelut, terveystalvelut, liikennepalvelut ja eri liikennemuotojen liitännäispalvelut. Yksinoikeudet tällaisiin palveluihin annetaan usein yksityisille toimijoille, esimerkiksi viranomaisilta toimiluvan saaneille toimijoille, sisällyttämällä niihin erityisiä palveluvelvoitteita. Koska yleishyödyllisiä palveluita tarjotaan usein myös keskustasoa alemmalla tasolla, yksityiskohtainen ja tyhjentävä alakohtainen luettelointi ei ole käytännöllistä. Tätä varaumaa ei sovelleta televiestintään eikä tietokonepalveluihin ja niihin liittyviin palveluihin. HU: Sijoittautumisen muotona on oltava rajavastuuyhtiö, osakeyhtiö tai edustusto. Sijoittautuminen ensiksi sivuliikkeenä on sallittu vain rahoituspalvelujen osalta. IT: Ei sitoumuksia, jotka koskevat puolustuksen ja kansallisen turvallisuuden alalla toimivien yritysten suurten omistussuhteiden hankintaa. Kuljetuspalvelujen sekä televiestintä- ja energiapalvelujen alalla toimivien yritysten strategisten omaisuuserien hankinta voivat edellyttää ministeriövaliokunnan puheenjohtajan hyväksyntää. LT: Ei sitoumuksia, jotka koskevat kansallisen turvallisuuden kannalta strategisesti tärkeitä yrityksiä, toimialoja, alueita, varoja ja laitoksia.

Toimiala tai osa-ala	Markkinoille pääsyn rajoitukset
b) Kiinteistöjen hankinta	Investointien osalta: EU, pois lukien HU: Ei ole. HU: Ei valtion omaisuuden hankintaa koskevia sitoumuksia.
c) Aseet ja ampuma- ja sotatarvikkeet	Investoinnit ja rajatylittävä palvelukauppa: EU: Ei aseiden ja ampuma- ja sotatarvikkeiden tuotantoa, jakelua tai kauppaa koskevia sitoumuksia. Sotatarvikkeet on rajattu tuotteiksi, jotka on tarkoitettu ja tuotettu ainoastaan sotilaskäyttöön sodan tai puolustustoiminnan yhteydessä.

Toimiala tai osa-ala	Markkinoille pääsyn rajoitukset
III-EU-2 – Asiantuntijapalvelut (kaikki ammatit lukuun ottamatta terveydenhuoltoon liittyviä ammatteja)	
a) Lakiasianpalvelut (CPC 861 osittain), mukaan lukien patenttiasiamiespalvelut Selvyyden vuoksi todetaan, että ylähuomautusten ja erityisesti ylähuomautuksen 9 mukaisesti asianajajaliittoon rekisteröitymistä koskeviin vaatimuksiin voi sisältyä vaatimus, jonka mukaan hakijalla on oltava vastaanottavassa maassa hankittu oikeustieteen tutkinto tai vastaava tai että hakija on suorittanut jonkin koulutuksen toimiluvan saaneen asianajajan valvonnassa taikka että hakijalla on toimipaikka tai postiosoite asianajajaliiton lainkäyttöalueella, jotta hän voi hakea kyseisen asianajajaliiton jäsenyyttä.	Investoinnit ja rajatylittävä palvelukauppa: EU, pois lukien SE: Ei sitoumuksia, jotka koskevat julkisia tehtäviä hoitavien oikeusalan ammattilaisten (kuten notaarit, ”<i>huissiers de justice</i>” ja muut ”<i>officiers publics et ministériels</i>”) tarjoamia oikeudellisia neuvontapalveluja ja oikeudellisia asiakirja- ja todistuspalveluja tai hallituksen virallisella säädöksellä nimitettyjen haastemiesten tarjoamia palveluja (CPC 861 osittain, 87902 osittain). SE: Ei ole. EU: Kussakin jäsenvaltiossa sovelletaan oikeudellista muotoa koskevia syrjimättömiä vaatimuksia. (Läpinäkyvyyden vuoksi jäljempänä luetellaan joitakin esimerkkejä.) BE: <i>Cour de cassation</i> -oikeusistuimessa edustamiseen muissa kuin rikosoikeudellisissa tapauksissa sovelletaan kiintiöitä. FR: Edustamiseen <i>Cour de Cassation</i> ja <i>Conseil d'Etat</i> -oikeusistuimissa sovelletaan kiintiöitä. Kaikkien asianajajaliiton täysjäsenenä olevien asianajajien osalta edellytetään, että yritys on perustettu jonkin Ranskan lainsäädännössä syrjimättömästi hyväksytyn oikeudellisen muodon mukaisesti: SCP (<i>société civile professionnelle</i>), SEL (<i>société d'exercice libéral</i>), SEP (<i>société en participation</i>), SARL (<i>société à responsabilité limitée</i>), SAS (<i>société par actions simplifiée</i>), SA (<i>société anonyme</i>), SPE (<i>société pluriprofessionnelle d'exercice</i>) ja tietyin edellytyksin <i>association</i>.

Toimiala tai osa-ala	Markkinoille pääsyn rajoitukset
Jotkin jäsenvaltiot voivat vaatia, että luonnollisilla henkilöillä, joilla on asianajotoimistossa tai yrityksessä tietty asema, tai osakkeenomistajilla on oltava oikeus harjoittaa lakiammattia vastaanottavan lainkäyttöalueen lain osalta.	Ranskan tai Euroopan unionin oikeuteen liittyvissä asioissa palveluja tarjoavan lakiasiainyrityksen omistukseen ja äänioikeuksiin saatetaan soveltaa osakkaiden ammatilliseen toimintaan liittyviä määrällisiä rajoituksia. SI: Slovenian asianajajaliiton hyväksymien asianajajien kaupallinen läsnäolo voidaan toteuttaa ainoastaan yksityisenä elinkeinonharjoittajana taikka lakialan rajavastuuyhtiönä (henkilöyhtiö) tai rajattoman vastuun yhtiönä (henkilöyhtiö). Lakiasiainyrityksen toiminta on rajoitettu lainopillisten palvelujen harjoittamiseen. Vain asianajajat voivat olla lakiasiaintoimiston osakkaita.
b) Patenttiasiamiehet, teollisoikeusasiamiehet, teollis- ja tekijänoikeusasiamiehet (CPC 879 osittain sekä 861 ja 8613)	Investointien osalta: EU, pois lukien FR: Ei ole. FR: Palvelujen tarjoaminen edellyttää, että yrityksen oikeudellinen muoto on SCP (<i>société civile professionnelle</i>) tai SEL (<i>société d'exercice libéral</i>) tai tietyin edellytyksin mikä tahansa muu oikeudellinen muoto.

Toimiala tai osa-ala	Markkinoille pääsyn rajoitukset
c) Laskentatoimen palvelut ja kirjanpito- ja tilintarkastuspalvelut (CPC 8621 muut kuin 86213, 86219, 86220)	Investoinnit ja rajatylittävä palvelukauppa: EU, pois lukien FR ja HU: Ei ole.
	Investointien osalta: FR: Palvelujen tarjoaminen edellyttää, että yrityksen oikeudellinen muoto on mikä tahansa muu kuin SNC (<i>société en nom collectif</i>) ja SCS (<i>société en commandite simple</i>). Erityisiä ehtoja sovelletaan, jos oikeudellinen muoto on SEL (<i>société d'exercice libéral</i>), AGC (<i>association de gestion et comptabilité</i>) tai SPE (<i>société pluri-professionnelle d'exercice</i>). (CPC 86213, 86219, 86220).
	Rajatylittävä palvelukauppa: HU: Ei rajat ylittäviä laskentatoimen palveluja ja kirjanpito- ja tilintarkastuspalveluja koskevia sitoumuksia.

Toimiala tai osa-ala	Markkinoille pääsyn rajoitukset
d) Tilintarkastuspalvelut (CPC 86211, 86212, muut kuin laskentatoimen palvelut)	Investoinnit ja rajatylittävä palvelukauppa: EU, pois lukien DE, EE, BG, FR, HU, PL ja PT: Ei ole. EE: Sovelletaan oikeudellista muotoa koskevia syrjimättömiä vaatimuksia. Investointien osalta: BG: Sovelletaan oikeudellista muotoa koskevia syrjimättömiä vaatimuksia. FR: Tarjoaminen missä tahansa yhtiömuodossa, lukuun ottamatta niitä, joissa osakkaita pidetään elinkeinonharjoittajina (<i>commerçants</i>), kuten SNC (<i>société en nom collectif</i>) ja SCS (<i>société en commandite single</i>). PL: Sovelletaan oikeudellista muotoa koskevia vaatimuksia.
	Rajatylittävä palvelukauppa: DE: Tilintarkastusyrietykset (<i>Wirtschaftsprüfungsgesellschaften</i>) voivat toimia ainoastaan oikeudellisissa muodoissa, jotka ovat hyväksyttäviä ETA-alueella. Avoimet yhtiöt ja kaupalliset kommandiittiyhtiöt voidaan tunnustaa <i>Wirtschaftsprüfungsgesellschaft</i>-yrityksiksi, jos ne on merkitty kaupparekisteriin kauppaa käyviksi henkilöyhtiöiksi niiden omaisuudenhoitotoimintojen perusteella. HU ja PT: Ei rajat ylittävää tilintarkastuspalvelujen tarjontaa koskevia sitoumuksia.

Toimiala tai osa-ala	Markkinoille pääsyn rajoitukset
c) Verotukseen liittyvät palvelut (CPC 863, ei sisällä verokysymyksiin liittyviä lainopillisia neuvonta- ja edustuspalveluja, jotka sisältyvät kohtaan ”lakiasiainpalvelut”)	Investoinnit ja rajatylittävä palvelukauppa: EU, pois lukien DE, FR ja PL: Ei ole. DE, PL: Sovelletaan oikeudellista muotoa koskevia vaatimuksia.
	Investointien osalta: FR: Palvelujen tarjoaminen edellyttää, että yrityksen oikeudellinen muoto on mikä tahansa muu kuin SNC (<i>société en nom collectif</i>) ja SCS (<i>société en commandite simple</i>). Erityisiä ehtoja sovelletaan, jos oikeudellinen muoto on SEL (<i>sociétés d'exercice libéral</i>), AGC (<i>Association de gestion et comptabilité</i>) tai SPE (<i>Société pluri-professionnelle d'exercice</i>).
f) Arkkitehti- ja kaupunkisuunnittelupalvelut, tekniset palvelut ja tekniset kokonaispalvelut (CPC 8671, 8672, 8673 ja 8674)	Investoinnit ja rajatylittävä palvelukauppa: EU, pois lukien FR ja HR: Ei ole. Investointien osalta: FR: Arkkitehti voi sijoittautua Ranskaan arkkitehtipalvelujen tarjoamiseksi ainoastaan toimimalla syrjimättömästi jossakin seuraavista oikeudellisista muodoista: SA ja SARL (<i>sociétés anonymes, à responsabilité limitée</i>), EURL (<i>entreprise unipersonnelle à responsabilité limitée</i>), SCP (<i>en commandite par actions</i>), SCOP (<i>société coopérative et participative</i>), SELARL (<i>société d'exercice libéral à responsabilité limitée</i>), SELAFA (<i>société d'exercice libéral à forme anonyme</i>), SELAS (<i>société d'exercice libéral</i>), SAS (<i>société par actions simplifiée</i>) tai toimimalla yksityisyrittäjänä tai osakkaana arkkitehtiyrityksessä (CPC 8671).
	Rajatylittävä palvelukauppa: HR: Ei kaupunkisuunnittelupalvelujen rajat ylittävää tarjoamista koskevia sitoumuksia.

Toimiala tai osa-ala	Markkinoille pääsyn rajoitukset
III-EU-3 – Asiantuntijapalvelut – Terveystuotteen ammattit ja farmaseuttisten tuotteiden vähittäismyynti	
a) Lääkäri- ja hammaslääkäripalvelut; kättilö-, sairaanhoitaja-, fysioterapeutti-, psykologi- ja avustavan hoitohenkilöstön palvelut (CPC 85201, 9312, 9319)	Investoinnit ja rajatylittävä palvelukauppa: EU, pois lukien AT, BE, BG, CZ, DE, FI ja MT: Ei ole. CZ ja MT: Ei sitoumuksia, jotka koskevat minkään terveydenhuollon asiantuntijapalvelujen tarjoamista, riippumatta siitä, onko ne rahoitettu julkisin varoin vai yksityisesti, mukaan lukien ammattilaisten kuten lääkäreiden ja hammaslääkäreiden, kättilöjen, sairaanhoitajien, fysioterapeuttien, ensihoitajien ja psykologien palvelut, tai muita terveydenhuoltoon liittyviä palveluja (CPC 9312 ja 9319 osittain). FI: Ei sitoumuksia, jotka koskevat minkään terveydenhuollon asiantuntijapalvelujen tarjoamista, riippumatta siitä, onko ne rahoitettu julkisin varoin vai yksityisesti, mukaan lukien lääkäri- ja hammaslääkäripalvelut, kättilöjen, fysioterapeuttien ja ensihoitajien palvelut sekä psykologien palvelut, lukuun ottamatta sairaanhoitajien palveluja (CPC 9312, 9319). BG: Ei sitoumuksia, jotka koskevat minkään terveydenhuollon asiantuntijapalvelujen tarjoamista, riippumatta siitä, onko ne rahoitettu julkisin varoin vai yksityisesti, mukaan lukien lääkäri- ja hammaslääkäripalvelut, sairaanhoitajien, kättilöjen, fysioterapeuttien ja ensihoitajien palvelut sekä psykologien palvelut (CPC 9312 ja 9319 osittain).

Toimiala tai osa-ala	Markkinoille pääsyn rajoitukset
	Investointien osalta: AT: Oikeudellista muotoa koskevia syrjimättömiä vaatimuksia saatetaan soveltaa (CPC 9312, 9319 osittain). Lääkäreiden yhteistyö julkisen terveydenhuollon avopalvelujen, nk. yhteisvastaanottojen, osalta voi tapahtua ainoastaan yhtiömuodoissa <i>Offene Gesellschaft</i> (OG) tai <i>Gesellschaft mit beschränkter Haftung</i> (GmbH). Ainoastaan lääkärit voivat olla osakkaina tällaisissa yhteisvastaanotoissa. Heillä on oltava oikeus itsenäiseen lääkärintoimen harjoittamiseen, joka on rekisteröity Itävallan lääkäreiden ammattikamarissa, ja heidän on harjoitettava aktiivisesti lääkärin ammattia. Muut luonnolliset henkilöt tai oikeushenkilöt eivät saa toimia yhteisvastaanoton osakkaina, eivätkä ne saa ottaa osaa yhteisvastaanoton tuloista tai voitoista (CPC 9312 osittain). DE: Ammattiin rekisteröitymiselle voidaan asettaa maantieteellisiä rajoituksia, jotka koskevat sekä oman että muiden maiden kansalaisia. Näiden palvelujen tarjoamiseen vaadittavan oikeudelliseen muotoon saatetaan soveltaa syrjimättömiä rajoituksia (SGB V, 95 §). Lääkäreiden (mukaan lukien psykologit ja psykoterapeutit) osalta rekisteröintiin saatetaan soveltaa määrällisiä rajoituksia riippuen lääkäreiden maantieteellisestä jakautumisesta. Rekisteröinti on pakollinen vain julkisessa terveydenhuollossa toimiville lääkäreille.
	Rajatylyttävä palvelukauppa: BE: Ei sitoumuksia, jotka koskevat minkään terveydenhuollon asiantuntijapalvelujen rajatylyttävää tarjoamista, riippumatta siitä, onko ne rahoitettu julkisin varoin vai yksityisesti, mukaan lukien lääkäri-, hammashoito- ja kättilöpalvelut sekä sairaanhoitajien, fysioterapeuttien, psykologien ja ensihoitajien palvelut (CPC 85201 osittain, 9312, 93191 osittain).

Toimiala tai osa-ala	Markkinoille pääsyn rajoitukset
b) Eläinlääkintäpalvelut (CPC 932)	Investoinnit ja rajatylittävä palvelukauppa: EU, pois lukien BE, BG, DE, DK, ES, FR, IE, HU, LV, NL ja SK: Ei ole. DE: Telelääketiedettä voidaan tarjota ainoastaan perushoidossa, jota on edeltänyt eläinlääkärin fyysinen läsnäolo. DE, DK, ES, LV, NL ja SK: Eläinlääkintäpalvelujen tarjoaminen rajoitetaan luonnollisiin henkilöihin. IE: Eläinlääkintäpalvelujen tarjoaminen rajoitetaan luonnollisiin henkilöihin tai henkilöyhtiöihin. HU: Toimilupa myönnetään taloudellisen tarveharkinnan perusteella. Pääasialliset arviointiperusteet: toimialan työllisyystilanne.
	Investointien osalta: FR: Eläinlääkintäpalveluja tarjoavien yritysten oikeudellinen muoto on rajoitettu yhtiömuotoihin, jotka ovat SEP (<i>société en participation</i>), SCP (<i>société civile professionnelle</i>) ja SEL (<i>société d'exercice libéral</i>).
	Rajatylittävä palvelukauppa: BE, BG ja LV: Ei rajat ylittävää eläinlääkintäpalvelujen tarjontaa koskevia sitoumuksia.

Toimiala tai osa-ala	Markkinoille pääsyn rajoitukset
c) Farmaseuttisten, lääkinnällisten ja ortopedisten tuotteiden vähittäismyynti ja muut farmaseuttien tarjoamat palvelut (CPC 63211)	Investoinnit ja rajatylittävä palvelukauppa: EU, pois lukien BG, LT: Farmaseuttisten tuotteiden ja tiettyjen lääkinnällisten tuotteiden vähittäismyynti yleisölle on varattu apteekkeille. Lääkkeiden postimyynti on kielletty käsikauppalääkkeitä lukuun ottamatta. EE: Farmaseuttisten tuotteiden ja tiettyjen lääkinnällisten tuotteiden vähittäismyynti yleisölle on varattu apteekkeille. Lääkkeiden postimyynti ja internetin kautta tilattujen lääkkeiden toimittaminen postitse tai pikälähetystenä on kielletty. Sijoittautumislupa edellyttää taloudellista tarveharkintaa. Pääasialliset arviointiperusteet: väestön ja apteekkien määrä alueella. EL: Ainoastaan luonnolliset henkilöt, joilla on farmaseutin toimilupa, ja yritykset, joiden perustaja on toimiluvan saanut farmaseutti, saavat tarjota yleisölle farmaseuttisten tuotteiden ja tiettyjen lääkinnällisten tuotteiden vähittäismyyntipalveluja. ES: Ainoastaan luonnolliset henkilöt, joilla on farmaseutin toimilupa, saavat tarjota yleisölle farmaseuttisten tuotteiden ja tiettyjen lääkinnällisten tuotteiden vähittäismyyntipalveluja. Kukin farmaseutti voi saada ainoastaan yhden toimiluvan. Farmaseuttisten tuotteiden postimyynti on kiellettyä. FI: Ei farmaseuttisten tuotteiden tai lääkinnällisten ja ortopedisten tuotteiden vähittäismyyntiä koskevia sitoumuksia.

Toimiala tai osa-ala	Markkinoille pääsyn rajoitukset
	IE: Lääkkeiden postimyynti on kielletty käsikauppalääkkeitä lukuun ottamatta. IT: Ammatin harjoittaminen on sallittua ainoastaan rekisteriin merkityille luonnollisille henkilöille ja sellaisen henkilöyhtiön muodossa toimiville oikeushenkilöille, jonka jokainen osakas on merkitty farmaseuttien ammattirekisteriin. Sijoittautumislupa edellyttää taloudellista tarveharkintaa. Pääasiallinen arviointiperuste: väestön ja apteekkien määrä alueella. Ei sitoumuksia. LU: Ainoastaan luonnolliset henkilöt saavat tarjota yleisölle farmaseuttisten tuotteiden ja tiettyjen lääkinnällisten tuotteiden vähittäismyyntipalveluja. NL: Ei lääkkeiden postimyyntiä koskevia sitoumuksia. PL: Ammatin harjoittaminen on sallittua ainoastaan rekisteriin merkityille luonnollisille henkilöille ja sellaisen henkilöyhtiön muodossa toimiville oikeushenkilöille, jonka jokainen osakas on merkitty farmaseuttien ammattirekisteriin. SE: Ei farmaseuttisten tuotteiden vähittäismyyntiä ja farmaseuttisten tuotteiden toimittamista yleisölle koskevia sitoumuksia.

Toimiala tai osa-ala	Markkinoille pääsyn rajoitukset
	Investointien osalta: EU, pois lukien EL, IE, LU, LT ja NL: Tietyn palvelun tarjoamiseen tietyllä paikallisella vyöhykkeellä tai alueella oikeutettujen toimittajien määrän syrjimätön rajoittaminen. Tästä syystä voidaan soveltaa taloudellista tarveharkintaa, jossa otetaan huomioon nykyisten palveluntarjoajien määrä ja niihin kohdistuvat vaikutukset, liikenneinfrastruktuuri, asukastiheys ja maantieteellinen levinneisyys. BG: Apteekkien johtajien on oltava tutkinnon suorittaneita farmaseutteja, ja he voivat johtaa ainoastaan yhtä apteekkia, jossa he ovat itse työssä. Bulgariassa yksi henkilö voi omistaa enintään neljä apteekkia (kiintiö). DE: Ainoastaan luonnolliset henkilöt (proviisorit) voivat hoitaa apteekkia. Yhden henkilön omistamien apteekkien määrä on rajoitettu yhteen apteekkiin ja enintään kolmeen sivuapteekkiin. DK: Ainoastaan luonnolliset henkilöt, joilla on Tanskan terveys- ja lääkeviranomaisen myöntämä apteekkarin toimilupa, saavat tarjota yleisölle farmaseuttisten valmisteiden ja tiettyjen lääkinnällisten tuotteiden vähittäismyyntipalveluja. FR: Apteekin perustaminen on luvanvaraista, ja kaupallinen läsnäolo, mukaan luettuna farmaseuttisten tuotteiden etämyynti yleisölle tietoyhteiskunnan palvelujen kautta, on toteutettava jossakin kansallisessa lainsäädännössä syrjimättömästi sallituista oikeudellisista muodoista: <i>société d'exercice libéral</i> (SEL) <i>anonyme, par actions simplifiée, à responsabilité limitée unipersonnelle</i> tai <i>pluripersonnelle</i> tai <i>en commandite par actions, société en noms collectifs</i> (SNC) tai <i>société à responsabilité limitée</i> (SARL) <i>unipersonnelle</i> tai <i>pluripersonnelle</i>.

Toimiala tai osa-ala	Markkinoille pääsyn rajoitukset
	ES, HR, HU ja PT: Sijoittautumislupa edellyttää taloudellista tarveharkintaa. Pääasiallinen arviointiperuste: väestön ja apteekkien määrä alueella. MT: Apteekkiluvan myöntämiseen sovelletaan tiettyjä rajoituksia. Yhdelläkään henkilöllä ei saa olla yhtä useampaa toimilupaa missään kaupungissa tai kylässä (apteekkilupaa koskevat määräykset (LN279/07), määräys 5(1)), paitsi jos kyseisessä kaupungissa tai kylässä ei ole esitetty muita hakemuksia (apteekkilupaa koskevat määräykset (LN279/07), määräys 5(2)). PT: Kaupallisissa yhtiöissä, joissa pääoma ilmoitetaan osakkeina, omistajien nimet on oltava tiedossa. Yksikään henkilö ei saa samanaikaisesti omistaa tai hallinnoida suoraan tai välillisesti enempää kuin neljää apteekkia tai harjoittaa enemmän kuin neljän apteekin toimintaa. SI: Slovenian apteekkiverkosto koostuu julkisista kuntien omistamista apteekkilaitoksista sekä yksityisistä luvanvaraisista apteekeista, joissa enemmistöomistajan on oltava ammatiltaan farmaseutti. Lääkemääräystä edellyttävien farmaseuttisten tuotteiden postimyynti on kiellettyä. Käsikauppalääkkeiden postimyynti edellyttää valtion erikoislupaa.

Toimiala tai osa-ala	Markkinoille pääsyn rajoitukset
III-EU-4 – Liike-elämän palvelut – tutkimus- ja kehittämispalvelut (CPC 851, 852, 853)	
	Investoinnit ja rajatylittävä palvelukauppa: EU, pois lukien RO: Ei ole. Ainoastaan rajatylittävä palvelukauppa: RO: Ei tutkimus- ja kehittämispalvelujen rajat ylittävää tarjoamista koskevia sitoumuksia.
III-EU-5 – Liike-elämän palvelut – kiinteistöalan palvelut (CPC 851, 821, 822)	
	Investoinnit ja rajatylittävä palvelukauppa: EU, pois lukien CZ ja HU: Ei ole. Rajatylittävä palvelukauppa: CZ ja HU: Ei kiinteistöalan palvelujen rajat ylittävää tarjoamista koskevia sitoumuksia.
III-EU-6 – Liike-elämän palvelut – vuokraus- tai leasingpalvelut	
a) Vuokraus- tai leasingpalvelut ilman kuljettajaa tai käyttäjää (CPC 831)	Investoinnit ja rajatylittävä palvelukauppa: EU: Ei sitoumuksia, jotka koskevat ilma-alusten vuokrausta tai leasingvuokrausta ilman miehistöä (<i>dry lease</i>). Euroopan unionin lentoliikenteen harjoittajan käyttämiin ilma-aluksiin sovelletaan ilma-alusten rekisteröintivaatimuksia. <i>Dry lease</i> -sopimukseen, jonka osapuolena on Euroopan unionin lentoliikenteen harjoittaja, on sovellettava Euroopan unionin tai kansallisen lentoturvallisuuslainsäädännön vaatimuksia, kuten etukäteishyväksyntää ja muita edellytyksiä, joita sovelletaan kolmannessa maassa rekisteröidyn ilma-aluksen käyttöön (CPC 83104).

Toimiala tai osa-ala	Markkinoille pääsyn rajoitukset
(b) Henkilökohtaisten esineiden ja kotitaloustavaroiden vuokraus- tai leasingpalvelut ilman käyttäjää (CPC 832)	Investoinnit ja rajatylittävä palvelukauppa: EU, pois lukien BE ja FR: Ei ole. Rajatylittävä palvelukauppa: BE ja FR: Ei sitoumuksia, jotka koskevat henkilökohtaisten esineiden ja kotitaloustavaroiden rajat ylittäviä vuokraus- ja leasingpalveluja ilman käyttäjää.
III-EU-7 – Liike-elämän palvelut	
a) Tietokonepalvelut ja niihin liittyvät palvelut (CPC 84) ¹	Ei ole.
b) Markkina- ja mielipidetutkimuspalvelut (CPC 864)	Ei ole.
c) Liikkeenjohdon konsultointipalvelut (CPC 865) ja niihin liittyvät palvelut (CPC 866)	Ei ole.

¹ EU on hyväksynyt CPC 84 -luokan (tietokonepalvelut ja niihin liittyvät palvelut) soveltamisalasta tehdyn sopimuksen.

Toimiala tai osa-ala	Markkinoille pääsyn rajoitukset
d) Tieteelliset ja tekniset konsultointipalvelut (CPC 8675)	Investoinnit ja rajatylittävä palvelukauppa: EU, pois lukien FR: Ei ole. Investointien osalta: FR: Maanmittauksessa sallitut oikeudelliset muodot ovat SEL (<i>anonyme, à responsabilité limitée</i> tai <i>en commandite par actions</i>), SCP (<i>société civile professionnelle</i>) sekä SA ja SARL (<i>sociétés anonymes, à responsabilité limitée</i>).
e) Tekniset testaus- ja analysointipalvelut (CPC 8676)	Investoinnit ja rajatylittävä palvelukauppa: EU, pois lukien FR ja PT: Ei ole. Investoinnit ja rajatylittävä palvelukauppa: FR: Biologin ammatti on varattu luonnollisille henkilöille. PT: Biologin, kemistin ja agronomin ammatit on varattu luonnollisille henkilöille.
f) Mainontapalvelut (CPC 871)	Investoinnit ja rajatylittävä palvelukauppa: EU: Ei ole.

Toimiala tai osa-ala	Markkinoille pääsyn rajoitukset
g) Työnvälityspalvelut (CPC 87201, 87202, 87203, 87204, 87205, 87206, 87209)	Investoinnit ja rajatylittävä palvelukauppa: EU, pois lukien HU ja SE: Ei sitoumuksia, jotka koskevat kotiapuhenkilöstön, myynti- tai teollisuustyöntekijöiden, sairaanhoitohenkilöstön ja muun henkilöstön hankintapalveluja. HU ja SE: Ei ole (CPC 87204, 87205, 87206, 87209) EU – johtohenkilöiden hakupalvelut (CPC 87201): Ei ole, pois lukien BG, CY, CZ, DE, EE, FI, MT, LT, LV, PL, PT, RO, SI ja SK, joissa: Ei sitoumuksia EU – tilapäisten toimisto- ja muiden työntekijöiden työnvälityspalvelujen perustaminen (CPC 87202): Ei ole, pois lukien AT, BG, CY, CZ, EE, FI, LT, LV, MT, PL, PT, RO, SI ja SK, joissa: Ei sitoumuksia EU – tilapäisen toimistohenkilöstön hankintapalvelut (CPC 87203): Ei ole, pois lukien AT, BG, CY, CZ, DE, EE, FI, MT, LT, LV, PL, PT, RO, SI ja SK, joissa: Ei sitoumuksia DE: Työnvälityspalvelujen tarjoajien määrää koskevia rajoituksia. ES: Johtohenkilöiden hakupalvelujen tarjoajien ja työnvälityspalvelujen tarjoajien määrää koskevia rajoituksia (CPC 87201, 87202). FR: Näitä palveluja voi koskea valtion monopoli (CPC 87202). IT: Toimistohenkilöstön hankintapalvelujen tarjoajien määrää koskevia rajoituksia (CPC 87203).
	Rajatylittävä palvelukauppa: EU, pois lukien BE, HU ja SE: Ei tilapäisten toimisto- ja muiden työntekijöiden työnvälityspalvelujen rajatylittävää tarjoamista koskevia sitoumuksia (CPC 87202). BE: Ei ole. IE: Ei johtohenkilöiden hakupalvelujen rajatylittävää tarjoamista koskevia sitoumuksia (CPC 87201). FR, IE, IT ja NL: Ei toimistotyöntekijöiden työnvälityspalvelujen rajatylittävää tarjoamista koskevia sitoumuksia (CPC 87203).

Toimiala tai osa-ala	Markkinoille pääsyn rajoitukset
h) Turvallisuuspalvelut (CPC 87302, 87303, 87304, 87305 ja 87309)	Investoinnit ja rajatylittävä palvelukauppa: EU, pois lukien BG, CY, CZ, DK, EE, ES, FI, HR, HU, LT, LV, MT, PL, RO, SI ja SK: Ei ole. BG, CY, CZ, EE, ES, LT, LV, MT, PL, RO, SI ja SK: Ei sitoumuksia DK, HR ja HU: Ei seuraavien osa-alojen palvelujen tarjoamista koskevia sitoumuksia: vartiointipalvelut (87305) – HR ja HU, turvallisuusjärjestelyjen konsultointipalvelut (87302) – HR, lentoasemien vartiointipalvelut (87305 osittain) – DK ja panssariautopalvelut (87304) – HU.
	Investointien osalta: FI: Ei turvallisuuspalvelujen tarjoamista koskevia lupia koskevia sitoumuksia.
i) Etsiväpalvelut (CPC 87301)	Investoinnit ja rajatylittävä palvelukauppa: EU, pois lukien AT ja SE: Ei sitoumuksia AT ja SE: Ei ole.
j) Rakennusten puhtaanapitopalvelut (CPC 874)	Investoinnit ja rajatylittävä palvelukauppa: EU: Ei ole.
k) Valokuvauspalvelut (CPC 875)	Ei ole.
l) Pakkauspalvelut (CPC 876)	Ei ole.
m) Luottotieto- ja perintäpalvelut (CPC 87901, 87902)	Rajatylittävä palvelukauppa: EU, pois lukien ES, LV ja SE: Ei perintä- ja luottotietopalveluja koskevia sitoumuksia. ES, LV ja SE: Ei ole.

Toimiala tai osa-ala	Markkinoille pääsyn rajoitukset
n) Puhelinvastauspalvelut (CPC 87903)	Investoinnit ja rajatylittävä palvelukauppa: EU: Ei ole.
o) Kopiointipalvelut (CPC 87904)	Investoinnit ja rajatylittävä palvelukauppa: EU, pois lukien HU: Ei ole. Rajatylittävä palvelukauppa: HU: Ei rajat ylittävää kopiointipalvelujen tarjontaa koskevia sitoumuksia.
p) Käännös- ja tulkkauspalvelut (CPC 87905)	Investoinnit ja rajatylittävä palvelukauppa: EU, pois lukien HU ja PL: Ei ole. HU: Ainoastaan Unkarin käännös- ja todentamisvirastolla (OFFI) on lupa laatia virallisia käännöksiä, vahvistaa käännöksiä virallisiksi ja vahvistaa vieraskielisten virallisten asiakirjojen jäljennöksiä. PL: Ainoastaan luonnollinen henkilö voi olla auktorisoitu kääntäjä.
q) Osoiterekisterien kokoaminen ja postituspalvelut (CPC 87906)	Investoinnit ja rajatylittävä palvelukauppa: EU: Ei ole.
r) Muotoilu- ja suunnittelupalvelut (CPC 87907)	Ei ole.
s) Muut liike-elämän palvelut, muualle luokittelemattomat (CPC 87909)	Investoinnit ja rajatylittävä palvelukauppa: EU, pois lukien SE: Ei ole. SE: Kahden henkilön on todennettava asumisoikeusyhdistyksen taloussuunnitelma. Näiden henkilöiden on oltava ETA-valtion viranomaisten julkisesti hyväksymiä. SE: Panttilainaamot on muodostettava osakeyhtiöinä tai sivuliikkeinä.

Toimiala tai osa-ala	Markkinoille pääsyn rajoitukset
t) Lentoliikenteeseen liittyvät liike-elämän palvelut: – myynti ja markkinointi – tietokonepohjaista paikanvarausjärjestelmää (TPJ) koskevat palvelut	Investoinnit ja rajatylittävä palvelukauppa: EU: Ei ole.
u) Metallituotteiden, -koneiden ja -laitteiden korjauspalvelut (CPC 886 paitsi 8868)	Ei ole.
	Investoinnit ja rajatylittävä palvelukauppa: EU, pois lukien HU: Ei ole. HU: Ei sitoumuksia, jotka koskevat energian jakeluun liittyviä palveluja ja valmistusteollisuuteen liittyvien palvelujen rajatylittävää tarjoamista, pois lukien näihin toimialoihin liittyvät neuvonta- ja konsultointipalvelut.
v) Alusten ja rautatiekaluston sekä ilma-alusten ja niiden osien huolto ja korjaus (CPC 86764 osittain, 86769, 8868)	Ei ole.

Toimiala tai osa-ala	Markkinoille pääsyn rajoitukset
x) Muut liike-elämän palvelut ja leimaamispalvelut (CPC 893 osittain)	Investoinnit ja rajatylittävä palvelukauppa: EU, pois lukien CZ, LT ja NL: Ei ole. LT: Ei sitoumuksia NL: Jalometallituotteiden leimaamisen yksinoikeudet on tällä hetkellä myönnetty kahdelle alankomaalaiselle julkiselle monopolille.
y) Pakkauspalvelut (CPC 88493 osittain, ISIC 37)	Investoinnit ja rajatylittävä palvelukauppa: CZ: Pakkausten kierrättämiseen ja hyödyntämiseen liittyviä palveluja tarjoavan yrityksen on oltava osakeyhtiö (CPC 88493 osittain, ISIC 37).
III-EU-7 – Liike-elämän palvelut	
a) Tietokonepalvelut ja niihin liittyvät palvelut (CPC 84) ¹	Ei ole.
b) Markkina- ja mielipidetutkimuspalvelut (CPC 864)	Ei ole.

¹ EU on hyväksynyt CPC 84 -luokan (tietokonepalvelut ja niihin liittyvät palvelut) soveltamisalasta tehdyn sopimuksen.

Toimiala tai osa-ala	Markkinoille pääsyn rajoitukset
c) Liikkeenjohdon konsultointipalvelut (CPC 865) ja niihin liittyvät palvelut (CPC 866)	Ei ole.
d) Tieteelliset ja tekniset konsultointipalvelut (CPC 8675)	Investoinnit ja rajatylittävä palvelukauppa: EU, pois lukien FR: Ei ole. Investointien osalta: FR: Maanmittauksessa sallitut oikeudelliset muodot ovat SEL (anonyme, à responsabilité limitée tai en commandite par actions), SCP (Société civile professionnelle) sekä SA ja SARL (sociétés anonymes, à responsabilité limitée).
e) Tekniset testaus- ja analysointipalvelut (CPC 8676)	Investoinnit ja rajatylittävä palvelukauppa: EU, pois lukien FR ja PT: Ei ole. Investoinnit ja rajatylittävä palvelukauppa: FR: Biologin ammatti on varattu luonnollisille henkilöille. PT: Biologin, kemistin ja agronomin ammatit on varattu luonnollisille henkilöille.
f) Mainontapalvelut (CPC 871)	Investoinnit ja rajatylittävä palvelukauppa: EU: Ei ole.

Toimiala tai osa-ala	Markkinoille pääsyn rajoitukset
g) Työnvälityspalvelut (CPC 87201, 87202, 87203, 87204, 87205, 87206, 87209)	Investoinnit ja rajatylittävä palvelukauppa: EU, pois lukien HU ja SE: Ei sitoumuksia, jotka koskevat kotiapuhenkilöstön, myynti- tai teollisuustyöntekijöiden, sairaanhoitohenkilöstön ja muun henkilöstön hankintapalveluja. HU ja SE: Ei ole (CPC 87204, 87205, 87206, 87209) EU – johtohenkilöiden hakupalvelut (CPC 87201): Ei ole, pois lukien BG, CY, CZ, DE, EE, FI, MT, LT, LV, PL, PT, RO, SI ja SK, joissa: Ei sitoumuksia EU – tilapäisten toimisto- ja muiden työntekijöiden työnvälityspalvelujen perustaminen (CPC 87202): Ei ole, pois lukien AT, BG, CY, CZ, EE, FI, LT, LV, MT, PL, PT, RO, SI ja SK, joissa: Ei sitoumuksia EU – tilapäisen toimistohenkilöstön hankintapalvelut (CPC 87203): Ei ole, pois lukien AT, BG, CY, CZ, DE, EE, FI, MT, LT, LV, PL, PT, RO, SI ja SK, joissa: Ei sitoumuksia DE: Työnvälityspalvelujen tarjoajien määrää koskevia rajoituksia. ES: Johtohenkilöiden hakupalvelujen tarjoajien ja työnvälityspalvelujen tarjoajien määrää koskevia rajoituksia (CPC 87201, 87202). FR: Näitä palveluja voi koskea valtion monopoli (CPC 87202). IT: Toimistohenkilöstön hankintapalvelujen tarjoajien määrää koskevia rajoituksia (CPC 87203).

Toimiala tai osa-ala	Markkinoille pääsyn rajoitukset
	Rajatylittävä palvelukauppa: EU, pois lukien BE, HU ja SE: Ei tilapäisten toimisto- ja muiden työntekijöiden työnvälityspalvelujen rajatylittävää tarjoamista koskevia sitoumuksia (CPC 87202). BE: Ei ole. IE: Ei johtohenkilöiden hakupalvelujen rajatylittävää tarjoamista koskevia sitoumuksia (CPC 87201). FR, IE, IT ja NL: Ei toimistotyöntekijöiden työnvälityspalvelujen rajatylittävää tarjoamista koskevia sitoumuksia (CPC 87203).
h) Turvallisuuspalvelut (CPC 87302, 87303, 87304, 87305 ja 87309)	Investoinnit ja rajatylittävä palvelukauppa: EU, pois lukien BG, CY, CZ, DK, EE, ES, FI, HR, HU, LT, LV, MT, PL, RO, SI ja SK: Ei ole. BG, CY, CZ, EE, ES, LT, LV, MT, PL, RO, SI ja SK: Ei sitoumuksia DK, HR ja HU: Ei seuraavien osa-alojen palvelujen tarjoamista koskevia sitoumuksia: vartiointipalvelut (87305) – HR ja HU, turvallisuusjärjestelyjen konsultointipalvelut (87302) – HR, lentoasemien vartiointipalvelut (87305 osittain) – DK ja panssariautopalvelut (87304) – HU.
	Investointien osalta: FI: Ei turvallisuuspalvelujen tarjoamista koskevia lupia koskevia sitoumuksia.
i) Etsiväpalvelut (CPC 87301)	Investoinnit ja rajatylittävä palvelukauppa: EU, pois lukien AT ja SE: Ei sitoumuksia AT ja SE: Ei ole.
j) Rakennusten puhtaanapitopalvelut (CPC 874)	Investoinnit ja rajatylittävä palvelukauppa: EU: Ei ole.

Toimiala tai osa-ala	Markkinoille pääsyn rajoitukset
k) Valokuvauspalvelut (CPC 875)	Ei ole.
l) Pakkauspalvelut (CPC 876)	Ei ole.
m) Luottotieto- ja perintäpalvelut (CPC 87901, 87902)	Rajatyylittävä palvelukauppa: EU, pois lukien ES, LV ja SE: Ei perintä- ja luottotietopalveluja koskevia sitoumuksia. ES, LV ja SE: Ei ole.
n) Puhelinvastauspalvelut (CPC 87903)	Investoinnit ja rajatyylittävä palvelukauppa: EU: Ei ole.
o) Kopiointipalvelut (CPC 87904)	Investoinnit ja rajatyylittävä palvelukauppa: EU, pois lukien HU: Ei ole. Rajatyylittävä palvelukauppa: HU: Ei rajat ylittävää kopiointipalvelujen tarjontaa koskevia sitoumuksia.
p) Käännös- ja tulkkauspalvelut (CPC 87905)	Investoinnit ja rajatyylittävä palvelukauppa: EU, pois lukien HU ja PL: Ei ole. HU: Ainoastaan Unkarin käännös- ja todentamisvirastolla (OFFI) on lupa laatia virallisia käännöksiä, vahvistaa käännöksiä virallisiksi ja vahvistaa vieraskielisten virallisten asiakirjojen jäljennöksiä. PL: Ainoastaan luonnollinen henkilö voi olla auktorisoitu kääntäjä.
q) Osoiterekisterien kokoaminen ja postituspalvelut (CPC 87906)	Investoinnit ja rajatyylittävä palvelukauppa: EU: Ei ole.

Toimiala tai osa-ala	Markkinoille pääsyn rajoitukset
r) Muotoilu- ja suunnittelupalvelut (CPC 87907)	Ei ole.
s) Muut liike-elämän palvelut, muualle luokittelemattomat (CPC 87909)	Investoinnit ja rajatylittävä palvelukauppa: EU, pois lukien SE: Ei ole. SE: Kahden henkilön on todennettava asumisoikeusyhdistyksen taloussuunnitelma. Näiden henkilöiden on oltava ETA-valtion viranomaisten julkisesti hyväksymiä. SE: Panttilainaamot on muodostettava osakeyhtiöinä tai sivuliikkeinä.
t) Lentoliikenteeseen liittyvät liike-elämän palvelut: – myynti ja markkinointi – tietokonepohjaista paikanvarausjärjestelmää (TPJ) koskevat palvelut	Investoinnit ja rajatylittävä palvelukauppa: EU: Ei ole.
u) Metallituotteiden, -koneiden ja -laitteiden korjauspalvelut (CPC 886 paitsi 8868)	Ei ole.

Toimiala tai osa-ala	Markkinoille pääsyn rajoitukset
	Investoinnit ja rajatylittävä palvelukauppa: EU, pois lukien HU: Ei ole. HU: Ei sitoumuksia, jotka koskevat energian jakeluun liittyviä palveluja ja valmistusteollisuuteen liittyvien palvelujen rajatylittävää tarjoamista, pois lukien näihin toimialoihin liittyvät neuvonta- ja konsultointipalvelut.
v) Alusten ja rautatiekaluston sekä ilma-alusten ja niiden osien huolto ja korjaus (CPC 86764 osittain, 86769, 8868)	Ei ole.
x) Muut liike-elämän palvelut ja leimaamispalvelut (CPC 893 osittain)	Investoinnit ja rajatylittävä palvelukauppa: EU, pois lukien CZ, LT ja NL: Ei ole. LT: Ei sitoumuksia NL: Jalometallituotteiden leimaamisen yksinoikeudet on tällä hetkellä myönnetty kahdelle alankomaalaiselle julkiselle monopolille.
y) Pakkauspalvelut (CPC 88493 osittain, ISIC 37)	Investoinnit ja rajatylittävä palvelukauppa: CZ: Pakkausten kierrättämiseen ja hyödyntämiseen liittyviä palveluja tarjoavan yrityksen on oltava osakeyhtiö (CPC 88493 osittain, ISIC 37).

Toimiala tai osa-ala	Markkinoille pääsyn rajoitukset
III-EU-8 – Viestintäpalvelut	
a) Posti- ja kuriiripalvelut (CPC 71235 osittain, 73210 osittain, 751 osittain)	Investoinnit ja rajatylittävä palvelukauppa: EU: Postilaatikkojen asettamista yleisille alueille, postimerkkien liikkeeseen laskemista ja oikeudellisissa tai hallinnollisissa menettelyissä käytettäviä kirjattuja lähetyksiä koskevia palveluja voidaan rajoittaa kansallisen lainsäädännön mukaisesti. Toimilupajärjestelmiä voidaan perustaa sellaisia palveluja varten, joihin sovelletaan tavanomaista yleispalveluvelvoitetta. Tällaisiin toimilupiin voidaan soveltaa erityisiä yleispalveluvelvoitteita tai niihin voi sisältyä velvollisuus osallistua korvausrahaston rahoitukseen.
b) Televiestintä (CPC 752, 753, 754)	Investoinnit ja rajatylittävä palvelukauppa: EU, pois lukien BE: Ei ole. BE: Ei satelliittilähetyksen välityspalveluja koskevia sitoumuksia.
III-EU-9 – Rakennusala (CPC 511, 512, 513, 514, 515, 516, 517, 518)	Investoinnit ja rajatylittävä palvelukauppa: EU: Ei ole.

Toimiala tai osa-ala	Markkinoille pääsyn rajoitukset
III-EU-10 – Jakelupalvelut	
a) Jakelupalvelut (CPC 3546, 631, 632 (ei kuitenkaan 63211 ja 63297), 62276, 621 osittain)	Investoinnit ja rajatylittävä palvelukauppa: EU, pois lukien PT: Ei ole. Investointien osalta: PT: Tiettyjen vähittäisliikkeiden ja ostoskeskusten perustamista varten on olemassa erityinen lupajärjestelmä. Tämä koskee ostoskeskuksia, joiden vuokrattavissa oleva tila on vähintään 8000 m², ja vähittäisliikkeitä, joiden myyntitila on vähintään 2000 m², kun ne sijaitsevat muualla kuin ostoskeskuksissa. Pääasialliset arviointiperusteet: Vaikutukset kaupallisen tarjonnan monipuolisuuteen, kuluttajille tarjottavien palvelujen arviointi, työpaikkojen laatu ja yrityksen yhteiskuntavastuu, sulautuminen kaupunkiympäristöön ja vaikutukset ekotehokkuuteen (CPC 631, 632, paitsi 63211 ja 63297).
(b) Farmaseuttisten tuotteiden jakelu (CPC 62117, 62251, 8929).	Investoinnit ja rajatylittävä palvelukauppa: EU, pois lukien FI: Ei ole. FI: Ei farmaseuttisten tuotteiden jakelua koskevia sitoumuksia.
c) Alkoholijuomien jakelu (CPC 62112 osittain, 62226, 63107, 8929).	Investoinnit ja rajatylittävä palvelukauppa: EU, pois lukien FI ja SE: Ei ole. FI: Ei sitoumuksia alkoholijuomien jakelun osalta. SE: Monopolin määrääminen väkevien alkoholijuomien, viinin ja oluen vähittäiskaupalle (alkoholitonta olutta lukuun ottamatta). Systembolaget AB:lla on tällä hetkellä tällainen valtion monopoli väkevien alkoholijuomien, viinin ja oluen vähittäiskaupassa (alkoholitonta olutta lukuun ottamatta). Alkoholijuomilla tarkoitetaan juomia, joiden alkoholipitoisuus on yli 2,25 tilavuusprosenttia. Oluen osalta alkoholipitoisuuden raja on 3,5 tilavuusprosenttia (CPC 631 osittain).

Toimiala tai osa-ala	Markkinoille pääsyn rajoitukset
d) Tupakan jakelu (CPC 6222 osittain, 62228, 6310 osittain, 63108)	Investoinnit ja rajatylittävä palvelukauppa: EU, pois lukien AT, ES, FR ja IT: Ei ole. AT: Ainoastaan luonnolliset henkilöt voivat hakea tupakkakauppiaan toimilupaa (CPC 63108). ES: Ainoastaan luonnolliset henkilöt voivat toimia tupakkakauppiaana. Kukaan tupakkakauppias voi saada ainoastaan yhden toimiluvan (CPC 63108). Tupakan vähittäiskauppaa koskee valtion monopoli. FR: Tupakan tukku- ja vähittäismyyntiä koskeva valtion monopoli (CPC 6222 osittain, 6310 osittain). IT: Tupakan jakelu ja myynti edellyttää toimilupaa. Lupa myönnetään julkisessa menettelyssä. Luvan myöntämiseen sovelletaan taloudellista tarveharkintaa. Tärkeimmät arviointiperusteet: väestö ja olemassa olevien myyntipisteiden maantieteellinen tiheys (CPC 6222 osittain, 6310 osittain).

Toimiala tai osa-ala	Markkinoille pääsyn rajoitukset
III-EU-11 – Ympäristöpalvelut a) Jätevesipalvelut (CPC 9401) b) Kiinteiden tai vaarallisten jätteiden käsittely pl. vaarallisten jätteiden kuljetus rajojen yli i) Jätehuoltopalvelut (CPC 9402) ii) Puhtaanapito ja sen kaltaiset palvelut (CPC 9403) c) Ilman laadun ja ilmaston suojele (CPC 9404) d) Maaperän ja vesistön kunnostaminen ja puhdistaminen i) Saastuneen tai pilaantuneen maaperän ja veden käsittely ja kunnostaminen (CPC 9406 osittain)	Investoinnit ja rajatylittävä palvelukauppa: EU, pois lukien DE: Ei ole. Ainoastaan rajatylittävä palvelukauppa: DE: Ei sitoumuksia, jotka koskevat jätehuoltopalvelujen rajat ylittävää tarjoamista lukuun ottamatta neuvontapalveluja ja maaperän suojeleuun ja saastuneen maaperän hoitoon liittyviä palveluja lukuun ottamatta neuvontapalveluja (CPC 9401, 9402, 9403, 94060).

Toimiala tai osa-ala	Markkinoille pääsyn rajoitukset
e) Melun ja värinän torjunta (CPC 9405) f) Biologisen monimuotoisuuden ja maiseman suojelu g) Luonnon- ja maisemansuojelua koskevat palvelut (CPC 9406 osittain) h) Muut ympäristönsuojelupalvelut (CPC 9409)	

Toimiala tai osa-ala	Markkinoille pääsyn rajoitukset
III-EU-12 – Koulutuspalvelut (CPC 92) (ainoastaan yksityisesti rahoitetut palvelut)	
	Investoinnit ja rajatylittävä palvelukauppa: EU: Ei sellaisia koulutuspalveluja koskevia sitoumuksia, joille myönnetään julkista rahoitusta tai valtion tukea missä tahansa muodossa. Kun yksityisesti rahoitettujen koulutuspalvelujen tarjoaminen sallitaan ulkomaisille palveluntarjoajille, yksityisten toimijoiden osallistuminen koulutusjärjestelmään saattaa edellyttää toimilupaa, joka myönnetään syrjimättömästi. EU, pois lukien CZ, NL, SE ja SK: Ei sitoumuksia, jotka koskevat yksityisin varoin rahoitettavien muiden koulutuspalvelujen kuin alemman perusasteen, ylemmän perusasteen, keskiasteen ja korkea-asteen koulutukseksi tai aikuiskoulutukseksi luokiteltujen koulutuspalvelujen, tarjoamista (CPC 929). CY, FI, MT ja RO: Ei yksityisesti rahoitettavien alemman perusasteen, ylemmän perusasteen ja aikuiskoulutuspalvelujen tarjoamista koskevia sitoumuksia (CPC 921, 922, 924). AT, BG, CY, FI, MT ja RO: Ei yksityisesti rahoitettavien korkea-asteen koulutuspalvelujen tarjoamista koskevia sitoumuksia (CPC 923). SE: Ei sitoumuksia, jotka koskevat sellaisia koulutuspalvelujen tarjoajia, joille viranomaiset ovat antaneet luvan koulutuksen tarjoamiseen. Tätä varaumaa sovelletaan yksityisesti rahoitettujen koulutuspalvelujen tarjoajiin, jotka saavat valtion tukea jossakin muodossa, kuten valtion tunnustamiin koulutuspalvelujen tarjoajiin, valtion valvonnassa oleviin koulutuspalvelujen tarjoajiin sekä sellaiseen koulutukseen, joka oikeuttaa opintotukeen (CPC 92). SK: Kaikki muut yksityisesti rahoitetut koulutuspalvelut paitsi keskiasteen jälkeiset tekniset ja ammatilliset koulutuspalvelut: Taloudellista tarveharkintaa voidaan soveltaa, ja paikalliset viranomaiset saattavat rajoittaa perustettavien oppilaitosten lukumäärää (CPC 921, 922, 923 muu kuin 92310, 924).

Toimiala tai osa-ala	Markkinoille pääsyn rajoitukset
	Investointien osalta: EU, pois lukien ES ja IT: Sellaisten yksityisesti rahoitettujen yliopistojen perustamiseen, jotka antavat tunnustettuja tutkintotodistuksia tai oppiarvoja, sovelletaan taloudellista tarveharkintaa. Tärkeimmät arviointiperusteet: väestö ja olemassa olevien yritysten tiheys. ES: Menettelyyn kuuluu parlamentin lausunto. IT: Tarjonnan on perustuttava kolmivuotiseen ohjelmaan, ja ainoastaan italialaiset oikeushenkilöt voivat antaa valtion tunnustamia tutkintotodistuksia (CPC 923).
III-EU-13 – Terveysterveysto- ja sosiaalipalvelut (ainoastaan yksityisesti rahoitetut palvelut)	
a) Terveysterveysto- ja – sairaala-, sairaankuljetus- ja hoitolaitospalvelut (CPC 93, 931 muut kuin 9312, 93191 osittain, 9311, 93192, 93193, 93199)	Investointien osalta: EU: Ei mitään sellaisia terveysterveysto- ja hoitolaitospalveluja koskevia sitoumuksia, joille myönnetään julkista rahoitusta tai valtion tukea missä tahansa muodossa. Ei mitään yksityisesti rahoitettuja terveysterveysto- ja hoitolaitospalveluja koskevia sitoumuksia, lukuun ottamatta yksityisesti rahoitettuja sairaala- ja sairaankuljetuspalveluja sekä muita hoitolaitosten palveluja kuin sairaalapalveluja. Yksityisten toimijoiden osallistuminen yksityisesti rahoitetun terveysterveystoverkoston toimintaan saattaa edellyttää toimilupaa, joka myönnetään syrjimättömästi. Taloudellista tarveharkintaa saatetaan soveltaa. Tärkeimmät arviointiperusteet: olemassa olevien laitosten lukumäärä ja niihin kohdistuvat vaikutukset, kuljetusinfrastruktuuri, asukastiheys, maantieteellinen levinneisyys ja uusien työpaikkojen syntyminen. Tämä varaus ei koske kaikkien terveysterveysto- ja hoitolaitosten asiantuntijapalvelujen tarjoamista, mukaan lukien ammattilaisten tarjoamat palvelut, kuten lääkäreiden, hammaslääkäreiden, kättilöiden, sairaanhoitajien, fysioterapeuttien, ensihoitajien ja psykologien palvelut, joihin sovelletaan muita varauksia (CPC 931 muut kuin 9312, 93191 osittain).

Toimiala tai osa-ala	Markkinoille pääsyn rajoitukset
	AT, PL ja SI: Ei yksityisesti rahoitettavien sairaankuljetuspalvelujen tarjoamista koskevia sitoumuksia (CPC 93192). BE: Ei yksityisesti rahoitettujen sairaankuljetuspalvelujen ja muiden hoitolaitosten palvelujen kuin sairaalapalvelujen perustamista koskevia sitoumuksia (CPC 93192 ja 93193). BG, CY, CZ, FI, MT ja SK: Ei yksityisesti rahoitettujen sairaala- ja sairaankuljetuspalvelujen ja muiden hoitolaitosten palvelujen kuin sairaalapalvelujen tarjoamista koskevia sitoumuksia (CPC 9311, 93192, 93193). DE: Ei sitoumuksia, jotka koskevat Saksan sosiaaliturvajärjestelmää, jossa eri yritykset tai yksiköt voivat tarjota palveluja, joihin sisältyy kilpailullisia osia ja jotka eivät siksi ole ”yksinomaan julkista valtaa käytettäessä toteutettuja palveluja” (CPC 93). DE: Ei yksityisesti rahoitettujen Saksan puolustusvoimien sairaaloiden omistusta koskevia sitoumuksia. FI: Ei muiden terveydenhuoltopalvelujen tarjoamista koskevia sitoumuksia (CPC 93199). FR: Ei yksityisesti rahoitettujen laboratorioanalyysi- ja testauspalvelujen tarjoamista koskevia sitoumuksia.

Toimiala tai osa-ala	Markkinoille pääsyn rajoitukset
	DE: (koskee myös hallinnon aluetasoa): Pelastuspalvelujen ja ”ammattitaitoisten sairaankuljetuspalvelujen” järjestämisestä ja sääntelystä vastaavat osavaltiot (Länder). Useimmat osavaltiot (Länder) siirtävät pelastuspalveluja koskevan toimivallan kunnille. Kunnat voivat antaa etusijan voittoja tavoittelemattomille toimijoille. Tämä koskee yhtäläisesti sekä kotimaisia että ulkomaisia palveluntarjoajia (CPC 931 ja 933). Sairaan kuljetuspalvelujen tarjoaminen edellyttää suunnittelua, toimilupaa ja hyväksymistä. Etälääketieteen osalta tieto- ja viestintätekniikan palveluntarjoajien määrää voidaan rajoittaa yhteentoimivuuden, yhteensopivuuden ja tarvittavien turvallisuusvaatimusten täyttymisen takaamiseksi. Varaumaa sovelletaan syrjimättömästi. SI: Seuraavia palveluja koskee valtion monopoli: veritoimitukset, verivalmisteet, ihmisen elinten poistaminen ja säilyttäminen siirteitä varten, sosiaalilääketieteelliset ja hygieniapalvelut, epidemiologiset sekä terveyteen ja ekologiaan liittyvät palvelut, patologist-anatomiset palvelut ja biolääketieteellisesti avustettu lisääntyminen (CPC 931). FR: Sairaala- ja sairaankuljetuspalvelut, muiden hoitolaitosten kuin sairaaloiden palvelut ja sosiaalipalvelut: Yritykset voivat toimia missä tahansa oikeudellisessa muodossa lukuun ottamatta niitä muotoja, jotka on varattu vapaille ammattilaisille.
b) Terveystenhoito- ja sosiaalipalvelut, mukaan lukien eläkevakuutukset	Rajatyylittävä palvelukauppa: EU, pois lukien HU: Ei sitoumuksia, jotka koskevat terveydenhoito- ja sosiaalipalvelujen sekä sellaisen toimien tai palvelujen rajatyylittävää tarjontaa, jotka ovat osa yleistä eläkejärjestelmää tai lakisääteistä sosiaaliturvajärjestelmää. Tämä varauma ei koske kaikkien terveydenhuollon asiantuntijapalvelujen tarjoamista, mukaan lukien ammattilaisten tarjoamat palvelut, kuten lääkäreiden, hammaslääkäreiden, kättilöiden, sairaanhoitajien, fysioterapeuttien, ensihoitajien ja psykologien palvelut, joihin sovelletaan muita varaumia (CPC 931 muu kuin 9312, 93191 osittain). HU: Ei sitoumuksia, jotka koskevat kaikkien julkista rahoitusta saavien sairaalapalvelujen, sairaankuljetuspalvelujen ja muiden hoitolaitosten palvelujen kuin sairaalapalvelujen rajat ylittävää tarjoamista maan alueen ulkopuolelta (CPC 9311, 93192, 93193).

Toimiala tai osa-ala	Markkinoille pääsyn rajoitukset
c) Sosiaalipalvelut, mukaan lukien eläkevakuutukset	Investoinnit ja rajatylittävä palvelukauppa: EU: Ei sitoumuksia, jotka koskevat minkään sellaisten sosiaalipalvelujen tarjoamista, joille myönnetään julkista rahoitusta tai valtion tukea missä tahansa muodossa, tai toimia tai palveluja, jotka ovat osa yleistä eläkejärjestelmää tai lakisääteistä sosiaaliturvajärjestelmää. Yksityisten toimijoiden osallistuminen yksityisesti rahoitetun sosiaaliverkoston toimintaan saattaa edellyttää toimilupaa, joka myönnetään syrjimättömästi. Taloudellista tarveharkintaa saatetaan soveltaa. Tärkeimmät arviointiperusteet: olemassa olevien laitosten lukumäärä ja niihin kohdistuvat vaikutukset, kuljetusinfrastruktuuri, asukastiheys, maantieteellinen levinneisyys ja uusien työpaikkojen syntyminen. CZ, FI, HU, MT, PL, RO, SK ja SI: Ei yksityisesti rahoitettujen sosiaalipalvelujen tarjoamista koskevia sitoumuksia. BE, CY, DE, DK, EL, ES, FR, IE, IT ja PT: Ei yksityisesti rahoitettujen muiden sosiaalipalvelujen kuin toipilas- ja lepokoteihin ja vanhainkoteihin liittyvien palvelujen tarjoamista koskevia sitoumuksia. DE: Ei sitoumuksia, jotka koskevat Saksan sosiaaliturvajärjestelmää, jos eri yritykset tai yksiköt tarjoavat palveluja, joihin sisältyy kilpailullisia osia ja joita ei siksi ehkä voi määritellä ”yksinomaan julkista valtaa käytettäessä toteutetuiksi palveluiksi”.
	Investointien osalta: HR: Joidenkin yksityisten sosiaalihuoltopalvelujen perustamiseen saatetaan soveltaa taloudellista tarveharkintaa tietyillä maantieteellisillä alueilla (CPC 9311, 93192, 93193 ja 933).

Toimiala tai osa-ala	Markkinoille pääsyn rajoitukset
III-EU-14 – Matkailu ja siihen liittyvät palvelut a) Hotelli- ja ravintolapalvelut sekä ateriapalvelut (CPC 641, 642 ja 643) pl. lentoliikenteen ateriapalvelut, jotka luetaan maahuolintapalveluihin b) Matkatoimistopalvelut ja matkanjärjestäjien palvelut (matkaoppaiden palvelut mukaan luettuina) (CPC 7471) c) Matkailijoiden opastuspalvelut (CPC 7472)	Investointien osalta: EU, pois lukien BG: Ei ole. BG: Edellytyksenä on yhtiöittäminen (ei sivuliikkeitä) (CPC 7471, 7472).

Toimiala tai osa-ala	Markkinoille pääsyn rajoitukset
III-EU-15 – Virkistys-, kulttuuri- ja urheilupalvelut (muut kuin audiovisuaalialan palvelut)	
a) Kirjasto-, arkisto-, museo- ja muut kulttuuripalvelut (CPC 963)	Investoinnit ja rajatylittävä palvelukauppa: EU, pois lukien AT ja investointien osalta LT: Ei kirjasto-, arkisto-, museo- ja muiden kulttuuripalvelujen tarjontaa koskevia sitoumuksia. AT ja LT: Palvelun perustamiselta voidaan vaatia toimilupaa.
b) Viihdepalvelut, teatteri-, musiikkiyhtye- ja sirkuspalvelut (CPC 9619, 964 muut kuin 96492)	Investoinnit ja rajatylittävä palvelukauppa: EU, pois lukien CY, CZ, FI, MT, PL, RO, SI ja SK: Ei viihdepalvelujen, mukaan lukien teatteri-, musiikkiyhtye-, sirkus- ja diskopalvelut, tarjoamista koskevia sitoumuksia. BG: Ei seuraavien viihdepalvelujen tarjoamista koskevia sitoumuksia: sirkus-, huvipuisto- ja muut vastaavat viihdepuistopalvelut, seuratanssi-, disko- ja tanssinopetuspalvelut sekä muut vastaavat viihdepalvelut. EE: Ei muiden viihdepalvelujen tarjontaa koskevia sitoumuksia lukuun ottamatta elokuvateatteripalveluja. LT ja LV: Ei minkään viihdepalvelujen tarjontaa koskevia sitoumuksia lukuun ottamatta elokuvateatterien käyttöpalveluja.
	Rajatylittävä palvelukauppa: EU, pois lukien AT ja SE: Ei viihdepalvelujen, mukaan lukien teatteri-, musiikkiyhtye-, sirkus- ja diskopalvelut, rajat ylittävää tarjoamista koskevia sitoumuksia. AT ja SE: Ei ole.

Toimiala tai osa-ala	Markkinoille pääsyn rajoitukset
(c) Uutistoimistopalvelut (CPC 962)	Investoinnit ja rajatylittävä palvelukauppa: EU, pois lukien HU: Ei ole. HU: Ei sitoumuksia
d) Urheilu- ja muut virkistyspalvelut (CPC 964)	Investoinnit ja rajatylittävä palvelukauppa: EU: Ei ole.
e) Rahapeli- ja vedonlyöntipalvelut (CPC 96492)	Investoinnit ja rajatylittävä palvelukauppa: EU: Ei sitoumuksia, jotka koskevat rahapelitoimintaa, joka tapahtuu rahallista arvoa omaavin panoksin onnenpeleissä, mukaan luettuina arpajaiset, raaputusarvat, rahapelitoiminta kasinoissa, pelisaleissa ja anniskelutiloissa sekä hyväntekeväisyysjärjestöjen tai voittoa tavoittelemattomien järjestöjen harjoittama tai niiden hyväksi harjoitettu vedonlyönti-, bingo- ja rahapelitoiminta.
III-EU-16 – Liikennepalvelut ja liikenteen liitännäispalvelut	
a) Meriliikenne (i) Kansainvälinen henkilöliikenne (CPC 7211 ilman kansallista kabotaasiliikennettä) (ii) Kansainvälinen tavaraliikenne (CPC 7212 ilman kansallista kabotaasiliikennettä)	Investoinnit ja rajatylittävä palvelukauppa: EU, pois lukien LV ja MT: Ei sitoumuksia, jotka koskevat aluksen rekisteröimistä ja laivaston liikennöimistä sijoittautumisvaltion lipun alla (kaikki kaupallinen merellä tapahtuva toiminta, joka suoritetaan merialukselta, mukaan lukien kalastus, vesiviljely ja kalastukseen liittyvät palvelut; kansainvälinen henkilö- ja tavaraliikenne (CPC 721); ja meriliikenteen liitännäispalvelut). EU: Ei sitoumuksia, jotka koskevat syöttöliikennepalveluja ja Euroopan unionin laivanvarustajien omassa omistuksessa olevien tai vuokrattujen konttien palauttamista muulta kuin kaupalliselta pohjalta siltä osin kuin nämä palvelut eivät kuulu kansallista meriliikenteen kabotaasia koskevan poikkeuksen piiriin MT: Italian kautta kulkevaan Euroopan mantereeseen ja Maltan väliseen meriyhteyteen on myönnetty yksinoikeudet (CPC 7213, 7214, 742 osittain, 745, 749 osittain). LV: Ei ole.

Toimiala tai osa-ala	Markkinoille pääsyn rajoitukset
b) Meri- ja sisävesiliikenteen liitännäispalvelut	Investoinnit ja rajatylittävä palvelukauppa: EU: Ei luotsaus- ja kiinnityspalvelujen tarjoamista koskevia sitoumuksia (CPC 7452). EU: Ei sisävesiliikenteen liitännäispalveluja koskevia sitoumuksia. EU: Sataman hallinnointielin tai toimivaltainen viranomainen voi rajoittaa satamapalvelujen tarjoajien lukumäärää tietyn satamapalvelun osalta. EU, pois lukien LT ja LV: Ei hinaus- ja työntöpalveluja koskevia sitoumuksia (CPC 7214). LT ja LV: Ei ole. BG: Objektiivisesta kapasiteetista riippuen satamien palveluntarjoajien määrää voidaan rajoittaa liikenne-, tietotekniikka- ja viestintäministerin asettaman asiantuntijakomitean päätöksellä (ISIC 0501, 0502, CPC 5133, 5223, 721, 722, 74520, 74540, 74590, 882). BG: Kansallisesti merkittävissä Bulgarian satamissa tarjottavien julkisen liikenteen tukipalvelujen osalta oikeus tukitoimintojen suorittamiseen myönnetään käyttöoikeussopimuksella. Alueellisesti merkittävissä satamissa kyseinen oikeus myönnetään sataman omistajan kanssa tehtävällä sopimuksella (CPC 74520, 74540 ja 74590). Investointien osalta: EU, pois lukien EL ja IT: Ei ole. EL: Satama-alueiden lastinkäsittelypalveluja koskee julkinen monopoli (CPC 741). IT: Meriliikenteen lastinkäsittelypalveluihin sovelletaan taloudellista tarveharkintaa. Pääasiallinen arviointiperuste: olemassa olevien yritysten lukumäärä ja niihin kohdistuvat vaikutukset, asukastiheys, yritystiheys ja uusien työpaikkojen syntyminen (CPC 741).

Toimiala tai osa-ala	Markkinoille pääsyn rajoitukset
(c) Rautatieliikennepalvelut ja rautatieliikenteen liitännäispalvelut	Investoinnit ja rajatylittävä palvelukauppa: EU: Ei rautateiden henkilö- ja tavaraliikennettä koskevia sitoumuksia (CPC 711). LT: Transitopalvelujen yksinoikeudet myönnetään rautatiealan yrityksille, jotka ovat tai joiden osakepääoma on 100-prosenttisesti valtion omistuksessa (CPC 711). EU, pois lukien LT ja SE, rautatieliikenteen liitännäispalvelujen osalta: Ei ole. LT: Rautatiekaluston huolto- ja korjauspalveluja koskee valtion monopoli (CPC 86764, 86769, 8868 osittain). SE: Rautatiekaluston huoltoon ja korjaukseen sovelletaan taloudellista tarveharkintaa, kun sijoittaja aikoo perustaa omia terminaali-infrastruktuureja. Tärkeimmät arviointiperusteet: tila- ja kapasiteettirajoitukset (CPC 86764, 86769, 8868 osittain).

Toimiala tai osa-ala	Markkinoille pääsyn rajoitukset
(d) Maantieliikenne (henkilö- ja tavaraliikenne, kansainväliset rekkaliikennepalvelut) ja maantielikenteen liitännäispalvelut	Rajatylyttävä palvelukauppa: EU: Ei maantielikennettä (henkilö- ja tavaraliikenne, kansainväliset rekkaliikennepalvelut) koskevia sitoumuksia. Investointien osalta: EU: Ei sitoumuksia, jotka koskevat johonkin jäsenvaltioon sijoittautuneen ulkomaisen sijoittajan kabotaasiliikennepalvelujen tarjoamista toisessa jäsenvaltiossa (CPC 712). EU: Taksipalveluihin voidaan soveltaa Euroopan unionissa taloudellista tarveharkintaa ja rajoittaa palveluntarjoajien lukumäärää. Tärkein arviointiperuste: paikallinen kysyntä sellaisena kuin se määritellään sovellettavassa lainsäädännössä (CPC 71221). BE: Lupien enimmäismäärä voidaan vahvistaa laissa (CPC 71221). AT, BG ja DE: Henkilö- ja tavaraliikenteen yksinoikeuksia tai lupia voidaan myöntää ainoastaan Euroopan unionin luonnollisille henkilöille ja Euroopan unionin oikeushenkilöille, joiden päätoimipaikka on Euroopan unionissa. (CPC 712) CZ: Yhtiöittäminen Tšekissä vaaditaan (ei sivuliikkeitä). ES: Henkilöliikenteeseen sovelletaan taloudellista tarveharkintaa luokan CPC 7122 palvelujen osalta. Tärkein arviointiperuste: paikallinen kysyntä. Kaukoliikenteen linja-autopalveluihin sovelletaan taloudellista tarveharkintaa. Tärkeimmät arviointiperusteet: olemassa olevien yritysten lukumäärä ja niihin kohdistuvat vaikutukset, asukastiheys, maantieteellinen levinneisyys, vaikutukset liikenneolosuhteisiin ja uusien työpaikkojen syntyminen. FR: Ei kaukoliikenteen linja-autopalvelujen tarjoamista koskevia sitoumuksia (CPC 712). IE: Kaukoliikenteen linja-autopalveluihin sovelletaan taloudellista tarveharkintaa. Tärkein arviointiperuste: olemassa olevien yritysten lukumäärä ja niihin kohdistuvat vaikutukset, asukastiheys, maantieteellinen levinneisyys, vaikutukset liikenneolosuhteisiin ja uusien työpaikkojen syntyminen (CPC 7121, 7122). IT: Henkilöautojen vuokrauspalveluihin kuljettajineen sovelletaan taloudellista tarveharkintaa. Tärkeimmät arviointiperusteet: olemassa olevien yritysten lukumäärä ja niihin kohdistuvat vaikutukset, asukastiheys, maantieteellinen levinneisyys, vaikutukset liikenneolosuhteisiin ja uusien työpaikkojen syntyminen.

Toimiala tai osa-ala	Markkinoille pääsyn rajoitukset
	Kaukoliikenteen linja-autopalveluihin sovelletaan taloudellista tarveharkintaa. Tärkeimmät arviointiperusteet: olemassa olevien yritysten lukumäärä ja niihin kohdistuvat vaikutukset, asukastiheys, maantieteellinen levinneisyys, vaikutukset liikenneolosuhteisiin ja uusien työpaikkojen syntyminen. Tavaraliikennepalveluihin sovelletaan taloudellista tarveharkintaa. Tärkein arviointiperuste: paikallinen kysyntä (CPC 712). MT: Julkinen linja-autoliikenne: koko verkkoon sovelletaan toimilupavaatimusta, joka sisältää julkisen palvelun velvoitteita koskevan sopimuksen tiettyjen sosiaalisten sektoreiden kattamiseksi (kuten opiskelijat ja ikääntyneet) (CPC 712). MT: Taksitoimilupiin sovelletaan määrällisiä rajoituksia. Karozzini (hevosen vetämät vaunut): toimilupiin sovelletaan määrällisiä rajoituksia (CPC 712). PT: Henkilöliikennepalvelujen osalta henkilöautojen vuokrauspalveluihin kuljettajineen sovelletaan taloudellista tarveharkintaa. Pääasialliset arviointiperusteet: olemassa olevien yritysten lukumäärä ja niihin kohdistuvat vaikutukset, asukastiheys, maantieteellinen levinneisyys, vaikutukset liikenneolosuhteisiin ja uusien työpaikkojen syntyminen (CPC 71222). SE: Maantieliikennekaluston huoltoon ja korjaukseen sovelletaan taloudellista tarveharkintaa, kun sijoittaja aikoo perustaa omia terminaali-infrastruktuureja. Pääasialliset arviointiperusteet: tila- ja kapasiteettirajoitukset (CPC 6112, 6122, 86764, 86769 ja 8867 osittain). SE: Maantieliikenteen harjoittaminen edellyttää ruotsalaista toimilupaa. Taksiluvan saaminen edellyttää, että yritys on nimennyt luonnollisen henkilön toimimaan liikenteestä vastaavana henkilönä (käytännössä asuinpaikkavaatimus – ks. Ruotsin sijoittautumismuotoja koskeva varauma) (CPC 712). SK: Tavaraliikenteeseen sovelletaan taloudellista tarveharkintaa. Tärkein arviointiperuste: paikallinen kysyntä (CPC 712).

Toimiala tai osa-ala	Markkinoille pääsyn rajoitukset
	Rajatyöttävä palvelukauppa: EU, pois lukien BG: Ei maantieliikenteen tukipalvelujen rajat ylittävää tarjoamista koskevia sitoumuksia (CPC 744). Ei ole. BG: Ei sitoumuksia
(e) Ilmaliikennepalvelujen liitännäispalvelut (CPC 7461, 7469, 83104)	Investoinnit ja rajatyöttävä palvelukauppa: EU: Mahdollisuus maahuolintapalvelujen tarjoamiseen riippuu lentoaseman koosta. Lentoasemilla toimivien palveluntarjoajien määrää voidaan rajoittaa. Isoilla lentoasemilla määrää ei saa rajoittaa vähempään kuin kahteen tarjoajaan. Investointien osalta: PL: Mahdollisuus tarjota tietyn luokan jäädytettyjen tai jäädytettyjen tavaroiden varastointipalveluja riippuu lentoaseman koosta. Kullakin lentokentällä toimivien palveluntarjoajien määrää saatetaan rajoittaa käytettävissä olevan tilan mukaan tai muista syistä muttei kuitenkaan vähempään kuin kahteen tarjoajaan (CPC 742 osittain).
(f) Avaruusliikenne ja avaruusalusten vuokraus	Investoinnit ja rajatyöttävä palvelukauppa: EU: Ei avaruusliikennepalveluja ja avaruusalusten vuokrausta koskevia sitoumuksia (CPC 733, 734 osittain).

Toimiala tai osa-ala	Markkinoille pääsyn rajoitukset
III-EU17 – Maatalous, kalastus, vesi, valmistus	
a) Maatalous, riistatalous, metsätalous sekä maatalouteen, metsästykseseen ja metsätalouteen liittyvät palvelut (ISIC 01, 02, CPC 881)	Investoinnit ja rajatylittävä palvelukauppa: EU, pois lukien HR, HU, PT ja SE: Ei ole. HR: Ei maatalous- ja metsästystoimintaa koskevia sitoumuksia. HU: Ei maataloustoimintaa koskevia sitoumuksia (ISIC 011, 012, 013, 014, 015, CPC 8811, 8812, 8813 lukuun ottamatta neuvonta- ja konsultointipalveluja). PT: Biologin, kemistin ja agronomin ammatit on varattu luonnollisille henkilöille (CPC 881). SE: Ei porotaloutta koskevia sitoumuksia (ISIC 014).
b) Kalastus, vesiviljely, kalastukseen liittyvät palvelut (ISIC 05, CPC 882)	Investoinnit ja rajatylittävä palvelukauppa: EU: Ei kalastusta, vesiviljelyä ja kalatalouteen liittyviä palveluja koskevia sitoumuksia. EU: Ei vesiviljelylaitosten perustamista merellä tai sisävesillä koskevia sitoumuksia. FR: Ei sitoumuksia, jotka koskevat osallistumista kalan-, äyriäisten- ja levänviljelyyn Ranskan valtiolle kuuluvilla merialueilla. BG: Ei sitoumuksia, jotka koskevat meren ja jokien luonnonvarojen pyyntiä Bulgarian sisäisillä merialueilla tai aluevesillä purjehtivilla aluksilla.
c) Veden keruu, puhdistus ja jakelu (ISIC 41)	Investoinnit ja rajatylittävä palvelukauppa: EU: Ei sellaista toimintaa koskevia sitoumuksia, joka koskee tiettyjä palveluja, kuten veden keruuta, puhdistusta ja jakelua kotitalouksille, teollisuudelle ja kaupallisille tai muille käyttäjille, mukaan luettuna juomaveden toimitus ja vesihuolto.

Toimiala tai osa-ala	Markkinoille pääsyn rajoitukset
d) Valmistus (ISIC 16, 17, 18, 19, 20, 21)	Investoinnit ja rajatylittävä palvelukauppa: EU: Ei ole.
e) Julkaiseminen, painaminen ja tallenteiden jäljentäminen (ISIC 22, CPC 88442)	Ei ole.
f) Valmistus (ISIC 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 35, 36, 37)	Ei ole.
III-EU-18 – Kaivostoiminta ja energiaan liittyvä toiminta	
a) Kaivostoiminta ja louhint (ISIC 10, 11, 12: energiatuotantoon liittyvä kaivostoiminta, ISIC 13, 14: metallimalmien louhint ja muu kaivostoiminta; CPC 5115, 7131, 8675, 883)	Investoinnit ja rajatylittävä palvelukauppa: EU, pois lukien BE, FI, IT ja NL: Ei ole. IT: (koskee myös hallinnon aluetasoa etsinnän osalta): Valtion kaivoksilla sovelletaan erityisiä etsintä- ja kaivuusääntöjä. Ennen hyödyntämiseen liittyvää toimintaa tarvitaan etsintälupa (<i>permesso di ricerca</i> , asetuksen 1447/1927 4 §). Lupa on voimassa tietyn ajan, siinä määritetään tarkasti etsintäalueen rajat ja samalle alueelle voidaan myöntää useampi kuin yksi etsintälupa eri henkilöille tai yrityksille (tämän tyyppinen lupa ei välttämättä anna yksinoikeutta). Mineraalien hyödyntämiseksi vaaditaan alueellisen viranomaisen myöntämä lupa (<i>concessione</i> , 14 §) (ISIC 10, 11, 12, 13, 14, CPC 8675, 883).

Toimiala tai osa-ala	Markkinoille pääsyn rajoitukset
	Investointien osalta: BE: Mineraalivarojen ja muiden elottomien luonnonvarojen etsintä ja hyödyntäminen aluevesillä ja mannermaajalustassa edellyttää lupaa. Luvanhaltijalla on oltava tiedoksianto-osoite Belgiassa (ISIC 14). FI: Ydinaineiden louhinnan osalta luvan myöntämiseen voidaan soveltaa taloudellista tarveharkintaa. Pääasiallinen arviointiperuste: taloudellinen ja sosiaalinen kokonaishyöty (ISIC Rev. 3.1 120). NL: Hiilivetyjen etsinnän ja hyödyntämisen suorittavat Alankomaissa aina yksityinen yhtiö ja talousministerin nimeämä julkinen (osake)yhtiö yhdessä. Kaivoslain 81 ja 82 §:ssä säädetään, että kyseisen nimetyn yhtiön koko osakepääoman on oltava Alankomaiden valtion suorassa tai epäsuorassa omistuksessa (ISIC Rev. 3.1 10, 3.1 11, 3.1 12, 3.1 13 ja 3.1 14).
b) Energiapalvelut – yleiset (ISIC) 40, CPC 613, 7131, 7139, 742, 7422, 887 (muut kuin neuvonta- ja konsultointipalvelut))	Investoinnit ja rajatylittävä palvelukauppa: EU, pois lukien BE, BG, FR ja LT: Ei ole. FR: Ei sähkön ja kaasun siirtojärjestelmiä ja öljyn ja kaasun putkijohtokuljetusta koskevia sitoumuksia (CPC 7131). BE: Ei energian jakelupalveluja ja energian jakeluun liittyviä palveluja koskevia sitoumuksia (CPC 887 muut kuin neuvonta- ja konsultointipalvelut). BE: Ei energian siirtopalveluja koskevia sitoumuksia oikeushenkilöiden muodon ja sellaisten julkisten ja yksityisten toimijoiden kohtelun osalta, joille Belgia on myöntänyt yksinoikeudet (ISIC 4010, CPC 71310). BG: Ei energian jakeluun liittyviä palveluja koskevia sitoumuksia (CPC 88). Rajatylittävä palvelukauppa: LT: Ei polttoaineiden putkijohtokuljetuksia ja muiden tuotteiden kuin polttoaineiden putkijohtokuljetuksiin liittyviä palveluja koskevia sitoumuksia.

Toimiala tai osa-ala	Markkinoille pääsyn rajoitukset
c) Sähkö (ISIC 40, 4010; CPC 62279, 887 (muut kuin neuvonta- ja konsultointipalvelut))	Investoinnit ja rajatylittävä palvelukauppa: EU, pois lukien AT, BG, CZ, FI, FR, LT, MT, NL ja SK: Ei ole. AT, BG: Ei sähkön tuotantoa, energian jakelupalveluja ja energian jakeluun liittyviä palveluja koskevia sitoumuksia (ISIC 4010, CPC 887 lukuun ottamatta neuvonta- ja konsultointipalveluja). CZ: Sähkön ja kaasun siirtoon ja markkinatoimijalupiin sovelletaan yksinoikeuksia (ISIC 40, CPC 7131, 63297, 742, 887). FI: Ei sähkön tuotantoa koskevia sitoumuksia. Ei sähkön rajat ylittävää tukku- ja vähittäiskauppaa koskevia rajoituksia. Ei sähkön siirto- ja jakeluverkkoja ja -järjestelmiä koskevia sitoumuksia (ISIC 4010, CPC 62279, 887 lukuun ottamatta neuvonta- ja konsultointipalveluja). FR: Ei sähkön tuotantoa koskevia sitoumuksia (ISIC 4010). FR: Ei sähkön siirtoa ja jakelua koskevia sitoumuksia (ISIC 4010, CPC 887). LT: Ei sitoumuksia, jotka koskevat muista kuin turvallisista ydinenergiälähteistä peräisin olevan sähkön tukku- ja vähittäismyyntipalveluja. SK: Sähkön tuotanto, siirto ja jakelu, sähkön tukku- ja vähittäiskauppa sekä energian jakeluun liittyvät palvelut, mukaan lukien energiatehokkuuteen, energian säästöön ja energiakatselmuksiin liittyvät palvelut. Taloudellista tarveharkintaa sovelletaan, ja lupa voidaan evätä ainoastaan, jos markkinat ovat kyllästetyt (ISIC 4010, CPC 62279, 887).
	Investointien osalta: MT: Yhtiöllä EneMalta plc on sähkönjakelun monopoli (ISIC 4010, CPC 887). NL: Ei sähköverkon omistusta koskevia sitoumuksia. Sähköverkon voivat omistaa ainoastaan Alankomaiden valtio (siirtojärjestelmät) ja muut viranomaiset (jakelujärjestelmät) (ISIC 4010, CPC 887).

Toimiala tai osa-ala	Markkinoille pääsyn rajoitukset
d) Polttoaineet, kaasu, raakaöljy tai öljytuotteet (ISIC 232, 4020; CPC 62271, 63297, 713, 742, 887 (muut kuin neuvonta- ja konsultointipalvelut))	Investoinnit ja rajatylittävä palvelukauppa: EU, pois lukien AT, BG, CZ, DK, FI, FR, HU, NL ja SK: Ei ole. AT: Ei kaasun ja muiden tavaroiden kuin kaasun kuljetusta koskevia sitoumuksia (CPC 713). BG: Ei öljyn ja maakaasun putkijohtokuljetuksia ja varastointia, mukaan lukien kauttakulkusiirto, koskevia sitoumuksia (ISIC 4020, CPC 7131, CPC 742 osittain). CZ: Ei kaasun tuotantoa, siirtoa, jakelua, varastointia ja kauppaa koskevia sitoumuksia (ISIC 2320, 4020, CPC 7131, 63297, 742, 887). DK: Omistajan tai käyttäjän, joka aikoo perustaa putkijohdon raaka- tai jalostetun öljyn ja öljytuotteiden sekä maakaasun kuljettamista varten, on saatava paikallisviranomaisten lupa ennen rakennustöiden aloittamista. Myönnettävien lupien määrää voidaan rajoittaa (CPC 7131). FI: Ei kaasun siirto- ja jakeluverkkoja ja -järjestelmiä koskevia sitoumuksia. Monopoliin tai yksinoikeuksien muodossa olevia määrällisiä rajoituksia, jotka koskevat maakaasun tuontia (ISIC 4020, CPC 887 lukuun ottamatta neuvonta- ja konsultointipalveluja).

Toimiala tai osa-ala	Markkinoille pääsyn rajoitukset
	FR: Kansallisen energiaturvallisuuden varmistamiseksi ainoastaan Ranskan valtion, muun julkisen sektorin organisaation tai ENGIEn 100-prosenttisesti omistamat yhtiöt voivat omistaa ja johtaa kaasun siirto- ja jakelujärjestelmiä (ISIC 4020, CPC 887). HU: Ei putkijohtokuljetuksia koskevien palvelujen tarjoamista koskevia sitoumuksia. Edellyttää sijoittautumista. Palveluja voidaan tarjota valtiollisen tai paikallisen viranomaisen myöntämän käyttöoikeussopimuksen kautta. Näiden palvelujen tarjoamista säännellään käyttöoikeussopimuksia koskevalla lailla (CPC 7131). NL: Ei sähköverkon tai kaasuputkiverkon omistusta koskevia sitoumuksia. Ainoastaan Alankomaiden hallitus (siirtojärjestelmät) ja muut viranomaiset (jakelujärjestelmät) voivat omistaa sähköverkon ja kaasuputkiverkon (ISIC 040, CPC 71310). SK: Kaasun tuotantoon ja kaasumaisten polttoaineiden jakeluun sekä polttoaineiden putkijohtokuljetuksiin tarvitaan lupa. Taloudellista tarveharkintaa sovelletaan, ja lupa voidaan evätä ainoastaan, jos markkinat ovat kyllästetyt. (ISIC 4020, CPC 6227162271, 63297, 7131, 742 ja 887).

Toimiala tai osa-ala	Markkinoille pääsyn rajoitukset
e) Ydinvoima (ISIC 12, 2330, 4010 osittain, CPC 887)	Investoinnit ja rajatylittävä palvelukauppa: EU, pois lukien AT, BE, BG, DE, FI, FR, HU ja SE: Ei ole. AT ja FI: Ei ydinmateriaalin tuotantoa, jalostusta, jakelua tai kuljetusta eikä ydinvoimaan perustuvaa energian tuotantoa tai jakelua koskevia sitoumuksia. DE: Ei ydinmateriaalin tuotantoa, jalostusta tai kuljetusta eikä ydinvoimaan perustuvaa energian tuotantoa tai jakelua koskevia sitoumuksia. BE: Ei ydinmateriaalin tuotantoa, jalostusta tai kuljetusta eikä ydinvoimaan perustuvaa energian tuotantoa tai jakelua koskevia sitoumuksia.
	Investointien osalta: BG: Ei sitoumuksia, jotka koskevat halkeavan tai yhtyvän ydinmateriaalin tai niiden lähtöaineiden jalostamista ja niillä käytävää kauppaa, ydinenergian tuotantolaitosten laitteiden ja järjestelmien kunnossapitoa ja korjauksia, kyseisten materiaalien ja niiden jalostuksessa syntyvän jätteen kuljetusta tai ionisoivan säteilyn käyttöä tai mitään muita palveluja, jotka liittyvät ydinenergian käyttöön rauhanomaisiin tarkoituksiin (mukaan luettuina insinööri- ja konsulttipalvelut ja ohjelmistoihin liittyvät palvelut jne.). FR: Ei ydinmateriaalin valmistusta, tuotantoa, jalostusta, käsittelyä, jakelua tai kuljetusta koskevia sitoumuksia Euratom-sopimuksen asettamien velvollisuuksien osalta. HU ja SE: Ei ydinpolttoaineen jalostusta ja ydinvoimaan perustuvaa sähköntuotantoa koskevia sitoumuksia. (ISIC 2330, 4010 osittain)

Toimiala tai osa-ala	Markkinoille pääsyn rajoitukset
f) Höyryn ja lämminveden toimitus (ISIC 4030, CPC 62271, 887)	Investoinnit ja rajatylittävä palvelukauppa: EU, pois lukien BG, FI ja SK: Ei ole. BG: Ei lämmöntuotantoa ja -jakelua koskevia sitoumuksia (ISIC 4030, CPC 887). SK: Höyryn ja lämminveden tuotantoon ja jakeluun, höyryn ja lämminveden tukku- ja vähittäiskauppaan sekä energian jakeluun liittyviin palveluihin tarvitaan lupa. Taloudellista tarveharkintaa sovelletaan, ja lupa voidaan evätä ainoastaan, jos markkinat ovat kyllästetyt.
	Investointien osalta: FI: Monopoli- tai yksinoikeuksien muodossa olevia määrällisiä rajoituksia, jotka koskevat höyryn ja lämminveden tuotantoa ja jakelua (ISIC 40, CPC 7131). FI: Ei höyryn ja lämminveden siirto- ja jakeluverkkoja ja -järjestelmiä koskevia sitoumuksia (ISIC 4030, CPC 7131 lukuun ottamatta neuvonta- ja konsultointipalveluja).
III-EU-19 – Muut muualle luokittelemattomat palvelut	
(a) Hautaus-, krematorio- ja hautaustoimistopalvelut CPC 9703	Investoinnit ja rajatylittävä palvelukauppa: EU, pois lukien CY, DE, FI, PT, SE ja SI: Ei ole. CY, DE, FI, PT, SE ja SI: Ei hautaus-, krematorio- ja hautaustoimistopalveluja koskevia sitoumuksia.

Toimiala tai osa-ala	Markkinoille pääsyn rajoitukset
b) Muut liike-elämään liittyvät palvelut (CPC 612 osittain, 621 osittain, 625 osittain, 85990 osittain)	Investoinnit ja rajatylittävä palvelukauppa: EU, pois lukien CZ, LT ja FI, muut liike-elämään liittyvät palvelut (CPC 612 osittain, 621 osittain, 625 osittain, 85990 osittain) Ei ole. Rajatylittävä palvelukauppa: CZ: Ei huutokauppapalveluja koskevia sitoumuksia (CPC 612 osittain, 621 osittain, 625 osittain, 85990 osittain) LT: Ei sitä toimijaa koskevia sitoumuksia, jolle hallitus on antanut yksinoikeuden tarjota seuraavia palveluja: tiedonsiirto valtion suojatun tiedonsiirtoverkon kautta. FI: Ei sähköisten tunnistuspalvelujen rajat ylittävää tarjoamista koskevia sitoumuksia.
c) Uudet palvelut	EU: Ei sitoumuksia muiden kuin CPC-luokitukseen sisältyvien uusien palvelujen osalta.

CHILEN LUETTELO

Toimiala tai osa-ala	Markkinoille pääsyn rajoitukset
Nro 1 Kaikki toimialat	
a) Valtionyhtiö	Siirrettäessä tai luovutettaessa olemassa olevan valtionyrityksen tai julkisyhteisön osuutta osakkeista tai omaisuudesta Chile varaa oikeuden asettaa tällaista omistussuutta koskevia kieltoja tai rajoituksia tai kieltää sijoittajien tai niiden sijoitusten oikeuden käyttää määräysvaltaa näin luodussa valtionyhtiössä tai tehdyssä sijoituksessa taikka asettaa sille rajoituksia. 'Valtionyhtiöllä' tarkoitetaan yritystä, jonka Chile omistaa tai jossa sillä on omistusoikeuksien kautta määräysvalta, ja sellaiseksi luetaan mikä tahansa tämän sopimuksen voimaantulon jälkeen perustettu yritys, jonka tarkoituksena on yksinomaan olemassa olevan valtionyrityksen tai julkisyhteisön pääomaosuuksien tai omaisuuden myynti tai luovutus.
b) Yleishyödylliset palvelut	Yleishyödyllisiä palveluja on muun muassa seuraavilla aloilla: tieteelliset ja tekniset konsultointipalvelut, yhteiskuntatieteiden ja humanististen tieteiden tutkimus- ja kehittämispalvelut, tekniset testaus- ja analysointipalvelut, vesipalvelut ja veden käsittely, viemärointi, ympäristöpalvelut, terveystalvelut, liikennepalvelut ja eri liikennemuotojen liitännäispalvelut. Yksinoikeudet tällaisiin palveluihin annetaan usein yksityisille toimijoille, esimerkiksi viranomaisilta toimiluvan saaneille toimijoille, sisällyttämällä niihin erityisiä palveluvelvoitteita. Tätä varaumaa ei sovelleta televiestintään eikä tietokonepalveluihin ja niihin liittyviin palveluihin.

Toimiala tai osa-ala	Markkinoille pääsyn rajoitukset
c) Kiinteistöjen hankinta	Chilessä ei sitoumuksia, jotka koskevat ”valtion maan”, ”rajavyöhykkeen” ja minkä tahansa liitteessä 10-A ja 10-B tarkoitettuun maataloustoimintaan käytettävän maan hankintaa viiden kilometrin sisällä rantaviivasta. Chilen luonnolliset henkilöt ja Chilessä asuvat henkilöt sekä chileläiset oikeushenkilöt voivat hankkia maataloustoimintaan käytettävää maata tai käyttää sitä koskevaa määräysvaltaa. Chile varaa oikeuden ottaa käyttöön tai pitää voimassa toimenpiteitä, jotka koskevat tällaisten maiden omistamista tai niitä koskevaa määräysvaltaa.
d) Kaupallinen läsnäolo	Tätä luetteloa ei sovelleta edustustoihin.
e) Alkuperäiskansat	Chile varaa oikeuden ottaa käyttöön tai pitää voimassa toimenpiteitä, jotka koskevat alkuperäiskansoja.
f) Heikommassa asemassa olevat vähemmistöt	Chile varaa oikeuden ottaa käyttöön tai pitää voimassa toimenpiteitä, joilla myönnetään oikeuksia tai etuuksia sosiaalisesti tai taloudellisesti heikommassa asemassa oleville vähemmistöille.
Nro 2 Valmistus	
Valmistus lukuun ottamatta palveluja (ISIC Rev. 3.1 15, 17, 18, 19, 20, 21, 26, 27, 28, 30, 31, 32, 33, 34, 35, 36, paitsi 16, 22, 24, 25, 29, 37)	Ei ole.

Toimiala tai osa-ala	Markkinoille pääsyn rajoitukset
Valmistus (ISIC Rev. 3.1, pääryhmä 16: Tupakkatuotteiden valmistus)	Ei sitoumuksia
Valmistus (ISIC Rev. 3.1, pääryhmä 22: Julkaiseminen, painaminen ja tallenteiden jäljentäminen)	Ei ole lukuun ottamatta seuraavia: 222 Painaminen ja siihen liittyvät palvelut: Ei painamista ja siihen liittyviä palveluja koskevia sitoumuksia.
Valmistus (ISIC Rev. 3.1, pääryhmä 24: Kemikaalien ja kemiallisten tuotteiden valmistus)	Seuraavaa taloudellista toimintaa varten saatetaan edellyttää tietynlaista oikeushenkilön muotoa: 241 Peruskemikaalien valmistus 242 Muiden kemiallisten tuotteiden valmistus
Valmistus (ISIC Rev. 3.1, pääryhmä 25: Kumi- ja muovituotteiden valmistus)	Seuraavaa taloudellista toimintaa varten saatetaan edellyttää tietynlaista oikeushenkilön muotoa: 251 Kumituotteiden valmistus 252 Muovituotteiden valmistus
Valmistus (ISIC Rev. 3.1, pääryhmä 29: Koneiden ja laitteiden valmistus, muualle luokittelematon)	Ei ole lukuun ottamatta seuraavia: 2927 Aseiden ja ammusten valmistus Ei sitoumuksia
Valmistus (ISIC Rev. 3.1, pääryhmä 31: Sähkökoneiden ja -laitteiden valmistus, muualle luokittelematon)	Seuraavaa taloudellista toimintaa varten saatetaan edellyttää tietynlaista oikeushenkilön muotoa: 311 Sähkömoottoreiden, generaattoreiden ja muuntajien valmistus 314 Akkujen, galvaanisten parien ja paristojen valmistus

Toimiala tai osa-ala	Markkinoille pääsyn rajoitukset
Valmistus (ISIC Rev. 3.1, pääryhmä 37: Kierrätys)	Seuraavaa taloudellista toimintaa varten saatetaan edellyttää tietynlaista oikeushenkilön muotoa: 371 Metallijätteiden ja -romun kierrätys 372 Muiden jätteiden ja romun kierrätys
Nro 3 Kaivostoiminta ja louhinta	
Kaivostoiminta ja louhinta, lukuun ottamatta palveluja (ISIC Rev. 3.1 10, 11, 12, 13, 14)	Ei sitoumuksia: Pääryhmä 11 Raakaöljyn ja maakaasun tuotanto; öljyn ja kaasun tuotantoon liittyvät palvelut Pääryhmä 12 Uraani- ja toriummalmien louhinta Litiumin, nestemäisten tai kaasumaisten hiilivetyjen, kaikenlaisten kansallisen lainkäyttövallan piiriin kuuluvilla merivesillä olevien esiintymien ja kaikenlaisten esiintymien, jotka sijaitsevat kokonaan tai osittain kaivostoimintaan vaikuttavilla kansallisen turvallisuuden kannalta tärkeiksi luokitelluilla alueilla, jotka voidaan määritellä ainoastaan laissa, etsintää, hyödyntämistä ja käsittelyä (<i>beneficio</i>) varten voidaan myöntää hallinnollisia toimilupia tai tehdä erityisiä toimintasopimuksia kussakin tapauksessa <i>Decreto Supremo</i> -asetuksella erikseen määriteltävin vaatimuksin ja ehdoin. Lisäksi ainoastaan Chilen ydinenergiakomissio (<i>Comisión Chilena de Energía Nuclear</i>) tai sen valtuuttamat toimijat voivat panna täytäntöön tai tehdä oikeustoimia, jotka koskevat louhittuja luonnollisia atomimateriaaleja ja litiumia sekä niiden rikasteita, johdannaisia ja yhdisteitä.

Toimiala tai osa-ala	Markkinoille pääsyn rajoitukset
Nro 4 Maatalous	
Maatalous ja metsästys, lukuun ottamatta palveluja (ISIC Rev. 3.1 A 01)	Ei ole.
Metsätalous, lukuun ottamatta palveluja (ISIC Rev. 3.1 A 02)	Ei ole. Selvyyden vuoksi todetaan, että tarvitaan metsätalouskomission (<i>Corporación Nacional Forestal</i>) hyväksymä hoitosuunnitelma.
Nro 5 Energia	
Sähkön tuotanto ja jakelu, lukuun ottamatta palveluja (ISIC Rev. 3.1 E 40, 401, 4010)	a) Ei ole, lukuun ottamatta sähkön tuotantoa, siirtoa ja jakelua kansalliseen sähköjärjestelmään (<i>Sistema Eléctrico Nacional</i>). Sovelletaan seuraavia rajoituksia: Ainoastaan Chilessä perustetuilla avoimilla tai suljetuilla julkisilla yhtiöillä (<i>sociedad anónima abierta o cerrada</i>) on toimilupa harjoittaa energian jakelua. Tällaisen yrityksen ainoana toimialana on oltava energian jakelu. Ainoastaan Chilessä perustetuilla avoimilla tai suljetuilla julkisilla yhtiöillä (<i>sociedad anónima abierta o cerrada</i>) on toimilupa energian siirtoon kansallisessa siirtojärjestelmässä (<i>Sistema Interconectado Central</i>). Tällaisen yrityksen ainoana toimialana on oltava energian jakelu. Vesivoiman tuotanto on sallittua toimiluvalla. Ainoastaan Chilen lainsäädännön mukaisesti perustetut oikeushenkilöt voivat hakea tällaisia toimilupia ja osallistua julkisiin tarjouskilpailuihin tällaisten toimilupien saamiseksi.

Toimiala tai osa-ala	Markkinoille pääsyn rajoitukset
	Geotermisen energian etsintä tai hyödyntäminen edellyttää toimilupaa. Ainoastaan Chilen lainsäädännön mukaisesti perustetut oikeushenkilöt voivat hakea tällaisia toimilupia ja osallistua julkisiin tarjouskilpailuihin tällaisten toimilupien saamiseksi. Ydinenergian tuotantoa rauhanomaisiin tarkoituksiin voi harjoittaa ainoastaan Chilen ydinenergiakomissio tai sitä voidaan harjoittaa sen luvalla yhdessä kolmansien osapuolten kanssa. Jos ydinenergiakomissio katsoo aiheelliseksi myöntää tällaisen luvan, se vahvistaa myös toimintaa koskevat ehdot ja edellytykset. b) Ei sitoumuksia sellaisten sähkömarkkinoilla toimivien meklarien ja välittäjien toiminnan osalta, jotka järjestävät sähkön myynnin muiden ylläpitämien sähkönjakeluverkkojen kautta.
Nro 6 Kalatalous	
Kalatalous, kalahautomo- ja kalanviljelylaitostoiminta, lukuun ottamatta palveluja (ISIC Rev. 3.1 B 05)	Ei sitoumuksia
Nro 7 Palvelut	
Lakiasiaainpalvelut (CPC 861 osittain)	Investoinnit ja rajatylittävä palvelukauppa: 1) ja 3): Ei ole, lukuun ottamatta konkurssipesän hoitajia (<i>síndicos de quiebra</i>), joilla on oltava oikeusministeriön (<i>Ministerio de Justicia</i>) lupa ja jotka voivat työskennellä vain asuinpaikassaan. 2): Ei ole.

Toimiala tai osa-ala	Markkinoille pääsyn rajoitukset
Laskentatoimen palvelut, tilintarkastuspalvelut ja kirjanpito palvelut (CPC 86211)	1) ja 3): Ei ole, paitsi että rahoituslaitosten ulkopuoliset tilintarkastajat on kirjattava pankkien ja rahoituslaitosten valvonnasta vastaavien ulkopuolisten tilintarkastajien rekisteriin (<i>Superintendencia de Bancos e Instituciones Financieras</i>) ja arvopaperien ja vakuutusten valvontarekisteriin (<i>Superintendencia de Valores y Seguros</i>). Rekisteriin voidaan kirjata ainoastaan yrityksiä, jotka on laillisesti perustettu Chilessä henkilöyhtiöinä (<i>sociedades de personas</i>) tai yhdistyksinä (<i>asociaciones</i>) ja joiden pääasiallinen toimiala on tilintarkastuspalvelut. 2): Ei ole.
Verotukseen liittyvät palvelut (CPC 863)	1), 2) ja 3): Ei ole.
Arkkitehtipalvelut (CPC 8671)	1), 2) ja 3): Ei ole.
Tekniset palvelut (CPC 8672)	1), 2) ja 3): Ei ole.
Tekniset kokonaispalvelut (CPC 86733)	1), 2) ja 3): Ei ole.
Yhdyskunta- ja maisemasuunnittelupalvelut (CPC 8674)	1), 2) ja 3): Ei ole.
Eläinlääkintäpalvelut (CPC 932)	1), 2) ja 3): Ei ole.
Kätilö-, sairaanhoitaja- ja fysioterapeuttipalvelut sekä avustavan hoitohenkilöstön palvelut (CPC 93191)	1), 2) ja 3): Ei ole.

Toimiala tai osa-ala	Markkinoille pääsyn rajoitukset
Tietokoneisiin liittyvät palvelut (CPC 841, 842, 843, 844 ja 845)	1), 2) ja 3): Ei ole.
Tieteidenväliset tutkimus- ja kehittämispalvelut, luonnontieteiden tutkimus- ja kehittämispalvelut sekä niihin liittyvät tieteelliset ja tekniset konsultointipalvelut (CPC 851 osittain, CPC 853 osittain ja CPC 86751 osittain)	1) ja 3): Ei ole, paitsi: Kaikki tieteelliset tai tekniset tai vuoristokiipeilyyn (<i>andinismo</i>) liittyvät tutkimusmatkat, joita luonnolliset tai oikeushenkilöt, joiden kotipaikka on ulkomailla, aikovat tehdä raja-alueille edellyttävät valtionrajaosaston (<i>Dirección de Fronteras y Límites del Estado</i>) hyväksyntää ja valvontaa. Valtiorajaosasto voi määrätä, että tutkimusmatkaan osallistuu yksi tai useampi chileläinen asiaa liittyvän toiminnan edustaja. Näiden edustajien on tarkoitus osallistua kyseisiin tutkimuksiin ja saada niistä ja niiden soveltamisalasta tietoa. 2): Ei ole.
Yhteiskuntatieteiden ja humanististen tieteiden tutkimus- ja kehittämispalvelut (CPC 852)	1), 2) ja 3): Ei ole.
Omaa tai vuokrattua omaisuutta koskevat tai palkkio- tai sopimusperusteiset kiinteistöpalvelut (CPC 821 ja 822)	1), 2) ja 3): Ei ole.
Aluksiin, muihin kulkuneuvoihin ja muihin koneisiin ja laitteisiin liittyvät vuokraus- ja leasingvuokrauspalvelut ilman miehistöä / käyttäjää tai kuljettajaa (CPC 8310, ei kuitenkaan 83104)	1), 2) ja 3): Ei ole.

Toimiala tai osa-ala	Markkinoille pääsyn rajoitukset
Ilma-alusten vuokraus- ja leasingpalvelut (ilman kuljettajaa) (CPC 83104)	1), 2) ja 3): Ei ole.
Mainontapalvelut (CPC 871)	1), 2) ja 3): Ei ole.
Markkina- ja mielipidetutkimuspalvelut (CPC 864)	1), 2) ja 3): Ei ole.
Liikkeenjohdon konsultointipalvelut (CPC 865)	1), 2) ja 3): Ei ole.
Liikkeenjohdon konsultointipalvelut (CPC 866, ei kuitenkaan 86602)	1), 2) ja 3): Ei ole.
Tekniset testaus- ja analysointipalvelut (CPC 8676)	1), 2) ja 3): Ei ole.
Maatalouteen, metsästyksen ja metsätalouteen liittyvät palvelut (CPC 881)	1), 2) ja 3): Ei ole.
Kaivostoimintaan liittyvät palvelut (CPC 883)	1), 2) ja 3): Ei ole.
Työnvälitys- ja henkilöstönhankintapalvelut (CPC 87201, 87202, 87203)	1), 2) ja 3): Ei ole.
Turvallisuus- ja etsiväpalvelut (CPC 87302, 87303, 87304 ja 87305)	1), 2) ja 3): Ei ole.

Toimiala tai osa-ala	Markkinoille pääsyn rajoitukset
Koneiden ja laitteiden huolto ja korjaus (lukuun ottamatta merialuksia, ilma-aluksia ja muita kulkuneuvoja) (CPC 633)	1), 2) ja 3): Ei ole.
Rakennusten puhtaanapitopalvelut (CPC 874)	1), 2) ja 3): Ei ole.
Valokuvauspalvelut (CPC 875)	1), 2) ja 3): Ei ole.
Pakkauspalvelut (CPC 876)	1), 2) ja 3): Ei ole.
Luottotieto- ja perintäpalvelut (CPC 87901, 87902)	1), 2) ja 3): Ei sitoumuksia
Puhelinvastauspalvelut (CPC 87903)	1), 2) ja 3): Ei ole.
Kopiointipalvelut (CPC 87904)	1), 2) ja 3): Ei ole.
Käännös- ja tulkkauspalvelut (CPC 87905)	1), 2) ja 3): Ei ole, paitsi että virallisia käännöksiä, käännösten virallisia todentamisia ja vieraskielisten virallisten asiakirjojen todennettuja jäljennöksiä voivat tarjota ainoastaan Chilen viranomaisten rekisteröimät viralliset kääntäjät.
Osoiterekisterien kokoaminen ja postituspalvelut (CPC 87906)	1), 2) ja 3): Ei ole.
Muotoilu- ja suunnittelupalvelut (CPC 87907)	1), 2) ja 3): Ei ole.
Muut liike-elämän palvelut, muualle luokittelemattomat (CPC 87909)	1), 2) ja 3): Ei sitoumuksia

Toimiala tai osa-ala	Markkinoille pääsyn rajoitukset
Julkaisu- ja painopalvelut (CPC 88442)	1), 2) ja 3): Ei ole.
Kokouspalvelut (CPC 87909)	1), 2) ja 3): Ei ole.
Postipalvelut (CPC 7511)	1), 2) ja 3): Ei sitoumuksia
Kuriiripalvelut (CPC 7512)	1), 2) ja 3): Ei ole, paitsi:
Postilähetysten¹ käsittelyyn² liittyvät palvelut seuraavan osa-aloja koskevan luettelon mukaisesti sekä koti- että ulkomaan lähetyksissä: i) osoitteellisten, millä tahansa fyysisellä välineellä³ tuotettujen kirjallisten viestien käsittely, mukaan luettuina – yhdistelmäpostipalvelu ja – suoramainonta; ii) osoitteellisten pakettien⁴ käsittely;	Sisäasiainministeriön (<i>Ministerio del Interior</i>) 4 päivänä marraskuuta 1960 antaman asetuksen (<i>Decreto Supremo N°5037</i>) ja liikenne- ja televiestintäministeriön (<i>Ministerio de Transporte y Telecomunicaciones</i>) tai sen seuraajien 30 päivänä tammikuuta 1982 antaman asetuksen (<i>Decreto con Fuerza de Ley N°10</i>) mukaan Chilen valtio voi harjoittaa <i>Empresa de Correos de Chile</i>n välityksellä monopolitoimintaa postilähetysten (<i>objetos de correspondencia</i>) vastaanottamisen, kuljetuksen ja toimituksen alalla. 'Postilähetyksillä' tarkoitetaan kirjeitä, yksinkertaisia ja postimaksullisia postikortteja, liikeasiakirjoja, tiedotteita ja kaikenlaisia painettua aineistoa, pistekirjoituksena painetut aineistot mukaan luettuina, kaupallisia näytteitä, enintään kilon painoisia pieniä paketteja ja erityispostipalveluja, joihin liittyy ääniviestien (<i>fonos postales</i>) tallentamista ja toimittamista.

¹ 'Postilähetyksellä' tarkoitetaan minkä tahansa kaupallisen, niin julkisen kuin yksityisenkin, toimijan käsittelemiä lähetyksiä.

² 'Käsittelyllä' tarkoitetaan vastaanottoa (*admisión*), kuljetusta (*transporte*) ja toimittamista (*entrega*).

³ Esim. kirjeet ja postikortit.

⁴ Sisältää kirjat ja kuvastot.

Toimiala tai osa-ala	Markkinoille pääsyn rajoitukset
iii) osoitteellisten painotuotteiden ¹ käsittely; iv) edellä i–iii kohdassa tarkoitettujen tuotteiden käsittely kirjattuna tai vakuutettuna postina; v) edellä i–iii kohdassa tarkoitettujen tuotteiden pikalähetyspalvelut ² , vi) osoitteettomien tuotteiden käsittely; ja vii) muualle luokittelemattomat palvelut.	
Kansainväliset pitkän matkan televiestintäpalvelut	1), 2) ja 3): Ei ole.
Paikalliset perustelevisiointipalvelut ja -verkot, välilliset televiestintäpalvelut, täydentävät televiestintäpalvelut ja rajoitetut televiestintäpalvelut	1), 2) ja 3): Ei ole.

¹ Aikakausjulkaisut ja sanomalehdet.

² Pikalähetyspalveluihin voi sisältyä nopean ja luotettavan toimituksen lisäksi lisäarvoelementtejä, kuten nouto lähettäjältä, henkilökohtainen toimitus vastaanottajalle, seuranta ja paikantaminen, mahdollisuus muuttaa määränpäättä ja vastaanottajaa kuljetuksen aikana sekä vastaanottovahvistus.

Toimiala tai osa-ala	Markkinoille pääsyn rajoitukset
Rakennuspalvelut (CPC 511, 512, 513, 514, 515, 516, 517 ja 518)	1), 2) ja 3): Ei sitoumuksia
Komissionääripalvelut (CPC 621)	1), 2) ja 3): Ei ole.
Tukkukaupan palvelut (CPC 622, 61111, 6113 ja 6121)	1), 2) ja 3): Ei ole.
Vähittäiskaupan palvelut (CPC 631, 61111, 6113 ja 6121).	1), 2) ja 3): Ei ole.
Franchising-toiminta (CPC 8929)	1), 2) ja 3): Ei ole.
Ympärisöpalvelut (CPC 940)	1), 2) ja 3): Ei sitoumuksia lukuun ottamatta konsultointipalveluja.
Koulutuspalvelut (CPC 92).	1), 2) ja 3): Ei sitoumuksia
Terveystenhoitolpalvelut – sairaala-, sairaankuljetus- ja hoitolaitospalvelut (CPC 93, 931 muut kuin 9312, 93191 osittain, 9311, 93192, 93193, 93199)	1), 2) ja 3): Ei sitoumuksia
Terveystenhoito- ja sosiaalipalvelut, mukaan lukien eläkevakuutukset	1), 2) ja 3): Ei sitoumuksia
Sosiaalipalvelut, mukaan lukien eläkevakuutukset	1), 2) ja 3): Ei sitoumuksia

Toimiala tai osa-ala	Markkinoille pääsyn rajoitukset
Hotelli- ja ravintolapalvelut, mukaan lukien ateriapalvelut (CPC 641, 642 ja 643)	1), 2) ja 3): Ei ole.
Matkatoimistopalvelut ja matkanjärjestäjien palvelut (CPC 74710)	1), 2) ja 3): Ei ole.
Matkailijoiden opastuspalvelut (CPC 74720)	1), 2) ja 3): Ei ole.
Viihdepalvelut, mukaan lukien teatteri-, musiikkiyhtye- ja sirkuspalvelut (CPC 9619)	1), 2) ja 3): Ei ole.
Kirjasto-, arkisto-, museo- ja muut kulttuuripalvelut (CPC 963)	1), 2) ja 3): Ei ole.
Viihdepalvelut, teatteri-, musiikkiyhtye- ja sirkuspalvelut (CPC 9619, 964 muut kuin 96492)	1), 2) ja 3): Ei sitoumuksia
Uutistoimistopalvelut (CPC 962)	1), 2) ja 3): Ei sitoumuksia
Urheilu- ja muut virkistyspalvelut (CPC 9641)	1), 2) ja 3): Ei ole, paitsi että ammattimaista toimintaa kehittävilä urheilujärjestöiltä voidaan edellyttää tiettyä oikeushenkilötyyppiä. Lisäksi kansallisen kohtelun perusteella: a) ei ole sallittua osallistua useamman kuin yhden joukkueen kanssa samaan urheilukilpailun luokkaan; b) urheilualan yhtiöiden omistusosuuksista saattaa olla erityisiä säännöksiä; ja c) vähimmäispääomavaatimus saatetaan asettaa.

Toimiala tai osa-ala	Markkinoille pääsyn rajoitukset
Rahapeli- ja vedonlyöntipalvelut (CPC 96492)	1), 2) ja 3): Ei sitoumuksia
Muut virkistyspalvelut, muualle luokittelemattomat (CPC 96499)	1), 2) ja 3): Ei ole.
Meriliikennepalvelut (CPC 721): Henkilöliikenne (CPC 7211) (CPC 7223)	1) ja 2): Ei ole. 3): a) Rekisteröidyn yhtiön perustaminen Chilen lipun alla purjehtivan laivaston liikennöimistä varten: Ei sitoumuksia b) Muut kaupallisen läsnäolon muodot kansainvälisten meriliikenteen palvelujen tarjoamiseksi ¹ : Ei ole.

¹ Ilmaisulla 'muut kaupallisen läsnäolon muodot kansainvälisten meriliikennepalvelujen tarjoamiseksi' tarkoitetaan toisen sopimuspuolen kansainvälisten meriliikennepalvelujen toimittajien valmiuksia toteuttaa tarvittavat paikallistason toimet osittain tai täysin integroitujen liikennepalvelujen, joiden merkittävä osa meriliikenne on, toimittamiseksi asiakkaille. Tämä sitoumus ei saa kuitenkaan rajoittaa millään tavoin palvelujen rajan yli tarjoamista koskevia hyväksytyjä sitoumuksia.

Edellä tarkoitetun kaltaisia toimia voivat olla

- a) meriliikennepalvelujen ja niihin liittyvien palvelujen markkinointi ja myynti suoraan asiakkaille tarjoamisesta laskutukseen saakka riippumatta siitä, hoitavatko tai tarjoavatko näitä palveluja itse palvelujen tarjoajat vai sellaiset palvelujen tarjoajat, joiden kanssa palvelujen myyjä on tehnyt pysyviä liikejärjestelyjä;
- b) integroitujen palvelujen tarjoamisen edellyttämien kuljetuspalvelujen tai niihin liittyvien oheispalvelujen hankinta joko omaan tai asiakkaiden lukuun (ja jälleenmyynti asiakkaille); tällaisia palveluja ovat myös mitä tahansa liikennemuotoa ja etenkin sisämaan vesiväyliä, maanteitä ja rautateitä käyttäen toimitettavat kotimaan kuljetuspalvelut;
- c) liikenneasiakirjojen, tulliasiakirjojen tai kuljetettavien tavaroiden alkuperää ja luonnetta osoittavien muiden asiakirjojen laatiminen;
- d) liiketoimintaa koskevien tietojen toimittaminen millä tahansa välineellä, tietokoneavusteiset tietojärjestelmät ja organisaatioiden välinen tiedonsiirto mukaan luettuina (jollei tästä sopimuksesta muuta johdu);
- e) minkä tahansa liiketoiminnan (myös esim. osakkuus yrityksessä) aloittaminen ja henkilöstön nimittäminen palvelukseen käyttämällä paikallista työvoimaa (tai – henkilöstön liikkuvuuden lisäämistä koskevan horisontaalisen sitoumuksen mukaisesti – ulkomaisia työntekijöitä) jonkin alueelle sijoittautuneen varustamon kanssa; ja
- f) aluksen satamassakäynnin järjestäminen tai rahdin haltuunotto tarvittaessa varustamon puolesta.

Toimiala tai osa-ala	Markkinoille pääsyn rajoitukset
Tavaraliikenne (CPC 7212) Alusten vuokrauspalvelut miehistöineen Alusten huolto ja korjaus (CPC 8868) Hinaus- ja työntöpalvelut (CPC 72140) Meriliikenteen tukipalvelut (CPC 745) Lastaus- ja purkupalvelut (CPC 741) Varastointipalvelut (CPC 742)	
Sisävesiliikenne (CPC 722)	1), 2) ja 3): Ei sitoumuksia
Rautatieliikennepalvelut ja rautatieliikenteen liitännäispalvelut;	1), 2) ja 3): Ei sitoumuksia
Maantieliikennepalvelut: Tavaraliikenne (CPC 7123)	1), 2) ja 3): Ei ole.

Toimiala tai osa-ala	Markkinoille pääsyn rajoitukset
Maantieliikennepalvelut: Kaupalliseen käyttöön tarkoitettujen ajoneuvojen, joissa on käyttäjä tai kuljettaja, vuokrauspalvelut (CPC 71222 – Henkilöautojen, joissa on käyttäjä tai kuljettaja, vuokrauspalvelut)	1), 2) ja 3): Ei ole.
Maantieliikennepalvelut: Maantieliikennekaluston huolto ja korjaus (CPC 6112 – Moottoriajoneuvojen huolto- ja korjauspalvelut)	1), 2) ja 3): Ei ole.
Maantieliikennepalvelut: Tieliikenteen tukipalvelut (CPC 7441 – linja-autoasemapalvelut)	1), 2) ja 3): Ei ole.
Kaikkien liikennemuotojen liitännäispalvelut: Lastinkäsittelypalvelut (CPC 741)	1), 2) ja 3): Ei ole.
Kaikkien liikennemuotojen liitännäispalvelut: Varastointipalvelut (CPC 742)	1), 2) ja 3): Ei ole.
Kaikkien liikennemuotojen liitännäispalvelut: Tavaraliikenteen välityspalvelut (CPC 748)	1), 2) ja 3): Ei ole.

Toimiala tai osa-ala	Markkinoille pääsyn rajoitukset
Putkijohtokuljetukset: polttoaineiden ja muiden tavaroiden kuljetus (CPC 7131)	1), 2) ja 3): Ei ole, paitsi että palvelun tarjoajan on oltava Chilen lainsäädännön mukaisesti perustettu oikeushenkilö ja palvelun tarjoaminen saattaa edellyttää kansalliseen kohteluun perustuvaa toimilupaa.
Ilma-alusten korjaus- ja huoltopalvelut	1): Ei sitoumuksia 2) ja 3): Ei ole.
Lentoliikennepalvelujen myynti ja markkinointi	1), 2) ja 3): Ei ole.
Tietokonepohjaista paikanvarausjärjestelmää (TPJ) koskevat palvelut	1), 2) ja 3): Ei ole.
Maahuolintapalvelut	1), 2) ja 3): Ei ole.
Lentoliikenteen erityispalvelut	1), 2) ja 3): Ei sitoumuksia
Avaruusliikenne ja avaruusalusten vuokraus	1), 2) ja 3): Ei sitoumuksia

SJOITTAUTUMISEN VUOKSI MATKUSTAVAT LIIKEMATKUSTAJAT, YRITYKSEN
SISÄISESTI SIIRRETYT TYÖNTEKIJÄT, SJOITTAJAT JA LYHYTAIKAISET
LIIKEMATKUSTAJAT

1. Tässä liitteessä mainittu vaatimustenvastainen toimenpide voidaan pitää voimassa, uusia tai muuttaa taikka sen voimassaoloa voidaan jatkaa edellyttäen, että muutos ei vähennä toimenpiteen vastaavuutta 12.3 ja 12.4 artiklan kanssa siihen nähden, millaisena se oli voimassa ennen muutosta.
2. Tässä liitteessä mainittuihin olemassa oleviin vaatimustenvastaisiin toimenpiteisiin ei sovelleta 12.3 ja 12.4 artiklaa vaatimustenvastaisuuden osalta.
3. Tässä liitteessä lueteltujen poikkeavien toimenpiteiden lisäksi kumpikin osapuoli voi hyväksyä tai pitää voimassa toimenpiteen, joka koskee pätevyysvaatimuksia, pätevyysmenettelyjä, teknisiä standardeja, lupavaatimuksia tai lupamenettelyjä ja jotka eivät ole 12.3 ja 12.4 artiklassa tarkoitettuja rajoituksia. Tällainen toimenpide voi olla toimiluvan saamista koskeva edellytys, tunnustettua pätevyyttä koskeva edellytys säännellyillä aloilla tai tietyn tutkinnon, mukaan lukien kielitutkinnot, läpäisemistä koskeva edellytys, tiettyä ammattia koskevan jäsenyysvaatimuksen, kuten ammattialajärjestön jäsenyyden, täyttäminen, tai muu syrjimätön vaatimus, jonka mukaan tiettyä toimintaa ei saa harjoittaa suojelluilla alueilla. Tällaisia toimenpiteitä sovelletaan joka tapauksessa, vaikka niitä ei mainittaisi tässä liitteessä.

4. Tämän liitteen 7 ja 8 kohdassa olevia luetteloja sovelletaan ainoastaan Chilen ja Euroopan unionin alueisiin 33.8 artiklan mukaisesti, ja niillä on merkitystä ainoastaan Euroopan unionin ja sen jäsenvaltioiden ja Chilen välisissä kauppasuhteissa. Luettelot eivät vaikuta Euroopan unionin oikeudesta johtuviin jäsenvaltioiden oikeuksiin ja velvollisuuksiin.

5. Selvyyden vuoksi todetaan, että kansallisen kohtelun myöntämistä koskeva Euroopan unionin velvoite ei tarkoita, että Chilen luonnollisille tai oikeushenkilöille olisi myönnettävä samanlainen kohtelu kuin jäsenvaltiossa myönnetään Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen nojalla tai minkä tahansa kyseisen sopimuksen nojalla hyväksytyn toimenpiteen nojalla, mukaan lukien niiden täytäntöönpano jäsenvaltioissa, seuraaville:

- a) toisen jäsenvaltion luonnolliset henkilöt tai asukkaat; tai
- b) toisen jäsenvaltion tai Euroopan unionin lainsäädännön nojalla perustetut tai muulla tavoin järjestetyt oikeushenkilöt, joiden sääntömääräinen kotipaikka, keskushallinto tai päätoimipaikka on Euroopan unionissa.

6. Jäljempänä olevissa kohdissa käytetään seuraavia lyhenteitä:

AT Itävalta

BE Belgia

BG Bulgaria

CY Kypros

CZ: Tšekki

DE Saksa

DK Tanska

EE Viro

EL Kreikka

ES Espanja

EU Euroopan unioni ja kaikki sen jäsenvaltiot

FI Suomi

FR Ranska

HR Kroatia

HU Unkari

IE Irlanti

IT Italia

LT Liettua

LU Luxemburg

LV Latvia

MT Malta

NL Alankomaat

PL Puola

PT Portugali

RO Romania

SE Ruotsi

SI Slovenia

SK Slovakia

7. Euroopan unionin poikkeavat toimenpiteet:

Sijoittautumisen vuoksi matkustavat liikematkustajat

Kaikki toimialat	AT, CZ: Sijoittautumisen vuoksi matkustavien liikematkustajien on oltava muun yrityksen kuin voittoa tavoittelemattoman yhteisön palveluksessa, muuten: Ei sitoumuksia SK: Sijoittautumisen vuoksi matkustavien liikematkustajien on oltava muun yrityksen kuin voittoa tavoittelemattoman yhteisön palveluksessa, muuten: Ei sitoumuksia Edellytetään työlupaa sekä taloudellista tarveharkintaa. CY: Oleskelun sallittu kesto: enintään 90 päivää 12 kuukauden ajanjaksolla. Sijoittautumisen vuoksi matkustavien liikematkustajien on oltava muun yrityksen kuin voittoa tavoittelemattoman yhteisön palveluksessa, muuten: Ei sitoumuksia
------------------	--

Sisäisesti siirretyt työntekijät

Kaikki toimialat	AT, CZ, SK: Sisäisesti siirretyn työntekijän on oltava muun yrityksen kuin voittoa tavoittelemattoman yhteisön palveluksessa, muuten: Ei sitoumuksia FI: Johdon on oltava muun yrityksen kuin voittoa tavoittelemattoman yhteisön palveluksessa. HU: Luonnolliset henkilöt, jotka ovat olleet yrityksen osakkaita, eivät voi olla yrityksen sisäisesti siirrettyjä työntekijöitä. Harjoittelijat AT, CZ, DE, FR, ES, HU, LT: Harjoittelijan koulutuksen on liityttävä suoritettuun korkeakoulututkintoon.
------------------	--

Lyhytaikaiset liikematkustajat

Kaikki lyhytaikaiset liikematkustajat	CY, DK, HR: Työlupaa ja taloudellista tarveharkintaa edellytetään, jos lyhytaikainen liikematkalainen tarjoaa palvelua. LV: Sopimusperusteisten toimintojen suorittaminen tai palvelujen tarjoaminen edellyttää työlupaa. MT: Edellytetään työlupaa. Taloudellista tarveharkintaa ei sovelleta. SI: Edellytetään yhdistetty oleskelu- ja työlupa yli 14 vuorokautta kerrallaan kestävään palvelujen tarjontaan ja tiettyihin toimintoihin (tutkimus ja suunnittelu; koulutusseminaarit; ostot; liiketoimet; kääntäminen ja tulkkaus). Taloudellista tarveharkintaa ei sovelleta. SK: Palvelujen tarjoaminen Slovakian alueella edellyttää työlupaa ja taloudellista tarveharkintaa, kun toiminta jatkuu kauemmin kuin seitsemän päivää kuukaudessa tai 30 päivää kalenterivuodessa.
Asentajat ja huoltajat	AT: Edellytetään työlupaa sekä taloudellista tarveharkintaa. Taloudellista tarveharkintaa koskevasta vaatimuksesta luovutaan sellaisten luonnollisten henkilöiden osalta, jotka kouluttavat työntekijöitä tarjoamaan palveluja ja joilla on erityisosaamista. CY: Edellytetään työlupaa, jos toiminta jatkuu kauemmin kuin seitsemän päivää kuukaudessa tai 30 päivää kalenterivuodessa. CZ: Edellytetään työlupaa, jos toiminta jatkuu kauemmin kuin seitsemän perättäistä kalenteripäivää tai 30 päivää kalenterivuodessa. ES: Edellytetään työlupaa. Asentajien, korjaajien ja huoltajien olisi oltava tavaran toimittavan tai palvelun tarjoavan oikeushenkilön tai yrityksen, joka on saman ryhmän jäsen kuin lähettävä oikeushenkilö, palveluksessa siinä ominaisuudessa vähintään maahantulolupahakemuksen jättämispäivää välittömästi edeltävien kolmen kuukauden ajan, ja heillä olisi oltava tehtävistä vähintään kolmen vuoden työkokemus, joka on soveltuvin osin hankittu täysi-ikäiseksi tulon jälkeen. FI: Toiminnosta riippuen saatetaan edellyttää oleskelulupaa. SE: Työlupaa edellytetään, paitsi i) luonnollisilta henkilöiltä, jotka osallistuvat koulutukseen, testaamiseen, toimitusten valmisteluun tai viimeistelyyn taikka vastaavanlaisiin toimintoihin liiketoimen yhteydessä, ja ii) asentajilta ja teknisiltä neuvonantajilta koneiden kiireellisen asentamisen tai korjaamisen yhteydessä, kun toiminta jatkuu enintään kahden kuukauden ajan. Taloudellista tarveharkintaa ei edellytetä.

Sijoittajat

Kaikki toimialat:	AT: Taloudellinen tarveharkinta. CY: Enintään 90 päivää kuuden kuukauden ajanjaksolla. CZ, SK: Edellytetään työlupaa sekä taloudellista tarveharkintaa, jos sijoittaja on yrityksen palveluksessa. DK: Enintään 90 päivää kuuden kuukauden ajanjaksolla. Yrityksen perustaminen Tanskaan itsenäisenä elinkeinonharjoittajana edellyttää sijoittajalta työlupaa. FI: Sijoittajan on oltava muun yrityksen kuin voittoa tavoittelemattoman yhteisön palveluksessa keski johdossa tai ylimmässä johdossa. HU: Oleskelun enimmäiskesto 90 päivää, jos sijoittaja ei ole Unkarissa yrityksen palveluksessa. Jos sijoittaja on Unkarissa yrityksen palveluksessa, edellytetään taloudellista tarveharkintaa. IT: Jos sijoittaja ei ole yrityksen palveluksessa, edellytetään taloudellista tarveharkintaa. LT, NL, PL: Sijoittajien luokkaa ei tunnusteta sellaisten luonnollisten henkilöiden osalta, jotka edustavat sijoittajaa. LV: Ennen sijoituksen tekemistä oleskelun enimmäiskesto on 90 päivää kuuden kuukauden ajanjaksolla. Sijoituksen tekemisen jälkeen kesto voidaan pidentää yhteen vuoteen riippuen kansallisen lainsäädännön perusteista, kuten alasta sekä tehdyn sijoituksen suuruudesta. SE: Jos sijoittajan katsotaan olevan työntekijä, edellytetään työlupaa.
-------------------	---

8. Chilen poikkeavat toimenpiteet:

Sijoittautumisen vuoksi matkustavat liikematkustajat

Kaikki toimialat	Ei ole.
------------------	---------

Sisäisesti siirretyt työntekijät

Kaikki toimialat	Ei ole.
------------------	---------

Lyhytaikaiset liikematkustajat

Kaikki toimialat	Ei ole.
------------------	---------

Sijoittajat

Kaikki toimialat	Ei ole.
------------------	---------

Toiminta, jota Euroopan unionin lyhytaikaiset liikematkustajat saavat harjoittaa edellyttäen, että heidän päätoimipaikkansa, tosiasiallinen palkan- tai palkkionmaksupaikkansa ja voittojen pääasiallinen kertymispaikka sijaitsevat Chilen ulkopuolella, ovat seuraavat:

- a) osallistuminen kokouksiin tai konferensseihin taikka neuvotteluihin liikekumppaneiden kanssa;
- b) tilausten vastaanottaminen Chilessä sijaitsevalta yritykseltä tai sopimusten neuvottelemine sellaisen kanssa, mutta ei tavaroiden myynti tai palvelujen tarjoaminen suurelle yleisölle;
- c) liikeneuvottelujen käyminen yrityksen tai sijoituksen aloittamisesta, laajentamisesta tai lopettamisesta Chilessä; tai
- d) laitteiden tai koneiden asentaminen, korjaaminen tai huoltaminen, palvelujen suorittaminen tai työntekijöiden kouluttaminen palvelujen suorittamiseksi tällaisten laitteiden tai koneiden myyntiin tai vuokraukseen liittyvän takuu- tai muun palvelusopimuksen nojalla takuu- tai palvelusopimuksen voimassaoloaikana.

**SOPIMUSPERUSTEISET PALVELUNTARJOAJAT JA ITSENÄISET
AMMATINHARJOITTAJAT**

1. Kukin osapuoli sallii toisen osapuolen sopimusperusteisten palveluntarjoajien ja riippumattomien ammatinharjoittajien palveluntarjonnan alueellaan luonnollisten henkilöiden läsnäolon kautta 12.5 artiklan mukaisesti tässä liitteessä lueteltujen toimialojen osalta ja niitä koskevin rajoituksin.

2. Jäljempänä 11 ja 12 kohdassa olevissa luetteloissa on seuraavat osat:

- a) ensimmäisessä sarakkeessa ilmoitetaan toimiala tai osa-ala, jonka osalta sopimusperusteisten palveluntarjoajien ja itsenäisten ammatinharjoittajien luokka vapautetaan; ja
- b) toisessa sarakkeessa esitetään sovellettavat rajoitukset.

3. Tässä liitteessä lueteltujen varaumien lisäksi kukin osapuoli voi hyväksyä tai pitää voimassa toimenpiteen, joka koskee pätevyysvaatimuksia, pätevyysmenettelyjä, teknisiä standardeja, lupavaatimuksia tai lupamenettelyjä ja joka ei ole 12.5 artiklassa tarkoitettu rajoitus. Tällainen toimenpide voi olla toimiluvan saamista koskeva edellytys, tunnustettua pätevyyttä koskeva edellytys säännellyillä aloilla tai tietyn tutkinnon, mukaan lukien kielitutkinnot, läpäisemistä koskeva edellytys, tiettyä ammattia koskevan jäsenyysvaatimuksen, kuten ammattialajärjestön jäsenyyden, täyttäminen, tai muu syrjimätön vaatimus, jonka mukaan tiettyä toimintaa ei saa harjoittaa suojelluilla alueilla. Tällaisia toimenpiteitä sovelletaan joka tapauksessa, vaikka niitä ei mainittaisi tässä liitteessä.

4. Osapuolet eivät tee sopimusperusteisia palveluntarjoajia ja itsenäisiä ammatinharjoittajia koskevia sitoumuksia sellaisen taloudellisen toiminnan osalta, jota ei mainita tässä liitteessä.
5. Toimialoilla, joilla sovelletaan taloudellista tarveharkintaa, pääasiallisena arviointiperusteena on
- a) Chilen osalta alan markkinatilanne Chilessä;
 - b) Euroopan unionin osalta alan markkinatilanne siinä jäsenvaltiossa tai sillä alueella, jossa tai jolla palvelua on tarkoitus tarjota, mukaan lukien niiden palveluntarjoajien lukumäärä ja niihin palveluntarjoajiin kohdistuvat vaikutukset, jotka jo tarjoavat palvelua arvioinnin tekohetkellä.
6. Tämän liitteen 11 ja 12 kohdassa olevia luetteloja sovelletaan ainoastaan Chilen ja Euroopan unionin alueisiin 33.8 artiklan mukaisesti, ja niillä on merkitystä ainoastaan Euroopan unionin ja sen jäsenvaltioiden ja Chilen välisissä kauppasuhteissa. Luettelot eivät vaikuta Euroopan unionin oikeudesta johtuviin jäsenvaltioiden oikeuksiin ja velvollisuuksiin.
7. Selvyyden vuoksi todetaan, että kansallisen kohtelun myöntämistä koskeva Euroopan unionin velvoite ei tarkoita, että Chilen luonnollisille tai oikeushenkilöille olisi myönnettävä samanlainen kohtelu kuin jäsenvaltiossa myönnetään Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen nojalla tai minkä tahansa kyseisen sopimuksen nojalla hyväksytyn toimenpiteen nojalla, mukaan lukien niiden täytäntöönpano jäsenvaltioissa, seuraaville:
- a) toisen jäsenvaltion luonnolliset henkilöt tai asukkaat; tai

- b) toisen jäsenvaltion tai Euroopan unionin lainsäädännön nojalla perustetut tai muulla tavoin järjestetyt oikeushenkilöt, joiden sääntömääräinen kotipaikka, keskushallinto tai päätoimipaikka on Euroopan unionissa.

8. Jäljempänä olevissa luetteloissa käytetään seuraavia lyhenteitä:

AT Itävalta

BE Belgia

BG Bulgaria

CY Kypros

CZ Tšekki

DE Saksa

DK Tanska

EE Viro

EL Kreikka

ES Espanja

EU Euroopan unioni ja kaikki sen jäsenvaltiot

FI Suomi

FR Ranska

HR Kroatia

HU Unkari

IE Irlanti

IT Italia

LT Liettua

LU Luxemburg

LV Latvia

MT Malta

NL Alankomaat

PL Puola

PT Portugali

RO Romania

SE Ruotsi

SI Slovenia

SK Slovakia

CSS Sopimusperusteiset palveluntarjoajat

IP Itsenäiset ammatinharjoittajat

Sopimusperusteiset palveluntarjoajat

9. Osapuolet tekevät 12.5 artiklan mukaisesti sitoumuksia, joihin sovelletaan tämän liitteen 11 ja 12 kohdan varaumaluetteloja ja jotka koskevat sopimusperusteisiä palveluntarjoajia seuraavilla toimialoilla ja osa-aloilla:

- a) kansainvälistä julkisoikeutta ja oman lainkäyttöalueen lakia koskevat oikeudelliset neuvontapalvelut;
- b) laskentatoimen palvelut ja kirjanpito- ja kirjanhoitopalvelut;

- c) verotukseen liittyvät neuvontapalvelut;
- d) arkkitehti-, kaupunkisuunnittelu- ja maisemasuunnittelupalvelut;
- e) tekniset palvelut ja tekniset kokonaispalvelut;
- f) lääkäri- ja hammashoitopalvelut;
- g) eläinlääkäripalvelut;
- h) kättilöpalvelut;
- i) sairaanhoitaja- ja fysioterapeuttipalvelut sekä avustavan hoitohenkilöstön palvelut;
- j) tietokonepalvelut ja niihin liittyvät palvelut;
- k) tutkimus- ja kehittämisspalvelut;
- l) mainontapalvelut;
- m) markkinatutkimus- ja mielipidetutkimuspalvelut;
- n) liikkeenjohdon konsultointipalvelut;

- o) liikkeenjohdon konsultointiin liittyvät palvelut;
- p) tekniset testaus- ja analysointipalvelut;
- q) tieteelliset ja tekniset konsultointipalvelut;
- r) kaivostoiminta;
- s) alusten huolto ja korjaus;
- t) rautatiekaluston huolto ja korjaus;
- u) moottoriajoneuvojen, moottoripyörien, moottorikelkkojen ja maantiekaluston huolto ja korjaus;
- v) ilma-alusten ja niiden osien huolto ja korjaus;
- w) metallituotteiden, koneiden (ei toimisto-), laitteiden (ei kuljetus- ja toimisto-) sekä henkilökohtaisten ja kotitaloustarvikkeiden huolto ja korjaus;
- x) käännös- ja tulkkauspalvelut;
- y) televiestintäpalvelut;

- z) posti- ja kuriiripalvelut;
- aa) rakentaminen ja siihen liittyvät tekniset palvelut;
- bb) rakennusalueen tutkimustyöt;
- cc) korkea-asteen koulutuspalvelut
- dd) maatalouteen, metsästykseseen ja metsätalouteen liittyvät palvelut;
- ee) ympäristöpalvelut;
- ff) vakuutustoiminta ja siihen liittyvät neuvonta- ja konsultointipalvelut;
- gg) muut rahoituspalveluihin liittyvät neuvonta- ja konsultointipalvelut;
- hh) muut liitteessä 18 luetellut rahoituspalvelut – ainoastaan Chilen osalta;
- ii) liikenteeseen liittyvät neuvonta- ja konsultointipalvelut;
- jj) matkatoimistojen ja matkanjärjestäjien palvelut;
- kk) matkailijoiden opastuspalvelut;
- ll) tuotantoon liittyvät neuvonta- ja konsultointipalvelut.

Itsenäiset ammatinharjoittajat

10. Osapuolet tekevät 12.5 artiklan mukaisesti sitoumuksia, joihin sovelletaan tämän liitteen 11 ja 12 kohdan varaumaluetteloa ja jotka koskevat itsenäisiä ammatinharjoittajia seuraavilla toimialoilla ja osa-aloilla:

- a) kansainvälistä julkisoikeutta ja oman lainkäyttöalueen lakia koskevat oikeudelliset neuvontapalvelut;
- d) arkkitehti-, kaupunkisuunnittelu- ja maisemasuunnittelupalvelut;
- c) tekniset palvelut ja tekniset kokonaispalvelut;
- d) tietokonepalvelut ja niihin liittyvät palvelut;
- e) tutkimus- ja kehittämispalvelut;
- f) markkinatutkimus- ja mielipidetutkimuspalvelut;
- g) liikkeenjohdon konsultointipalvelut;
- h) liikkeenjohdon konsultointiin liittyvät palvelut;

- i) kaivostoiminta;
- j) käännös- ja tulkkauspalvelut;
- k) televiestintäpalvelut;
- l) posti- ja kuriiripalvelut;
- m) korkea-asteen koulutuspalvelut;
- n) vakuutustoimintaan liittyvät neuvonta- ja konsultointipalvelut;
- o) muut rahoituspalveluihin liittyvät neuvonta- ja konsultointipalvelut;
- p) muut liitteessä 18 luetellut rahoituspalvelut – ainoastaan Chilen osalta;
- q) liikenteeseen liittyvät neuvonta- ja konsultointipalvelut;
- r) tuotantoon liittyvät neuvonta- ja konsultointipalvelut.

11. Euroopan unionin varaumat:

Toimiala tai osa-ala	Varaumiin kuvaus
Kaikki toimialat	CSS: EU: Palvelusopimuksen piiriin kuuluvien henkilöiden määrä ei saa olla suurempi kuin on tarpeen sopimuksen täytäntöön panemiseksi sen osapuolen, jossa palvelua tarjotaan, mahdollisten lakien ja määräysten mukaisesti.
Kansainvälistä julkisoikeutta ja oman lainkäyttöalueen lakia koskevat oikeudelliset neuvontapalvelut (CPC 861 osittain)	CSS: AT, BE, CY, DE, EE, EL, ES, FR, HR, IE, IT, LU, NL, PL, PT, SE: Ei ole. BG, CZ, DK, FI, HU, LT, LV, MT, RO, SI, SK: Taloudellinen tarveharkinta. IP: AT, CY, DE, EE, FR, HR, IE, LU, LV, NL, PL, PT, SE: Ei ole. BE, BG, CZ, DK, EL, ES, FI, HU, IT, LT, MT, RO, SI, SK: Taloudellinen tarveharkinta.
Laskentatoimen palvelut ja kirjanpidon palvelut (CPC 86212 muut kuin tilintarkastuspalvelut, 86213, 86219 ja 86220)	CSS: AT, BE, DE, EE, ES, HR, IE, IT, LU, NL, PL, PT, SI, SE: Ei ole. BG, CZ, CY, DK, EL, FI, FR, HU, LT, LV, MT, RO, SK: Taloudellinen tarveharkinta. IP: EU: Ei sitoumuksia

Toimiala tai osa-ala	Varaumiin kuvaus
Verotukseen liittyvät neuvontapalvelut (CPC 863) ¹	CSS: AT, BE, DE, EE, ES, FR, HR, IE, IT, LU, NL, PL, SI, SE: Ei ole. BG, CZ, CY, DK, EL, FI, HU, LT, LV, MT, RO, SK: Taloudellinen tarveharkinta. PT: Ei sitoumuksia IP: EU: Ei sitoumuksia
Arkkitehti-, kaupunkisuunnittelu- ja maisemasuunnittelupalvelut (CPC 8671 ja 8674)	CSS: BE, CY, EE, ES, EL, FR, HR, IE, IT, LU, MT, NL, PL, PT, SI, SE: Ei ole. FI: Ei ole, paitsi: Luonnollisten henkilöiden on osoitettava, että heillä on erityisosaamista tarjottavan palvelun osalta. BG, CZ, DE, HU, LT, LV, RO, SK: Taloudellinen tarveharkinta. DK: Taloudellinen tarveharkinta, paitsi jos sopimusperusteisen palveluntarjoajan oleskelu kestää enintään kolme kuukautta. AT: Ainoastaan suunnittelupalvelut, joissa: Taloudellinen tarveharkinta. IP: CY, DE, EE, EL, FR, HR, IE, LU, LV, MT, NL, PL, PT, SI, SE: Ei ole. FI: Ei ole, paitsi: Luonnollisten henkilöiden on osoitettava, että heillä on erityisosaamista tarjottavan palvelun osalta. BE, BG, CZ, DK, ES, HU, IT, LT, RO, SK: Taloudellinen tarveharkinta. AT: Ainoastaan suunnittelupalvelut, joissa: Taloudellinen tarveharkinta.

¹ Eivät sisällä verotukseen liittyviä oikeudellisia neuvonta- ja edustuspalveluja, jotka kuuluvat kansainvälistä julkisoikeutta ja oman oikeudenkäyttöalueen lakia koskeviin oikeudellisiin neuvontapalveluihin.

Toimiala tai osa-ala	Varaumiin kuvaus
Tekniset palvelut ja tekniset kokonaispalvelut (CPC 8672 ja 8673)	CSS: BE, CY, EE, ES, EL, FR, HR, IE, IT, LU, MT, NL, PL, PT, SI, SE: Ei ole. FI: Ei ole, paitsi: Luonnollisten henkilöiden on osoitettava, että heillä on tarjottavaan palveluun tarvittavaa osaamista. BG, CZ, DE, HU, LT, LV, RO, SK: Taloudellinen tarveharkinta. DK: Taloudellinen tarveharkinta, paitsi jos sopimusperusteisen palveluntarjoajan oleskelu kestää enintään kolme kuukautta. AT: Ainoastaan suunnittelupalvelut, joissa: Taloudellinen tarveharkinta. IP: CY, DE, EE, EL, FR, HR, IE, LU, LV, MT, NL, PL, PT, SI, SE: Ei ole. FI: Ei ole, paitsi: Luonnollisten henkilöiden on osoitettava, että heillä on tarjottavaan palveluun tarvittavaa osaamista. BE, BG, CZ, DK, ES, HU, IT, LT, RO, SK: Taloudellinen tarveharkinta. AT: Ainoastaan suunnittelupalvelut, joissa: Taloudellinen tarveharkinta.
Lääkäripalvelut (ml. psykologit) ja hammashoitopalvelut (CPC 9312 ja 85201 osittain)	CSS: SE: Ei ole. CY, CZ, DE, DK, EE, ES, IE, IT, LU, MT, NL, PL, PT, RO, SI: Taloudellinen tarveharkinta. FR: Taloudellinen tarveharkinta, paitsi psykologien osalta, joissa: Ei sitoumuksia AT: Ei sitoumuksia, paitsi psykologien ja hammaslääkäripalvelujen osalta, joissa: Taloudellinen tarveharkinta. BE, BG, EL, FI, HR, HU, LT, LV, SK: Ei sitoumuksia IP: EU: Ei sitoumuksia

Toimiala tai osa-ala	Varausten kuvaus
Eläinlääkintäpalvelut (CPC 932)	CSS: SE: Ei ole. CY, CZ, DE, DK, EE, EL, ES, FI, FR, IE, IT, LT, LU, MT, NL, PL, PT, RO, SI: Taloudellinen tarveharkinta. AT, BE, BG, HR, HU, LV, SK: Ei sitoumuksia IP: EU: Ei sitoumuksia
Kätilöpalvelut (CPC 93191 osittain)	CSS: IE, SE: Ei ole. AT, CY, CZ, DE, DK, EE, EL, ES, FR, IT, LT, LV, LU, MT, NL, PL, PT, RO, SI: Taloudellinen tarveharkinta. BE, BG, FI, HR, HU, SK: Ei sitoumuksia IP: EU: Ei sitoumuksia
Sairaanhoitaja- ja fysioterapeuttipalvelut sekä avustavan hoitohenkilöstön palvelut (CPC 93191 osittain)	CSS: IE, SE: Ei ole. AT, CY, CZ, DE, DK, EE, EL, ES, FR, IT, LT, LV, LU, MT, NL, PL, PT, RO, SI: Taloudellinen tarveharkinta. BE, BG, FI, HR, HU, SK: Ei sitoumuksia IP: EU: Ei sitoumuksia

Toimiala tai osa-ala	Varaumien kuvaus
Tietokonepalvelut ja niihin liittyvät palvelut (CPC 84)	CSS: BE, DE, EE, EL, ES, FR, HR, IE, IT, LU, LV, MT, NL, PL, PT, SI, SE: Ei ole. FI: Ei ole, paitsi: Luonnollisten henkilöiden on osoitettava, että heillä on erityisosaamista tarjottavan palvelun osalta. AT, BG, CZ, CY, HU, LT, RO, SK: Taloudellinen tarveharkinta. DK: Taloudellinen tarveharkinta, paitsi jos sopimusperusteisen palveluntarjoajan oleskelu kestää enintään kolme kuukautta. IP: DE, EE, EL, FR, IE, LU, LV, MT, NL, PL, PT, SI, SE: Ei ole. FI: Ei ole, paitsi: Luonnollisten henkilöiden on osoitettava, että heillä on erityisosaamista tarjottavan palvelun osalta. AT, BE, BG, CZ, CY, DK, ES, HU, IT, LT, RO, SK: Taloudellinen tarveharkinta. HR: Ei sitoumuksia
Tutkimus- ja kehittämispalvelut (CPC 851, 852 lukuun ottamatta psykologien palveluja ¹ ja 853)	CSS: EU paitsi NL, SE: Vaatimuksena on vastaanottosopimus hyväksytyn tutkimuslaitoksen kanssa.² EU paitsi CZ, DK, SK: Ei ole. CZ, DK, SK: Taloudellinen tarveharkinta. IP: EU paitsi NL, SE: Vaatimuksena on vastaanottosopimus hyväksytyn tutkimuslaitoksen kanssa.³ EU paitsi BE, CZ, DK, IT, SK: Ei ole. BE, CZ, DK, IT, SK: Taloudellinen tarveharkinta.

¹ Osittain CPC 85201, joka kuuluu lääkäri- ja hammashoitopalveluihin.

² Kaikissa jäsenvaltioissa Tanskaa lukuun ottamatta tutkimuslaitoksen hyväksynnän ja vastaanottosopimuksen on täytettävä 11 päivänä toukokuuta 2016 annetun direktiivin (EU) 2016/801 mukaisesti vahvistetut vaatimukset.

³ Kaikissa jäsenvaltioissa Tanskaa lukuun ottamatta tutkimuslaitoksen hyväksynnän ja vastaanottosopimuksen on täytettävä 11 päivänä toukokuuta 2016 annetun direktiivin (EU) 2016/801 mukaisesti vahvistetut vaatimukset.

Toimiala tai osa-ala	Varaumien kuvaus
Mainontapalvelut (CPC 871)	CSS: BE, DE, EE, ES, FR, HR, IE, IT, LU, NL, PL, PT, SI, SE: Ei ole. AT, BG, CZ, CY, DK, EL, FI, HU, LT, LV, MT, RO, SK: Taloudellinen tarveharkinta. IP: EU: Ei sitoumuksia, paitsi NL. NL: Ei ole.
Markkina- ja mielipidetutkimuspalvelut (CPC 864)	CSS: BE, DE, EE, ES, FR, IE, IT, LU, NL, PL, SE: Ei ole. AT, BG, CZ, CY, DK, EL, FI, HR, LV, MT, RO, SI, SK: Taloudellinen tarveharkinta. PT: Ei mitään, paitsi julkisten mielipidetutkimuspalvelujen (CPC 86402) osalta, joissa: Ei sitoumuksia HU, LT: Taloudellinen tarveharkinta, paitsi julkisten mielipidetutkimuspalvelujen (CPC 86402) osalta, joissa: Ei sitoumuksia IP: DE, EE, FR, IE, LU, NL, PL, SE: Ei ole. AT, BE, BG, CZ, CY, DK, EL, ES, FI, HR, IT, LV, MT, RO, SI, SK: Taloudellinen tarveharkinta. PT: Ei mitään, paitsi julkisten mielipidetutkimuspalvelujen (CPC 86402) osalta, joissa: Ei sitoumuksia HU, LT: Taloudellinen tarveharkinta, paitsi julkisten mielipidetutkimuspalvelujen (CPC 86402) osalta, joissa: Ei sitoumuksia

Toimiala tai osa-ala	Varausten kuvaus
Liikkeenjohdon konsultointipalvelut (CPC 865)	CSS: BE, DE, EE, EL, ES, FI, FR, HR, IE, IT, LV, LU, MT, NL, PL, PT, SI, SE: Ei ole. AT, BG, CZ, CY, HU, LT, RO, SK: Taloudellinen tarveharkinta. DK: Taloudellinen tarveharkinta, paitsi jos sopimusperusteisen palveluntarjoajan oleskelu kestää enintään kolme kuukautta. IP: CY, DE, EE, EL, FI, FR, IE, LV, LU, MT, NL, PL, PT, SI, SE: Ei ole. AT, BE, BG, CZ, DK, ES, HR, HU, IT, LT, RO, SK: Taloudellinen tarveharkinta.
Liikkeenjohdon konsultointipalveluihin liittyvät palvelut (CPC 866)	CSS: BE, DE, EE, EL, ES, FI, FR, HR, IE, IT, LV, LU, MT, NL, PL, PT, SI, SE: Ei ole. AT, BG, CZ, CY, LT, RO, SK: Taloudellinen tarveharkinta. DK: Taloudellinen tarveharkinta, paitsi jos sopimusperusteisen palveluntarjoajan oleskelu kestää enintään kolme kuukautta. HU: Taloudellinen tarveharkinta lukuun ottamatta välimies- ja sovittelupalveluja (CPC 86602), joissa: Ei sitoumuksia IP: CY, DE, EE, EL, FI, FR, IE, LV, LU, MT, NL, PL, PT, SI, SE: Ei ole. AT, BE, BG, CZ, DK, ES, HR, IT, LT, RO, SK: Taloudellinen tarveharkinta. HU: Taloudellinen tarveharkinta lukuun ottamatta välimies- ja sovittelupalveluja (CPC 86602), joissa: Ei sitoumuksia

Toimiala tai osa-ala	Varaumiin kuvaus
Tekniset testaus- ja analysointipalvelut (CPC 8676)	CSS: BE, DE, EE, EL, ES, FR, HR, IE, IT, LU, NL, PL, SI, SE: Ei ole. AT, BG, CZ, CY, FI, HU, LT, LV, MT, PT, RO, SK: Taloudellinen tarveharkinta. DK: Taloudellinen tarveharkinta, paitsi jos sopimusperusteisen palveluntarjoajan oleskelu kestää enintään kolme kuukautta. IP: EU: Ei sitoumuksia, paitsi NL. NL: Ei ole.
Tieteelliset ja tekniset konsultointipalvelut (CPC 8675)	CSS: BE, EE, EL, ES, HR, IE, IT, LU, NL, PL, SI, SE: Ei ole. AT, CZ, CY, DE, DK, FI, HU, LT, LV, MT, PT, RO, SK: Taloudellinen tarveharkinta. DE: Ei mitään, paitsi julkisesti tehtäväänsä nimitettyjen maanmittausinsinöörien osalta, jolloin: Ei sitoumuksia FR: Ei mitään, paitsi omistusoikeuksien määrittämiseen ja maa- ja metsätalouden liittyvien maaperätutkimusten osalta, joissa: Ei sitoumuksia BG: Ei sitoumuksia IP: EU: Ei sitoumuksia, paitsi NL. NL: Ei ole.

Toimiala tai osa-ala	Varaumien kuvaus
Kaivostoiminta (CPC 883, ainoastaan neuvonta- ja konsultointipalvelut)	CSS: BE, DE, EE, EL, ES, FI, FR, HR, IE, IT, LV, LU, MT, NL, PL, PT, SI, SE: Ei ole. AT, BG, CZ, CY, HU, LT, RO, SK: Taloudellinen tarveharkinta. DK: Taloudellinen tarveharkinta, paitsi jos sopimusperusteisen palveluntarjoajan oleskelu kestää enintään kolme kuukautta. IP: DE, EE, EL, FI, FR, HR, IE, LV, LU, MT, NL, PT, SI, SE: Ei ole. AT, BE, BG, CZ, CY, DK, ES, HU, IT, LT, PL, RO, SK: Taloudellinen tarveharkinta.
Alusten huolto ja korjaus (CPC 8868 osittain)	CSS: BE, EE, EL, ES, FR, HR, IT, LV, LU, NL, PL, PT, SI, SE: Ei ole. AT, BG, CZ, CY, DE, DK, FI, HU, IE, LT, MT, RO, SK: Taloudellinen tarveharkinta. IP: EU: Ei sitoumuksia, paitsi NL. NL: Ei ole.
Rautatiekaluston huolto ja korjaus (CPC 8868 osittain)	CSS: BE, EE, EL, ES, FR, HR, IT, LV, LU, MT, NL, PL, PT, SI, SE: Ei ole. AT, BG, CZ, CY, DE, DK, FI, HU, IE, LT, RO, SK: Taloudellinen tarveharkinta. IP: EU: Ei sitoumuksia, paitsi NL. NL: Ei ole.

Toimiala tai osa-ala	Varaumien kuvaus
Moottoriajoneuvojen, moottoripyörien, moottorikelkkojen ja tieliikenteen kuljetusvälineiden huolto ja korjaus (CPC 6112, 6122, 8867 osittain ja 8868 osittain)	CSS: BE, EE, EL, ES, FR, HR, IT, LV, LU, NL, PL, PT, SI, SE: Ei ole. AT, BG, CZ, CY, DE, DK, FI, HU, IE, LT, MT, RO, SK: Taloudellinen tarveharkinta. IP: EU: Ei sitoumuksia, paitsi NL. NL: Ei ole.
Ilma-alusten ja niiden osien huolto ja korjaus (CPC 8868 osittain)	CSS: BE, EE, EL, ES, FR, HR, IT, LV, LU, MT, NL, PL, PT, SI, SE: Ei ole. AT, BG, CZ, CY, DE, DK, FI, HU, IE, LT, RO, SK: Taloudellinen tarveharkinta. IP: EU: Ei sitoumuksia, paitsi NL. NL: Ei ole.
Metallituotteiden, (muiden kuin toimisto)koneiden ja (muiden kuin kuljetus- ja toimisto)laitteiden sekä henkilökohtaisten esineiden ja kotitaloustavaroiden huolto ja korjaus ¹ (CPC 633, 7545, 8861, 8862, 8864, 8865 ja 8866)	CSS: BE, EE, EL, ES, FR, HR, IT, LV, LU, MT, NL, PL, PT, SI, SE: Ei ole. AT, BG, CZ, CY, DE, DK, HU, IE, LT, RO, SK: Taloudellinen tarveharkinta. FI: Ei sitoumuksia, paitsi myynnin- tai vuokrauksenjälkeisten sopimusten yhteydessä; henkilökohtaisten esineiden ja kotitaloustavaroiden huolto ja korjaus (CPC 633): Taloudellinen tarveharkinta. IP: EU: Ei sitoumuksia, paitsi NL. NL: Ei ole.

¹ Toimistokoneiden ja -laitteiden, ml. tietokoneet (CPC 845), korjaus- ja huoltopalvelut kuuluvat tietokonepalveluihin.

Toimiala tai osa-ala	Varaumiin kuvaus
Käännös- ja tulkkauspalvelut (CPC 87905, lukuun ottamatta virallista tai varmennettua toimintaa)	CSS: BE, CY, DE, EE, EL, ES, FR, HR, IT, LU, MT, NL, PL, PT, SI, SE: Ei ole. AT, BG, CZ, DK, FI, HU, IE, LT, LV, RO, SK: Taloudellinen tarveharkinta. IP: CY, DE, EE, FR, LU, LV, MT, NL, PL, PT, SI, SE: Ei ole. AT, BE, BG, CZ, DK, EL, ES, FI, HU, IE, IT, LT, RO, SK: Taloudellinen tarveharkinta. HR: Ei sitoumuksia
Televiestintäpalvelut (CPC 7544, ainoastaan neuvonta- ja konsultointipalvelut)	CSS: BE, DE, EE, EL, ES, FI, FR, HR, IE, IT, LV, LU, MT, NL, PL, PT, SI, SE: Ei ole. AT, BG, CZ, CY, HU, LT, RO, SK: Taloudellinen tarveharkinta. DK: Taloudellinen tarveharkinta, paitsi jos sopimusperusteisen palveluntarjoajan oleskelu kestää enintään kolme kuukautta. IP: DE, EE, EL, FI, FR, HR, IE, LV, LU, MT, NL, PL, PT, SI, SE: Ei ole. AT, BE, BG, CZ, CY, DK, ES, HU, IT, LT, RO, SK: Taloudellinen tarveharkinta.

Toimiala tai osa-ala	Varaumiin kuvaus
Posti- ja kuriiripalvelut (CPC 751, ainoastaan neuvonta- ja konsultointipalvelut)	CSS: BE, DE, EE, EL, ES, FR, HR, IE, IT, LV, LU, MT, NL, PL, PT, SI, SE: Ei ole. AT, BG, CZ, CY, FI, HU, LT, RO, SK: Taloudellinen tarveharkinta. DK: Taloudellinen tarveharkinta, paitsi jos sopimusperusteisen palveluntarjoajan oleskelu kestää enintään kolme kuukautta. IP: DE, EE, EL, FR, HR, IE, LV, LU, MT, NL, PL, PT, SI, SE: Ei ole. AT, BE, BG, CZ, CY, DK, ES, FI, HU, IT, LT, RO, SK: Taloudellinen tarveharkinta.
Rakentaminen ja siihen liittyvät tekniset palvelut (CPC 511, 512, 513, 514, 515, 516, 517 ja 518) BG: CPC 512, 5131, 5132, 5135, 514, 5161, 5162, 51641, 51643, 51644, 5165 ja 517)	CSS: EU: Ei sitoumuksia, paitsi BE, CZ, DK, ES, NL ja SE. BE, DK, ES, NL, SE: Ei ole. CZ: Taloudellinen tarveharkinta. IP: EU: Ei sitoumuksia, paitsi NL. NL: Ei ole.
Rakennusalueen tutkimustyöt (CPC 5111)	CSS: BE, DE, EE, EL, ES, FR, HR, IE, IT, LU, MT, NL, PL, PT, SI, SE: Ei ole. AT, BG, CZ, CY, FI, HU, LT, LV, RO, SK: Taloudellinen tarveharkinta. DK: Taloudellinen tarveharkinta, paitsi jos sopimusperusteisen palveluntarjoajan oleskelu kestää enintään kolme kuukautta. IP: EU: Ei sitoumuksia

Toimiala tai osa-ala	Varaumiin kuvaus
Korkea-asteen koulutuspalvelut (CPC 923)	CSS: EU paitsi LU, SE: Ei sitoumuksia Ei sitoumuksia. LU: Ei sitoumuksia, paitsi yliopistojen opettajien osalta, joissa: Ei ole. SE: Ei mitään, paitsi sellaisten julkisesti ja yksityisesti rahoitettujen koulutuspalvelujen tarjoajien osalta, jotka saavat valtiontukea jossakin muodossa, joissa: Ei sitoumuksia IP: EU paitsi SE: Ei sitoumuksia SE: Ei mitään, paitsi sellaisten julkisesti ja yksityisesti rahoitettujen koulutuspalvelujen tarjoajien osalta, jotka saavat valtiontukea jossakin muodossa, joissa: Ei sitoumuksia
Maatalouteen, metsästyksen ja metsätalouteen liittyvät palvelut (CPC 881, ainoastaan neuvonta- ja konsultointipalvelut)	CSS: EU paitsi BE, DE, DK, ES, FI, HR ja SE: Ei sitoumuksia BE, DE, ES, HR, SE: Ei ole. DK: Taloudellinen tarveharkinta. FI: Ei sitoumuksia, paitsi metsätalouteen liittyvien neuvonta- ja konsultointipalvelujen osalta, joissa: Ei ole. IP: EU: Ei sitoumuksia
Ympäristöpalvelut (CPC 9401, 9402, 9403, 9404, 94060 osittain, 9405, 9406 osittain ja 9409)	CSS: BE, EE, ES, FI, FR, HR, IE, IT, LU, MT, NL, PL, PT, SI, SE: Ei ole. AT, BG, CZ, CY, DE, DK, EL, HU, LT, LV, RO, SK: Taloudellinen tarveharkinta. IP: EU: Ei sitoumuksia

Toimiala tai osa-ala	Varaumiin kuvaus
Vakuutustoiminta ja siihen liittyvät palvelut (ainoastaan neuvonta- ja konsultointipalvelut)	CSS: BE, DE, EE, EL, ES, FR, HR, IE, IT, LV, LU, MT, NL, PL, PT, SI, SE: Ei ole. AT, BG, CZ, CY, FI, LT, RO, SK: Taloudellinen tarveharkinta. DK: Taloudellinen tarveharkinta, paitsi jos sopimusperusteisen palveluntarjoajan oleskelu kestää enintään kolme kuukautta. HU: Ei sitoumuksia IP: DE, EE, EL, FR, HR, IE, LV, LU, MT, NL, PT, SI, SE: Ei ole. AT, BE, BG, CZ, CY, DK, ES, FI, IT, LT, PL, RO, SK: Taloudellinen tarveharkinta. HU: Ei sitoumuksia
Muut rahoituspalvelut (ainoastaan neuvonta- ja konsultointipalvelut)	CSS: BE, DE, ES, EE, EL, FR, HR, IE, IT, LV, LU, MT, NL, PL, PT, SI, SE: Ei ole. AT, BG, CZ, CY, FI, LT, RO, SK: Taloudellinen tarveharkinta. DK: Taloudellinen tarveharkinta, paitsi jos sopimusperusteisen palveluntarjoajan oleskelu kestää enintään kolme kuukautta. HU: Ei sitoumuksia IP: DE, EE, EL, FR, HR, IE, LV, LU, MT, NL, PT, SI, SE: Ei ole. AT, BE, BG, CZ, CY, DK, ES, FI, IT, LT, PL, RO, SK: Taloudellinen tarveharkinta. HU: Ei sitoumuksia

Toimiala tai osa-ala	Varausten kuvaus
Liikenne (CPC 71, 72, 73 ja 74, ainoastaan neuvonta- ja konsultointipalvelut)	CSS: DE, EE, EL, ES, FI, FR, HR, IE, IT, LV, LU, MT, NL, PL, PT, SI, SE: Ei ole. AT, BG, CZ, CY, HU, LT, RO, SK: Taloudellinen tarveharkinta. DK: Taloudellinen tarveharkinta, paitsi jos sopimusperusteisen palveluntarjoajan oleskelu kestää enintään kolme kuukautta. BE: Ei sitoumuksia IP: CY, DE, EE, EL, FI, FR, HR, IE, LV, LU, MT, NL, PT, SI, SE: Ei ole. AT, BG, CZ, DK, ES, HU, IT, LT, RO, SK: Taloudellinen tarveharkinta. PL: Taloudellinen tarveharkinta, paitsi lentoliikenteen osalta, joissa: Ei ole. BE: Ei sitoumuksia
Matkatoimistopalvelut ja matkanjärjestäjien palvelut (mukaan lukien matkaoppaiden palvelut ¹) (CPC 7471)	CSS: AT, CY, CZ, DE, EE, ES, FR, HR, IT, LU, NL, PL, SI, SE: Ei ole. BG, EL, FI, HU, LT, LV, MT, PT, RO, SK: Taloudellinen tarveharkinta. DK: Taloudellinen tarveharkinta, paitsi jos sopimusperusteisen palveluntarjoajan oleskelu kestää enintään kolme kuukautta. BE, IE: Ei sitoumuksia, paitsi ryhmäjohtajien osalta, joissa: Ei ole. IP: EU: Ei sitoumuksia

¹ Palveluntarjoajat, joiden tehtävänä on saattaa vähintään 10 hengen matkailijaryhmää toimimatta kohteissa oppaina.

Toimiala tai osa-ala	Varaumiin kuvaus
Matkailijoiden opastuspalvelut (CPC 7472)	CSS: NL, PT, SE: Ei ole. AT, BE, BG, CY, CZ, DE, DK, EE, FI, FR, EL, HU, IE, IT, LV, LU, MT, RO, SK, SI: Taloudellinen tarveharkinta. ES, HR, LT, PL: Ei sitoumuksia IP: EU: Ei sitoumuksia
Tuotanto (CPC 884 ja 885, ainoastaan neuvonta- ja konsultointipalvelut)	CSS: BE, DE, EE, EL, ES, FI, FR, HR, IE, IT, LV, LU, MT, NL, PL, PT, SI, SE: Ei ole. AT, BG, CZ, CY, HU, LT, RO, SK: Taloudellinen tarveharkinta. DK: Taloudellinen tarveharkinta, paitsi jos sopimusperusteisen palveluntarjoajan oleskelu kestää enintään kolme kuukautta. IP: DE, EE, EL, FI, FR, HR, IE, LV, LU, MT, NL, PT, SI, SE: Ei ole. AT, BE, BG, CZ, CY, DK, ES, HU, IT, LT, PL, RO, SK: Taloudellinen tarveharkinta.

12. Chilen varaukset:

Toimiala tai osa-ala	Varaumien kuvaus
Kansainvälistä julkisoikeutta ja oman lainkäyttöalueen lakia koskevat oikeudelliset neuvontapalvelut (CPC 861 osittain)	Ei ole.
Laskentatoimen palvelut ja kirjanpidon palvelut (CPC 86212 muut kuin tilintarkastuspalvelut, 86213, 86219 ja 86220)	Ei ole.
Verotukseen liittyvät neuvontapalvelut (CPC 863) ¹	Ei ole.
Arkkitehti-, kaupunkisuunnittelu- ja maisemasuunnittelupalvelut (CPC 8671 ja 8674)	Ei ole.
Tekniset palvelut ja tekniset kokonaispalvelut (CPC 8672 ja 8673)	Ei ole.
Lääkäripalvelut (ml. psykologit) ja hammashoitopalvelut (CPC 9312 ja 85201 osittain)	Ei ole.
Eläinlääkintäpalvelut (CPC 932)	Ei ole.
Kätilöpalvelut (CPC 93191 osittain)	Ei ole.
Sairaanhoitaja- ja fysioterapeuttipalvelut sekä avustavan hoitohenkilöstön palvelut (CPC 93191 osittain)	Ei ole.
Tietokonepalvelut ja niihin liittyvät palvelut (CPC 84)	Ei ole.
Tutkimus- ja kehittämispalvelut (CPC 851, 852 lukuun ottamatta psykologien palveluja ² ja 853)	Ei ole.
Mainontapalvelut (CPC 871)	Ei ole.
Markkina- ja mielipidetutkimuspalvelut (CPC 864)	Ei ole.

¹ Eivät sisällä verotukseen liittyviä oikeudellisia neuvonta- ja edustuspalveluja, jotka kuuluvat kansainvälistä julkisoikeutta ja oman oikeudenkäyttöalueen lakia koskeviin oikeudellisiin neuvontapalveluihin.

² Osittain CPC 85201, joka kuuluu lääkäri- ja hammashoitopalveluihin.

Toimiala tai osa-ala	Varaumien kuvaus
Liikkeenjohdon konsultointipalvelut (CPC 865)	Ei ole.
Liikkeenjohdon konsultointipalveluihin liittyvät palvelut (CPC 866)	Ei ole.
Tekniset testaus- ja analysointipalvelut (CPC 8676)	Ei ole.
Tieteelliset ja tekniset konsultointipalvelut (CPC 8675)	Ei ole.
Kaivostoiminta (CPC 883, ainoastaan neuvonta- ja konsultointipalvelut)	Ei ole.
Alusten huolto ja korjaus (CPC 8868 osittain)	Ei ole.
Rautatiekaluston huolto ja korjaus (CPC 8868 osittain)	Ei ole.
Moottoriajoneuvojen, moottoripyörien, moottorikelkkojen ja tieliikenteen kuljetusvälineiden huolto ja korjaus (CPC 6112, 6122, 8867 osittain ja 8868 osittain)	Ei ole.
Ilma-alusten ja niiden osien huolto ja korjaus (CPC 8868 osittain)	Ei ole.
Metallituotteiden, (muiden kuin toimisto)koneiden ja (muiden kuin kuljetus- ja toimisto)laitteiden sekä henkilökohtaisten esineiden ja kotitaloustavaroiden huolto ja korjaus ¹ (CPC 633, 7545, 8861, 8862, 8864, 8865 ja 8866)	Ei ole.
Käännös- ja tulkkaukspalvelut (CPC 87905, lukuun ottamatta virallista tai varmennettua toimintaa)	Ei ole.
Televiestintäpalvelut (CPC 7544, ainoastaan neuvonta- ja konsultointipalvelut)	Ei ole.
Posti- ja kuriiripalvelut (CPC 751, ainoastaan neuvonta- ja konsultointipalvelut)	Ei ole.

¹ Toimistokoneiden ja -laitteiden, ml. tietokoneet (CPC 845), korjaus- ja huoltopalvelut kuuluvat tietokonepalveluihin.

Toimiala tai osa-ala	Varaumien kuvaus
Rakentaminen ja siihen liittyvät tekniset palvelut (CPC 511, 512, 513, 514, 515, 516, 517 ja 518) BG: CPC 512, 5131, 5132, 5135, 514, 5161, 5162, 51641, 51643, 51644, 5165 ja 517)	Ei ole.
Rakennusalueen tutkimustyöt (CPC 5111)	Ei ole.
Korkea-asteen koulutuspalvelut (CPC 923)	Ei ole.
Maatalouteen, metsästyksen ja metsätalouteen liittyvät palvelut (CPC 881, ainoastaan neuvonta- ja konsultointipalvelut)	Ei ole.
Ympäristöpalvelut (CPC 9401, 9402, 9403, 9404, 94060 osittain, 9405, 9406 osittain ja 9409)	Ei ole.
Vakuutustoiminta ja siihen liittyvät palvelut (ainoastaan neuvonta- ja konsultointipalvelut)	Ei ole.
Muut rahoituspalvelut (ainoastaan neuvonta- ja konsultointipalvelut)	Ei ole.
Muut rahoituspalvelut (lueteltu lisäyksessä 18–2 olevassa B jaksossa)	Ei ole.
Liikenne (CPC 71, 72, 73 ja 74, ainoastaan neuvonta- ja konsultointipalvelut)	Ei ole.
Matkatoimistopalvelut ja matkanjärjestäjien palvelut (matkaoppaiden palvelut mukaan luettuina ¹) (CPC 7471)	Ei ole.
Matkailijoiden opastuspalvelut (CPC 7472)	Ei ole.
Tuotanto (CPC 884 ja 885, ainoastaan neuvonta- ja konsultointipalvelut)	Ei ole.

¹ Palveluntarjoajat, joiden tehtävänä on saattaa vähintään 10 hengen matkailijaryhmää toimimatta kohteissa oppaina.

LUONNOLLISTEN HENKILÖIDEN LIIKKUMINEN LIIKETOIMINTAA VARTEN

Maahantuloon ja tilapäiseen oleskeluun liittyvät menettelylliset sitoumukset

1. Osapuolten olisi varmistettava, että maahantuloa ja tilapäistä oleskelua koskevien hakemusten käsittely osapuolten tässä sopimuksessa tekemien sitoumusten mukaisesti tapahtuu hyviä hallinnollisia käytäntöjä noudattaen. Tätä varten
 - a) kumpikin osapuoli varmistaa, että toimivaltaisten viranomaisten veloittamat maahantuloa ja tilapäistä oleskelua koskevien hakemusten käsittelymaksut eivät tarpeettomasti haittaa ja viivästytä tämän sopimuksen mukaista palvelujen kauppaa;
 - b) toimivaltaisten viranomaisten harkinnan mukaan lyhytaikaisten liikematkustajien maahantuloa ja tilapäistä oleskelua koskevien hakemusten yhteydessä edellytettävien asiakirjojen olisi oltava oikeassa suhteessa siihen tarkoitukseen nähden, mihin niitä käytetään;
 - c) maahantuloa ja tilapäistä oleskelua koskevat täydelliset lupahakemukset käsitellään mahdollisimman nopeasti;

- d) osapuolen toimivaltaisten viranomaisten on pyrittävä antamaan hakijan kohtuullisesta pyynnöstä tietoa maahantuloa ja tilapäistä oleskelua koskevan hakemuksen tilasta ilman aiheetonta viivytystä;
- e) jos osapuolen toimivaltaiset viranomaiset pyytävät hakijalta lisätietoja maahantuloa ja tilapäistä oleskelua koskevan hakemuksen käsittelemiseksi, niiden on pyrittävä ilmoittamaan tästä hakijalle ilman aiheetonta viivytystä;
- f) kummankin osapuolen toimivaltaiset viranomaiset ilmoittavat hakijalle maahantuloa ja tilapäistä oleskelua koskevan hakemuksen lopputuloksesta viipymättä päätöksen tekemisen jälkeen;
- g) jos maahantuloa ja tilapäistä oleskelua koskeva hakemus hyväksytään, osapuolten toimivaltaiset viranomaiset ilmoittavat hakijalle oleskelun kestosta ja muista olennaisista ehdoista ja edellytyksistä;
- h) jos maahantuloa ja tilapäistä oleskelua koskeva hakemus evätään, osapuolen toimivaltaiset viranomaiset asettavat pyynnöstä tai omasta aloitteestaan hakijan saataville tiedot kaikista käytettävissä olevista muutoksenhaku- ja valitusmenettelyistä;
- i) kumpikin osapuoli pyrkii hyväksymään ja käsittelemään hakemukset sähköisessä muodossa.

2. Yrityksen sisäisesti siirrettyihin työntekijöihin ja heidän perheenjäseniinsä sovelletaan lisäksi seuraavia menettelyllisiä sitoumuksia¹:

- a) osapuolten toimivaltaisten viranomaisten on tehtävä päätös yrityksen sisäisesti siirretyn työntekijän maahantuloa ja tilapäistä oleskelua koskevasta hakemuksesta tai luvan uusimisesta ja ilmoitettava päätöksestä hakijalle kansallisen lainsäädännön mukaisella ilmoitusmenettelyllä mahdollisimman pian mutta viimeistään 90 päivän kuluessa siitä päivästä, jona täydellinen hakemus jätettiin;
- b) jos yrityksen sisäisesti siirretyn työntekijän maahantuloa tai tilapäistä oleskelua koskevan hakemuksen tai sen uusimisen tueksi toimitetut tiedot tai asiakirjat ovat puutteellisia, osapuolen toimivaltaisten viranomaisten on ilmoitettava hakijalle kohtuullisen ajan kuluessa tarvittavat lisätiedot ja asetettava kohtuullinen määräaika niiden toimittamiselle; edellä a alakohdassa tarkoitetun määräajan kulumisen keskeytyy, kunnes toimivaltaiset viranomaiset ovat saaneet vaaditut lisätiedot;
- c) Euroopan unioni myöntää Euroopan unioniin tulevan, yrityksen sisäisesti siirretyn Chilen luonnollisen henkilön perheenjäsenille saman oikeuden maahantuloon ja tilapäiseen oleskeluun, joka yrityksen sisäisesti siirrettyjen työntekijöiden perheenjäsenille myönnetään yrityksen sisäisiä siirtoja koskevan direktiivin 19 artiklan nojalla;

¹ Jäsenvaltioihin, joihin ei sovelleta kolmansien maiden kansalaisten maahantulon ja oleskelun edellytyksistä yrityksen sisäisen siirron yhteydessä 15 päivänä toukokuuta 2014 annettua Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviä 2014/66/EU (yrityksen sisäisiä siirtoja koskeva direktiivi), ei sovelleta a, b ja c alakohtaa.

- d) Chile myöntää sellaisten Euroopan unionin luonnollisten henkilöiden perheenjäsenille, jotka ovat sijoittautumisen vuoksi matkustavia liikematkustajia, sijoittajia, yrityksen sisäisesti siirrettyjä työntekijöitä, sopimusperusteisia palveluntarjoajia tai itsenäisiä ammatinharjoittajia, huollettavan perheenjäsenen viisumin, jonka nojalla tällaiset perheenjäsenet eivät voi harjoittaa ansiotoimintaa Chilessä; huollettavalle perheenjäsenelle voidaan kuitenkin antaa lupa ansiotoimintaan Chilessä tämän sopimuksen tai yleisten maahanmuuttosääntöjen nojalla erillisestä henkilökohtaisesta viisumihakemuksesta muuna kuin huollettavana perheenjäsenenä; tällainen hakemus voidaan tehdä ja käsitellä Chilessä.

Palauttamista ja takaisinottoa koskeva yhteistyö

3. Osapuolet katsovat, että 1 ja 2 kohdasta seuraava luonnollisten henkilöiden liikkuvuuden helpottuminen edellyttää toimivaa palauttamista ja takaisinottoa koskevaa yhteistyötä sellaisten luonnollisten henkilöiden osalta, jotka eivät täytä tai eivät enää täytä toisen osapuolen alueelle tulon, siellä oleskelun tai asumisen edellytyksiä.
4. Edellä olevan 3 kohdan soveltamiseksi osapuoli voi keskeyttää 1 ja 2 kohdan määräysten soveltamisen, jos se arvioi, että toinen osapuoli ei noudata kansainvälisen oikeuden mukaista velvoitettaan ottaa kansalaisensa takaisin ehdoitta. Osapuolet vahvistavat yhteisymmärryksensä siitä, että 31 luvun mukainen tarkastelu ei koske tätä arviota.
-

**SUUNTAVIIIVAT AMMATTIPÄTEVYYKSIEN TUNNUSTAMISTA KOSKEVIA
JÄRJESTELYJÄ VARTEN**

A JAKSO

YLEISET MÄÄRÄYKSET

1. Tässä liitteessä esitetään suuntaviivat ammattipätevyyden tunnustamisen edellytyksiä koskevia järjestelyjä varten, jäljempänä 'järjestelyt', jotka vahvistetaan 14.1 artiklassa.
2. Kyseisen artiklan nojalla nämä suuntaviivat on otettava huomioon, kun osapuolten ammattialajärjestöt tai viranomaiset laativat yhteisiä suosituksia, jäljempänä 'yhteiset suositukset'.
3. Suuntaviivat eivät ole sitovia eivätkä tyhjentäviä eivätkä ne muuta tästä sopimuksesta johtuvia osapuolten oikeuksia ja velvollisuuksia tai vaikuta niihin. Niissä esitetään järjestelyjen tyypillinen sisältö ja annetaan yleisiä ohjeita järjestelyjen taloudellisesta arvosta ja osapuolten ammattipätevyysjärjestelmien yhteensopivuudesta.

4. Jotkin näiden suuntaviivojen osat eivät välttämättä ole merkityksellisiä kaikissa tapauksissa, joten ammattialajärjestöt ja viranomaiset voivat vapaasti sisällyttää yhteisiin suosituksiinsa mitä tahansa muita osia, joita ne pitävät kyseisen ammatin ja ammattitoiminnan kannalta olennaisina tämän sopimuksen mukaisesti.

5. Suuntaviivat olisi otettava huomioon, kun kauppaneuvostossa päätetään järjestelyjen laatimisesta ja hyväksymisestä. Suuntaviivat eivät vaikuta kauppaneuvoston suorittamaan tarkistukseen, joka koskee yhteisten suositusten yhdenmukaisuutta tämän sopimuksen kanssa, tai kauppaneuvoston harkintavaltaan ottaa huomioon merkityksellisinä pitämänsä osat, yhteisiin suosituksiin sisältyvät osat mukaan lukien.

B JAKSO

JÄRJESTELYN MUOTO JA SISÄLTÖ

6. Tässä jaksossa esitetään järjestelyn tyypillinen sisältö, josta osa ei kuulu yhteisiä suosituksia laativien ammattialajärjestöjen tai viranomaisten toimivaltaan. Tämä sisältö on kuitenkin hyödyllistä tietoa, joka on otettava huomioon laadittaessa yhteisiä suosituksia, jotta ne soveltuvat paremmin järjestelyn mahdolliseen soveltamisalaan.

7. Yhteisissä suosituksissa ei pitäisi käsitellä sellaisia järjestelyihin liittyviä seikkoja, joista määrätään erikseen tässä sopimuksessa (esimerkiksi järjestelyn maantieteellinen soveltamisala, sen yhteisvaikutus suunniteltujen poikkeavien toimenpiteiden kanssa, riidanratkaisujärjestelmä, muutoksenhakumekanismit, järjestelyn uudelleentarkastelua ja seuranta koskevat mekanismit).

8. Järjestelyssä voidaan määrittää erilaisia mekanismeja ammattipätevyyden tunnustamiseksi osapuolen alueella. Se voi myös rajoittua järjestelyjen soveltamisalan, menettelymääräysten, tunnustamisen vaikutusten ja lisävaatimusten sekä hallinnollisten järjestelyjen vahvistamiseen.

9. Kauppaneuvoston hyväksymässä järjestelyssä olisi otettava huomioon harkintavalta, joka on tarkoitus jättää tunnustamisesta päättävälle toimivaltaisille viranomaisille.

Järjestelyn soveltamisala

10. Järjestelyssä olisi vahvistettava:

- a) asianomaiset säännellyt ammatit, ammattinimikkeet ja toiminnot tai toimintojen ryhmät, jotka molempien osapuolten osalta kuuluvat säänneltyjen ammattien harjoittamisoikeuksien soveltamisalaan, jäljempänä 'ammattien harjoittamisoikeuksien soveltamisala'; ja
- b) se, kattaako järjestely ammattipätevyysien tunnustamisen ammattitoimintaan pääsyä varten määräajaksi vai toistaiseksi.

Tunnustamisen edellytykset

11. Järjestelyssä voidaan täsmentää erityisesti seuraavat:

- a) ammattipätevyydet, joita tunnustaminen järjestelyn nojalla edellyttää (esimerkiksi näyttö virallisesta tutkinnosta tai ammatillisesta kokemuksesta tai muu näyttö pätevydestä);
- b) tunnustamisesta vastaavien viranomaisten harkintavalta, kun ne arvioivat näiden ammattipätevyysien tunnustamista koskevia hakemuksia; ja
- c) menettelyt, joita sovelletaan ammattipätevyysien väliseen vaihteluun ja aukkoihin, ja keinot erojen poistamiseksi, mukaan lukien mahdollisuus määrätä korvaavia toimenpiteitä tai muita asiaankuuluvia ehtoja ja rajoituksia.

Menettelyä koskevat määräykset

12. Järjestelyssä voidaan vahvistaa seuraavat:

- a) vaaditut asiakirjat ja muoto, jossa ne on esitettävä (esimerkiksi sähköisesti tai muulla tavoin), tai onko niiden tueksi esitettävä käännökset tai aitoustodistukset;

- b) tunnustamisprosessin vaiheet ja menettelyt, mukaan lukien ne, jotka liittyvät mahdollisiin korvaaviin toimenpiteisiin, sekä vastaavat velvoitteet ja määräajat; ja
- c) tunnustamisprosessin ja -vaatimusten kannalta merkityksellisten tietojen saatavuus.

Tunnustamisen vaikutukset ja lisävaatimukset

13. Järjestelyssä voidaan vahvistaa tunnustamisen vaikutukset, tarvittaessa myös suhteessa eri toimitusmuotoihin.

14. Järjestelyssä voidaan kuvata mahdollisia lisävaatimuksia, joita tietyn säänneltyä ammatin tosiasiallinen harjoittaminen vastaanottavan osapuolen alueella edellyttää. Tällaisia vaatimuksia voivat olla:

- a) rekisteröinti paikallisviranomaisissa;
- b) soveltuva kielitaito;
- c) hyvän maineen osoittaminen;
- d) liikenimen tai yrityksen toiminimen käyttöä koskevien vastaanottavan osapuolen vaatimusten noudattaminen;

- e) eettisiä sääntöjä, riippumattomuutta ja ammattimaista käyttäytymistä koskevien vastaanottavan osapuolen vaatimusten noudattaminen;
- f) ammatillisen vastuuvakuutuksen hankkimista koskevat vaatimukset;
- g) kurinpitoseuraamuksia, taloudellista vastuuta ja ammatillista vastuuta koskevat säännöt; ja
- h) täydennyskoulutusta koskevat vaatimukset.

Järjestelyn hallinnointi

15. Järjestelyssä olisi vahvistettava edellytykset sen tarkistamista tai peruuttamista varten sekä mahdollisen tarkistamisen tai peruuttamisen vaikutukset. Lisäksi voidaan harkita, olisiko järjestelyssä säädettävä mahdollisen aiemmin myönnetyn tunnustamisen vaikutuksista.

C JAKSO

SUUNNITELLUN JÄRJESTELYN TALOUDELLINEN ARVO

16. Tämän sopimuksen 14.1 artiklan 2 kohdan a alakohdan nojalla yhteisten suositusten tueksi on esitettävä näyttöön perustuva arvio suunnitellun järjestelyn taloudellisesta arvosta. Tämä voi olla arvio taloudellisesta hyödystä, jota järjestelyn odotetaan tuovan molempien osapuolten talouksille. Kauppaneuvosto voi hyödyntää tällaista arviota järjestelyn laatimisessa ja hyväksymisessä.

17. Hyödyllisiä seikkoja 16 kohdassa tarkoitettussa arvioinnissa olisivat esimerkiksi vallitseva markkinoiden avoimuuden taso, toimialan tarpeet, markkinatrendit ja -kehityssuuntaukset, asiakkaiden odotukset ja vaatimukset sekä liiketoimintamahdollisuudet.

18. Arvion ei tarvitse olla täydellinen ja yksityiskohtainen taloudellinen analyysi, mutta siinä olisi selitettävä, miksi järjestelyn hyväksyminen olisi kyseisen ammattialan edun mukaista ja mitä hyötyä sen odotetaan tuovan osapuolille.

D JAKSO

OSAPUOLTEN AMMATTIPÄTEVYYSJÄRJESTELMIEN YHTEENSOPIVUUS

19. Tämän sopimuksen 14.1 artiklan 2 kohdan b alakohdassa tarkoitettujen yhteisten suositusten tueksi on esitettävä näyttöön perustuva arvio osapuolten ammattipätevyysjärjestelmien yhteensopivuudesta. Kauppaneuvosto voi hyödyntää tällaista arviota järjestelyn laatimisessa ja hyväksymisessä.

20. Seuraava prosessi on tarkoitettu ohjeeksi ammattialajärjestöille ja viranomaisille niiden arvioidessa osapuolten ammattipätevyyksien ja toimintojen yhteensopivuutta, jotta ammattipätevyyksien tunnustamista voitaisiin yksinkertaistaa ja helpottaa.

Ensimmäinen vaihe: Selvitetään ammattien harjoittamisoikeuksien soveltamisala ja ammattipätevyydet, jotka tietyn säännellyn ammatin harjoittamiseksi vaaditaan kummankin osapuolen alueella.

21. Selvitys ammattien harjoittamisoikeuksien soveltamisalasta ja ammattipätevyyksistä, jotka tietyn säännellyn ammatin harjoittamiseksi vaaditaan kummankin osapuolen alueella, on laadittava kaikkien merkityksellisten tietojen perusteella.

22. Selvityksessä olisi yksilöitävä seuraavat seikat:

- a) toiminnot tai toimintojen ryhmät, jotka kuuluvat tietyn säännellyn ammatin harjoittamisoikeuksien soveltamisalaan kummankin osapuolen alueella; ja

- b) ammattipätevyydet, jotka tietyn säännellyn ammatin harjoittamiseksi vaaditaan kummankin osapuolen alueella ja jotka voivat sisältää mitä tahansa seuraavista:
- i) vaadittu vähimmäiskoulutus, esimerkiksi pääsyvaatimukset, koulutustaso, opintojen kesto ja sisältö;
 - ii) vaadittu vähimmäistyökokemus, esimerkiksi ennen rekisteröintiä tai toimiluvan tai vastaavan myöntämistä suoritettavan käytännön harjoittelun tai valvotun ammatillisen harjoittelun suorittamispaikka, kesto ja ehdot;
 - iii) suoritettut tutkinnot, erityisesti ammattipätevyyteen liittyvät tutkinnot; ja
 - iv) sellaisen toimiluvan tai vastaavan hankkiminen, jossa vahvistetaan esimerkiksi, että ammatin harjoittamiseen tarvittavat ammattipätevyyttä koskevat vaatimukset täyttyvät.

Toinen vaihe: Selvitetään erot, joita esiintyy ammattien harjoittamisoikeuksien soveltamisalassa ja ammattipätevyyksissä, jotka tietyn säännellyn ammatin harjoittamiseksi vaaditaan kummankin osapuolen alueella.

23. Selvityksessä eroista, joita esiintyy ammattien harjoittamisoikeuksien soveltamisalassa ja ammattipätevyyksissä, jotka tietyn säännellyn ammatin harjoittamiseksi vaaditaan kummankin osapuolen alueella, olisi yksilöitävä erityisesti merkittävät erot.

24. Ammattien harjoittamisoikeuksien soveltamisalassa olevien erojen voidaan katsoa olevan merkittäviä, jos kaikki seuraavat edellytykset täyttyvät:

- a) yksi tai useampi toiminto, joka kuuluu säännellyn ammatin piiriin vastaanottavan osapuolen alueella, ei kuulu vastaavan ammatin piiriin toisen osapuolen alueella;
- b) kyseiset toiminnot edellyttävät vastaanottavan osapuolen alueella tiettyä koulutusta; ja
- c) tällaisia toimintoja koskeva koulutus kattaa vastaanottavan osapuolen alueella merkittävästi erilaisia seikkoja kuin hakijan ammattipätevyys.

25. Säännellyn ammatin harjoittamiseen vaadituissa ammattipätevyyksissä olevia eroja voidaan pitää merkittävänä, jos osapuolten vaatimukset poikkeavat toisistaan säännellyn ammatin harjoittamiseen vaaditun koulutuksen tason, keston tai sisällön osalta.

Kolmas vaihe: Tunnustamismekanismit

26. Ammattipätevyyden tunnustaminen voi tapahtua olosuhteiden mukaan erilaisten mekanismien mukaisesti. Osapuolen sisällä voi olla erilaisia mekanismeja.

27. Jos tietyn säännellyn ammatin harjoittamisoikeuksien soveltamisalassa ja sen harjoittamiseksi vaadituissa ammattipätevyyksissä ei ole merkittäviä eroja, järjestelyssä voidaan määrätä yksinkertaisemmasta ja kevyemmästä tunnustamisprosessista kuin siinä tapauksessa, että näissä on merkittäviä eroja.

28. Jos merkittäviä eroja on, järjestelyssä voidaan määrätä korvaavista vaatimuksista, jotka ovat riittäviä tällaisen eron korjaamiseksi.

29. Jos merkittävien erojen vähentämiseen käytetään korvaavia vaatimuksia, niiden olisi oltava kyseisiin eroihin nähden oikeasuhteisia. Mikä tahansa ammatillinen käytännön kokemus tai virallisesti vahvistettu koulutus voitaisiin ottaa huomioon arvioitaessa tarvittavien korvaavien vaatimusten laajuutta.

30. Riippumatta siitä, ovatko erot merkittäviä, järjestelyssä voidaan ottaa huomioon harkintavalta, joka on tarkoitus jättää tunnustamista koskevia hakemuksia käsitteleville toimivaltaisille viranomaisille.

31. Korvaavat vaatimukset voivat olla muodoltaan erilaisia, esimerkiksi:

- a) säännellyn ammatin harjoittaminen vastaanottavan osapuolen alueella valvotusti tietyn ajan, sekä mahdollinen täydennyskoulutus, pätevän henkilön vastuulla ja säännöllisen arvioinnin perusteella;
- b) vastaanottavan osapuolen toimivaltaisten viranomaisten laatima tai hyväksymä testi, jonka avulla arvioidaan hakijan kykyä harjoittaa säänneltyä ammattia kyseisen osapuolen alueella; tai
- c) ammatin harjoittamisoikeuksien soveltamisalan väliaikainen rajoittaminen;

32. Järjestelyssä voitaisiin mahdollisesti antaa hakijoille mahdollisuus valita erilaisten korvaavien vaatimusten välillä, jos näin voitaisiin vähentää hakijoille aiheutuvaa hallinnollista rasitusta ja kyseiset vaatimukset ovat tasoltaan vastaavia.

AMMATTIPÄTEVYYDEN VASTAVUORONIN TUNNUSTAMINEN

Kauppaneuvosto voi 14.1 artiklan 3 kohdan ja 33.1 artiklan 6 kohdan a alakohdan nojalla tehdä päätöksen tässä liitteessä vahvistettujen vastavuoroista tunnustamista koskevien järjestelyjen määrittämiseksi tai muuttamiseksi.

RAHOITUSPALVELUT

Ylähuomautukset

1. Lisäyksissä 18-1 ja 18-2 olevissa osapuolten luetteloissa esitetään 18.10 artiklan mukaisesti seuraavat seikat:
 - a) A jaksossa esitetään ne toimialat, osa-alat tai toiminnot, joihin sovelletaan 18.7 artiklan velvoitteita.
 - b) B jaksossa vahvistetaan ne osa-alat tai toiminnot, joiden osalta kyseinen osapuoli tekee 18.6 artiklan mukaisia sitoumuksia.
 - c) C jaksossa esitetään ne toimialat, osa-alat tai toiminnot, joiden osalta kyseinen osapuoli pitää voimassa sellaisen voimassa olevan toimenpiteen, johon ei sovelleta joitakin tai kaikkia seuraavien artiklojen velvoitteista:
 - i) 18.3 artikla;
 - ii) 18.5 artikla;
 - iii) 18.7 artikla;

iv) 18.8 artikla; ja

v) 18.9 artikla.

d) D jaksossa esitetään ne toimialat, osa-alat tai toiminnot, joiden osalta kyseinen osapuoli voi pitää voimassa tai ottaa käyttöön uusia tai rajoittavampia toimenpiteitä, jotka eivät ole joidenkin tai kaikkien edellä mainittujen velvoitteiden mukaisia.

2. Kaikissa jaksoissa Euroopan unionin osalta kyseiset osa-alat tai toiminnot määritellään 18.2 artiklan mukaisesti. B jaksossa luokitellaan sitoumukset Chilen osalta CPC:n mukaan.

3. Varauma, joka koskee 18 lukuun 18.7 artiklalla sisällytettyjä artikloissa säädettyjä velvoitteita, on luetteloitu mainitsemalla kyseisten artiklojen otsikko ja viittaamalla tiettyyn siihen sisältyvään velvoitteeseen.

4. B jakso sisältää ainoastaan syrjimättömiä markkinoille pääsyä koskevia rajoituksia. C ja D jaksossa luetellaan syrjiviä rajoituksia.

5. Selvyyden vuoksi todetaan, että osapuolen varaukset eivät rajoita osapuolten GATS-sopimuksen mukaisia oikeuksia ja velvollisuuksia.

6. C ja D jaksossa jokainen varauma sisältää seuraavat osat:

a) 'osa-ala', joka viittaa varaumassa tarkoitettuun täsmällisempään toimialaan;

- b) 'varauman tyyppi' tai 'asianomainen velvoite', jossa yksilöidään 1 kohdassa tarkoitettu velvoite, jonka osalta varauma tehdään;
- c) 'hallintotaso', joka viittaa sitä toimenpidettä hallinnoivaan hallintotasoon, jonka osalta varauma tehdään;
- d) C jaksossa 'toimenpiteet', joilla tarkoitetaan lakeja tai muita toimenpiteitä, joiden osalta varauma tehdään, siten kuin toimenpide on tarvittaessa esitetty osassa "kuvaus". Osassa "toimenpiteet" mainittu 'toimenpide'
 - i) tarkoittaa toimenpidettä sellaisena kuin se on muutettuna, jatkettuna tai uusittuna tämän sopimuksen voimaantulopäivänä;
 - ii) sisältää mahdolliset siihen perustuvat toimenpiteet, jotka on hyväksytty tai jotka pidetään voimassa kyseisen toimenpiteen nojalla ja sen mukaisesti; ja
 - iii) sisältää Euroopan unionin luettelon osalta kaikki lait tai muut toimenpiteet, joilla direktiivi pannaan täytäntöön jäsenvaltion tasolla;
- e) D jaksossa 'voimassa olevat toimenpiteet', joiden osalta yksilöidään selkeyden vuoksi voimassa olevat toimenpiteet, joita sovelletaan varauman kattamiin toimialaan, osa-alaan tai toimintoihin; ja
- f) 'kuvaus', jossa esitetään sen toimenpiteen poikkeavat seikat, joiden osalta varauma tehdään.

7. Selvyyden vuoksi C jakson osalta todetaan, että jos osapuoli ottaa käyttöön uuden toimenpiteen eri hallintotasolla kuin se, jolla varauma alun perin tehtiin, ja tämä uusi toimenpide tosiasiallisesti korvaa – alueella, jolla sitä sovelletaan – toimenpiteitä koskevassa osassa mainitun alkuperäisen toimenpiteen poikkeavan osan, uuden toimenpiteen katsotaan olevan 18.10 artiklan 1 kohdan c alakohdassa tarkoitettu alkuperäisen toimenpiteen ”muutos”.
8. Varauman tulkinnassa otetaan huomioon varauman kaikki osat. Varaumaa tulkitaan niiden asiaa koskevien velvoitteiden kannalta, joiden osalta varauma tehdään. C jaksossa osa ”toimenpiteet” ja B ja D jaksossa osa ”kuvaus” ovat ensisijaisia kaikkiin muihin osiin nähden.
9. Euroopan unionin tasolla tehtyä varaumaa sovelletaan Euroopan unionin toimenpiteeseen, jäsenvaltion toimenpiteeseen keskustasolla tai valtion toimenpiteeseen jäsenvaltiossa, paitsi jos varaumassa suljetaan pois jokin jäsenvaltio. Jäsenvaltion tekemää varaumaa sovelletaan valtion toimenpiteeseen keskus-, alue- tai paikallistasolla kyseisessä jäsenvaltiossa. Belgian varaumia sovellettaessa keskustaso kattaa liittovaltion hallinnon sekä alueiden ja kuntien hallinnot, koska niillä kaikilla on yhtäläinen lainsäädäntövalta. Euroopan unionin ja sen jäsenvaltioiden varaumia sovellettaessa hallinnon aluetasolla tarkoitetaan Suomessa Ahvenanmaata. Chilen tasolla tehty varauma koskee keskus- tai paikallishallinnon toimenpidettä.

10. Osapuolen luetteloon ei sisälly toimenpiteitä, jotka liittyvät vaatimuksiin ja menettelyihin, joita luonnollisen henkilön tai oikeushenkilön on noudatettava saadakseen luvan, muuttaakseen sitä tai uusiakseen sen, eli pätevyysvaatimuksiin ja -menettelyihin, teknisiin standardeihin ja lupavaatimuksiin ja -menettelyihin, jos ne eivät ole 18.3, 18.6 tai 18.7 artiklassa tarkoitettuja rajoituksia. Näihin toimenpiteisiin voi kuulua luvan saamista tai rekisteröitymistä koskeva edellytys, yleispalveluvelvoitteiden täyttäminen, tunnustettua pätevyyttä koskeva edellytys säännellyillä aloilla, tietyn tutkimuksen, mukaan lukien kielitutkinnot, läpäisemistä koskeva edellytys, tiettyä ammattia koskevan jäsenyysvaatimuksen, kuten ammattialajärjestön jäsenyyden, täyttäminen, edellytys paikallisesta edustajasta tai paikallisesta osoitteesta, tai muut syrjimättömät vaatimukset, joiden mukaan tiettyä toimintaa ei saa harjoittaa suojelluilla alueilla. Vaikka tällaisia toimenpiteitä ei ole mainittu osapuolen luettelossa, niitä voidaan soveltaa.

11. Selvyyden vuoksi todetaan, että Euroopan unionin osalta kansallisen kohtelun myöntämisvelvoite ei tarkoita, että Chilen luonnollisille tai oikeushenkilöille olisi myönnettävä samanlainen kohtelu kuin jäsenvaltiossa myönnetään Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen nojalla tai minkä tahansa kyseisen sopimuksen nojalla hyväksytyn toimenpiteen nojalla, mukaan lukien niiden täytäntöönpano jäsenvaltioissa, seuraaville:

- a) toisen jäsenvaltion luonnolliset henkilöt tai asukkaat; tai
- b) toisen jäsenvaltion tai Euroopan unionin lainsäädännön nojalla perustetut tai muulla tavoin järjestetyt oikeushenkilöt, joiden sääntömääräinen kotipaikka, keskushallinto tai päätoimipaikka on Euroopan unionissa.

12. Osapuolen sijoittajien perustamille oikeushenkilöille, jotka on perustettu toisen osapuolen (Euroopan unionin tapauksessa myös jonkin jäsenvaltion) oikeuden mukaisesti ja joiden sääntömääräinen kotipaikka, keskushallinto tai päätoimipaikka on kyseisessä toisessa osapuolella, myönnetty kohtelu ei rajoita niiden tämän sopimuksen 10 luvun mukaisten edellytysten tai velvollisuuksien soveltamista, joita tällaisille oikeushenkilöille on mahdollisesti asetettu kyseiseen toiseen osapuoleen perustamisen yhteydessä ja joiden soveltamista jatketaan.

13. Euroopan unionin ulkopuolisen rahoituslaitoksen suoraan jäsenvaltioon perustamiin sivukonttoreihin, toisin kuin ulkomaisiin tytäryhtiöihin, ei tiettyjä rajoitettuja poikkeustapauksia lukuun ottamatta sovelleta Euroopan unionin tasolla yhdenmukaistettuja toiminnan vakauden valvontaa koskevia sääntöjä, minkä vuoksi tällaiset tytäryhtiöt hyötyvät paremmista mahdollisuuksista perustaa uusia yrityksiä ja tarjota rahoituspalveluja rajan yli koko Euroopan unionissa. Sen vuoksi kyseiset sivuliikkeet saavat luvan toimia jäsenvaltion alueella samoilla edellytyksillä kuin kyseisen jäsenvaltion kotimaiset rahoituslaitokset ja voidaan vaatia, että ne täyttävät useita toiminnan vakauden valvontaa koskevia vaatimuksia, kuten pankkitoiminnan ja arvopapereiden osalta erillinen pääomittaminen ja muut toiminnan vakauden valvontaa koskevat vaatimukset sekä tilinpäätösten julkaisemista koskevat vaatimukset, tai vakuutusten osalta erityiset takuu- ja talletusvaatimukset, erillinen pääomittaminen ja vakuutusteknistä vastuuvetä ja vähintään kolmasosa vakavaraisuusmarginaalista edustavien varojen sijoittautuminen asianomaiseen jäsenvaltioon.

14. Chilen rahoitusmarkkinoille osallistuvia oikeushenkilöitä ja luonnollisia henkilöitä voivat säännellä, valvoa ja hyväksyä *Comisión para el Mercado Financiero* (rahoitusmarkkinakomissio) ja muut julkiset elimet. Kotimaisten ja ulkomaisten oikeushenkilöiden ja luonnollisten henkilöiden on noudatettava rahoitusalan sääntelyn syrjimättömiä vaatimuksia ja velvoitteita, ja niitä voidaan vaatia täyttämään useita vakavaraisuusvaatimuksia, kuten erillinen pääomittaminen, omaisuutta koskevat lakisääteiset vaatimukset, vakavaraisuusvaatimukset, raportointi- ja julkistamisvaatimukset, perustamismenettelyä koskevat vaatimukset sekä tietyt takuu- ja talletusvaatimukset.

15. Osapuolten luetteloja sovelletaan ainoastaan Chilen ja Euroopan unionin alueisiin 33.8 artiklan mukaisesti, ja niillä on merkitystä ainoastaan Euroopan unionin ja sen jäsenvaltioiden ja Chilen välisissä kauppasuhteissa. Ne eivät vaikuta Euroopan unionin oikeudesta johtuviin jäsenvaltioiden oikeuksiin ja velvollisuuksiin.

16. Selvyyden vuoksi todetaan, että kumpikin osapuoli varaa itselleen oikeuden ottaa käyttöön tai pitää voimassa toimenpiteitä, jotka koskevat rajatylittävää tarjontaa kaikkien sellaisten rahoituspalvelujen alojen, osa-alojen ja toimintojen osalta, joita ei ole määritelty A jaksossa.

17. Osapuolten luetteloissa käytetään seuraavia lyhenteitä:

EU Euroopan unioni ja kaikki sen jäsenvaltiot

AT Itävalta

BE Belgia

BG Bulgaria

CY Kypros

CZ Tšekki

DE Saksa

DK Tanska

EE Viro

EL Kreikka

ES Espanja

FI Suomi

FR Ranska

HR Kroatia

HU Unkari

IE Irlanti

IT Italia

LT Liettua

LU Luxemburg

LV Latvia

MT Malta

NL Alankomaat

PL Puola

PT Portugali

RO Romania

SE Ruotsi

SI Slovenia

SK Slovakia

ETA Euroopan talousalue

CMF *Comisión para el Mercado Financiero* (rahoitusmarkkinakomissio)

EUROOPAN UNIONI: VARAUMAT JA MARKKINOILLE PÄÄSYÄ KOSKEVAT
SITOUMUKSET

A JAKSO

RAJAT YLITTÄVÄÄ RAHOITUSPALVELUJEN KAUPPAA KOSKEVAT SITOUMUKSET

Osa-alat tai toiminnot, joihin sovelletaan 18.7 artiklan velvoitteita:

Vakuutustoiminta ja siihen liittyvät palvelut

EU, pois lukien CY, EE, LV, LT, MT ja PL:

1. Vakuutus sellaisten riskien osalta, jotka liittyvät seuraaviin aloihin:
 - a) meriliikenne ja kaupallinen lentoliikenne sekä avaruusalusten laukaisut ja kuljetukset (mukaan lukien satelliitit), jossa vakuutus kattaa kuljetettavan tavaran, kuljetusvälineen sekä kuljetuksesta mahdollisesti syntyvät vastuut; ja
 - b) kansainvälinen kauttakulikutavara;

2. jälleen- ja edelleenvakuutus;
3. 18.2 artiklan d alakohdan i alakohdan D alakohdassa tarkoitetut vakuutusalan liitännäispalvelut;
4. edellä 1 kohdan a ja b alakohdassa lueteltujen palvelujen vakuutusriskeihin liittyvien vakuutusten välittäminen, kuten vakuutusmeklarien ja -asiamiesten toiminta.

CY:

1. Ensivakuutuspalvelut (mukaan lukien rinnakkaisvakuutus) seuraavia riskejä koskevien vakuutusten osalta:
 - a) meriliikenne ja kaupallinen lentoliikenne sekä avaruusalusten laukaisut ja kuljetukset (mukaan lukien satelliitit), jossa vakuutus kattaa kuljetettavan tavaran, kuljetusvälineen sekä kuljetuksesta mahdollisesti syntyvät vastuut; ja
 - b) kansainvälinen kauttakuljutavara;
2. vakuutusten välittäminen;
3. jälleen- ja edelleenvakuutus; ja
4. 18.2 artiklan d alakohdan i alakohdan D alakohdassa tarkoitetut vakuutusalan liitännäispalvelut.

EE:

1. Ensivakuutus (mukaan luettuna rinnakkaisvakuutus);
2. jälleen- ja edelleenvakuutus;
3. vakuutusten välittäminen; ja
4. 18.2 artiklan d alakohdan i alakohdan D alakohdassa tarkoitettut vakuutusalan liitännäispalvelut.

LV ja LT:

1. Vakuutus sellaisten riskien osalta, jotka liittyvät seuraaviin aloihin:
 - a) meriliikenne ja kaupallinen lentoliikenne sekä avaruusalusten laukaisut ja kuljetukset (mukaan lukien satelliitit), jossa vakuutus kattaa kuljetettavan tavaran, kuljetusvälineen sekä kuljetuksesta mahdollisesti syntyvät vastuut; ja
 - b) kansainvälinen kauttakulikutavara;
2. jälleen- ja edelleenvakuutus; ja
3. 18.2 artiklan d alakohdan i alakohdan D alakohdassa tarkoitettut vakuutusalan liitännäispalvelut.

MT:

1. Vakuutus sellaisten riskien osalta, jotka liittyvät seuraaviin aloihin:
 - a) meriliikenne ja kaupallinen lentoliikenne sekä avaruusalusten laukaisut ja kuljetukset (mukaan lukien satelliitit), jossa vakuutus kattaa kuljetettavan tavarahan, kuljetusvälineen sekä kuljetuksesta mahdollisesti syntyvät vastuut; ja
 - b) kansainvälinen kauttakulikutavara;
2. jälleen- ja edelleenvakuutus; ja
3. 18.2 artiklan d alakohdan i alakohdan D alakohdassa tarkoitettut vakuutusalan liitännäispalvelut.

PL:

1. Kansainvälisessä kaupassa oleviin tavaroihin liittyvien riskien vakuutukset; ja
2. kansainvälisessä kaupassa oleviin tavaroihin liittyvien riskien jälleenvakuutus ja edelleenvakuutus;
3. pankkitoiminta ja muut rahoituspalvelut (lukuun ottamatta vakuutustoimintaa ja siihen liittyviä palveluja).

EU, pois lukien BE, CY, EE, LV, LT, MT, SI ja RO:

1. 18.2 artiklan d alakohdan ii alakohdan K alakohdassa tarkoitettu rahoitustietojen tarjoaminen ja siirto sekä rahoitukseen liittyvä tietojenkäsittely ja siihen liittyvät ohjelmistot.
2. Neuvonta ja muut pankkitoimintaan ja muihin rahoituspalveluihin liittyvät liitännäispalvelut, joita tarkoitetaan 18.2 artiklan d alakohdan ii alakohdan L alakohdassa, lukuun ottamatta kyseisessä alakohdassa tarkoitettua välitystä.

BE:

18.2 artiklan d alakohdan ii alakohdan K alakohdassa tarkoitettu rahoitustietojen tarjoaminen ja siirto sekä rahoitukseen liittyvä tietojenkäsittely ja siihen liittyvät ohjelmistot.

CY:

1. 18.2 artiklan d alakohdan ii alakohdan F alakohdassa tarkoitettu kaupankäynti siirtokelpoisilla arvopapereilla omaan tai asiakkaiden lukuun pörssissä, OTC-markkinoilla tai muuten.
2. 18.2 artiklan d alakohdan ii alakohdan K alakohdassa tarkoitettu rahoitustietojen tarjoaminen ja siirto sekä rahoitukseen liittyvä tietojenkäsittely ja siihen liittyvät ohjelmistot.

3. Neuvonta ja muut pankkitoimintaan ja muihin rahoituspalveluihin liittyvät liitännäispalvelut, joita tarkoitetaan 18.2 artiklan d alakohdan ii alakohdan L alakohdassa, lukuun ottamatta kyseisessä alakohdassa tarkoitettua välitystä.

EE ja LT:

1. Talletusten vastaanottaminen.
2. Kaikentyyppinen luotonanto.
3. Rahoitusleasing.
4. Kaikki maksu- ja rahansiirtopalvelut.
5. Takaukset ja sitoumukset.
6. Kaupankäynti omaan tai asiakkaiden lukuun pörssissä tai OTC-markkinoilla.
7. Osallistuminen asiamiehenä (julkisesti tai yksityisesti) kaikentyyppisten arvopapereiden liikkeeseenlaskuun, myös merkintävastuuseen ja sijoitukseen, ja liikkeeseenlaskuun liittyvien palvelujen tarjoaminen.

8. Välitystoiminta rahamarkkinoilla.
9. Omaisuudenhoito, kuten käteisvarojen tai salkunhoito, yhteissijoitusten hoidon kaikki muodot.
10. Omaisuuden hoito sekä arvopapereiden talletus- ja notariaattipalvelut.
11. Rahoitusvaroihin kuten arvopapereihin, johdannaistuotteisiin ja muihin markkinakelpoisiin välineisiin liittyvät selvitys- ja toimituspalvelut.
12. 18.2 artiklan d alakohdan ii alakohdan K alakohdassa tarkoitettu rahoitustietojen tarjoaminen ja siirto sekä rahoitukseen liittyvä tietojenkäsittely ja siihen liittyvät ohjelmistot.
13. Neuvonta ja muut pankkitoimintaan ja muihin rahoituspalveluihin liittyvät liitännäispalvelut, joita tarkoitetaan 18.2 artiklan d alakohdan ii alakohdan L alakohdassa, lukuun ottamatta kyseisessä alakohdassa tarkoitettua välitystä.

LV:

1. Osallistuminen asiamiehenä (julkisesti tai yksityisesti) kaikentyyppisten arvopapereiden liikkeeseenlaskuun, myös merkintävastuuseen ja sijoitukseen, ja liikkeeseenlaskuun liittyvien palvelujen tarjoaminen.

2. 18.2 artiklan d alakohdan ii alakohdan K alakohdassa tarkoitettu rahoitustietojen tarjoaminen ja siirto sekä rahoitukseen liittyvä tietojenkäsittely ja siihen liittyvät ohjelmistot.
3. Neuvonta ja muut pankkitoimintaan ja muihin rahoituspalveluihin liittyvät liitännäispalvelut, joita tarkoitetaan 18.2 artiklan d alakohdan ii alakohdan L alakohdassa, lukuun ottamatta kyseisessä alakohdassa tarkoitettua välitystä.

MT:

1. Talletusten vastaanottaminen.
2. Kaikentyypinen luotonanto.
3. 18.2 artiklan d alakohdan ii alakohdan K alakohdassa tarkoitettu rahoitustietojen tarjoaminen ja siirto sekä rahoitukseen liittyvä tietojenkäsittely ja siihen liittyvät ohjelmistot.
4. Neuvonta ja muut pankkitoimintaan ja muihin rahoituspalveluihin liittyvät liitännäispalvelut, joita tarkoitetaan 18.2 artiklan d alakohdan ii alakohdan L alakohdassa, lukuun ottamatta kyseisessä alakohdassa tarkoitettua välitystä.

RO:

1. Talletusten vastaanottaminen.
2. Kaikentyyppinen luotonanto.
3. Takaukset ja sitoumukset.
4. Välitystoiminta rahamarkkinoilla.
5. 18.2 artiklan d alakohdan ii alakohdan K alakohdassa tarkoitettu rahoitustietojen tarjoaminen ja siirto sekä rahoitukseen liittyvä tietojenkäsittely ja siihen liittyvät ohjelmistot.
6. Neuvonta ja muut pankkitoimintaan ja muihin rahoituspalveluihin liittyvät liitännäispalvelut, joita tarkoitetaan 18.2 artiklan d alakohdan ii alakohdan L alakohdassa, lukuun ottamatta kyseisessä alakohdassa tarkoitettua välitystä.

SI:

1. Kaikentyyppinen luotonanto.

2. Kotimaisten oikeushenkilöiden ja yksityisten elinkeinonharjoittajien ulkomaisilta luottolaitoksilta vastaanottamat takaukset ja sitoumukset.
3. 18.2 artiklan d alakohdan ii alakohdan K alakohdassa tarkoitettu rahoitustietojen tarjoaminen ja siirto sekä rahoitukseen liittyvä tietojenkäsittely ja siihen liittyvät ohjelmistot.
4. Neuvonta ja muut pankkitoimintaan ja muihin rahoituspalveluihin liittyvät liitännäispalvelut, joita tarkoitetaan 18.2 artiklan d alakohdan ii alakohdan L alakohdassa, lukuun ottamatta kyseisessä alakohdassa tarkoitettua välitystä.

B JAKSO

SIJOITUSTEN VAPAUTTAMISTA KOSKEVAT MARKKINOILLEPÄÄSYÄ KOSKEVAT SITOUMUKSET

1. Sijoitusten vapauttamiseen liittyy sitoumuksia seuraavien osa-alojen ja toimintojen osalta:

EU: Kaikki rahoituspalvelut

2. Seuraavia syrjimättömiä rajoituksia sovelletaan sijoitusten vapauttamiseen – Markkinoille pääsy:

Kaikki rahoituspalvelut

EU: Oikeus vaatia muilta rahoituspalvelujen tarjoajilta kuin sivuliikkeiltä syrjimättömyyden periaatetta noudattaen tiettyä oikeudellista muotoa, kun ne sijoittautuvat jäsenvaltioon.

Vakuutustoiminta ja siihen liittyvät palvelut

AT: Saadakseen luvan sivuliikkeen avaamiseen ulkomaisten vakuutusenantajien on oltava kotivaltiossaan oikeudelliselta muodoltaan osakeyhtiöitä vastaavia tai niihin verrattavissa tai keskinäisiä vakuutusyhtiöitä.

Pankkipalvelut ja muut rahoituspalvelut

RO: Markkinatoimijat ovat oikeushenkilöitä, jotka on muodostettu osakeyhtiöinä yhtiölain säännösten mukaisesti. Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2014/65/EU¹ (MiFID II - direktiivi) mukaisia vaihtoehtoisia kaupankäyntijärjestelmiä (monenkeskinen kaupankäyntijärjestelmä) voi hallinnoida edellä kuvatuin edellytyksin perustettu järjestelmän ylläpitäjä tai ASF:n (*Autoritatea de Supraveghere Financiară* – Rahoitusvalvontaviranomainen) valtuuttama sijoitusyhtiö.

¹ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2014/65/EU, annettu 15 päivänä toukokuuta 2014, rahoitusvälineiden markkinoista sekä direktiivin 2002/92/EY ja direktiivin 2011/61/EU muuttamisesta (EUVL L 173, 12.6.2014, s. 349).

SI: Eläkejärjestelmän voi tarjota keskinäinen eläkerahasto (joka ei ole oikeushenkilö ja jota siksi hallinnoi vakuutusyrittäjä, pankki tai eläkeyhtiö), eläkeyhtiö tai vakuutusyrittäjä. Eläkejärjestelmiä voivat lisäksi tarjota eläkkeiden tarjoajat, jotka on muodostettu jäsenvaltiossa sovellettavien määräysten mukaisesti.

SK: Sijoituspalveluja voivat tarjota ainoastaan sijoitusrahastot, jotka ovat oikeudelliselta muodoltaan osakeyhtiöitä ja joilla on lain edellyttämä pääoma.

SE: Säästöpankin perustajan on oltava luonnollinen henkilö.

C JAKSO

NYKYISET TOIMENPITEET

Varauma nro 1: Osa-ala: Vakuutustoiminta ja siihen liittyvät palvelut

Varauman tyyppi: Kansallinen kohtelu

Suosituimmuuskohtelu

Paikallinen läsnäolo

Hallintotaso: EU/jäsenvaltio (jollei toisin mainita)

Kuvaus:

Sijoitusten vapauttaminen – Kansallinen kohtelu, Suosituimmuuskohtelu:

IT: Aktuaarin ammatti on sallittu ainoastaan luonnollisille henkilöille. Luonnollisten henkilöiden muodostamat ammatilliset järjestöt (ei yhtiöt) sallitaan. Vakuutusmatemaatikon ammatin harjoittaminen edellyttää Euroopan unionin jäsenvaltion kansalaisuutta, lukuun ottamatta sellaisia ulkomaisia asiantuntijoita, jotka voivat harjoittaa ammattia vastavuoroisuuden perusteella.

Toimenpiteet:

IT: Yksityisvakuutuskoodiksi (asetus nro 209, annettu 7 päivänä syyskuuta 2005), 29 §; laki nro 194/1942, 4 §; ja rekisterilaki nro 4/1999.

Sijoitusten vapauttaminen – Kansallinen kohtelu ja Rajat ylittävä rahoituspalvelujen kauppa – Paikallinen läsnäolo:

BG: Eläkevakuutustoimintaa on harjoitettava osakeyhtiönä, jolla on sosiaalivakuutuslain mukainen toimilupa ja joka on rekisteröity kauppalain tai toisen jäsenvaltion lainsäädännön mukaisesti (ei sivuliikkeitä).

BG, ES, PL ja PT: Sivuliikkeiden perustaminen suoraan ei ole vakuutusten välittämistä varten sallittua, sillä se on varattu jonkin jäsenvaltion lainsäädännön mukaisesti muodostetuille yhtiöille (yhtiö on perustettava paikalla). PL: Vakuutusten välittäjiin sovelletaan asuinpaikkavaatimusta.

Sijoitusten vapauttaminen – Kansallinen kohtelu:

PL: Eläkerahastojen osalta. Sivuliikkeiden perustaminen suoraan ei ole vakuutusten välittämistä varten sallittua, sillä se on varattu jonkin jäsenvaltion lainsäädännön mukaisesti muodostetuille yhtiöille (yhtiö on perustettava paikalla).

Toimenpiteet:

BG: Vakuutuskoodeksin 12, 56–63, 65 ja 66 § sekä 80 §:n 4 momentti; sosiaalivakuutuslain 120a–162 §, 209–253 §, 260–310 §.

ES: *Reglamento de Ordenación, Supervisión y Solvencia de Entidades Aseguradoras y Reaseguradoras (RD 1060/2015, de 20 de noviembre de 2015)*, 36 §.

PL: Vakuutus- ja jälleenvakuutustoimintalaki, annettu 11 päivänä syyskuuta 2015 (Puolan virallinen lehti 2020, 895 ja 1180 kohta); vakuutusten tarjoamista koskeva laki, annettu 15 päivänä joulukuuta 2017 (Puolan virallinen lehti 2019, 1881 kohta); laki eläkerahastojen järjestämisestä ja toiminnasta, annettu 28 päivänä elokuuta 1997 (Puolan virallinen lehti 2020, 105 kohta); laki Puolan tasavallan alueella taloudellista toimintaa harjoittavia ulkomaisia yrittäjiä ja muita ulkomaisia henkilöitä koskevista säännöistä, annettu 6 päivänä maaliskuuta 2018.

PT: Asetus nro 94-B/98, 7 § , peruttu asetuksella nro 2/2009 5 päivänä tammikuuta; ja asetuksen nro 94-B/98 VI jakson I luku, ja asetuksen nro 144/2006, 34 §:n 6 ja 7 mom. ja 7 §, peruttu lailla nro 7/2019 16 päivänä tammikuuta. Vakuutus- ja jälleenvakuutusedustustoimintaan sovellettavan oikeudellisen järjestelmän 8 §, hyväksytty 16 päivänä tammikuuta annetulla lailla nro 7/2019.

Sijoitusten vapauttaminen – Kansallinen kohtelu:

AT: Sivuliikkeen johdossa on oltava vähintään kaksi Itävallassa asuvaa luonnollista henkilöä.

BG: (Jälleen)vakuutusyriytysten hallinto- tai valvontaelinten jäseniä ja kaikkia sellaisia henkilöitä, joilla on oikeus johtaa ja edustaa (jälleen)vakuutusyriytystä, koskee asuinpaikkavaatimus.

Eläkevakuutusyhtiön hallintoneuvoston puheenjohtajalla, hallituksen puheenjohtajalla, toimitusjohtajalla ja liikkeenjohdon edustajalla on oltava pysyvä osoite tai pitkäkestoinen oleskelulupa Bulgariassa.

Toimenpiteet:

AT: Vakuutusvalvontalaki 2016, 14 §, 1 mom. 3 kohta (Itävallan virallinen lehti I nro 34/2015) (*Versicherungsaufsichtsgesetz 2016, § 14 Abs. 1 Z 3, BGBl. I Nr. 34/2015*).

BG: Vakuutuskoodeksin 12, 56–63, 65 ja 66 § sekä 80 §:n 4 momentti; sosiaalivakuutuslain 120a–162 §, 209–253 §, 260–310 §.

Sijoitusten vapauttaminen – Kansallinen kohtelu:

BG: Ennen vakuutuksia tarjoavan sivuliikkeen tai toimiston perustamista Bulgariaan ulkomaisella vakuutusenantajalla tai jälleenvakuutusenantajalla on täytynyt olla lupa tarjota alkuperämaassaan samoihin luokkiin kuuluvia vakuutuksia kuin ne, joita se haluaa tarjota Bulgariassa.

Vapaaehtoisista lisäeläkerahastoista saatava tulo sekä sellaisten henkilöiden tarjoamaan vapaaehtoiseen eläkevakuutukseen suoraan liittyvä samanlainen tulo, jotka on rekisteröity muun jäsenvaltion lainsäädännön mukaisesti ja jotka voivat kyseisen lainsäädännön perusteella toteuttaa vapaaehtoisia lisäeläkkeeseen liittyviä toimia, ei ole yritysten tuloverolaissa vahvistetun menettelyn mukaisesti verotettavaa tuloa.

ES: Ennen tiettyihin luokkiin kuuluvia vakuutuksia tarjoavan sivuliikkeen tai toimiston perustamista Espanjaan ulkomaisella vakuutusenantajalla on täytynyt olla lupa tarjota alkuperämaassaan samoihin luokkiin kuuluvia vakuutuksia vähintään viiden vuoden ajan.

PT: Voidakseen perustaa sivuliikkeen tai toimiston ulkomaisilla vakuutusyrityksillä on täytynyt olla lupa harjoittaa vakuutus- tai jälleenvakuutustoimintaa asiaankuuluvan kansallisen lainsäädännön mukaisesti vähintään viiden vuoden ajan.

Toimenpiteet:

BG: Vakuutuskoodeksin 12, 56–63, 65 ja 66 § sekä 80 §:n 4 momentti; sosiaalivakuutuslain 120a–162 §, 209–253 §, 260–310 §.

ES: *Reglamento de Ordenación, Supervisión y Solvencia de Entidades Aseguradoras y Reaseguradoras (RD 1060/2015, de 20 de noviembre de 2015)*, 36 §.

PT: Asetus nro 94-B/98, 7 § ja VI jakson I luku, ja asetuksen nro 144/2006, 34 §:n 6 ja 7 mom. ja 7 §; vakuutus- ja jälleenvakuutustoiminnan aloittamiseen ja harjoittamiseen sovellettavan oikeudellisen järjestelmän 215 §, hyväksytty 9 päivänä syyskuuta annetulla lailla nro 147/2005.

Sijoitusten osalta – Kansallinen kohtelu ja rajat ylittävä palvelujen kauppa – Kansallinen kohtelu:

AT: Myynninedistämis- ja välitystoimet Euroopan unioniin sijoittautumattoman tytäryrityksen tai Itävaltaan sijoittautumattoman sivuliikkeen (lukuun ottamatta jälleen- ja edelleenvakuutusta) puolesta ovat kiellettyjä.

Rajat ylittävä rahoituspalvelujen kauppa – Paikallinen läsnäolo:

DK: Ainoastaan sellaiset henkilöt tai yritykset (mukaan luettuina vakuutusyritykset), joilla on Tanskan lainsäädännön mukaisesti myönnetty tai Tanskan toimivaltaisten viranomaisten myöntämä toimilupa, voivat olla mukana liiketoiminnassa myönnettäessä ensivakuutuksia Tanskassa asuville henkilöille, tanskalaisille aluksille tai Tanskassa olevalle omaisuudelle.

DE, HU ja LT: Sellaisten vakuutusyritysten, joita ei ole perustettu Euroopan unionissa, ensivakuutuspalvelujen tarjoaminen edellyttää sivuliikkeen perustamista ja toimilupaa.

Rajat ylittävä rahoituspalvelujen kauppa – Kansallinen kohtelu, Paikallinen läsnäolo:

EL: Vakuutus- ja jälleenvakuutusyritykset, joiden kotipaikka on kolmansissa maissa, voivat toimia Kreikassa perustamalla tytäryhtiön tai sivukonttorin, jolla (tässä tapauksessa sivukonttorilla) ei ole erityistä oikeudellista muotoa, koska se tarkoittaa sellaisen yrityksen pysyvää läsnäoloa jäsenvaltion alueella (ts. Kreikassa), jonka kotipaikka on Euroopan unionin ulkopuolella ja joka saa kyseisessä jäsenvaltiossa (Kreikka) toimiluvan ja harjoittaa vakuutustoimintaa.

SE: Ulkomainen vakuutuksen antaja saa tarjota ensivakuutuksia ainoastaan Ruotsissa toimiluvan saaneen vakuutuspalvelujen tarjoajan välityksellä, edellyttäen että ulkomainen vakuutuksen antaja ja ruotsalainen vakuutusyritys kuuluvat samaan konserniin tai ovat tehneet sopimuksen keskinäisestä yhteistyöstä.

SE: Yritykset, joita ei ole perustettu ETA-alueella saavat tarjota vakuutusten välityspalveluja ainoastaan, jos ne perustavat kaupallisen läsnäolon (paikallista läsnäoloa koskeva vaatimus).

SK: Ainoastaan Euroopan unioniin sijoittautuneet yhtiöt tai Euroopan unioniin sijoittautumattomien yhtiöiden sivukonttorit, jotka ovat saaneet toimiluvan Slovakialta, voivat antaa lento- ja merikuljetusvakuutuksia, jotka kattavat lentokoneen/aluksen/aluksen ja vastuun.

Toimenpiteet

AT: Vakuutusvalvontalaki 2016, 13 §, 1 ja 2 mom. (Itävallan virallinen lehti I nro 34/2015)
(*Versicherungsaufsichtsgesetz 2016, § 13 Abs. 1 und 2, BGBl. I Nr. 34/2015*).

DE: *Versicherungsaufsichtsgesetz* (VAG) kaikkien vakuutuspalvelujen osalta; yhdessä säädöksen *Luftverkehrs-Zulassungs-Ordnung* (LuftVZO) kanssa ainoastaan pakollisen ilmailun vastuuvakuutuksen tapauksessa.

DK: *Lov om finansiel virksomhed jf. lovbekendtgørelse 182 af 18. februar 2015*.

EL: Lain 4364/2016 130 § (Kreikan virallinen lehti 13/ A/ 05.02.2016).

HU: Vakuutuslaki nro IX-1737, annettu 18 päivänä syyskuuta 2003, sellaisena kuin se on viimeksi muutettuna 13 päivänä kesäkuuta 2019 annetulla lailla nro XIII-2232.

SE: *Lag om försäkringsförmedling* (Laki vakuutusedustuksesta) (3 §, 3 mom., 2018:1219/2005:1219); ja laki ulkomaisten vakuutuksenantajien toiminnasta Ruotsissa (1998: 293, 4 §, 1 ja 10 mom.).

SK: Vakuutuslaki 39/2015.

Varauma nro 2: Osa-ala: Pankkipalvelut ja muut rahoituspalvelut

Varauman tyyppi: Kansallinen kohtelu

Paikallinen läsnäolo

Hallintotaso: EU/jäsenvaltio (jollei toisin mainita)

Kuvaus:

Sijoitusten vapauttaminen – Kansallinen kohtelu ja Rajat ylittävä rahoituspalvelujen kauppa –
Paikallinen läsnäolo:

BG: Muihin rahoituslaitoksiin kuin pankkeihin sovelletaan Bulgarian keskuspankin rekisteröintijärjestelmää, jotta ne voivat harjoittaa luotonantoa varoilla, joita ei kerätä talletusten tai muiden takaisinmaksettavien varojen vastaanottamisella, hankkimalla omistuosuuksia luottolaitoksista tai muista rahoituslaitoksista, sekä rahoitusleasingia, saatavien hankkimista lainoilla ja muita rahoitusmuotoja (factoring-rahoitus, forfaiting-rahoitus). Rahoituslaitoksen pääasiallisen liiketoiminnan on tapahduttava Bulgarian alueella.

Sijoitusten vapauttaminen – Kansallinen kohtelu ja Rajat ylittävä rahoituspalvelujen kauppa –
Paikallinen läsnäolo:

BG: ETAn ulkopuoliset pankit voivat harjoittaa pankkitoimintaa Bulgariassa saatuaan Bulgarian kansallispankilta toimiluvan liiketoiminnan käynnistämiseen ja harjoittamiseen Bulgarian tasavallassa sivuliikkeen kautta.

IT: Saadakse luvan arvopapereiden selvitysjärjestelmän käyttöön tai arvopaperikeskuksen talletuspalvelujen tarjoamiseen Italiassa sijaitsevan yrityksen kanssa yrityksen on oltava yhtiötetty Italiassa (ei sivuliikkeitä).

Muiden yhteissijoitusjärjestelyjen kuin Euroopan unionin lainsäädännöllä yhdenmukaistettujen siirtokelpoisiin arvopapereihin kohdistuvaa yhteistä sijoitustoimintaa harjoittavien yritysten (UCITS) osalta toimitsijamiehen/omaisuudenhoitajan on oltava muodostettu Italiassa tai muussa jäsenvaltiossa ja sijoittautunut Italiaan sivuliikkeen kautta.

Sijoitusrahastojen rahastoyhtiöiden, joita ei ole yhdenmukaistettu Euroopan unionin lainsäädännöllä, on myös oltava yhtiötettyjä Italiassa (ei sivuliikkeitä).

Ainoastaan sellaiset pankit, vakuutusyritykset, sijoituspalveluyritykset ja Euroopan unionin lainsäädännöllä yhdenmukaistettujen siirtokelpoisiin arvopapereihin kohdistuvaa yhteistä sijoitustoimintaa harjoittavien yritysten rahastoyhtiöt, joiden sääntömääräinen päätoimipaikka on Euroopan unionissa, sekä Italiassa yhtiötetyt siirtokelpoisiin arvopapereihin kohdistuvaa yhteistä sijoitustoimintaa harjoittavat yritykset voivat hoitaa eläkerahastojen varoja.

Ovelta ovelle -myynnissä välittäjien on käytettävä jäsenvaltion alueella asuvia luvan saaneita rahoituspalvelujen tarjoajia.

Euroopan unionin ulkopuolisten välittäjien edustustoimistot eivät voi harjoittaa toimintoja, joiden tarkoituksena on sijoituspalvelujen tarjoaminen, mukaan luettuina kaupankäynti omaan tai asiakkaan lukuun sekä rahoitusinstrumenttien merkintä ja liikkeeseenlasku (edellytyksenä sivuliike).

Sijoitusten vapauttaminen – Kansallinen kohtelu:

PT: Eläkerahastojen hoitoa voivat tarjota ainoastaan Portugalissa tätä tarkoitusta varten yhtiöitetyt erikoistuneet yritykset, Portugaliin sijoittautuneet ja toimiluvan henkivakuutusten myyntiin saaneet vakuutusyritykset tai muissa jäsenvaltioissa toimiluvan eläkerahastojen hoitoon saaneet yhteisöt. Sivuliikkeiden perustaminen suoraan Euroopan unionin ulkopuolisista maista käsin ei ole sallittua.

Toimenpiteet:

BG: Luottolaitoksista annettu laki 2 §, 5 mom., 3a § ja 17 §; sosiaalivakuutuslaki, 121, 121b ja 121f §; ja valuuttalaki, 3 §.

IT: Asetus 58/1998, 1, 19, 28, 30–33, 38, 69 ja 80 §; Italian keskuspankin ja arvopaperipörssikomitean yhteinen määräys, annettu 22 päivänä helmikuuta 1998, 3 ja 41 §; Italian keskuspankin määräys, annettu 25 päivänä tammikuuta 2005, V osaston VII luvun II jakso; arvopaperipörssikomitean määräys 16190, annettu 29 päivänä lokakuuta 2007, 17–21 §, 78–81 §, 91–111 §, mikäli seuraavasta ei muuta johdu: Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukset (EU) N:o 909/2014¹;

¹ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukset (EU) N:o 909/2014, annettu 23 päivänä heinäkuuta 2014, arvopaperitoimituksen parantamisesta Euroopan unionissa sekä arvopaperikeskuksista ja direktiivien 98/26/EY ja 2014/65/EU sekä asetuksen (EU) N:o 236/2012 muuttamisesta (EUVL L 257, 28.8.2014, s. 1).

PT: Asetus 12/2006, sellaisena kuin se on muutettuna asetuksella 180/2007, asetus 357-A/2007, määräys 7/2007-R, sellaisena kuin se on muutettuna määräyksellä 2/2008-R, määräys 19/2008-R ja määräys 8/2009; ja eläkerahastojen perustamiseen ja toimintaan sekä niiden hallinnointiyksiköihin sovellettavan oikeudellisen järjestelmän 3 §, hyväksytty 23 päivänä heinäkuuta annetulla lailla nro 27/2020.

Sijoitusten vapauttaminen – Kansallinen kohtelu:

HU: Muiden kuin ETA-valtioiden sijoitusrahastoyhtiöiden sivuliikkeet eivät saa osallistua Euroopan unionin sijoitusrahastojen hallinnointiin eivätkä ne saa tarjota omaisuudenhoitopalveluja yksityisille eläkerahastoille.

Toimenpiteet:

HU: Laki CCXXXVII, 2013, luottolaitoksista ja rahoitusalan yrityksistä; ja laki CXX, 2001, pääomamarkkinoista

Sijoitusten vapauttaminen – Kansallinen kohtelu:

BG: Vähintään kahden henkilön on johdettava ja edustettava pankkia yhdessä. Pankkia johtavien ja edustavien henkilöiden on oltava henkilökohtaisesti läsnä pankin johdon osoitteessa. Oikeushenkilöitä ei voi valita pankin hallintoneuvoston tai hallituksen jäseniksi.

Toimenpiteet:

BG: Luottolaitoksista annettu laki 10 §; sosiaalivakuutuslaki, 121e §; ja valuuttalaki, 3 §.

Sijoitusten vapauttaminen – Kansallinen kohtelu:

HU: Luottolaitoksen hallitukseen on kuuluttava ainakin kaksi jäsentä, jotka asuvat Unkarissa asiaa koskevien valuuttakauppasäännösten mukaisesti ja joiden pysyvänä asuinpaikkana on vähintään vuoden ajan ollut Unkari.

Toimenpiteet:

HU: Laki CCXXXVII, 2013, luottolaitoksista ja rahoitusalan yrityksistä; ja laki CXX, 2001, pääomamarkkinoista

Rajat ylittävä rahoituspalvelujen kauppa – Paikallinen läsnäolo:

HU: Muut kuin ETA-valtioiden yritykset voivat tarjota rahoituspalveluja tai harjoittaa rahoituspalveluihin liittyvää toimintaa ainoastaan Unkarissa sijaitsevien sivuliikkeidensä kautta.

Toimenpiteet:

HU: Laki CCXXXVII, 2013, luottolaitoksista ja rahoitusalan yrityksistä; ja laki CXX, 2001, pääomamarkkinoista

D JAKSO

TULEVAT TOIMENPITEET

Varauma nro 1: Osa-ala: Vakuutustoiminta ja siihen liittyvät palvelut

Varauman tyyppi: Kansallinen kohtelu

Paikallinen läsnäolo

Hallintotaso: EU/jäsenvaltio (jollei toisin mainita)

Kuvaus:

EU varaa itselleen oikeuden ottaa käyttöön tai pitää voimassa toimenpiteitä, jotka koskevat seuraavia:

Rajat ylittävä rahoituspalvelujen kauppa – Paikallinen läsnäolo:

BG: Ulkomaiset vakuutusyhtiöt eivät voi suoraan antaa tavaroiden kuljetusta ja ajoneuvoja koskevaa vakuutusta tai vastuuvakuutusta Bulgariaan sijoittuvien riskien varalta.

DE: Jos ulkomainen vakuutusyhtiö on perustanut sivuliikkeen Saksaan, se voi tehdä Saksassa kansainvälisiin kuljetuksiin liittyviä vakuutussopimuksia ainoastaan Saksaan sijoittautuneen sivuliikkeensä kautta.

Voimassa olevat toimenpiteet:

DE: *Luftverkehrsgesetz* (LuftVG); ja *Luftverkehrszulassungsordnung* (LuftVZO).

Sijoitusten vapauttaminen – Kansallinen kohtelu ja Rajat ylittävä rahoituspalvelujen kauppa – Paikallinen läsnäolo:

ES: Edellytetään asuinpaikkaa tai vaihtoehtoisesti kahden vuoden kokemusta aktuaarin ammatin osalta.

FI: Vakuutusvälittäjän palvelujen tarjonta edellyttää vakituista toimipaikkaa Euroopan unionissa.

Ensivakuutuspalveluja (mukaan lukien rinnakkaisvakuutus) saavat tarjota ainoastaan vakuutuksenantajat, joiden päätoimipaikka on Euroopan unionissa tai joilla on sivuliike Suomessa.

Voimassa olevat toimenpiteet:

FI: Laki ulkomaisista vakuutusyhtiöistä (398/1995),
Vakuutusyhtiölaki (521/2008),
Laki vakuutusten tarjoamisesta (234/2018).

Rajat ylittävä rahoituspalvelujen kauppa – Paikallinen läsnäolo:

FR: Maakuljetuksiin liittyviä riskejä voivat vakuuttaa ainoastaan Euroopan unioniin sijoittautuneet vakuutusyhtiöt.

Voimassa olevat toimenpiteet:

FR: *Code des assurances*.

HU: Ensivakuutuspalveluja saavat tarjota ainoastaan Euroopan unionin oikeushenkilöt ja Unkarissa rekisteröityneet sivuliikkeet.

Voimassa olevat toimenpiteet:

HU: Laki LX, 2003.

IT: Ainoastaan Euroopan unioniin sijoittautuneet vakuutusyhtiöt voivat antaa tavaroiden kuljetusta ja ajoneuvoja koskevan vakuutuksen sekä vastuuvakuutuksen Italiaan sijoittuvien riskien varalta, lukuun ottamatta kansainvälisiä kuljetuksia, joihin liittyy tuontia Italiaan.

Rajat ylittävä aktuaaripalvelujen tarjonta ei ole sallittua.

Voimassa olevat toimenpiteet:

IT: Yksityisvakuutuskoodiksi (asetus nro 209, annettu 7 päivänä syyskuuta 2005), 29 §.

Sijoitusten vapauttaminen – Kansallinen kohtelu ja Rajat ylittävä rahoituspalvelujen kauppa – Paikallinen läsnäolo:

PT: Ainoastaan Euroopan unionin yritykset ja oikeushenkilöt voivat antaa lento- ja merikuljetusvakuutuksia, jotka kattavat tavarat, lentokoneen, laivan ja vastuuvollisuuden.

Ainoastaan Euroopan unioniin sijoittautuneet luonnolliset henkilöt tai yritykset voivat toimia edellä mainitun kaltaisen vakuutustoiminnan asiamiehinä Portugalissa.

Voimassa olevat toimenpiteet:

PT: Lain 147/2015 3 § ja lain 7/2019 8 §.

Sijoitusten vapauttaminen – Kansallinen kohtelu ja Rajat ylittävä palvelukauppa – Paikallinen läsnäolo:

SK: Ulkomaiden kansalaiset voivat perustaa vakuutusyhtiön osakeyhtiön muodossa tai harjoittaa vakuutustoimintaa sellaisten sivuliikkeiden kautta, joilla on rekisteröity kotipaikka Slovakiassa. Molemmissa tapauksessa toimilupa edellyttää valvontaviranomaisen arviointia.

Voimassa olevat toimenpiteet:

SK: Vakuutuslaki 39/2015.

Sijoitusten vapauttaminen – Kansallinen kohtelu:

FI: Lakisääteisiä eläkevakuutuksia tarjoavan vakuutusyhtiön hallituksen ja hallintoneuvoston jäsenistä vähintään puolen sekä toimitusjohtajan asuinpaikan on oltava ETA:n alueella, elleivät toimivaltaiset viranomaiset ole myöntäneet poikkeusta. Ulkomaiset vakuutuksenantajat eivät voi saada lupaa perustaa Suomeen sivuliikettä lakisääteisten eläkevakuutusten tarjoamista varten. Vähintään yhden tilintarkastajan pysyvän asuinpaikan on oltava ETA:n alueella.

Muiden vakuutusyhtiöiden osalta vähintään yhden hallituksen ja hallintoneuvoston jäsenen sekä toimitusjohtajan asuinpaikan on oltava ETA:n alueella. Vähintään yhden tilintarkastajan pysyvän asuinpaikan on oltava ETA:n alueella. Chileläisen vakuutusyhtiön pääasiamiehen asuinpaikan on oltava Suomessa, ellei yhtiön päätoimipaikka ole Euroopan unionissa.

Voimassa olevat toimenpiteet:

FI: Laki ulkomaisista vakuutusyhtiöistä (398/1995); vakuutusyhtiölaki (521/2008);
laki vakuutusedustuksesta (570/2005);
laki vakuutusten tarjoamisesta (234/2018) ja
laki työeläkevakuutusyhtiöistä (354/1997).

Varauma nro 2: Osa-ala: Pankki- ja muut rahoituspalvelut

Varauman tyyppi: Kansallinen kohtelu

 Ylempi johto ja hallitukset

 Paikallinen läsnäolo

Hallintotaso: EU/jäsenvaltio (jollei toisin mainita)

Kuvaus:

EU varaa itselleen oikeuden ottaa käyttöön tai pitää voimassa toimenpiteitä, jotka koskevat seuraavia:

Sijoitusten vapauttaminen – Kansallinen kohtelu ja Rajat ylittävä rahoituspalvelujen kauppa –
Paikallinen läsnäolo:

EU: Ainoastaan oikeushenkilöt, joiden sääntömääräinen kotipaikka on Euroopan unionissa, voivat toimia sijoitusrahastojen säilytysyhteisöinä. Sijoitusrahastojen, mukaan lukien osuustrustit, ja, kansallisen lainsäädännön salliessa, sijoitusyhtiöiden hoitamista varten on perustettava erikoistunut rahastoyhtiö, jonka päätoimipaikan ja rekisteröidyn kotipaikan on oltava samassa jäsenvaltiossa.

Voimassa olevat toimenpiteet:

EU: Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2009/65/EY¹; ja Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2011/61/EY².

Rajat ylittävä rahoituspalvelujen kauppa – Paikallinen läsnäolo:

EE: Talletusten vastaanottaminen edellyttää Viron rahoitustarkastuslaitoksen lupaa ja rekisteröitymistä Viron lainsäädännön mukaisesti osakeyhtiönä, tytäryrityksenä tai sivuliikkeenä.

Voimassa olevat toimenpiteet:

EE: *Krediidiasutuste seadus* (Laki luottolaitoksista), 206 ja 21 §.

¹ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2009/65/EY, annettu 13 päivänä heinäkuuta 2009, siirtokelpoisiin arvopapereihin kohdistuvaa yhteistä sijoitustoimintaa harjoittavia yrityksiä (yhteissijoitusyritykset) koskevien lakien, asetusten ja hallinnollisten määräysten yhteensovittamisesta (EUVL L 302, 17.11.2009, s. 32).

² Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2011/61/EU, annettu 8 päivänä kesäkuuta 2011, vaihtoehtoisten sijoitusrahastojen hoitajista ja direktiivin 2003/41/EY ja 2009/65/EY sekä asetuksen (EY) N:o 1060/2009 ja (EU) N:o 1095/2010 muuttamisesta (EUVL L 174, 1.7.2011, s. 1).

Sijoitusten vapauttaminen – Kansallinen kohtelu, Ylempi johto ja hallitukset:

FI: Vähintään yhdellä luottolaitoksen perustajista ja vähintään yhdellä sen hallituksen jäsenistä sekä toimitusjohtajalla on oltava vakinainen asuinpaikka tai, jos perustaja on oikeushenkilö, sääntömääräinen kotipaikka ETA-alueella, ellei Finanssivalvonta myönnä siitä poikkeusta.

Vapautus voidaan myöntää, jos se ei vaaranna luottolaitoksen tehokasta valvontaa ja luottolaitoksen johtamista terveiden ja varovaisten liikeperiaatteiden mukaisesti. Vähintään yhden tilintarkastajan pysyvän asuinpaikan on oltava ETA:n alueella.

Maksupalvelujen osalta voidaan edellyttää asuinpaikkaa tai kotipaikkaa Suomessa.

Voimassa olevat toimenpiteet:

FI: Laki liikepankeista ja muista osakeyhtiömuotoisista luottolaitoksista (1501/2001); säästöpankkilaki (1502/2001); laki osuuspankeista ja muista osuuskuntamuotoisista luottolaitoksista (423/2013) ; laki hypoteekkiyhdistyksistä (936/1978); maksulaitoslaki (297/2010); laki ulkomaisen maksulaitoksen toiminnasta Suomessa (298/2010); ja laki luottolaitostoinnasta (610/2014).

Sijoitusten vapauttaminen – Kansallinen kohtelu:

IT: Nimikkeellä ”consulenti finanziari” harjoitettava toiminta (rahoitusneuvojat). Ovelta ovelle - myynnissä välittäjien on käytettävä jäsenvaltion alueella asuvia luvan saaneita rahoituspalvelujen tarjoajia.

Voimassa olevat toimenpiteet:

IT: Välittäjiä koskeva arvopaperipörssikomitean määräys (nro 16190, 29.10.2007), 91–111 §.

Rajat ylittävä rahoituspalvelujen kauppa – Paikallinen läsnäolo:

LT: Ainoastaan pankit, joiden sääntömääräinen kotipaikka tai sivuliike on Liettuassa ja joilla on lupa tarjota sijoituspalveluja ETA-maissa, voivat toimia eläkerahastojen säilytysyhteisöinä. Pankin johtajista vähintään yhden on puhuttava liettuan kieltä.

Voimassa olevat toimenpiteet:

LT: Liettuan tasavallan pankkilaki nro IX-2085, annettu 30 päivänä maaliskuuta 2004, sellaisena kuin se on muutettuna 16 päivänä marraskuuta 2017 annetulla lailla nro XIII-729; yhteistä sijoitustoimintaa harjoittavia yrityksiä koskeva Liettuan tasavallan laki nro IX-1709, annettu 4 päivänä heinäkuuta 2003, sellaisena kuin se on muutettuna 20 päivänä joulukuuta 2018 annetulla lailla nro XIII-1872; täydentävää vapaaehtoista eläketurvaa koskeva Liettuan tasavallan laki nro VIII-1212, annettu 3 päivänä kesäkuuta 1999 (sellaisena kuin se on tarkistettuna 20 päivänä joulukuuta 2012 annetulla lailla nro XII-70); maksuja koskeva Liettuan tasavallan laki nro IX-1596, annettu 5 päivänä kesäkuuta 2003, viimeisin muutos nro XIII-2488, 17 päivänä lokakuuta 2019; ja maksulaitoksia koskeva Liettuan tasavallan laki, annettu 10 päivänä joulukuuta 2009, nro XI-549 (lain uusi toisinto: nro XIII-1093, 17 päivänä huhtikuuta 2018). Lisäys 18-2

CHILE: VARAUMAT JA MARKKINOILLE PÄÄSYÄ KOSKEVAT SITOUMUKSET

A JAKSO

RAJAT YLITTÄVÄÄ RAHOITUSPALVELUJEN KAUPPAA KOSKEVAT SITOUMUKSET

Chile varaa itselleen oikeuden ottaa käyttöön tai pitää voimassa 18.7 artiklaa koskevia toimenpiteitä, lukuun ottamatta seuraavia osa-aloja ja rahoituspalveluja, jotka on määritelty asiaa koskevien Chilen lakien ja määräysten mukaisesti, jäljempänä esitettyjen ehtojen, rajoitusten ja edellytysten mukaisesti.

Osapuolen sitoumuksia, jotka koskevat rajat ylittäviä sijoitusneuvontapalveluja, ei tule sellaisenaan tulkita siten, että ne velvoittaisivat kyseistä osapuolta sallimaan alueellaan arvopapereiden tarjoamisen yleisölle (sellaisena kuin se on määritelty osapuolen asiaa koskevissa laeissa ja määräyksissä) sellaisilta toisen osapuolen rajat ylittäviltä palveluntarjoajilta, jotka tarjoavat tai haluavat tarjota tällaisia sijoitusneuvontapalveluja. Osapuoli voi asettaa rajat ylittävän palveluntarjoajan palveluille lakisääteisiä ja rekisteröintivaatimuksia, mukaan lukien vaatimus tarjota samantyyppisiä palveluja alkuperämaassa ja kuulua valvonnan piiriin alkuperämaassa.

Toimiala	Osa-ala:
Vakuutustoiminta ja siihen liittyvät palvelut	Kansainvälistä meriliikennettä, kansainvälistä kaupallista lentoliikennettä sekä avaruusalusten laukaisuja ja kuljetuksia (mukaan lukien satelliitit) sekä kansainvälistä kauttakulikutavaraa (mukaan lukien kuljetetut tavarat) koskevien vakuutusten myynti. Ei sisällä kansallista kabotaasiliikennettä.
	Kansainvälistä meriliikennettä, kansainvälistä kaupallista lentoliikennettä sekä avaruusalusten laukaisuja ja kuljetuksia (mukaan lukien satelliitit) sekä kansainvälistä kauttakulikutavaraa (mukaan lukien kuljetetut tavarat, tavaroita kuljettava ajoneuvo ja kaikki niihin liittyvät vastuut) koskevien vakuutusten välittäjät. Ei sisällä kansallista kabotaasiliikennettä.
	Jälleen- ja edelleenvakuutus; jälleenvakuutusten välittäminen; ja neuvonta-, aktuaari- ja riskinarviointipalvelut.
Pankki- ja muut rahoituspalvelut (lukuun ottamatta vakuutuspalveluja)	Muita rahoituspalveluja tarjoavien suorittama rahoitustietojen hankinta ja siirto, rahoitusalan tietojenkäsittelyn ja siihen liittyvien ohjelmistojen tarjonta.
	Pankkipalveluihin ja muihin rahoituspalveluihin liittyvät neuvonta- ja muut liitännäisrahoituspalvelut, lukuun ottamatta välitystä, luottotietoja ja -analyysijä.

B JAKSO

SIJOITUSTEN VAPAUTTAMISTA KOSKEVAT MARKKINOILLEPÄÄSYÄ KOSKEVAT SITOUMUKSET

Chile varaa itselleen oikeuden ottaa käyttöön tai pitää voimassa 18.6 artiklaa koskevia toimenpiteitä, lukuun ottamatta seuraavia osa-aloja ja rahoituspalveluja, jotka on määritelty asiaa koskevien Chilen lakien ja määräysten mukaisesti, jäljempänä esitettyjen ehtojen, rajoitusten ja edellytysten mukaisesti.

1. Chilen rahoituspalveluala on osittain jakautunut siten, että kotimaiset ja ulkomaiset laitokset, joilla on lupa toimia pankkeina, eivät saa osallistua suoraan vakuutus- ja arvopaperitoimintaan, ja päinvastoin.
2. Chile varaa oikeuden toteuttaa toimenpiteitä, joilla säännellään finanssiryhmittymiä ja niihin kuuluvia yrityksiä.

Toimiala tai osa-ala	Markkinoille pääsyä koskevat rajoitukset
Kaikki rahoituspalvelut	Chile voi syrjimättömin perustein rajoittaa tai edellyttää tietynlaista oikeudellista muotoa, mukaan lukien yhtiöt, ulkomaiset sivuliikkeet, edustustot tai mikä tahansa muu kaupallinen läsnäolo, jonka kautta eri rahoituspalvelujen osa-alojen toimijat voivat tarjota rahoituspalveluja. Chile voi syrjimättömin perustein rajoittaa tai edellyttää tiettyä yhtiömuotoa.

Toimiala tai osa-ala	Markkinoille pääsyä koskevat rajoitukset
Kaikki vakuutustoiminta ja siihen liittyvät palvelut	Vakuutusala jakautuu Chilessä kahteen osaan: ensimmäiseen ryhmään kuuluvat yritykset, jotka vakuuttavat tavaroita tai omaisuutta (<i>patrimonio</i>) menetys- tai vahinkoriskin varalta, kun taas toiseen ryhmään kuuluvat yritykset, jotka kattavat henkilöriskejä tai takaavat tietyn ajanjakson aikana tai sen päätyttyä pääomasumman, kokonaan maksetun vakuutuksen tai tulon vakuutetulle tai hänen edunsaajilleen. Vakuutusyhtiötä ei voi muodostaa siten, että sama yhtiö kattaisi molemmat riskiluokat. Luottovakuutusyhtiöiden on oltava oikeushenkilöitä, joiden ainoana tarkoituksena on kattaa luottoihin liittyviä riskejä, kuten vakuutetun omaisuuden menetys tai vahingoittuminen sen vuoksi, että rahavelkaa tai -lainaa ei ole maksettu, ja ne voivat antaa myös takaus- ja uskollisuusvakuutuksia. Vakuutusyhtiöitä voidaan perustaa laillisesti ainoastaan osakeyhtiölain (<i>ley sobre sociedades anónimas</i>) säännösten mukaisesti. Jotta ulkomaisen yrityksen sivuliike voisi toimia Chilen vakuutusallalla, sen olisi sijoitauduttava Chileen ”ulkomaisen yhtiön toimistona” (<i>agencia de sociedad anónima extranjera</i>), jolla on tähän tarkoitukseen lupa. Vakuutus sopimus voidaan tehdä suoraan tai sellaisten vakuutusvälittäjien kautta, jotka on rekisteröity tällaisen toiminnan harjoittajiksi.

Toimiala tai osa-ala	Markkinoille pääsyä koskevat rajoitukset	
Ensivakuutustoiminta	Henkivakuutusten ensivakuutusmyynti (ei sisällä sosiaaliturvajärjestelmään liittyviä vakuutuksia) (CPC 81211).	Vakuutuspalveluja voivat tarjota ainoastaan Chilessä osakeyhtiöinä (<i>sociedades anónimas</i>) tai ulkomaisten yritysten sivuliikkeinä perustetut vakuutusyhtiöt, joiden ainoana tarkoituksena on tämän alan liiketoiminta.
	Yleisten ensivakuutusten myynti (CPC 8129, paitsi CPC 81299), lukuun ottamatta sosiaaliturvalaitoksia (Institucion de Salud Previsional, ISAPRE), esimerkiksi oikeushenkilöt, jotka on perustettu tarjoamaan jäsenikseen liittyville luonnollisille henkilöille terveysetuuksia, jotka rahoitetaan tapauksen mukaan pakollisilla verotettavien tulojen maksuosuuksilla tai suuremmalla maksulla. Mukaan ei lueta myöskään kansallista terveysrahastoa (<i>Fondo Nacional de Salud</i> , FONASA). Se on julkinen laitos, jonka rahoitus tulee valtiolta ja pakollisista verotettavien tulojen maksuosuuksista, ja se vastaa terveysetuuksien maksamisesta henkilöille, jotka eivät ole ISAPREN jäseniä. Ei sisällä kansainvälistä meriliikennettä, kansainvälistä kaupallista lentoliikennettä eikä kauttakulutavaraa koskevien vakuutusten myyntiä.	Vakuutuspalveluja voivat tarjota ainoastaan Chilessä osakeyhtiöinä (<i>sociedades anónimas</i>) tai ulkomaisten yritysten sivuliikkeinä perustetut vakuutusyhtiöt, joiden ainoana tarkoituksena on tämän alan liiketoiminta (joko henkivakuutusten ja yleisten vakuutusten ensivakuutustoiminta). Yleisten luottovakuutusten (CPC 81296) osalta yrityksen on oltava Chileen sijoittautunut vakuutusyhtiö, jonka ainoana tarkoituksena on tämän tyyppisten riskien kattaminen.

Toimiala tai osa-ala	Markkinoille pääsyä koskevat rajoitukset	
	Kansainvälistä meriliikennettä, kansainvälistä kaupallista lentoliikennettä sekä avaruusalusten laukaisuja ja kuljetuksia (mukaan lukien satelliitit) sekä kansainvälistä kauttakulikutavaraa (mukaan lukien kuljetetut tavarat) koskevien vakuutusten myynti. Ei sisällä kansallista kabotaasiliikennettä.	Kansainvälistä meriliikennettä, kansainvälistä kaupallista lentoliikennettä sekä avaruusalusten laukaisuja ja kuljetuksia (mukaan lukien satelliitit) sekä kansainvälistä kauttakulikutavaraa (mukaan lukien kuljetetut tavarat) koskevia vakuutuksia voivat tarjota Chiessä perustetut vakuutusyhtiöt, joiden ainoana liiketarkoituksena on yleinen ensivakuutustoiminta.
Jälleen- ja edelleenvakuutus	Jälleen- ja edelleenvakuutus (mukaan lukien jälleenvakuutusvälittäjät)	Jälleenvakuutusta tarjoavat Chileen sijoittautuneet ja CMF:n valtuuttamat jälleenvakuutusyhtiöt. Vakuutusyhtiöt voivat myös tarjota omaa vakuutustoimintaansa täydentäviä jälleenvakuutuspalveluja, jos niiden yhtiöjärjestys sen sallii. Jälleen- ja edelleenvakuutuspalveluja voivat tarjota myös ulkomaiset jälleenvakuuttajat ja ulkomaiset jälleenvakuutusvälittäjät, jotka on merkitty CMF:n ylläpitämään rekisteriin, jäljempänä 'rekisteri'.

Toimiala tai osa-ala	Markkinoille pääsyä koskevat rajoitukset	
Vakuutusten välittäminen	Vakuutusten välittäminen (lukuun ottamatta kansainvälistä meriliikennettä, kansainvälistä kaupallista lentoliikennettä sekä avaruusalusten laukaisuja ja kuljetuksia (mukaan lukien satelliitit) sekä kansainvälistä kauttakulikutavaraa koskevia vakuutuksia).	Ainoastaan Chilessä tätä tarkoitusta varten laillisesti perustetut oikeushenkilöt voivat tarjota vakuutusten välityspalveluja.
	Kansainvälistä meriliikennettä, kansainvälistä kaupallista lentoliikennettä sekä avaruusalusten laukaisuja ja kuljetuksia (mukaan lukien satelliitit) sekä kansainvälistä kauttakulikutavaraa (mukaan lukien kuljetetut tavarat, tavaroita kuljettava ajoneuvo ja kaikki niihin liittyvät vastuut) koskevien vakuutusten välittäminen. Ei sisällä kansallista kabotaasiliikennettä.	Kansainvälistä meriliikennettä, kansainvälistä kaupallista lentoliikennettä sekä avaruusalusten laukaisuja ja kuljetuksia (mukaan lukien satelliitit) sekä kansainvälistä kauttakulikutavaraa koskevien vakuutusten välittäjien täytyy olla merkittynä rekisterissä ja täyttää CMF:n asettamat vaatimukset. Ainoastaan Chilessä tätä tarkoitusta varten laillisesti perustetut oikeushenkilöt voivat tarjota näitä palveluja.
Vakuutusalan liitännäispalvelut, kuten neuvonta-, aktuaari-, riskinarviointi- ja vahingonkäsittelypalvelut	Vahingonkäsittelypalvelut.	Vahingonkäsittelypalveluja voivat tarjota suoraan Chileen sijoittautuneet vakuutusyhtiöt tai Chilessä muodostetut oikeushenkilöt.
	Vakuutusalan liitännäispalvelut (ainoastaan neuvonta, aktuaaripalvelut ja riskinarviointi).	Vakuutusalan liitännäispalveluja voivat tarjota ainoastaan Chilessä muodostetut oikeushenkilöt.

Toimiala tai osa-ala	Markkinoille pääsyä koskevat rajoitukset	
	Vapaaehtoisten eläkesäästöjärjestelyjen (<i>ahorro previsional voluntario</i>) hallinnointi henkivakuutusten kautta.	Ei sitoumuksia 18.6 artiklan 1 kohdan e alakohdan osalta. Vapaaehtoisia eläkesäästöjärjestelyjä voivat tarjota ainoastaan Chileen sijoittautuneet henkivakuutusyhtiöt edellä esitetyn mukaisesti. Tällaisilla järjestelyillä ja niihin liittyvillä vakuutus sopimuksilla on oltava CMF:n ennakkolupa.
Pankkipalvelut	Ulkomaisten pankkilaitosten on oltava alkuperämaassaan laillisesti perustettuja pankkiyhtiöitä (<i>sociedades bancarias</i>), ja niillä on oltava Chilen lainsäädännössä edellytetty pääoma. Ulkomaiset pankit voivat toimia ainoastaan osakkaina chileläisissä pankeissa, jotka on perustettu osakeyhtiöiksi (<i>sociedades anónimas</i>) Chilessä; muodostamalla yrityksen Chilessä; tai ulkomaisen yhtiön toimistona (<i>agencia de sociedad anónima extranjera</i>) Chilessä perustettujen ulkomaisten yritysten sivuliikkeinä, jolloin niiden oikeushenkilöllisyys alkuperämaassa on tunnustettu. Ulkomaisten pankkien sivuliikkeiden Chilessä harjoittamaa toimintaa varten huomioon otetaan Chileen tosiasiallisesti sijoitettu pääoma eikä pääkonttorin pääomaa. Pääoman ja varantojen korotuksia, jotka eivät johdu muiden varantojen pääomittamisesta, kohdellaan samalla tavalla kuin alkupääomaa ja -varantoja. Sivuliikkeen ja sen ulkomaisen päätoimipaikan välisissä transaktioissa molempia pidetään itsenäisinä yksikköinä.	

Toimiala tai osa-ala	Markkinoille pääsyä koskevat rajoitukset
	Mikään kotimainen tai ulkomainen luonnollinen tai oikeushenkilö ei saa hankkia ilman CMF:n ennakkolupaa suoraan tai kolmansien välityksellä pankin osakkeita, jotka yksin tai yhdessä tällaisen henkilön hallussa jo olevien osakkeiden kanssa edustavat yli 10:tä prosenttia pankin pääomasta. Rahoituslaitoksen osakkaat tai osakkeenomistajat eivät myöskään saa siirtää yli 10:tä prosenttia yhtiönsä oikeuksista tai osakkeista ilman CMF:n lupaa. Pankkilaitokset on perustettava osakeyhtiöiksi (<i>sociedades anónimas</i>) tai ulkomaisen yhtiön toimistoa koskevien Chilen lakien ja määräysten mukaisesti sivuliikkeiksi yleisen pankkilain (DFL nro 3) ja osakeyhtiölain (<i>Ley N°18.046</i>) mukaisesti. Ulkomaisten pankkien sivuliikkeilleen osoittamat pääoma ja varannot on tosiasiallisesti siirrettävä ja muunnettava Chilen valuutaksi minkä tahansa laissa hyväksytyn tai Chilen keskuspankin (<i>Banco Central de Chile</i>) hyväksymän järjestelmän mukaisesti. Pääoman ja varantojen korotuksia, jotka eivät johdu muiden varantojen pääomittamisesta, kohdellaan samalla tavalla kuin alkupääomaa ja -varantoja. Sivuliikkeen ja sen ulkomaisen päätoimipaikan välisissä transaktioissa molempia pidetään itsenäisinä yksikköinä. Mikään ulkomainen pankki ei voi vedota kotimaahansa perustuviin oikeuksiin sellaisten transaktioiden osalta, joita sen sivuliike toteuttaa Chilessä. Kyseiset laitokset voivat tarjota peruspankkipalveluja täydentäviä, CMF:n määrittämiä rahoituspalveluja suoraan ennakkoluvan saatuaan tai perustettujen tytäryritysten kautta.

Toimiala tai osa-ala	Markkinoille pääsyä koskevat rajoitukset	
Talletusten ja muiden takaisinmaksettavien varojen vastaanotto yleisöltä	Talletusten vastaanottaminen (ainoastaan käyttötilit (<i>cuentas corrientes bancarias</i>), avistatalletukset, määräaikaistalletukset, rahoitusinstrumentit, joihin liittyy takaisinostosopimus, sekä takuutalletukset tai takaussitoumukset). Julkisten arvopapereiden hankinta (ainoastaan joukkovelkakirjojen osto, remburssien osto, osakkeiden, joukkovelkakirjojen ja remburssien merkintä ja sijoittaminen välittäjinä (merkintäsitoumus)). Arvopapereiden säilytys.	Ainoastaan edellä mainittujen määräysten mukaisesti Chileen sijoittautuneet pankit.

Toimiala tai osa-ala	Markkinoille pääsyä koskevat rajoitukset	
Kaikentyyppinen luotonanto, mukaan lukien kulutusluotot, kiinnitysluotot, factoring-rahoitus ja liiketoimien rahoitus	Luotonanto (ainoastaan tavalliset lainat, kulutusluotot, remburssina myönnetyt lainat, kiinnelainat, remburssina myönnetyt kiinnelainat, rahoitusvälineiden osto jälleenmyyntisopimuksella, luotot pankkitakausten tai muuntyyppisen rahoituksen myöntämistä varten, tuonti- ja vientiremburssien avaaminen ja neuvottelemisen sekä standby-remburssien avaaminen ja vahvistaminen).	Ainoastaan edellä mainittujen määräysten mukaisesti Chileen sijoittautuneet pankit.
	Laskusaamisten ostaminen (factoring)	Ei sitoumuksia 18.6 artiklan 1 kohdan e alakohdan osalta. Factoring-palveluja pidetään täydentävinä pankkipalveluina, joten CMF:n lupa vaaditaan. CMF voi asettaa tiukempia syrjimättömiä vaatimuksia.
	Arvopaperistaminen.	Arvopaperistamispalveluja pidetään täydentävinä pankkipalveluina.

Toimiala tai osa-ala	Markkinoille pääsyä koskevat rajoitukset	
Rahoitusleasing.	Rahoitusleasing (CPC 81120) (nämä yritykset voivat tarjota leasing-sopimuksia asiakkaan pyynnöstä hankituista tavaroista eli ne eivät voi hankkia tavaroita varastoidakseen niitä ja tarjotakseen niitä leasing-vuokraukseen).	Rahoitusleasingpalveluja pidetään täydentävinä pankkipalveluina, ja niitä voivat tarjota pankit tai tähän tarkoitukseen nimenomaisesti luvan saaneet tytäryhtiöt. CMF voi asettaa tiukempia syrjimättömiä vaatimuksia.
Kaikki maksu- ja rahansiirtopalvelut, mukaan luettuina luotto- ja maksukortit, matkasekit ja pankkivekselit	Luotto- ja pankkikorttien myöntäminen ja toiminta (CPC 81133) (ainoastaan Chilessä myönnetty luottokortit). Matkasekit Varojen siirto (pankkisekit). Vekseleiden diskonttaus tai hankkiminen.	Ainoastaan edellä mainittujen määräysten mukaisesti Chileen sijoittautuneet pankit.
Takaukset ja sitoumukset.	Kolmannen osapuolen velkojen vahvistaminen ja takaaminen Chilen valuutassa ja ulkomaanvaluutassa.	Ainoastaan edellä mainittujen määräysten mukaisesti Chileen sijoittautuneet pankit.

Toimiala tai osa-ala	Markkinoille pääsyä koskevat rajoitukset	
Kaupankäynti omaan tai asiakkaiden lukuun pörssissä, OTC-markkinoilla tai muuten.	Julkisesti tarjottavien arvopapereiden välitys (CPC 81321)	Julkisesti tarjottavien arvopapereiden välitystä pidetään täydentävänä pankkipalveluna, ja pankit voivat tarjota sitä Chileen perustettujen tytäryhtiöiden, arvo- tai pörssivälittäjien kautta, joille on myönnetty lupa kyseiseen toimintaan.
Muut rahoituspalvelut.	Rahoituspalveluihin liittyvät neuvonta- ja muut liitännäispalvelut (CPC 8133) (ainoastaan tässä jaksossa pankkipalvelujen osa-alalla mainitut palvelut).	Ei ole.

Toimiala tai osa-ala	Markkinoille pääsyä koskevat rajoitukset	
Muut rahoituspalvelut.	Vapaaehtoiset eläkesäästöjärjestelyt (<i>Planes de Ahorro Previsional Voluntario</i>).	Ei sitoumuksia 18.6 artiklan 1 kohdan e alakohdan osalta. Vapaaehtoisia säästöjärjestelmiä voivat tarjota ainoastaan Chileen sijoittautuneet pankit jonkin edellä mainitun järjestelyn mukaisesti.
	Varallisuudenhoito (trustit) (<i>administración de fideicomisos</i>).	Ainoastaan edellä mainittujen määräysten mukaisesti Chileen sijoittautuneet pankit.
	Muita rahoituspalveluja tarjoavien suorittama rahoitustietojen hankinta ja siirto, rahoitusalan tietojenkäsittelyn ja siihen liittyvien ohjelmistojen tarjonta.	Ei ole.
	Chilen keskuspankin antaman säädöksen mukaisesti toteutetut pörssimarkkinaoperaatiot.	Virallisilla pörssimarkkinoilla voivat toimia ainoastaan pankit, oikeushenkilöt, pörssi- ja arvopaperivälittäjät, jotka ovat sijoittautuneet Chileen oikeushenkilöinä. Oikeushenkilöt, pörssi- ja arvopaperivälittäjät tarvitsevat Chilen keskuspankin (<i>Banco Central de Chile</i>) ennakkoluvan toimintaan virallisilla pörssimarkkinoilla.

Toimiala tai osa-ala	Markkinoille pääsyä koskevat rajoitukset		
Muut rahoitus- /arvopaperipalvelut	1. Julkisesti tarjottavilla arvopapereilla voivat käydä kauppaa oikeushenkilöt, joiden ainoana tarkoituksena on arvopapereiden välitys, joko arvopaperipörssin jäsenenä (pörssivälittäjät) tai pörssin ulkopuolella (arvopaperivälittäjät), ja niiden on oltava CMF:n rekisteröimiä. Kuitenkin ainoastaan pörssivälittäjät voivat käydä kauppaa osakkeilla tai niiden johdannaisilla (optiot) arvopaperipörssissä. Muilla kuin osakesidonnaisilla arvopapereilla kauppaa voivat käydä pörssivälittäjät tai rekisteröidyt arvopaperivälittäjät. 2. Julkisesti tarjottavien arvopapereiden riskiluokituspalveluja tarjoavat luokituslaitokset, jotka on perustettu yksinomaan julkisesti tarjottavien arvopapereiden luokitusta varten, ja ne on kirjattava CMF:n ylläpitämään riskiluokituslaitosten rekisteriin (<i>Registro de Entidades Clasificadoras de Riesgo</i>). CMF tarkastaa ja valvoo niitä. CMF vastaa myös riskiluokituslaitosten tarkastamisesta pankkien ja rahoitusyhtiöiden liikkeeseen laskemien arvopapereiden riskiluokituksen osalta. 3. Virallisilla pörssimarkkinoilla voivat toimia ainoastaan pankit, oikeushenkilöt, pörssi- ja arvopaperivälittäjät, jotka ovat sijoittautuneet Chileen oikeushenkilöinä. Oikeushenkilöt, pörssi- ja arvopaperivälittäjät tarvitsevat Chilen keskuspankin (<i>Banco Central de Chile</i>) ennakkoluvan toimintaan virallisilla pörssimarkkinoilla. 4. Käydäkseen pörssikauppaa pörssivälittäjän on oltava perustettu oikeushenkilöksi Chilessä. Sen on hankittava osakkuus asianomaisessa pörssissä ja tultava hyväksytyksi pörssin jäseneksi.		
	Osa-ala:	Markkinoille pääsyä koskevat rajoitukset	
	Julkisesti tarjottavien arvopapereiden välitys lukuun ottamatta osakkeita (CPC 81321)	Välityspalveluja on tarjottava Chilessä perustetun oikeushenkilön välityksellä. CMF voi asettaa tiukempia syrjimättömiä vaatimuksia.	
	Merkintä ja sijoittaminen välittäjänä (merkintäsitoumus)		

Toimiala tai osa-ala	Markkinoille pääsyä koskevat rajoitukset	
	Yritysten julkisesti tarjottujen osakkeiden välitys (CPC 81321) (sisältää merkinnän ja sijoittamisen välittäjänä, merkintäsitoumus).	Käydäkseen pörssikauppaa pörssivälittäjän on oltava perustettu oikeushenkilöksi Chilessä. Sen on hankittava osakkuus asianomaisessa pörssissä ja tultava hyväksytyksi pörssin jäseneksi. CMF voi asettaa tiukempia syrjimättömiä vaatimuksia.
	CMF:n hyväksymät pörssijohdannaisoperaatiot (ainoastaan dollari- ja korkofutuurit sekä osakeoptiot. Osakkeiden on täytettävä asianomaisen selvitystoimiston, <i>Cámara de Compensación</i> , asettamat vaatimukset).	Käydäkseen pörssikauppaa pörssivälittäjän on oltava perustettu oikeushenkilöksi Chilessä. Sen on hankittava osakkuus asianomaisessa pörssissä ja tultava hyväksytyksi pörssin jäseneksi. CMF voi asettaa tiukempia syrjimättömiä vaatimuksia.
	Metallien kauppa pörssissä (ainoastaan kulta ja hopea)	Kullan ja hopean kauppaa voivat harjoittaa pörssissä pörssivälittäjät omaan lukuunsa ja kolmansille osapuolille pörssisääntöjen mukaisesti. Käydäkseen pörssikauppaa pörssivälittäjän on oltava perustettu oikeushenkilöksi Chilessä. Sen on hankittava osakkuus asianomaisessa pörssissä ja tultava hyväksytyksi pörssin jäseneksi. CMF voi asettaa tiukempia syrjimättömiä vaatimuksia.

Toimiala tai osa-ala	Markkinoille pääsyä koskevat rajoitukset	
	Arvopapeririskiluokitus (koskee ainoastaan julkisesti tarjottavien arvopapereiden luokitusta tai niistä lausunnon antamista)	Palveluntarjoajan on oltava sijoittautunut Chileen henkilöyhtiönä (<i>sociedad de personas</i>). Yksi täytettävistä erityisvaatimuksista on, että vähintään 60 prosentin yrityksen pääomasta on oltava pääosakkaiden (tällä toimialalla toimivien luonnollisten tai oikeushenkilöiden, joilla on vähintään 5 prosenttia luottoluokituslaitoksen jäsenoikeuksista) omistuksessa.
	Arvopapereiden välittäjien suorittama arvopapereiden säilytys (CPC 81319) (ei sisällä sellaisten palveluntarjoajien tarjoamia palveluja, joissa yhdistyvät säilytys, arvopaperimääritys ja arvopaperitoimitus (arvopaperikeskukset, <i>depósitos de valores</i>))	Arvopaperien säilyttämistä varten välittäjien (pörssi- ja arvopaperivälittäjät) on oltava perustettu Chilessä oikeushenkilönä. Arvopapereiden välittäjät (pörssi- ja arvopaperivälittäjät) voivat hoitaa arvopaperien säilytystä täydentävänä toimintana niiden yksinomaiselle tarkoitukselle, joka on arvopapereiden välitys. Arvopapereita voivat myös säilyttää arvopapereiden säilytyspalveluja tarjoavat toimijat, jotka olisi perustettava erityisyhtiöiksi ainoana tarkoituksenaan ottaa säilytettäväksi julkisesti tarjottavia arvopapereita lain nojalla luvan saaneilta toimijoilta ja helpottaa tällaisten arvopapereiden siirtoja (keskitetyt arvopaperikeskukset, <i>depósitos centralizados de Valores</i>).

Toimiala tai osa-ala	Markkinoille pääsyä koskevat rajoitukset	
	Arvopapereiden säilytyspalvelujen tarjoajien suorittama arvopapereiden säilytys	Arvopapereiden säilytyspalvelun tarjoajat on perustettava Chilessä yrityksiä yksinomaan tätä tarkoitusta varten.
	Arvopapereiden välittäjien (joihin eivät missään tapauksessa kuulu yleiset rahastonhoitajat <i>Administradoras Generales de Fondos</i>) tarjoamat rahoitussalkun hoitopalvelut, keskinäisten rahastojen, ulkomaisten pääomarahastojen, sijoitusrahastojen ja eläkerahastojen hoito	Chileen oikeushenkilöinä sijoittautuneiden arvopapereiden välittäjien tarjoamat rahoitussalkunhoitopalvelut CMF voi asettaa tiukempia syrjimättömiä vaatimuksia.
	Arvopapereiden välittäjien tarjoamat rahoitusneuvontapalvelut (CPC 81332) (rahoitusneuvonta viittaa ainoastaan niihin arvopaperipalveluihin, joiden osalta tehdään markkinoillepääsyä koskevia sitoumuksia)	Chileen oikeushenkilöinä perustettujen arvopapereiden välittäjien tarjoamat rahoitusneuvontapalvelut CMF voi asettaa tiukempia syrjimättömiä vaatimuksia. Rahoitusneuvontapalveluja, joihin kuuluu neuvonta rahoitusvaihtoehtoja, sijoitusten arvioinnista, sijoitusmahdollisuuksista ja velkojen uudelleenjärjestelystrategioista, voivat tarjota arvopapereiden välittäjät (pörssi- ja arvopaperivälittäjät) niiden ainoaa tarkoitusta täydentävänä toimintana.

Toimiala tai osa-ala	Markkinoille pääsyä koskevat rajoitukset	
	Kolmansien osapuolten varojen hoito, jota toteuttavat: (Tähän eivät missään tapauksessa kuulu eläkerahastojen ja vapaaehtoisten eläkesäästöjärjestelyjen (<i>planes de ahorro previsional voluntario</i>) hoito) – keskinäisten rahastojen varainhoitoyhtiöt; – sijoitusrahastojen varainhoitoyhtiöt; – ulkomaisten pääomarahastojen varainhoitoyhtiöt	Varainhoitopalveluja voivat tarjota CMF:n luvalla yksinomaan tätä tarkoitusta varten Chilessä perustetut yhtiöt. Ulkomaisten pääomarahastojen varoja voivat hoitaa myös sijoitusrahastojen varainhoitoyhtiöt.
	Vapaaehtoisten eläkesäästöjärjestelyjen (<i>planes de ahorro previsional voluntario</i>) hallinnointi	Ei sitoumuksia 18.6 artiklan 1 kohdan e alakohdan osalta. Vapaaehtoisia säästöjärjestelyjä voivat tarjota ainoastaan Chileen sijoittautuneet keskinäisten rahastojen ja sijoitusrahastojen hoitajat edellä esitetyin edellytyksin. Tällaisilla järjestelyillä on oltava CMF:n ennakkolupa.
	Johdannaisten selvitystoimistojen palvelut (futuurisopimukset ja arvopaperioptiot)	Futuurisopimusten ja arvopaperioptioiden selvitystoimistot on perustettava Chilessä yrityksiksi ainoastaan tätä tarkoitusta CMF:n luvalla. Niitä voivat perustaa ainoastaan arvopaperipörssit ja niiden pörssivälittäjät.

Toimiala tai osa-ala	Markkinoille pääsyä koskevat rajoitukset	
	Yleiset talletusvarastot (warrantit)(vastaavat hyödykkeiden varastopalveluja, joissa annetaan talletustodistus ja kuitti irtaimistokiinnityksestä (<i>vale de prenda</i>))	Ainoastaan Chilessä asianmukaisesti perustetut oikeushenkilöt, joiden ainoana tarkoituksena on tarjota warranttipalveluja
	Arvopapereiden liikkeeseenlasku- ja rekisteröintipalvelut (CPC 81332) (ei sisällä arvopaperien talletus- ja säilytyspalveluja)	Ei ole.
	Karja- ja maataloushyödykepörssit Karja- ja maataloushyödykkeitä koskevien futuurien ja optioiden selvitystoimistojen palvelut	Palveluntarjoajien on oltava Chilen lainsäädännön mukaisia erityisosakeyhtiöitä (<i>sociedades anónimas especiales</i>).
	Karja- ja maataloushyödykkeiden välitys	Karja- ja maataloushyödykkeiden välittäjän toimintaa saavat harjoittaa Chilen lainsäädännön mukaisesti perustetut oikeushenkilöt.
	Arvopaperipörssit	Arvopaperipörssien on oltava Chilen lainsäädännön mukaisia erityisosakeyhtiöitä (<i>sociedades anónimas especiales</i>).

Toimiala tai osa-ala	Markkinoille pääsyä koskevat rajoitukset	
Muut rahoituspalvelut.	Säädöksen <i>Decreto con Fuerza de Ley N° 251, Ley de Seguros V</i> osastossa tarkoitettujen kiinnelainojen hallinnointi	Kiinnelainojen hallinnointitoimistot on perustettava osakeyhtiöiksi (<i>sociedades anónimas</i>).
Muut rahoituspalveluihin liittyvät palvelut	Ulkomaisten pankkien edustustot pankkien edustajina (nämä edustustot eivät missään tapauksessa saa suorittaa varsinaiseen pankkitoimintaan liittyviä toimia)	CMF voi antaa ulkomaisille pankeille luvan pitää edustustoimistoja, jotka toimivat päätoimipaikan edustajina, ja sillä on niihin sama valvontavalta kuin sille on annettu yleisessä pankkilaissa (<i>Ley General de Bancos</i>) pankkien osalta. DMF:n edustustoille antama lupa on peruutettava, jos edustuston ylläpitäminen osoittautuu hankalaksi, kuten yleisessä pankkilaissa (<i>Ley General de Bancos</i>) todetaan.

C JA D JAKSOA KOSKEVAT YLÄHUOMAUTUKSET

1. Sopimuksen 18 luvun mukaisiin rahoituspalvelualan sitoumuksiin sovelletaan näissä ylähuomautuksissa ja jäljempänä olevassa luettelossa vahvistettuja rajoituksia ja ehtoja.
2. Chilen lakien ja määräysten mukaisesti perustettuihin rahoituspalveluja tarjoaviin oikeushenkilöihin sovelletaan oikeudellista muotoa koskevia syrjimättömiä rajoituksia. Esimerkiksi henkilöyhtiöt (*sociedades de personas*) eivät yleensä ole Chilessä hyväksyttäviä rahoituspalvelujen tarjoajan oikeudellisia muotoja. Tämän ylähuomautuksen tarkoituksena ei ole vaikuttaa Euroopan unionin rahoituslaitosten tekemään valintaan sivuliikkeiden ja tytäryritysten välillä tai muulla tavoin rajoittaa sitä ellei Chilen laeissa ja määräyksissä niin säädetä.

C JAKSO

NYKYISET TOIMENPITEET

Toimiala:	Rahoituspalvelut
Osa-ala:	Pankkipalvelut ja muut rahoituspalvelut
Asianomaiset velvoitteet:	Kansallinen kohtelu Ylempi johto ja hallitukset
Hallintotaso:	Keskustaso
Toimenpiteet:	<i>Ley N° 18.045</i> , virallinen lehti 22.10.1981, <i>Ley de Mercado de Valores</i> , VI ja VII osasto, 24, 26 ja 27 §.
Kuvaus:	Pörssi- ja arvopaperivälittäjän toimintaa harjoittavien oikeushenkilöiden johtajien, hallinnoijien tai laillisten edustajien tai tätä toimintaa harjoittavien luonnollisten henkilöiden on oltava chileläisiä tai ulkomaalaisia, joilla on pysyvä oleskelulupa.

Toimiala:	Rahoituspalvelut
Osa-ala:	Vakuutustoiminta ja siihen liittyvät palvelut
Asianomaiset velvoitteet:	Kansallinen kohtelu
Hallintotaso:	Keskustaso
Toimenpiteet:	<i>Decreto con Fuerza de Ley N° 251</i> , virallinen lehti 22.5.1931, <i>Ley de Seguros</i> , I osasto, 16 §.
Kuvaus:	Jälleenvakuutusten välitystoimintaa voivat harjoittaa ulkomaiset jälleenvakuutusvälittäjät. Näiden välittäjien on oltava oikeushenkilöitä, osoitettava, että palveluntarjoaja on laillisesti järjestäytynyt alkuperämaassaan ja että sillä on lupa ulkomaisia riskejä koskevaan välitystoimintaan, ja ilmoitettava tällaisen luvan myöntämispäivä. Tällaisten palveluntarjoajien on nimettävä Chileen edustaja, jolla on laajat edustusvaltuudet. Edustaja voidaan kutsua kuultavaksi, ja hänen on asuttava Chilessä.

Toimiala:	Rahoituspalvelut
Osa-ala:	Vakuutustoiminta ja siihen liittyvät palvelut
Asianomaiset velvoitteet:	Kansallinen kohtelu Ylempi johto ja hallitukset
Hallintotaso:	Keskustaso
Toimenpide:	<i>Decreto con Fuerza de Ley 251</i> , virallinen lehti 22.5.1931, <i>Ley de Seguros</i> , III osasto, 58 ja 62 §, <i>Decreto Supremo N° 863 de 1989 del Ministerio de Hacienda</i> , virallinen lehti 5.4.1990, <i>Reglamento de los Auxiliares del Comercio de Seguros</i> , I osaston 2 §:n c alakohta.
Kuvaus:	Vahingonkäsittelytoimintaa ja vakuutusten välitystoimintaa harjoittavien oikeushenkilöiden hallinnoijien tai laillisten edustajien tai tällaista toimintaa harjoittavien luonnollisten henkilöiden on oltava chileläisiä tai ulkomaalaisia, joilla on pysyvä oleskelulupa.

Toimiala:	Rahoituspalvelut
Osa-ala:	Vakuutustoiminta ja siihen liittyvät palvelut
Asianomaiset velvoitteet:	Kansallinen kohtelu
Hallintotaso:	Keskustaso
Toimenpiteet:	<i>Decreto con Fuerza de Ley N° 251</i> , virallinen lehti 22.5.1931, <i>Ley de Seguros</i> , I osasto, 20 §.
Kuvaus:	Kun kyseessä ovat säädöksen <i>Decreto Ley 3.500</i> soveltamisalaan kuuluvat vakuutukset, joihin liittyy jälleenvakuutuksen siirtäminen ulkomaisille jälleenvakuuttajille, jälleenvakuutusta koskeva vähennys voi olla enintään 40 prosenttia kyseisiin vakuutuksiin liittyvän vakuutusteknisen vastuuvelan kokonaismäärästä tai suurempi prosenttiosuus, jos rahoitusmarkkinakomissio (<i>Comisión para el Mercado Financiero</i>) niin määrää.

Toimiala:	Rahoituspalvelut
Osa-ala:	Vakuutustoiminta ja siihen liittyvät palvelut
Asianomaiset velvoitteet:	Kansallinen kohtelu
Hallintotaso:	Keskustaso
Toimenpiteet:	<i>Decreto con Fuerza de Ley N° 251</i> , virallinen lehti, 22.5.1931, <i>Ley de Seguros</i> , I osasto.
Kuvaus:	Jälleenvakuutustoimintaa voivat tarjota ulkomaiset palveluntarjoajat, jotka on luokiteltu rahoitusmarkkinakomission (<i>Comisión para el Mercado Financiero</i>) ilmoittamien kansainvälisesti tunnettujen riskiluokituslaitosten mukaan vähintään riskiluokkaan BBB tai sitä vastaavaan luokkaan. Tällaisilla palveluntarjoajilla on oltava Chilessä edustaja, jolla on laajat edustusvaltuudet. Edustaja voidaan kutsua kuultavaksi. Sen estämättä, mitä edellä määrätään, edustajan nimeäminen ei ole tarpeen, jos jälleenvakuutustoimintaa toteuttaa rahoitusmarkkinakomission rekisteriin merkitty jälleenvakuutusvälittäjä. Tätä välittäjää pidetään jälleenvakuuttajien laillisena edustajana kaikissa tarkoituksissa ja erityisesti siltä osin kuin on kyse soveltamisesta ja suoritteista jälleenvakuutussopimuksen maassa.

Toimiala:	Rahoituspalvelut
Osa-ala:	Pankkipalvelut ja muut rahoituspalvelut
Asianomaiset velvoitteet:	Kansallinen kohtelu
Toimenpiteet:	<i>Ley N° 18.045</i> , virallinen lehti 22.10.1981, <i>Ley de Mercado de Valores</i> , VI ja VII osasto, 24 ja 26 §.
Kuvaus:	Luonnollisten henkilöiden, jotka harjoittavat pörssi- tai arvopaperivälittäjän toimintaa Chilessä, on oltava chileläisiä tai ulkomaalaisia, joilla on oleskelulupa.

Toimiala: Rahoituspalvelut

Osa-ala:

Asianomaiset velvoitteet: Kaikki

Kansallinen kohtelu

Ylempi johto ja hallitukset

Suoritevaatimukset

Hallintotaso: Keskustaso

Toimenpiteet: Työ- ja sosiaaliministeriön D.F.L. 1, virallinen lehti, 24.1.1994, työlaki, johdanto, I osan III luku (*D.F.L. 1 del Ministerio del Trabajo y Previsión Social, Diario Oficial, enero 24, 1994, Código del Trabajo, Título Preliminar, Libro I, capítulo III*).

Kuvaus:

Vähintään 85 prosentin saman työnantajan palveluksessa työskentelevistä työntekijöistä on oltava chileläisiä luonnollisia henkilöitä tai ulkomaalaisia, jotka ovat asuneet Chilessä yli viisi vuotta. Tätä sääntöä sovelletaan työnantajiin, joilla on yli 25 työntekijää työsopimuksella (*contrato de trabajo*¹). Tätä sääntöä ei sovelleta tekniseen asiantuntijahenkilöstöön, jonka työvoimahallinto (*Dirección del Trabajo*) on määrittänyt. Työntekijällä tarkoitetaan luonnollista henkilöä, joka suorittaa älyllisiä tai aineellisia palveluja työsopimuksen alaisuudessa.

¹ Selvyyden vuoksi todetaan, että työsopimus (*contrato de trabajo*) ei ole pakollinen rajat ylittävässä palvelukaupassa.

D JAKSO

TULEVAT TOIMENPITEET

Toimiala:	Rahoituspalvelut
Osa-ala:	Kaikki
Asianomaiset velvoitteet:	Rajat ylittävä rahoituspalveluiden tarjonta
Hallintotaso:	Keskustaso
Kuvaus:	Chilen alueella olevien henkilöiden ja paikasta riippumatta sen kansalaisten rahoituspalvelujen oston Euroopan unionin rahoituspalvelujen tarjoajilta sovelletaan Chilen keskuspankin (<i>Banco Central de Chile</i>) keskuspankkilain (<i>Ley 18.840</i>) mukaisesti hyväksymiä tai ylläpitämiä valuuttamääräyksiä.
Voimassa olevat toimenpiteet:	<i>Ley 18.840</i> , virallinen lehti 10.10.1989, <i>Ley Orgánica Constitucional del Banco Central de Chile</i> , III osasto

Toimiala:	Rahoituspalvelut
Osa-ala:	Pankkipalvelut ja muut rahoituspalvelut
Asianomaiset velvoitteet:	Kansallinen kohtelu
Hallintotaso:	Keskustaso
Kuvaus:	Chile voi ottaa käyttöön tai pitää voimassa toimenpiteitä, joilla myönnetään Chilen valtion omistamalle pankille Banco del Estado de Chile valtuudet hoitaa valtion taloushallintoon liittyviä tehtäviä, joista säädetään Chilen laeissa ja määräyksissä. Näihin toimenpiteisiin kuuluu Chilen valtion varojen hallinnointi, johon käytetään <i>Cuenta Única Fiscal</i> -tiliä ja sen alatilejä. Kaikki nämä tilit ovat Banco del Estado de Chilessä.
Voimassa olevat toimenpiteet:	<i>Decreto Ley N° 2.079</i> , virallinen lehti 18.1.1978, <i>Ley Orgánica del Banco del Estado de Chile Decreto Ley N° 1.263</i> , virallinen lehti 28.11.1975, <i>Decreto Ley Orgánico de Administración Financiera del Estado</i> , 6 artikla.

Toimiala:	Rahoituspalvelut
Osa-ala:	Vakuutustoiminta ja siihen liittyvät palvelut
Asianomaiset velvoitteet:	Rajat ylittävä rahoituspalveluiden tarjonta
Hallintotaso:	Keskustaso
Kuvaus:	Mistään Chilen nykyisen tai tulevan lainsäädännön mukaan pakollisista vakuutuksista¹ ja mistään sosiaaliturvaan liittyvistä vakuutuksista ei voida tehdä sopimuksia Chilen ulkopuolelle. Tätä varaumaa ei sovelleta, jos Chilen lainsäädännössä tehdään kansainvälistä meriliikennettä, kansainvälistä kaupallista lentoliikennettä sekä avaruusalusten laukaisuja ja kuljetuksia (mukaan lukien satelliitit) sekä kansainvälistä kauttakulikutavaraa (mukaan lukien kuljetetut tavarat) koskevat vakuutukset pakollisiksi. Tätä poikkeusta ei sovelleta kabotaasia tai siihen liittyvää toimintaa koskeviin vakuutuksiin.
Voimassa olevat toimenpiteet:	<i>Decreto con Fuerza de Ley N° 251</i> , virallinen lehti 22.5.1931, <i>Ley de Seguros</i> , I osasto, 4 §.

¹ Selvyyden vuoksi todetaan, että tämä varauma ei koske jälleenvakuutuspalveluja.

Toimiala: Rahoituspalvelut

Osa-ala: Sosiaalipalvelut

Asianomaiset velvoitteet: Markkinoille pääsy

Rajat ylittävä rahoituspalveluiden tarjonta

Suoritevaatimukset

Hallintotaso: Keskustaso

Kuvaus: Chile varaa oikeuden ottaa käyttöön tai pitää voimassa toimenpiteitä, jotka liittyvät lainvalvonta- ja vankeinhoitopalvelujen tarjoamiseen tai seuraaviin palveluihin siltä osin kuin on kyse yleistä etua varten käyttöön otetuista ja ylläpidettävistä sosiaalipalveluista: toimeentuloturva tai -vakuutus, sosiaaliturva tai -vakuutus, sosiaalietuudet, julkinen yleissivistävä ja ammatillinen koulutus, terveydenhuolto ja lastenhoito.

Toimiala: Rahoituspalvelut

Osa-ala:	Kaikki
Asianomaiset velvoitteet:	Kansallinen kohtelu Ylempi johto ja hallitukset
Kuvaus:	Siirrettäessä tai luovutettaessa olemassa olevan valtionyrityksen tai julkisyhteisön osuutta osakkeista tai omaisuudesta Chile varaa oikeuden asettaa tällaista omistususuutta koskevia kieltoja tai rajoituksia tai kieltää ulkomaisten sijoittajien tai niiden sijoitusten oikeuden käyttää määräysvaltaa näin luodussa valtionyhtiössä tai tehdyssä sijoituksessa taikka asettaa sille rajoituksia. Chile voi tällaisen siirron tai luovutuksen yhteydessä ottaa käyttöön tai pitää voimassa toimenpiteitä, jotka koskevat ylimmän johdon tai hallituksen jäsenten kansalaisuutta. 'Valtionyhtiöllä' tarkoitetaan yritystä, jonka Chile omistaa tai jossa sillä on omistusoikeuksien kautta määräysvalta, mukaan lukien mikä tahansa tämän sopimuksen voimaantulon jälkeen perustettu yritys, jonka tarkoituksena on yksinomaan olemassa olevan valtionyrityksen tai julkisyhteisön pääomaosuuksien tai omaisuuden myynti tai luovutus.
